

บทที่ 4

การเล่าเรื่องของบทละครโทรทัศน์ไทย

M.S. ภายในห้องโถงในโรงแรมหัวหิน เวลาบ่าย สุรียานีนั่งเล่นเปียโนใน หันข้างให้คนดูสักครู่หนึ่งประทัดเดินช้าๆ เข้ามาทางขวา ท่าทางสนใจร่างของสุรียานีและเปียโนอย่างหลงใหล ยืนเกาะพนักเก้าอี้ตัวที่อยู่ทางขวามือดูร่างของสุรียานีและฟังเสียงเพลงอยู่ครู่หนึ่งก็ค่อยๆ นั่งลงบนเก้าอี้

C.U. ประทัดจับสายตามองไปยังร่างของสุรียานี

EX.CU ช่วงไหล่ของสุรียานี

CU. ประทัดเคลื่อนสายตาไปตามเรือนร่างของสุรียานี

C.U. เรือนร่างของสุรียานี

M.S. สุรียานีจับเพลง มือยังวางอยู่บนคีย์ ครวญทำนองของเพลงที่เริ่มจบลงอย่างเบาๆ อยู่ในลำคอ แหงนหน้าอย่างฝันเล็กน้อย

ประทัด (เรียกเบาๆ)

"คุณศรีนิลครับ คุณศรีนิล"

CU. สุรียานีหยุดครวญเพลง สดุ้งเล็กน้อย เบือนร่างและมองไปทางเสียง

เสียงประทัดพูด

"สวัสดิ์ครับ คุณศรีนิล คุณเล่นได้เพราะเหลือเกิน"

นี่เป็นรูปแบบในการเล่าเรื่องจากแรกของละครโทรทัศน์ที่ได้ชื่อว่า เป็นละครโทรทัศน์เรื่องแรกของไทย ที่มีการแต่งบทพูดขึ้นใหม่เพื่อแสดงทางโทรทัศน์โดยเฉพาะ คือ "สุรียานีไม่ยอมแต่งงาน" ของนายรำคาญ (ประหยัด ศ.นาคะนาท) ซึ่งออกอากาศเมื่อวันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2499 นับจากนั้นละครโทรทัศน์ไทย ได้สร้างสรรค์ ปรับเปลี่ยนรูปแบบในแต่ละยุคสมัย นำเสนอสืบต่อกันเรื่อยมา

แม้ผ่านเวลามานานนับทศวรรษ ในการสร้างสรรค์การเล่าเรื่องของบทละครโทรทัศน์ องค์ประกอบที่ไม่เคยเปลี่ยน ที่ประกอบสร้างเป็นบทละครโทรทัศน์นั้นคือ โครงเรื่อง (Plot), แก่นเรื่อง (Theme), ความขัดแย้ง (Conflict), ตัวละคร (Character), บทสนทนา (Dialogue), จาก (setting), ตอนจบ (Ending) และมุมมองในการเล่าเรื่อง (Point of view) นอกจากนี้ยังผนวกด้วย

กลวิธีการเล่าเรื่องให้ดึงดูดใจผู้ชม ดังนั้นเพื่อให้ทราบถึงการเล่าเรื่องของบทละครโทรทัศน์ไทยจึงต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบต่างๆ เหล่านี้

บทละครที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 20 เรื่อง ที่อยู่ในช่วงปี พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 นี้ ได้มาจากบทละครที่ผู้เขียนบทยังคงเก็บไว้ ทั้งในรูปของลายมือต้นฉบับและบทละครที่พิมพ์ขึ้นเพื่อถ่ายทำ บางส่วนได้มาจากบริษัทผู้ผลิตจากการประสานงานของสถานีโทรทัศน์ต้นสังกัด ดังเช่นไทยทีวีสีช่อง 3 และ จากบริษัทผู้ผลิตละครโทรทัศน์โดยตรง โดยบทละครส่วนใหญ่ที่ทำการศึกษานั้นเป็นบทละครโทรทัศน์ที่จัดเก็บ ณ ศูนย์ข้อมูลทางโทรทัศน์ของช่อง 7 นอกจากนี้มีบทละครส่วนหนึ่งจำนวน 4 เรื่อง ที่ไม่มีแหล่งข้อมูลใดๆ จัดเก็บไว้ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาจากหลักฐานชั้นรอง คือ ละครที่ดีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ซึ่งเรียบเรียงมาจากบทละครโทรทัศน์ จากหอสมุดแห่งชาติ

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์การเล่าเรื่องของบทละครโทรทัศน์ไทยช่วงหลังข่าว ในช่วงปี พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 ทั้ง 20 เรื่องที่ทำการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอเป็น 2 ส่วน คือ

4.1 การเล่าเรื่องของบทละครโทรทัศน์ไทย

เป็นการแสดงผลการวิเคราะห์การเล่าเรื่องของบทละครโทรทัศน์ไทย ทั้ง 20 เรื่อง โดยจะอธิบายลักษณะในส่วนต่างๆ ในละคร 20 เรื่อง ทีละเรื่อง ซึ่งจะเรียงลำดับละครทีวิเคราะห์ตามลำดับก่อนหลังของ ปี พ.ศ. ทีละครออกอากาศ

4.2 บทสรุปลักษณะการเล่าเรื่องของบทละครโทรทัศน์ไทย

เป็นการแสดงผลการวิเคราะห์ลักษณะการเล่าเรื่องของบทละครโทรทัศน์ทั้ง 20 เรื่อง โดยสรุปรวมให้เห็นถึงลักษณะที่ทำการวิเคราะห์พร้อมกันทั้ง 20 เรื่อง โดยอาศัยตารางแสดงผลในการวิเคราะห์

สำหรับการเล่าเรื่องของบทละครโทรทัศน์ไทย ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์หรือออกเป็น ประเด็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบของการเล่าเรื่องในบทละครโทรทัศน์ ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบต่างๆ ต่อไปนี้

ก. โครงเรื่อง (Plot)

ในการวิเคราะห์โครงเรื่อง จะแสดงถึงลำดับเหตุการณ์ในการเล่าเรื่องของละครแต่ละเรื่องว่ามีลำดับของการเล่าเรื่องในแต่ละขั้นตอนอย่างไร

ข. แก่นเรื่อง (Theme)

ค. ความขัดแย้ง (Conflict)

ในการวิเคราะห์เรื่องความขัดแย้ง จะพิจารณาถึงคู่ขัดแย้ง (Binary Opposition) เพื่อให้ภาพของ ความขัดแย้งและแก่นเรื่องที่ชัดเจนขึ้น

ง. ตัวละคร (Character)

ในการวิเคราะห์ตัวละคร จะพิจารณาถึงปฏิสัมพันธ์กันของตัวละคร (Interaction)

จ. บทสนทนา (Dialogue)

ในการวิเคราะห์บทสนทนา จะพิจารณาถึง วาทกรรม (Discourse) ที่ ละครสื่อผ่านบทสนทนาในละคร

ฉ. ฉาก (setting)

ช. ตอนจบ (Ending)

ซ. มุมมองในการเล่าเรื่อง (Point of view)

2. การวิเคราะห์กลวิธีการเล่าเรื่องให้ดึงดูดใจผู้ชม โดยวิเคราะห์ถึงส่วนต่างๆ ดังนี้

ก. จังหวะในการเล่าเรื่อง

ข. การทิ้งความตื่นเต้นท้ายฉาก

ค. การดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร

ง. ลักษณะอื่นๆที่ปรากฏ

องค์ประกอบต่างๆ เหล่านี้ จะโดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับต่อไป

4.1 การเล่าเรื่องของบทละครโทรทัศน์ไทย

ละครที่ได้รับความนิยมปี พ.ศ. 2535

4.1.1 เรื่อง พี่เลี้ยง

ภาพที่ 1 ▶
ละครเรื่อง พี่เลี้ยง

เรื่องราวของความผูกพันที่มีมาตั้งแต่เด็กของพี่น้องต่างสายเลือดคู่หนึ่งที่พัฒนา
มาเป็นความรัก ท่ามกลางอุปสรรคของฐานะที่ต่างกัน และทั้งคู่ต่างเสียสละให้แก่กัน แต่ท้าย
สุดโชคชะตาก็ทำให้ทั้งคู่กลับมาคู่กันอีกครั้ง จากความลึกซึ้งในความผูกพันของตัวละครครั้งนี้ทำ
ให้ละครเรื่องพี่เลี้ยงเป็นที่ชื่นชอบและได้รับความนิยมสูงสุดของผู้ชมในปี พ.ศ. 2536

องค์ประกอบของการเล่าเรื่องในบทละครโทรทัศน์

ก. โครงเรื่อง (Plot)

ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน "พี่เลี้ยง" มีดังนี้

การเริ่มเรื่อง

เรื่องราวความผูกพันของเด็กชายสัตยา และเด็กหญิงเรไร เด็กชายวัยราวเก้าขวบ
กับเด็กหญิงวัยราวหกขวบที่ผูกพันกันมาตั้งแต่เด็ก เพราะคุณระรินแม่ของเด็กหญิงเรไรหรือคุณเร

และคุณสุรางค์แม่ของสัตยา เป็นเพื่อนรักกัน หลังจากที่สามีของคุณสุรางค์ซึ่งเป็นนายทหารเสียชีวิต ในหน้าที่คุณระรินจึงให้เพื่อนและลูกชายมาอยู่ด้วยกันเพราะความรักและความสนิทสนม เพราะอดีตอธิบดีกรมการทูตสามีของคุณระรินก็เสียชีวิตแล้วเช่นกัน คุณสุรางค์จึงทำหน้าที่แม่บ้านและเลี้ยงเรามาด้วยความรักและรู้ในบุญคุณ จนบางครั้งสัตยา ลูกชายอดน้อยใจไม่ได้ที่เห็นแม่รักเรามากว่าตน สำหรับสัตยาเรไ้จึงเป็นทั้งน้อง เป็นทั้งเพื่อน และเป็นทั้งลูกไล่ที่ให้คุณคอยแกล้ง แต่เรไ้ที่นั่นทั้งรักและนับถือสัตยาให้เป็นคนที่เก่งที่สุดสำหรับตน

การพัฒนาเหตุการณ์

แล้ววันหนึ่งคุณบงกชเพื่อนเก่าของคุณระรินพาโชติวันลูกชายมาหาที่บ้าน โขยหวังลึกๆ ว่าจะให้ลูกชายของตนมาสนิทกับเรไ้เพื่อที่จะได้เป็นทองแผ่นเดียวกันในวันข้างหน้า เพราะคุณระรินนั้นรวยทั้งทรัพย์รวยทั้งยศถาบรรดาศักดิ์ ในตอนแรกสัตยาไม่ชอบโชติวันนักที่มาแย่งเรไ้เพื่อนคนเดียวของตนไป แต่เพราะความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ของโชติวันและน้ำใจที่丁寧ทำให้สัตยาและโชติวันสนิทสนมกันรวมถึงเรไ้ด้วย ทั้งสามจึงเป็นเพื่อนรักตั้งแต่นั้นมา

เมื่อเติบโตขึ้นสัตยาเรียนทางด้านวิศวะ ส่วนโชติวันเลือกไปเรียนทหารเพราะเบื่อบ้านและเบื่อบ้าน สร้างความผิดหวังให้กับคุณบงกชมากเพราะอยากให้ลูกชายทำงานด้านการทูตเหมือนบิดา ส่วนเรไ้ที่นั่นสอบติดคณะอักษรศาสตร์มหาวิทยาลัยเดียวกับสัตยาจึงสร้างความผิดหวังให้กับสัตยามากเช่นกันเพราะไม่อยากดูแล และเบื่อบ้านเรไ้ที่มักจะติดตน เย็นวันหนึ่งสัตยาไปรับเรไ้ที่คณะและได้เจอกับเวณิกาเพื่อนของเรไ้ สัตยารู้สึกชอบในตัวเวณิกาเพราะความเข้มแข็งและดูไม่บอบบางแบบเรไ้ และเวณิกาเองมักจะต่อปากต่อคำกับสัตยาเสมอเพราะหมั่นไส้ เรไ้ชวนเวณิกาไปที่บ้านตน เวณิกาได้เจอกับโชติวันก็รู้สึกชอบในท่าทางและอัธยาศัยของโชติวัน แต่เมื่อดูก็รู้ว่าโชติวันนั้นรักและมีตาไว้มองเรไ้เพียงคนเดียว จึงได้แต่แอบชอบอยู่ในใจ

โชติวันปรึกษาสัตยาเรื่องที่ตนชอบเรไ้และอยากหมั้นเรไ้ไว้ก่อน สัตยารับปากจะพูดกับเรไ้ให้ สัตยามาพูดกับเรไ้เรื่องโชติวัน เรไ้ทั้งโกรธและงอนสัตยา หลังจากนั้นทั้งสัตยาและเรไ้ก็มักเลี้ยงที่จะเจอและพูดคุยกัันอยู่เสมอ จนสุดท้ายสัตยาดัดสินใจขอเรไ้และบอกว่าที่ตนพูดไปเพราะหวังดีและไม่มีผู้ชายคนไหนเหมาะสมกับเรไ้ไปมากกว่าโชติวัน

เรไ้ตัดสินใจหมั้นกับโชติวันด้วยความน้อยใจ คืนก่อนวันหมั้นเรไ้ไปตามสัตยาไปเอาของที่มาจัดในงาน เรไ้บอกสัตยาว่าตนทำทุกอย่างเพราะความต้องการของสัตยา สัตยาบอกว่าที่ตนทำไปเพราะว่ารักและหวังดีกับเรไ้เช่นกัน ทั้งสองนั่งมาในรถด้วยกันสัตยาโน้มศีรษะเรไ้มาชบ

กับไหลและบอกว่านี่จะเป็นคืนสุดท้ายที่จะทำอย่างนี้ได้เพราะต่อไปเธอไม่มีคู่นั้นจะทำอย่างนี้ไม่ได้
อีกแล้ว

หลังจากที่เธอหมั้นสุดท้ายก็เดินทางไปทำงานทางใต้ เธอทั้งน้อยใจและเสียใจที่สุดท้าย
ไม่เหมือนเดิม จึงทำตัวห่างเหินกับสุดท้าย เธอรู้ว่าแท้ที่จริงแล้วเธอไม่ยอมแต่งงานกับโชติวัน และ
คนเดียวที่เธอจะปรับทุกข์ได้คือคุณสุรางค์ซึ่งก็ได้แต่ปลอบและบอกเธอว่าโชติวันเป็นคนดี

ชั้นภาวะวิกฤติ

หลังจากที่โชติวันไปฝึกการบินที่ต่างประเทศและกลับมาบินรบในชายแดน
ปรากฏว่าเครื่องบินของโชติวันตก เขาเสียชีวิตทันที

ชั้นภาวะคลี่คลาย

หลังจากที่โชติวันตาย สุดท้ายกลับมาทำงานที่กรุงเทพฯ คุณบงกชมารดาของโชติวัน
ได้ยึดสุดท้ายเป็นหลักเพราะคิดถึงลูก ทั้งเปลี่ยนนิสัยไปในทางที่ดีมากขึ้น คุณบงกชตามหาแหวนหมั้น
คืนจากใคร เธอไม่อยากให้คืนเพราะจะได้เป็นที่ระลึกแทนโชติวัน แต่ก็จำต้องคืนไป เธอกลับมา
ทะเลาะกับสุดท้ายเหมือนเดิม บรรยากาศเก่าๆ เริ่มกลับคืนมาอีกครั้ง

ชั้นยุติเรื่องราว

ที่บ้านเธอกำลังจะจัดงานใหญ่อีกครั้งแต่เธอไม่ทราบว่าเป็นงานอะไร จนกระทั่ง
วันงานเธอถึงได้รู้ว่านี่เป็นงานหมั้นของเธอกับสุดท้าย เธอตกใจมาก และดีใจที่จะได้แต่งงานกับคน
ที่รัก เพราะสุดท้ายคือพี่เลี้ยงที่คอยดูแลและรักเธอตลอดมานั่นเอง

โครงเรื่อง (Plot)

เป็นเรื่องประเภทของความรัก แต่เป็นความรักสามเส้าที่ตัวละครหลักสามคนมี
ความสัมพันธ์กันจนยากแก่การแก้ปัญหา พระเอก เพื่อนพระเอก และนางเอกผูกพันกันมาตั้งแต่
เด็ก ตอนเป็นเด็กนั้นตัวพระเอกไม่ได้เต็มใจที่จะดูแลนางเอก ในขณะที่นางเอกติดพระเอกมาก แต่
เมื่อเพื่อนพระเอกเข้ามา พระเอกรู้สึกว่าคุณเสียความเป็นผู้นำไป เมื่อทั้งสามโตขึ้นก็ยังผูกพันกัน
เหมือนเดิม เพื่อนพระเอกรักและตามใจนางเอกมาก แต่พระเอกกลับไม่สนใจ จนกระทั่งเพื่อน
พระเอกขอให้พระเอกช่วยทาบตามนางเอกให้ พระเอกจึงรู้สึกเหมือนเสียของรักไป ด้วยความต่าง
ฐานะและชาติตระกูล ความรักของพระเอกกับนางเอกเลยต้องซ่อนเร้น จนนางเอกจะแต่งงานกับ

เพื่อนพระเอก เพื่อนพระเอกเกิดประสบอุบัติเหตุ แม่ของเพื่อนพระเอกที่เคยรังเกียจฐานะพระเอกหันมาเห็นความดี ยึดพระเอกเป็นลูก จัดการแต่งงานให้พระเอกกับนางเอก

ข. แก่นเรื่อง (Theme)

พี่เลี้ยงมีแก่นเรื่อง (Theme) เกี่ยวกับความรักระหว่างพระเอก นางเอก และความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น

ค. ความขัดแย้ง (Conflict)

ความขัดแย้งในละครเป็นความขัดแย้งระหว่างคนกับคน โดยมีคู่แย้ง (binary opposition) ระหว่าง ฐานะชาติตระกูลต่ำ กับ ฐานะชาติตระกูลสูง ระหว่างพระเอกกับแม่คุณนายนางเอก ซึ่งเรื่องที่ขัดแย้งเป็นเรื่องของฐานะ เงินทอง

ง. ตัวละคร (Character)

ลักษณะตัวละครเป็นแบบตายตัว (Typed Character)

พระเอก แสนดี เสียสละ ฐานะไม่ดี มีอาชีพเป็นวิศวกร แต่ไม่เห็นการทำงาน

นางเอก มีลักษณะเชื่องผู้ใหญ่ อบอุ่นแ่ ฐานะดี มีชาติตระกูล

ผู้ร้าย จำรวยมีฐานะ ยศศักดิ์ ชอบดูถูกคนที่มีฐานะต่ำกว่า

ผู้ช่วยเหลือ ผู้ร้ายกลับมาช่วยพระเอกในภายหลัง

ผู้ให้ แม่นางเอกช่วยเหลือพระเอกเรื่องที่อยู่ การเรียน

ซึ่งปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อกัน (interaction) ของตัวละครหลักเป็นดังนี้

พระเอกกับนางเอก รักนางเอก เห็นอกเห็นใจกัน นางเอกรักพระเอกโดยไม่คิดถึงฐานะ มองความรักเป็นใหญ่

แม่คุณนายนางเอกกับพระเอก รังเกียจฐานะของพระเอกที่ต่ำกว่า ขัดขวางความรักของพระเอกกับนางเอกในทางอ้อม ด้วยการพูดเน้นย้ำถึงชาติตระกูลฐานะ

ผู้ช่วยเหลือกับพระเอก ช่วยเหลือเป็นกำลังให้พระเอกในยามวิกฤติ

จ. บทสนทนา (Dialogue)

มีการถ่ายทอดวาทกรรม เรื่อง ความรักระหว่างชนชั้นเป็นสิ่งที่ยากยิ่งแต่ยอมชนะด้วยความดี บทสนทนามีลักษณะยาว ถ่ายทอดความคิดร่วมสมัย เช่น การพูดถึงการดู สกายแลป วัตถุที่ตกลงมาจากฟ้าที่กำลังอยู่ในกระแสสังคม

ฉ. ฉาก (Setting)

เป็นฉากของบ้านที่มีฐานะ บ้านคนอาศัยในบริเวณบ้านที่มีฐานะ มหาวิทยาลัย ไร่หนัง โดยมากเป็นฉากของบ้านแสดงเรื่องราวครอบครัว

ช. ตอนจบ (Ending)

จบแบบสุขนานุกรม (Happy Ending) เพื่อนของพระเอกเสียชีวิตลง แม่ของเพื่อนพระเอกจัดการให้พระเอกแต่งงานกับนางเอก

ฅ. มุมมองในการเล่าเรื่อง (Point of view)

เป็นการเล่าแบบรู้รอบด้าน (The Omniscient) ที่เล่าเรื่องโดยไม่มีข้อจำกัด หยั่งรู้จิตใจของตัวละครทุกตัว ย้ายเหตุการณ์สถานที่อย่างไม่มีขีดจำกัด

กลวิธีการเล่าเรื่องให้ดึงดูดใจ

เล่าในความผูกพัน ความประทับใจในความหลังของละคร ความซาบซึ้งใจในความรักและความเสียสละของพระเอกกับนางเอก

1. จังหวะในการดำเนินเรื่อง

เล่าไปตามเรื่องราวที่เกิดขึ้น เริ่มตั้งแต่เห็นความสัมพันธ์ในวัยเด็ก และเล่าข้ามความสัมพันธ์ในตอนโต แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ทั้งหมด โดยยังไม่เข้าประเด็นขัดแย้งในทันที

2. การทิ้งจุดเริ่มต้นท้ายฉาก ทั้งโดย

1. ใช้ความสนใจนำติดตามในเนื้อเรื่อง
2. เกิดวิกฤติขึ้น
3. ความสะเทือนใจของตัวละคร

3. การดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร

ไม่เน้นการดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร

จากการพิจารณาถึงองค์ประกอบของการเล่าเรื่องและกลวิธีการเล่าเรื่องของละครโทรทัศน์เรื่อง *พี่เลี้ยง* สรุปได้ดังนี้

องค์ประกอบการเล่าเรื่อง และกลวิธีการเล่าเรื่อง ไม่ว่าจะเป็น โครงเรื่อง (plot) ความรักสามเส้าของชายฐานะไม่ดี และชายฐานะดี กับหญิงฐานะดี แก่นเรื่อง (Theme) ซึ่งเป็นเรื่องความรัก ความขัดแย้ง (Conflict) ระหว่างฐานะชาติตระกูลสูงต่ำ ตัวละคร (Character) ที่พระเอกฐานะไม่ดี นางเอกฐานะดี ผู้ร้ายฐานะดี แบ่งแยกชนชั้น บทสนทนา (Dialogue) ที่เกี่ยวข้องกับความรักระหว่างชนชั้น และฉาก (Scene) บ้านหลังใหญ่กับเรือนหลังเล็กในบริเวณบ้านเดียวกัน ล้วนแล้วแต่สะท้อนเรื่องราวระหว่างชนชั้น ที่มีบทบาทแบบสุขสมหวังสามารถข้ามชนชั้นไปแต่งงานกันได้ ด้วยตัวแปรอื่น คือ ชายอีกคนเสียชีวิตลง

โดยใช้มุมมองการเล่าเรื่องแบบรู้รอบด้าน (The omniscient) ใช้กลวิธีเล่าไปตามเรื่องราวที่เกิดขึ้น ใช้การผ่านเวลา ทั้งจุดเริ่มต้นท้ายจากน้อย ส่วนใหญ่จะทั้งด้วยอารมณ์ของตัวละคร และไม่ดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร

ละครที่ได้รับความนิยมปี พ.ศ. 2535

4.1.2 เรื่อง คุณหญิงนอกทำเนียบ

ภาพที่ 2 ►

ละครเรื่อง คุณหญิงนอกทำเนียบ

ละครเรื่องคุณหญิงนอกทำเนียบได้แสดงให้เห็นความเป็นจริงในสังคมที่สะท้อนผ่าน ศจี นางเอกของเรื่องที่ได้รับบทโดย นุสบา วานิชอังกูร เรื่องราวของเด็กสาวอดีตลูกโสเภณีแต่มีความทะเยอทะยานที่จะถีบตนเองให้สูงขึ้นจากความเป็นอยู่ในอดีตจนได้เข้าไปสู่สังคมชั้นสูง แต่สุดท้ายก็กลับมารับรู้ถึงความเป็นจริงและสัจธรรมของชีวิต จากการนำเสนอเรื่องราวที่สะท้อนความเป็นจริงของสังคมทำให้ละครเรื่องคุณหญิงนอกทำเนียบได้รับความนิยมจากผู้ชมในปี พ.ศ. 2335

องค์ประกอบของการเล่าเรื่องในบทละครโทรทัศน์

ก. โครงเรื่อง (Plot)

ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน "คุณหญิงนอกทำเนียบ" มีขั้นตอน ดังนี้

การเริ่มเรื่อง

ละครเรื่องคุณหญิงนอกทำเนียบเริ่มต้นที่ความแปลกใจของทุกคนที่ จุก เด็กกำพร้าที่ย้ายปrikแม่เลี้ยงมาเลี้ยงและให้ทำอาชีพโสเภณีกำลังจะแต่งงานกับตาศรีมัททยากวัด เพราะตาศรีในสายตาของทุกคนนั้นเป็นคนอยู่ในศีลในธรรมมาตลอดและไม่คิดว่าจะมาแต่งงานกับ

โสมณียอย่างจุกได้ แต่แท้ที่จริงแล้วที่ตาศรีแต่งงานกับจุกเพราะเวทนาและสงสารจุกนั่นเอง จุกเองก็ยอมแต่งงานกับตาศรีทั้งที่ไม่ได้รักตาศรีเลย

การพัฒนาเหตุการณ์

ไม่นานจุกก็ตั้งท้องตาศรีดีใจมากและบอกว่าเด็กเป็นลูกที่พระให้มาเพราะตนเองนั้นไม่เคยยุ่งเกี่ยวกับจุกเลย จนกระทั่งจุกคลอดลูกมาเป็นลูกสาวหน้าตาคมขำเหมือนแขก ตาศรีก็ยิ่งรักและบอกว่าต่อไปลูกตนจะวาสนาดีได้เป็นเจ้าคนนายคน ตาศรีตั้งชื่อลูกสาวว่าศจี จุกเลี้ยงลูกอย่างดีมาก พยายามหาสิ่งที่ดีที่สุดให้ลูกโดยไม่สนใจกับตาศรีที่ทำงานเหนื่อยเพื่อหาเงินมาให้จุกตลอด จนวันหนึ่งจุกทะเลาะกับตาศรีและบอกว่าความจริงแล้วศจีเป็นลูกของแขกชายผ้า โดยตนนอนกับแขกในวันแต่งงานของตนกับตาศรีนั่นเอง ตาศรีเสียใจมากจึงกินเหล้าและเดินตากฝนและคืนนั้นตาศรีก็ได้เสียชีวิตลง จุกจึงได้ลำนึกในบุญคุณของตาศรีและเฝ้าบอกกับตนเองว่าศจีนั้นจะต้องเป็นลูกของตนกับตาศรีไม่ใช่ลูกของคนอื่น

หลังจากนั้นจุกก็เลี้ยงดูลูกอย่างดีกว่าชาวบ้านทั่วไป และจุกได้พาลูกไปขอมารีเมร์ให้ลูกได้เรียนที่โรงเรียนคอนเวนต์ชื่อดัง มารีเมร์รู้สึกถูกชะตากับศจีจึงรับศจีเข้าเรียน ศจีเองก็ไม่ได้ทำให้ทุกคนผิดหวังเพราะเป็นเด็กที่เรียนดีและเป็นนักเรียนทุนทุกปี เพราะลึกลับแล้วศจีเป็นคนที่ทะเยอทะยานและไม่อยากอยู่ในสภาพเดิมๆ ศจีมีเพื่อนรักที่ติดศจีมากคือลูกแก้วหรือเกมแก้ว พ่อของแก้วเป็นนักการทูตและแม่เป็นคุณหญิง เมื่อศจีได้ยืมที่ลูกแก้วพูดถึงพ่อกับแม่ศจีคิดว่าวันหนึ่งเธอจะต้องเป็นคุณหญิงบ้าง ลูกแก้วบอกว่าถ้าเป็นคุณหญิงศจีก็ต้องเปลี่ยนชื่อเป็นศุภศจี

หลังจบ ม.6 ศจีตัดสินใจไม่เรียนต่อและทำงานเป็นอาจารย์ฝ่ายธุรการที่โรงเรียนเดิม แต่ที่นี้ทำให้ศจีมีความรู้ด้านภาษาเพิ่มมากขึ้น ต่อมาลูกแก้วชวนศจีให้ไปทำงานเป็นเลขาของคุณหญิงอรุณวดีผู้เป็นมารดา ที่นี้ศจีเปลี่ยนชื่อเป็นศุภศจีและได้เรียนรู้เรื่องการวางตัวและการเข้าสังคมชั้นสูง และได้รู้ว่าคุณปราชิตพ่อของลูกแก้วนั้นได้รัชนีฉายน้องสาวต่างมารดาของคุณหญิงอรุณวดีเป็นภรรยาด้วย เพราะคุณหญิงมีโรคประจำตัวและไม่สบายบ่อย

ระหว่างทางกลับบ้านศจีได้เจอกับสุพรรณหนุ่มนักศึกษาที่มาอาศัยวัดอยู่และคอยแอบมองศจีอยู่เสมอ แต่ศจีไม่ได้สนใจนัก ด้านคุณหญิงอรุณวดีรู้สึกพอใจในการทำงานและตัวศจีมากจึงตั้งใจว่าจะนำศจีมาทำหน้าที่แทนตนในทุกๆด้านรวมถึงการเป็นภรรยาของคุณปราชิตด้วย คุณปราชิตเองก็มีท่าทีว่าชอบศจีไม่ใช่น้อย

ลูกแก้วเล่าถึงเรื่องผู้ชายที่ตนชอบให้ศจีฟังและบอกว่าจะตนกำลังหาชื่อของขวัญวันเกิดให้เขาอยู่ ศจีเลยให้พลอยที่คุณหญิงให้ตนกับลูกแก้วไป ลูกแก้วนำพลอยที่ได้ไปทำเข็มกลัด

ให้คนที่ตนรัก และในที่สุดศจก็รู้ว่าคนๆ นั้นคือสุพรรณคนที่แอบมองตนนั่นเอง

ปราจิดเริ่มสนิทและชื่นชอบศจและไปรับไปส่งจนยายปริกรู้เรื่องจึงเขียนจดหมายไปเอาเรื่องคุณหญิงอรุณวดี รัชนีฉายรู้เรื่องก็โวยวายเป็นอย่างมาก

ในที่สุดคุณหญิงก็เสียชีวิต ก่อนตายคุณหญิงของให้ศจช่วยกันไม่ให้สุพรรณยุ่งกับลูกแก้ว ศจสัญญาว่าคุณหญิง ปราจิดคิดจะแต่งงานกับศจ ท่ามกลางความไม่พอใจของลูกแก้ว และชีวิตพี่ชาย ที่คิดว่าศจเป็นคนทำให้แม่ของตนตาย แม้ลึกๆ ชีวิตเองจะแอบชอบศจ รวมถึงสุพรรณคู่รักของลูกแก้วที่แอบชอบศจเช่นกัน แต่สุพรรณก็มักคอยพูดจาเสียดแทงเรื่องความทะเยอทะยานของศจอยู่เสมอ

ในที่สุดศจยอมแต่งงานกับคุณปราจิด แต่ไม่ยอมจดทะเบียนเพราะไม่อยากจะทนให้เท่าคุณหญิงอรุณวดี ศจกลายเป็นผู้หญิงที่เก่งและมีความสามารถในสังคม แต่ความสัมพันธ์ฉันท์เพื่อนระหว่างศจกับลูกแก้วขาดลง จนกระทั่งศจได้รู้ว่าลูกแก้วท้องกับสุพรรณจึงพาไปทำแท้ง ศจเสียใจมากที่ไม่สามารถดูแลลูกแก้วตามที่สัญญาว่าคุณหญิงได้

วันหนึ่งศจไปข้างนอกกับคุณปราจิดและเห็นเหตุการณ์คนถูกรถชน ศจเข้าไปช่วยถึงได้รู้ว่าหญิงชราที่ถูกรถชนก็คือจุกแม่ของตนนั่นเอง ในครั้งนั้นศจได้รับรู้ถึงจิตใจของคนหลายคน โดยเฉพาะคุณปราจิดมีท่าทีไม่ยอมรับแม่ของศจเพราะเป็นชาวบ้านธรรมดาและเคยเป็นโสเภณีมาก่อน เรื่องในอดีตของศจถูกตีแผ่ในสังคม เหตุการณ์ในครั้งนี้ทำให้ศจได้รู้จักชีวิตของสังคมชั้นสูงที่มีแต่การใส่หน้ากากเข้าหากันมากขึ้น ในที่สุดศจก็ไม่สามารถรั้งชีวิตของแม่เอาไว้ได้ และคุณปราจิดเองก็พลาดจากตำแหน่งทูต เพราะสถานะในอดีตของศจ

ชั้นวิภคิต

คุณปราจิดเริ่มไม่สบายและเสียชีวิตลง

ชั้นคลีคลาย

เมื่อเปิดพินัยกรรมทุกคนจึงได้ทราบว่าศจนั้นไม่ได้รับมรดกอะไรจากคุณปราจิดเลย ทั้งนี้เป็นเพราะความต้องการของตัวเอง ทุกคนจึงได้เข้าใจในตัวของศจ สำหรับศจนั้นได้กลับไปอยู่บ้านสวนของแม่

ชั้นยติเรื่องราว

เมื่อวันเผาศพคุณปราชิต ศจีได้มาทำหน้าที่ของตนเป็นครั้งสุดท้าย ครั้งนี้ศจีได้เจอกับสุพรรณสามีมองลูกแก้วที่เคยเป็นไม้เบื่อไม้เมาและว่ากล่าวเสียดสีเธออยู่เสมอ แต่บัดนี้เขาได้ยอมรับแล้วว่าศจีนั้นเป็นคุณหญิงด้วยหัวใจแท้จริง แม้ใครๆ จะเรียกเธอว่าคุณหญิงนอกทำเนียบก็ตาม

โครงเรื่อง (Plot)

เป็นโครงเรื่องเกี่ยวกับความสำเร็จของคนที่ยพยายามต่อสู้ ฝ่าฟันอุปสรรคไปสู่ความสำเร็จ โดยนางเอกเกิดมาจากแม่ที่เป็นโสเภณีเกา มียายเป็นแม่เลี้ยง เมื่อเกิดมาพบกับแม่เลี้ยงดูอย่างดี และก่อนพ่อตายได้สั่งเสียแม่ให้เลี้ยงดูนางเอกอย่างดี เมื่อนางเอกโตได้เข้าเรียนที่โรงเรียนคอนแวนต์ได้รู้จักกับลูกสาวชุต นางเอกสนใจคำว่าคุณหญิง เมื่อเพื่อนชวนไปเป็นเลขาแม่จึงตอบตกลง เมื่อไปทำงานที่บ้าน ได้เข้าสังคมของชุต แม่ของเพื่อนมองนางเอกไว้เพื่อให้เป็นภรรยาของสามีในตำแหน่งคุณหญิงต่อไป เพราะแค้นสามีและน้องที่ทำร้ายจิตใจเธอในยามป่วย เมื่อคุณหญิงตายนางเอกได้ขึ้นมาเป็นคุณหญิงแทน แต่ด้วยความที่ไม่จดทะเบียนนางเอกจึงมีสถานะเป็นคุณหญิงนอกทำเนียบ

ข. แก่นเรื่อง (Theme)

คุณหญิงนอกทำเนียบเป็นแก่นเรื่องประเภท Career Theme โดยเนื้อเรื่องจะแสดงให้เห็นถึงความพยายามของบุคคลที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยมีเป้าหมายคือ เพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จส่วนตัว โดยจะต้องฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

ค. ความขัดแย้ง (Conflict)

ความขัดแย้งในละครเรื่องคุณหญิงนอกทำเนียบ เป็นความขัดแย้งระหว่างคนกับคน โดยมีคู่แย้ง (binary opposition) คือ นางเอกกับผู้ร้าย นางเอกเป็นด้านของแสวงหาโดยชอบธรรม ส่วนผู้ร้ายเป็นพวกแสวงหาโดยไม่ชอบธรรม ซึ่งเรื่องที่ขัดแย้งเป็นเรื่องของฐานะราชศักดิ์ เพื่อไปสู่ชนชั้นที่ดีกว่า

ง. ตัวละคร (Character)

มีลักษณะผสมผสานมีทั้งแบบเห็นได้รับด้าน (Well - round Character) และแบบตายตัว (Typed Character)

นางเอก

ศจี ทะเยอทะยาน ใฝ่สูง ตรงไปตรงมา ฐานะไม่ดี มีอาชีพเป็นเลขา

พระเอก

ปราจิต เจ้าชู้ เห็นแก่ตัว มีฐานะ ยศศักดิ์ มีอาชีพเป็นทูต แต่ไม่เห็นการทำงาน

ผู้ร้าย

วิชณีฉาย แสวงหาโดยไม่ชอบทำ ฐานะดี ไม่มีอาชีพ ชอบใช้เสียงดัง ทำลายของ

ผู้ช่วยเหลือ

คุณหญิงอรุณวดี คู่ออนโยน อ่อนแอ คิดย้อนศรผู้ร้ายและสามี

ซึ่งปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อกัน (interaction) ของตัวละครหลักเป็นดังนี้

พระเอกกับนางเอก

มีความรักต่อกัน มั่นคง สนับสนุนเป้าหมายของความสำเร็จอีกฝ่าย

นางเอกกับผู้ร้ายขัดขวางไม่ให้พระเอกหรือนางเอกไปถึงจุดหมาย อาจด้วยการวางแผนการ การใช้เล่ห์เหลี่ยม พระเอกหรือนางเอกต้องพยายามฝ่าอุปสรรคที่เกิดจากผู้ร้ายไปให้ได้

จ. บทสนทนา (Dialogue)

วาทกรรมถ่ายทอดเรื่องของการได้ลาภ เสื่อมลาภ ได้ยศเสื่อมยศ ไม่มีความแน่นอนในชีวิต บทสนทนาโดยรวมมีลักษณะยาว แผ่การสอน มีภาษาของโสเภณี ในสถานขายบริการตามอาชีพของตัวละครในเรื่อง

ฉ. ฉาก (Setting)

เป็นฉากสถานบริการ บ้านในสลัม บ้านเศรษฐี ห้องนอน ห้องทำงาน วัด ลวนคอนแวนต์ มหาวิทยาลัย ทางเดินในสลัม ป้ายรถเมล์ โดยมากเป็นฉากของบ้าน

ซ. ตอนจบ (Ending)

จบแบบโศกนาฏกรรม (Tragic Ending) ตอนจบของคุณหญิงนอกทำเนียบจบด้วยความล้มเหลวของนางเอก ที่ไม่สามารถรักษาสถานะตัวเองไว้ได้ ต้องกลับไปอยู่ในชนชั้นเดิม แต่ตัวละครก็ได้เรียนรู้ชีวิตและได้รับการยอมรับจากคนที่ตัวเองรัก

ฉ. มุมมองในการเล่าเรื่อง (Point of View)

เป็นการเล่าเรื่องแบบรู้รอบด้าน โดยเล่าแบบไม่มีข้อจำกัด อย่างรู้จิตใจของตัวละครทุกตัว

กลวิธีการเล่าเรื่องให้ดึงดูดใจ

1. จังหวะในการดำเนินเรื่อง

จังหวะในการดำเนินเรื่องไม่ได้เข้าประเด็นขัดแย้งในทันที ในขั้นของการเริ่มเรื่อง โดยเป็นการเปิดตัวละครให้ผู้ชมรู้จัก เล่าไปตามเรื่องราว โดยเปิดเรื่องที่แม่ของนางเอก เล่าเรื่องไปตามลำดับเวลา ผ่านเหตุการณ์เป็นช่วงๆ ไป

2. การทิ้งจุดเริ่มต้นท้ายฉาก

1. ทิ้งด้วยอารมณ์ต่างๆ ของตัวละคร
2. จะเกิดวิกฤติ
3. มีวิกฤติเกิดขึ้น

3. การดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร

ไม่ดึงดูดด้วยความรุนแรง เป็นไปตามลักษณะของตัวละคร

จากการพิจารณาถึงองค์ประกอบของการเล่าเรื่องและกลวิธีการเล่าเรื่องของละครโทรทัศน์เรื่อง คุณหญิงนอกทำเนียบ สรุปได้ดังนี้

คุณหญิงนอกทำเนียบเป็นเรื่องราวของความพยายามไปสู่ความสำเร็จ โดยฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ เพื่อไปสู่ขั้นที่ดีกว่า โดยทั้งโครงเรื่อง (Plot) แก่นเรื่อง (Theme) เป็นแนวของการพยายามไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งมีความขัดแย้ง (Conflict) ระหว่างการแสวงหาขั้นที่ดีกว่าโดยชอบธรรมและไม่ชอบธรรม โดยตัวละคร (Character) นางเอกและผู้ร้ายมีลักษณะทะเยอทะยานใฝ่สูง วาทกรรมที่เสนอผ่านบทสนทนาเกี่ยวข้องกับยศศักดิ์ ขั้นขั้นที่แสวงหามามีความไม่แน่นอน ซึ่ง ฉาก

(Scene) เป็นฉากของคนสองชนชั้นอย่างชัดเจน เช่น ฉากบ้านหลังใหญ่ ภัตตาคารต่างประเทศ งานเลี้ยงทูต คอนเสิร์ต มหาวิทยาลัย เป็นฉากที่เป็นสัญลักษณ์ของชนชั้นสูง และฉาก บ้านในสวน ซ่องโสเภณีในสลัม ทางเดินในสลัม วัดของชาวบ้าน เป็นสัญลักษณ์ของชนชั้นล่าง แต่การพยายามข้ามชนชั้นของชนชั้นล่างที่เกิดขึ้นนี้ไม่ประสบความสำเร็จในการข้ามชนชั้นในตอนจบ (Ending) นางเอกได้เรียนรู้ชีวิตและกลับไปสู่ชนชั้นเดิม

เรื่องนี้ใช้มุมมองการเล่าเรื่อง (Point of view) แบบรู้รอบด้าน (The omniscient) โดยใช้กลวิธีการเล่าเรื่อง ในจังหวะการเล่าไปตามเนื้อความ ที่จุดเริ่มต้นท้ายฉากด้วยอารมณ์ต่างๆ ของตัวละคร การจะเกิดวิกฤติ หรือมีวิกฤติเกิดขึ้น และไม่ดึงดูดโดยใช้ความรุนแรง โดยมักให้เป็นไปตามลักษณะของตัวละคร

ละครที่ได้รับความนิยมปี พ.ศ. 2536

4.1.3 เรื่อง นางทาส

ภาพที่ 3 ▶

ละครเรื่อง นางทาส

“นาที่นี้ถ้าประชาชนคนไทยคนไหนที่คิดว่าตัวเองเป็น “คอละคร” ละก้อ จะต้องรู้จักเรื่อง “นางทาส” ของช่อง 7 สีเป็นอย่างดี...เพราะกำลังดังระเบิดเถิดเทิง เขากันงายๆ...หลังข่าว 2 หุ่่มศุภร์-เสาร์-อาทิตย์ ลองเดินขึ้นไปตามแพลตฟอร์มของการเคหะดุสิตทุกห้องต้องเปิด... “นางทาส” ทั้งนั้น”

นี่คือข้อความที่ปรากฏในสื่อบันเทิงชื่อดัง (นิตยสารทีวีพูล คอลัมน์เรื่องจากปกปี 2536) ที่สะท้อนถึงกระแสความนิยมของละครเรื่องนางทาสในปี พ.ศ. 2536 ได้เป็นอย่างดี

“นางทาส” เล่าผ่านบทละครโทรทัศน์ทั้งสิ้นจำนวน 39 ตอน มีลักษณะการเล่าเรื่องดังนี้

องค์ประกอบของการเล่าเรื่องในบทละครโทรทัศน์

ก. โครงเรื่อง (Plot)

ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน “นางทาส” มีขั้นตอนดังนี้

การเริ่มเรื่อง

ทาสคนหนึ่งกำลังหนีนายเงิน ไล่ล่าและหนีกันสุดชีวิตโดยทาสคนนี้เป็นลูกทาสในเรือนเบี้ยจมีนวรรณารต ซึ่งทาสผู้นี้ถูกจับได้และเขียนด้วยหวาย ในขณะที่เดียวกันที่บ้านนอก เย็นในวัยสิบหกปี กำลังอยู่กับห้องนออย่างมีความสุข ล้วนแม่ของเย็นกำลังเอาข้าวไปส่งบ้าน เจ้าคุณสีหโยธินเป็นค่านาที่ให้เป็นประจำทุกปี เจ้าคุณสีหโยธินได้เลื่อนตำแหน่งเป็นพระยาพุกป่าวและคนที่บ้านตื่นเต้นกัน

ขั้นพัฒนาเหตุการณ์

พ่อเย็นเป็นหนี้น้อยอย่างหนัก จะเอาเย็นไปขาย แม่ขอให้พ่อขายตัวเองแทน พ่อขอมแม่จนเย็นยอมเป็นทาส พ่อพาเย็นมาขายให้กับคุณหญิงแยม แต่คุณหญิงแยมเห็นหน้าเย็นกับแม่ก็รู้ว่าไม่เต็มใจ เลยไม่ซื้อไว้ ยิ่งจึงพาเย็นไปขายบ้านจมีนวรรณารตแทน ซึ่งบ้านนี้ทารุณและใช้งานทาสหนักมาก ขณะที่เดินออกไปบ้านจมีนวรรณารต เย็นได้พบกับเจ้าคุณสีหโยธิน

เจ้าคุณบอกคุณหญิงแยมเรื่องที่ยังเอาเย็นไปขายบ้านจมีนวรรณารต คุณหญิงแยมเลยสั่งให้บ่าวรีบไปเอาตัวเย็นมาก่อนที่จะเป็นทาสบ้านจมีนวรรณารตเพราะสงสารเย็น

เย็นมาเป็นทาสบ้านเจ้าคุณสีหโยธิน โดยอยู่เรือนนางพัก เป็นคนดูแลอบรมบ่มนิสัย มีบ่าวไปยาสาลีซึ่งเป็นเมียรองเรื่องเย็น สาลีจึงไปหาเรื่องเย็น เจ้าคุณกับภรรยาทั้งสองไม่มีบุตร สาลีจึงหาทางให้เจ้าคุณอยู่เรือนตัวเองด้วยการไปหาเมียเด็กมาไว้ในบ้าน ต่อมาจึงแสร้งทำเป็นห้องเจ้าคุณดีใจมาก ไปเรือนเล็กบ่อยๆ แต่อยู่กับสาลี สาลีให้บุญมีซึ่งเป็นเมียเด็กแกล้งแทะงเจ้าคุณ ผิดหวังเรื่องไม่มีลูก

เย็นเป็นสาวขึ้น เจ้าคุณเริ่มมองเย็น แยมปรึกษาพี่เรื่องเย็น สาลีมีเรื่องหงุดหงิด เจ้าคุณจะตบคุณหญิงแยม เย็นขวางไว้ด้วยความภักดี สาลีจึงอาฆาตไว้

ต่อมาคุณหญิงแยมได้ลองเชิงถามเจ้าคุณเรื่องเย็น เจ้าคุณตกลงจึงให้พักไปคุยกับเย็น เย็นยอมเป็นเมียเจ้าคุณด้วยความรัก เย็นพ้นจากการเป็นทาสมาเป็นเมียบ่าว เย็นอยู่กับเจ้าคุณด้วยความสุขโดยเจ้าคุณได้ให้ตะกรุดคล้องสร้อยทองรับขวัญเย็นไว้ ต่อมาไม่นานเย็นห้องแต่ยังไม่รู้ตัว บ่าวเรือนสาลีเห็นเย็นอาเจียรจึงไปยุยงสาลีให้ไปตบเย็น เย็นถูกรุมตบตีจนบอบช้ำแต่นางพักเข้ามาเสียก่อน แต่ไม่สามารถเอาเรื่องกับสาลีได้เพราะความที่มีฐานะต่ำกว่า

ต่อมาคุณหญิงก็ห้องเช่นกันท่ามกลางความดีใจของเจ้าคุณที่จะได้ลูกจากเมียคุณหญิง เมื่อใกล้เวลาเย็นกับคุณหญิงจะคลอดเจ้าคุณต้องไปทัพปราบกบฏฮ่อที่หัวเมืองหนองคาย

เป็นเวลานานหลายเดือน คุณหญิงแยมกลัวในการคลอดมากและกินแต่ของเปรี้ยวในขณะที่เย็น กินข้าวจนอ้วนท้วนสมบูรณ์

วันที่เย็นคลอดมาถึงเย็นคลอดยากมาก คุณหญิงแยมเห็นสภาพเย็นจึงหวาดกลัวมาก ในขณะที่เย็นกำลังจะคลอดคุณหญิงแยมกลับจะออกลูก นางพักจึงไปตั้งหมอต้าแยที่กำลังจะทำคลอดเย็น ไปดูคุณหญิงแยมแทน พวกบ่าวพากันสงสัยว่าเย็นคลอดหรือยัง ปรากฏว่าคุณหญิงแยมคลอดก่อนกำหนดแต่เด็กในท้องไม่รอด นางพักจึงเสนอให้คุณหญิงแยมเอาลูกเย็นมาเป็นลูกตัวแทน เย็นเสียใจแต่ด้วยความกตัญญู จึงยกลูกให้

เจ้าคุณกลับมาเสียใจที่ลูกเย็นตาย แต่คิดว่าสามารถมีใหม่ได้ เย็นเสียใจเรื่องลูกมากจนไม่ยอมยุ่งเกี่ยวกับเจ้าคุณและมีท่าทางที่แปลกไป เจ้าคุณไม่ทราบเหตุจึงไม่พอใจเย็น

วันหนึ่ง ยืนพี่ของเย็นมาเอาเงินที่เย็นเพราะพ่อเป็นหนี้พนัน แต่มีท่าทีหลบๆ ซ่อนๆ เพราะความกลัวผู้คน บุญมีมาเห็นเข้าจึงเอาไปยุแหยงว่าเย็นมีชู้ สาลี่ไปบอกเจ้าคุณ ว่าเย็นเอาสร้อยที่ร้อยตะกรุดทองที่เจ้าคุณให้ขายชู้ไป เย็นพยายามบอกความจริงแต่เจ้าคุณไม่ฟัง เพราะสงสัยในท่าทีที่ผิดปกติไป เจ้าคุณสั่งให้คนโบยเย็นและให้ไปเป๊ะทาสเหมือนเดิม

หนูแดงหรืออุ่นเรือนเติบโตขึ้นมาโดยที่เย็นได้แต่เฝ้ามองไม่มีโอกาสจะได้สัมผัส วันหนึ่งสาลี่ซึ่งติดการพนันอย่างหนักจะขโมยกำไลข้อเท้าหนูแดง แต่สาลี่กลับใส่ร้ายเย็น เย็นจึงถูกเขียนต้อยอย่างหนัก เมื่อหนูแดงเติบโตเป็นสาว ได้หลงชอบทับลูกน้องของพ่อ แต่ทับกลับชอบละออ ทาสในบ้านเจ้าคุณสืโหยธินที่กำลังจะเป็นไท ละออรู้ว่าหนูแดงรักทับจึงปฏิเสธทับที่จะให้พ่อแม่มาขอ ในขณะที่เดียวกันคุณหญิงแยมมองให้ละออเป็นเมียเจ้าคุณ โดยละออยินยอม ทับเสียใจมากทั้งคู่ได้เถียงกันหนูแดงจึงรู้ว่าทับชอบละออ จึงประชดด้วยการไปคบกับทิดคล้ายที่ถูกสีกจากพระตามที่สาลี่ชักนำ เย็นได้ยินเข้าโดยบังเอิญว่าสาลี่นัดให้หนูแดงมาพบพ่อคล้าย เมื่อสบโอกาสนี้จะจุดหนูแดงไป เย็นจึงร้อนใจอย่างมาก

ชั้นภาวะวิกฤติ

ในวันนัด เย็นเข้ามาขัดขวางไม่ให้หนูแดงไป สาลี่เห็นจวนตัวจึงตะโกนว่าเย็นแย่งของหนูแดง เย็นจึงถูกโบยต้อยอย่างหนักแต่ไม่ยอมบอกความจริง เจ้าคุณสืโหยธินโมโหที่เย็นไม่ยอมพูดจึงได้จะโบยซ้ำ

พระเอก

เจ้าคุณสีหโยธิน เจ้าชู้ มีฐานะ ยศศักดิ์ หูเบา ไม่ฟังเหตุผล มีอาชีพ ไม่เห็น
การทำงาน

ผู้ร้าย

บุญมีและสาลี อัจฉริยยา ใช้เล่ห์เหลี่ยม พุดบด ใช้เสียงดัง ด่าทอ ตบตี

ซึ่งปฏิสัมพันธ์ (interaction) ของตัวละครหลักเป็นดังนี้

พระเอกกับนางเอก พึงใจเมื่อพบหน้าในทันที ความรักที่ต้องซ่อนเร้นเพราะพระเอก
มีสถานะ มีภรรยาอยู่แล้ว ความรักของพระเอกที่มีต่อนางเอก แสดงออกด้วยการหาทางใกล้ชิด
นางเอกยอมพระเอกทุกอย่างด้วยความรัก ขณะที่พระเอกเห็นแก่ตัว เชื้อค้ำยุงจากผู้ร้าย เข้าใจ
นางเอกผิด

ผู้ร้ายกับนางเอก ผู้ร้ายเกลียดนางเอกเมื่อแรกเจอ ว่ามีฐานะต่ำกว่า และเป็นคู่แข่ง
เรื่องความรัก ผู้ร้ายกตขี้และชิงชังนางเอก ในขณะที่นางเอก โดนผู้ร้ายเรียกรวดด่าทอ และตบตี
โดยนางเอกยอมรับการถูกกระทำ และผู้ร้ายใส่ความให้พระเอกเข้าใจนางเอกผิด

พระเอกกับผู้ร้าย เป็นภรรยา ผู้ร้ายเป็นอุปสรรคต่อความรักของพระเอก

จ. บทสนทนา (Dialogue)

ถ่ายทอดวาทกรรมเกี่ยวกับ ชีวิตคนเราเป็นอย่างไร ขึ้นอยู่กับกรรม

บทสนทนามีทั้งความยาวที่อธิบายความและสั้นกระชับถึงเนื้อหาที่ต้องการสื่อ
จังหวะการตอบโต้ของบทสนทนาจะให้อารมณ์สุดขั้วของเรื่องที่จะสื่อ เช่น เศร้า ร้าย น่าสงสาร
บทด่าทอรุนแรงค่อนข้างมากตามลักษณะนิสัยของผู้ร้าย

ฉ. ฉาก (Setting)

เป็นฉากของเรือนไทยสมัยรัชกาลที่ 5 เรือนของทาส ครัว โดยมากฉากเป็นบ้าน
แสดงเรื่องราวของครอบครัว ฉากสถานที่อื่นๆ จะมีตลาด ท่าน้ำ บ่อนการพนันในสมัยก่อน

ช. ตอนจบ (Ending)

จบแบบสุภาพกรรม (Happy Ending) ที่นางเอกพ้นจากชีวิตลำเค็ญ ได้กลับไปอยู่

เรือนใหญ่อีกครั้ง พร้อมกับใกล้ชิดลูก แม่ไม่ได้เปิดเผยตัวเองว่าเป็นแม่

ฉ. มุมมองในการเล่าเรื่อง (Point of View)

เล่าแบบรู้รอบด้าน โดยเล่าอย่างไม่มีข้อจำกัด หยั่งรู้จิตใจของตัวละครทุกตัว

กลวิธีการเล่าเรื่องให้ดึงดูดใจ

1. จังหวะในการเล่าเรื่อง

ขึ้นต้นด้วยความตื่นเต้นในตอนต้นเรื่อง แสดงความรุนแรงของทาสที่หนีนางงาน จากนั้นเปิดตำนานเอก ให้ Flash Back เล่าย้อนความคิด อารมณ์ของตัวละคร

2. การทิ้งจุดตื่นเต้นในท้ายฉากด้วย

1. Dynamic ทิ้งปริศนาที่จะต้องตามต่อ
2. จะเกิดวิกฤติ
3. มีวิกฤติเกิดขึ้น
4. ในเนื้อความมีความน่าสนใจ

3. สำหรับการดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร

ในเรื่องนางทาสจะมีค่อนข้างมาก โดยความรุนแรงจะมีฉากตบตีตำทลของผู้ร้าย ต่อนางเอกมาก ต่อบ่าวในเรื่อง ต่อผู้ช่วยผู้ร้าย การวางแผนกลั่นแกล้งนางเอกที่น่าสงสาร เป็นลักษณะโดดเด่นของเรื่องนี้

4. ลักษณะอื่นๆ ที่ปรากฏ

การใช้การแอบมองแอบฟังแล้วเอาไปยุแยงต่อ ก่อให้เกิดเหตุการณ์ร้ายๆ กับตัวเอง

จากการพิจารณาถึงองค์ประกอบของการเล่าเรื่องและกลวิธีการเล่าเรื่องของละครโทรทัศน์เรื่อง นางทาส สรุปได้ดังนี้

องค์ประกอบการเล่าเรื่องของนางทาส ทั้ง โครงเรื่อง (Plot) ของความรักระหว่างชนชั้น และความรักของแม่ที่มีต่อลูก แก่นเรื่อง (Theme) ที่ผสมผสานระหว่าง Love Theme และ Morality Theme ความขัดแย้ง (Conflict) ในเรื่องความรักระหว่างชนชั้น ตัวละคร (Character) ระหว่างฐานะสูงกับฐานะต่ำ ฉาก (Scene) ของบ้านเรือนไทยหลังใหญ่กับเรือนทาสหลังบ้าน ทั้งหมด

ลัทธิสะท้อนเรื่องราวของชนชั้น

นางทาส ได้แสดงถึงความคิดเกี่ยวกับศีลธรรมจรรยา คุณค่าของการทำความดี ความชั่วผ่านแก่นเรื่อง (Theme) Morality Theme และบทสนทนา (Dialogue) ว่า ชะตาที่เลวร้าย สืบเนื่องมาจากกรรม และกรรมชั่วจะได้รับผลที่กระทำ ซึ่งในตอนจบนางเองก็ได้รับผลกรรมดี กลับไปอยู่เรือนใหญ่อีกครั้ง

โดย นางทาส เล่าโดยใช้มุมมองแบบเห็นได้รอบด้าน (The Omniscient) ใช้กลวิธีการเล่าเรื่องด้วยการขึ้นต้นเรื่องด้วยความตื่นเต้น มักใช้เทคนิค การ Dynamic จาก ทั้งความตื่นเต้น ทำยจากด้วยความสงสัยที่ต้องตามต่อ และใช้ความรุนแรงในการดึงดูดผู้ชมค่อนข้างมาก

ละครที่ได้รับความนิยมปี พ.ศ. 2536

4.1.4 เรื่อง วันนี้ที่รอคอย

ภาพที่ 4 ►
ละครเรื่อง วันนี้ที่รอคอย

วันนี้ที่รอคอย
บทประพันธ์ของ 'วราภา'

ละครที่เปิดตัวด้วยกระแสของความดัง เมื่อผู้มารับบทพระเอกในเรื่องนี้ คือ ชูปเปอร์สตาร์อย่าง ธงชัย แมคอินไตย์ กับบทที่ต้องเล่นเป็นตัวละครสองตัวที่หน้าตาคล้ายกันและมีลักษณะนิสัยแตกต่างกัน ในบทของเจ้าแห่งนครศิรีรัฐที่ต้องพลัดบ้านพลัดเมืองจากเหตุการณ์กบฏ รอวันที่ภารกิจที่ต้องรับผิดชอบได้รับการปลดแอกออกไปและได้ใช้ชีวิตกับคนที่ตัวเองรัก

“วันนี้ที่รอคอย” เล่าเรื่องผ่านบทละครโทรทัศน์ทั้งสิ้นจำนวน 33 ตอน มีลักษณะของการเล่าเรื่องดังนี้

องค์ประกอบของการเล่าเรื่องในบทละครโทรทัศน์

ก. โครงเรื่อง (Plot)

ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน "วันนี้ที่รอคอย" มีขั้นตอน ดังนี้

การเริ่มเรื่อง

เริ่มที่เหตุการณ์เจ้าหลวงเมืองศรีรัฐตัดสินใจตีฆ่าพิษฆ่าตัวตายจากการก่อการกบฏและให้นายทหารคนสนิท พามเหสีและรัชทายาทคือน่านปิงนรเทพหนีไป อินปงและจันทร์แรม พามเหสีและน่านปิงหนีมาถึงลำน้ำ และให้ทั้งคู่ลงเรือไปกับคำฝายหญิงใบ้ โดยฝากม่านฟ้าลูกสาวคนเดียวไว้ ก่อนที่ทั้งคู่จะฆ่าตัวตาย มาทนายธรรมซึ่งมีศักดิ์เป็นพี่ชายเจ้าหลวง ที่ก่อการกบฏ สั่งให้ลูกน้องหาตราลัญจกรประจำพระมหากษัตริย์แต่ไม่เจอ จึงสั่งให้ติดตามมเหสีและน่านปิงนรเทพ

การพัฒนาเหตุการณ์

4 ปีผ่านไป น่าน ปิงนรเทพและแม่หนีมาอยู่ที่จังหวัดชายแดนภาคเหนือของไทย มเหสีตัดสินใจส่งบราลีไปอยู่กับเจ้าเมืองเชียงใหม่ที่กำลังย้ายไปกรุงเทพ ท่ามกลางความโศกเศร้า อาลัยอาวรณ์ของน่านปิงนรเทพ จากนั้น 15 ปีผ่านไป บราลีเดินทางมาหาเพื่อนและมาเที่ยวฮ่องกง ตามคำสนับสนุนให้อยู่นานๆของพ่อเลี้ยง "สุริยะ" โดยมีจ้าวชั้น คอยดูแล บราลีรำคาญกับสายตาดูที่จ้าวชั้นมองตัวเอง และบางครั้งสายตาก็เหมือนเอ็นดูเด็กๆ และจ้าวชั้นมักเปลือยพูดอะไรที่เป็นปริศนา บราลีพยายามถามให้ได้ความจริง แต่จ้าวชั้นก็บ่ายเบี่ยงเสมอ แม้แต่หลวงพ่อบาพหลวง ก็หลบเลี่ยงที่จะบอกถึงความหลัง บราลีจึงหงุดหงิดกับสิ่งที่เป็นอย่างมาก พาลแค้นกับจ้าวชั้น จ้าวชั้นเจียงซึ่งมีตำแหน่งเป็นไท้เผ่งของตระกูลไม่พอใจที่ตัวเองเหมือนเป็นไท้เผ่งเพียงตำแหน่ง อำนาจสิทธิ์ขาดการบริหารทุกอย่างอยู่ที่จ้าวชั้น ซึ่งเป็นเพียงบุตรบุญธรรมของจ้าวชั้นเยาว์ และจ้าวไท้ไท้ ในขณะที่จ้าวหม่ยอิงที่หลงรักจ้าวชั้นพยายามทอดไมตรีไว้ในฐานะคู่รักมากกว่าน้องสาว แต่จ้าวชั้นปฏิเสธเสมอ จ้าวหม่ยอิงจึงไม่พอใจ และโมโหหนึ่งที่จ้าวชั้นมีความสุขกับการดูแลเอาใจใส่บราลี

ขึ้นภาวะวิกฤติ

วิกฤติของเรื่องนี้จะปูมาเป็นระยะก่อนจะถึงวิกฤติใหญ่ แتبจะมีวิกฤติทุกช่วง ทั้งบอมบ์มาเป็นระยะๆ วิกฤติเก่ายังไม่ทันแก้ได้วิกฤติใหม่ก็มา

วิกฤติย่อยๆ เช่น

- หม่ยอิงขับรถมาเจอจ้าวชั้นกับบราลี ตามไปที่โรงแรมที่บราลีพัก
- สุริยะไปเล่นพนันบ่อนฉินเจียง เป็นหนี้ ฉินเจียงให้กู้เพื่อที่จะใช้เป็นอาวุธทำร้ายจ้าวชั้นในอนาคต

- จีนเจียงค้าอาวุธสงครามจะป้ายความผิดให้จ้าวซันถ้าถูกจับได้
- คนของจีนเจียงตามดูบราลี
- จีนเจียงค้าอาวุธให้พวกกบฏของศิริรัฐ
- เกาเฟยมีแผนในใจ แต่ยังไม่เปิดเผย (แสดงสีหน้า)
- รถสินค้าของจ้าวซันถูกขโมย จ้าวซันถูกตำรวจสงสัยว่า สร้างสถานการณ์
- จ้าวซันไปสืบหาความจริงในโรงฉี่น
- จีนเจียงวางแผนฆ่าจ้าวซัน
- เรื่องเปิดออกมาว่าจ้าวเหมยอิงซึกโยอยู่ด้านหลังเกาเฟย ให้ทำลายจีนเจียง เพื่อจะยึดอำนาจ และสร้างเงื่อนไขให้จ้าวซันเลือกตัวเอง ไม่งั้นจะเสื่อมเสียทางธุรกิจ
- พวกกบฏศิริรัฐวางแผนจะขัดทอดศิขรนโรดม ถ้าถูกจับได้ว่าชนอาวุธ
- จ้าวซันกับศิขรนโรดมจะพบกัน ท่ามกลางการจับสังเอดและควบคุมของกบฏ
- จ้าวซันถูกปองร้าย ชีบรถบรรทุกชน
- จ้าวซันบุกเดี่ยวไปเจรจาหว่านล้อมให้จีนเจียงเลิกความคิดที่จะค้าอาวุธ
- จีนเจียงให้คนไปใส่ร้ายจ้าวซันกับบราลีเรื่องนี้ของสุริยะ
- เตอเป่าคนสนิทของจ้าวซันแอบตามไปจนล่วงรู้ความจริงว่าจ้าวเหมยอิงรง การอยู่เบื้องหลังเกาเฟย กำลังจะกลับมาบอกจ้าวซัน แต่เหยียบกิ่งไม้แห้งซะก่อน พวกเหมยอิงรู้ตัวซะก่อน หนีมาจะรอดหรือไม่
- เตอเป่าถูกเกาเฟยยิงจะโดนเกาเฟยจับได้หรือไม่ ต่อมาถูกนำส่งโรงพยาบาล อาการเป็นตายเท่ากัน
- เกาเฟยให้คนไปฆ่าปิดปากเตอเป่า
- เหมยอิงจับตัวบราลีเป็นตัวประกัน

ส่วนวิกฤติใหญ่ที่สำคัญที่สุดของเรื่องเป็นความเป็นความตายของตัวเองเมื่อจ้าวซันปลอมตัวเป็นศิขรนโรดมกลับไปปราบขบฏที่ศิริรัฐ โดยความช่วยเหลือของอสูรที่จงรักภักดีต่อศิขรมาก จึงวางแผนจะฆ่าจ้าวซันเมื่อปราบกบฏสำเร็จ พระครู ภูดินร และบราลีที่ตามมาช่วยจ้าวซัน ได้ซ่อนแผนช่วยเหลือจ้าวซันจากเรือระเบิดไว้ได้

จ้าวซันกลับไปสะสางงานของตระกูลจ้าว โดยสัญญากับบราลีว่าจะกลับมาแต่งงานกัน ตระกูลจ้าวมีปัญหา จ้าวซันกลับมาไม่ได้ บราลีอง เกาเฟยแหกคุกมาได้ ถูกกดดันอย่างหนัก บุกเข้าไปบังคับให้จ้าวซันเปิดเซฟเงินสำรองตระกูลจ้าว และบังคับจ้าวซันไปเป็นตัวประกัน ตำรวจตามมาช่วย จ้าวซันถูกเกาเฟยยิงและจะยิงซ้ำ

ชั้นภาวะคลี่คลาย

อสูริเอาตัวเองรับกระสุนแทนจ้าวชั้น ทั้งคู่อยู่ในห้องไอศิยุ เป็นตายเท่ากัน บราลีเดินทางมาถึงฮ่องกง พร่ำพรรณนาต่อว่า ตัดพ้อจ้าวชั้นที่นอนบาศเจ็บจนจ้าวชั้นพื้น รอดตาย อสูริที่แข็งใจไม่ยอมตายตายอย่างสงบเมื่อได้กล่าวคำขอภัยกับจ้าวชั้น ตระกูลจ้าวตกลงกันจะให้จ้าวชั้นไปมีชีวิตที่อยากเป็น ไม่ต้องมาคอยดูแลงานตระกูลจ้าวอีกต่อไป

ขั้นตอนการยุติเรื่องราว

ศิขรนโรดมครองราชย์ศิริรัฐตามความต้องการของจ้าวชั้น และบริหารประเทศด้วยความระมัดระวังที่จะรักษาศิริรัฐมิให้เปลี่ยนแปลงสภาพตามกระแสภายนอกประเทศ จ้าวชั้นได้ครองรักและมีลูกสาวกับบราลี มีชีวิตอยู่อย่างสมณะในที่ดินผืนเดิมที่ทั้งคู่เคยอยู่ด้วยกันในวัยเด็ก

โครงเรื่อง (Plot)

ผสมผสานกันระหว่างเรื่องของการพยายามไปสู่ความสำเร็จและเรื่องความรัก โดยเป็นเรื่องราวความสำเร็จของพระเอกซึ่งเป็นรัชทายาทที่พ้นฝ่าจากการถูกตามฆ่าจากพวกกบฏจากบ้านเกิดเมืองนอน ต่อมาเมื่อภาระต้องบริหารธุรกิจท่ามกลางศัตรูมากมายให้ประสบความสำเร็จ และเข้าไปกู้วิกฤติบ้านเกิดเมืองนอนให้รอดพ้นจากการก่อการกบฏ สุดท้ายเลือกที่จะอยู่ในแผ่นดินที่รักกับคนที่รัก แทนการครองบัลลังก์ตามความชอบธรรม

ข. แก่นเรื่อง (Theme)

วันนี้ที่รอคอย มีแก่นเรื่อง (Theme) เกี่ยวกับความรัก Love Theme เป็นความรักของพระเอก ทั้งความรักระหว่างหนุ่มสาว ความรักในครอบครัว และความรักในแผ่นดินเกิด

โดยพระเอก (จ้าวชั้นหรือนานปิงนรเทพ) มีความรักความผูกพันกับนางเอก (บราลี) ที่อยู่ด้วยกันมาตั้งแต่เด็ก แม้นางเอกจะถูกส่งไปเลี้ยงที่กรุงเทพฯ และไปเรียนอเมริกา พระเอกก็ตามไปเฝ้ามองความสุขความทุกข์ การเจริญเติบโตของนางเอกเสมอ การที่เป็นลูกบุญธรรมของตระกูลที่ทรงอิทธิพลในฮ่องกง ทำให้ต้องดูแล ระวังระวังน้องๆ ลูกของพ่อแม่บุญธรรม ด้วยความรักและปรารถนาดี สำหรับความรักในแผ่นดิน แม้ไม่ได้กลับไปอยู่ในแผ่นดินเกิดแต่ก็ยังรักและห่วงใยบ้านเมือง เมื่อบ้านเมืองเกิดปัญหา จึงปลอมตัวเสี่ยงอันตรายเข้าไปช่วยกู้วิกฤติ

ค. ความขัดแย้ง (Conflict)

ความขัดแย้งในละคร เรื่อง วันนี้ที่รอคอย เป็นความขัดแย้งระหว่างคนกับคน โดยมีคู่แย้ง (binary opposition) ระหว่าง ไม่ต้องการอำนาจ กับ ความต้องการอำนาจ

พระเอกกับผู้ร้าย

เนื่องจากมีโครงเรื่องที่ซ้อนกันหลายโครงเรื่องในเรื่องนี้ พระเอกจึงมีภารกิจหลายด้านที่ต้องทำ ทั้งด้านความรัก ด้านครอบครัว และด้านบ้านเมือง ผู้ร้ายที่เป็นคู่แย้งของพระเอกจึงมีหลายตัว โดยเฉพาะ ด้านครอบครัวและด้านบ้านเมือง ด้านครอบครัว เป็นคู่แย้งระหว่างพระเอกและน้องๆ (จ้าวเหมยอิงและจ้าวจินเจียง) ด้านบ้านเมืองระหว่างพระเอกกับพวกกบฏ โดยทั้งสองตัวพระเอกเป็นด้านของการไม่ต้องการอำนาจ ในขณะที่คู่แย้งทั้งน้องๆ และกบฏเป็นพวกกระหายอำนาจ

ซึ่งเรื่องที่ขัดแย้งเป็นเรื่องของอำนาจ ระหว่างพระเอกกับผู้ร้าย โดยผู้ร้ายต้องการอำนาจที่พระเอกมี มาครอบครอง เพื่อความยิ่งใหญ่ และมีความขัดแย้งเรื่องของการรักระหว่างผู้ร้าย (จ้าวเหมยอิง) กับนางเอก

ง. ตัวละคร (Character)

ลักษณะตัวละครเป็นแบบตายตัว (Typed Character)

พระเอก

จ้าวซันหรือน่านปิงนรเทพ หน้าตาดี ทำงานเก่ง แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี สุขุม มีใจโอบอ้อมอารีกับผู้อื่น กตัญญู ยึดมั่นในคำสัญญา คำนึงถึงประโยชน์ความสุขของคนอื่นมากกว่าตัวเอง ไม่ยึดมั่นในตำแหน่ง อำนาจ

นางเอก

บราลีหรือม่านฟ้า สวย น่ารัก นิสัยของนเป็นเด็กๆ โดยเฉพาะกับจ้าวซัน ตื้อ มีทิวี่ กล้าหาญลุๆ จี้ก็ ไม่กลัวใคร ฉลาด แก้ไขสถานการณ์เมื่อยามคับขันได้ ไม่ยึดมั่นในอำนาจ ตำแหน่ง

ผู้ร้าย

ฝ่ายกบฏเมืองศิริรัฐ ยึดถือในอำนาจ ไม่คำนึงถึงชีวิตคน ทำอะไรก็ได้เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจ

จ้าวฉินเจียง ต้องการอำนาจ เพราะตัวเองเป็นทายาทของตระกูลแต่ไม่มีอำนาจอย่างแท้จริง ไม่มั่นใจในตัวเอง หูเบา เชื้อลูกน้อง ทำอะไรก็ได้เพื่อให้ตัวเองเป็นใหญ่ นิสัยจะเปลี่ยนในตอนหลังแต่เป็นแบบเปลี่ยนในทันที คิดได้กลับตัวปรับปรุงตัวเองเป็นคนใหม่ ยอมรับเชื่อฟังจ้าวซัน เมื่อเห็นความดีของจ้าวซัน และรู้ว่าคนที่วางแผนการณืทำลายตัวเองคือจ้าวเหมยอิง

จ้าวเหมยอิง ต้องการเป็นที่หนึ่ง มีอำนาจสูงสุด มีปมเกี่ยวกับเป็นลูกผู้หญิงของตระกูล คิดว่าตัวเองเก่งกว่าจ้าวฉินเจียงที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นไท่เผ่งของตระกูล เป็นจอมวางแผนอยู่เบื้องหลังในการวางแผนให้ฉินเจียงเกิดอุบัติเหตุต่างๆ และวางแผนให้จ้าวซันเกิดปัญหาเพื่อจะใช้อำนาจในการต่อรองให้จ้าวซันยินยอมยอมรับ และรักตัวเอง วางแผนให้บราลีเข้าใจผิดจ้าวซัน อัจฉาริษา

ผู้ช่วยเหลือ

ภูสินธรรหรือเมืองเทพ องค์รักษ์ผู้ช่วยพระเอกหนีจากศิริรัฐ และตามมาช่วยเหลือ โดยการเอาสมบัติมาให้ คอยช่วยเหลือพระเอกในเรื่องต่างๆ อยู่ที่เมืองไทย ในเรื่องที่พระเอกต้องการ

ซึ่งปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อกัน (interaction) ของตัวละครหลักเป็นดังนี้

พระเอกกับนางเอก พระเอกต้องปิดบังตัวเอง ไม่สามารถบอกได้ว่าตัวเองเป็นเจ้าพี่น่านปิง ที่ผูกพันกันมาตั้งแต่เด็ก รักและเอ็นดูนางเอกมาก นางเอกมีเรื่องเข้าใจผิดพระเอก จากคำยุยงของผู้ร้าย ทำให้งอน และคิดจะจากไป

ผู้ร้ายกับนางเอก ผู้ร้าย (เหมยอิง)เกลียดนางเอก เพราะหลงรักพระเอก แต่พระเอกรักในสถานะที่เป็นน้อง จึงคิดจะทำร้ายนางเอกโดยการจับตัวไป

พระเอกกับผู้ร้าย ผู้ร้ายจะคอยจ้องทำลายพระเอก เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจที่พระเอกครอบครองอยู่ พระเอกเป็นฝ่ายคอยป้องกันตัว

ผู้ช่วยเหลือกับพระเอก ช่วยเหลือเป็นกำลังให้พระเอกในยามวิกฤติ

จ. บทสนทนา (Dialogue)

วาทกรรมของเรื่อง วันนี้ที่รอคอย ถ่ายทอดผ่านบทสนทนาที่เกี่ยวกับอำนาจ เกียรติยศ ชื่อเสียง เป็นสิ่งจอมปลอมเมื่อเทียบกับคนที่รัก โดยเฉพาะ อำนาจ ซึ่งมีความคิดความเชื่อที่ต่างกัน สำหรับผู้ร้าย อำนาจคือสิ่งที่ต้องครอบครอง เพื่อความยิ่งใหญ่ ทั้งหน้าตา ยศศักดิ์ สมบัติ ทรัพย์สิน ในขณะที่อำนาจในความคิดของพระเอกคือ สิ่งที่กำลังกล่าวกับนางเอก เมื่อถูกนางเอกถามลงใจว่า ได้กลับไปอยู่ในราชวังที่เคยอยู่แล้วจากมาไม่เสียตายหรือ

จ้าวชั้น สมบัติทรัพย์สินมันแค่มายา เธอ (บราลี) ต่างหากคือสมบัติที่มีค่าจริงๆ เกียรติยศชื่อ เสียงเป็นเรื่องจอมปลอม หากจะเทียบกับเพื่อนตาย เพื่อนชีวิตอย่างเธอ (ฉาก 35 ตอน 29)

หรืออำนาจในความเห็นของแม่ผู้ร้าย (แม่สี) ที่สอนผู้ร้าย (จ้าวเหมยอิง) ที่ต้องการเป็นใหญ่

แม่สี คนที่จะนั่งตัวจะต้องพ่ายแพ้ มีแต่คนที่รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตนเท่านั้นที่จะชนะตลอดกาล

โดยลักษณะของบทสนทนามีดังนี้

บทสนทนาในช่วงที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกหรือสื่อความคิดของตัวละครมีลักษณะยาวมาก บางครั้งยาวประมาณ 8 บรรทัด หรือ 10 บรรทัด หรือถึง 16 บรรทัดก็มีในตอนที่ถูกพี่ลูกน้องพระเอก (ศิษย์โรดม) อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างพระครูกับศิษย์รัฐให้นางเอกฟัง บทที่สื่ออารมณ์ความคิดตัวละครที่มีลักษณะยาว เช่น ตอนที่พระเอกเข้าไปในถิ่นของผู้ร้าย (จ้าวจินเจียง) ที่จะโน้มน้ำหนักความคิด โดยพูดกระทบกับผู้ช่วยผู้ร้าย (เกาเพย) ที่ชักใยให้ไปในทางทำเรื่องชั่วร้ายให้ผู้ร้ายได้คิด (ตอน 20 ฉาก 28)

จ้าวชั้น (เดินเข้ามาหาเกาเพยโดยตรง) แกเป็นคนของไท่เผ่ง จะว่าไปก็เหมือนเป็นที่เลียด รู้ว่าไท่เผ่งจะคบกับคนซึ่งชั่วช้าบัดชบสารเลวแบบนั้น แกต้องคอยห้าม ไม่ใช่สนับสนุน คนของฉันชุดมาจากพวกข้าาแท้ๆ มันยังไม่เคยเอาเรื่องอัปยศูกบฏแบบนี้มาเสนอ และฉันเองก็ไม่เคยหุบเขาเชื่อใครด้วย คนอื่นเขาค้าขายแบบไหนฉันไม่เกี่ยว แต่น้องของฉันต้องเป็นตัวอย่างให้เขาศรัทธาเชื่อมั่น เรื่องที่พวกแกทำอยู่เป็นเรื่องร้ายแรงระดับประเทศ คนดีอีกหลายคนจะต้องมาพลอยรับกรรมเพราะเรื่องนี้

(หันมาทางจีนเจียง) จีนเจียง...แต่เคยขอเราเอาไว้สามอย่างว่า ห้าม
ตะต๋องเด็ดขาด แกงจืดได้ไหม เพราะมันบาปมาก เป็นเวรเป็นกรรม
ชนิดตกนรกชั่วกัลป์ชั่วกัลป์เลยทีเดียว คือหนึ่งค้ายาเสพติด สองค้า
อาวุธ และสามค้าคน ค้ามนุษย์ด้วยกัน แกล้มไปแล้วหรือ

บทสนทนาคนขายจะแทรกการสอนสั่งหรือปรัชญาให้ตัวละครได้คิด เช่น

อางคนดูแลพระเอกพูดกับพระเอกเมื่อรินน้ำให้

อาง อาจจะมีอสังข์น้อย ทำน้ำโสมหก แต่หกไปนิดหน่อยก็ช่างมัน ยังไงก็
เหลือพอกินเต็มถ้วยไม่เดือดร้อน

จ้าวชั้น แปลว่าอะไรที่มันเสียแล้ว...ก็ปล่อยให้เสียไปจั้นเหอ

อาง คิดอย่างนั้นก็ดี มีอะไรมั่งละ ที่มันจริง เสียส่วนน้อยไป แต่รักษาส่วนใหญ่
ไว้ ก็นับว่าดีแล้ว

อางบอกกับพระเอกการวางตัวกับผู้ร้าย (จ้าวเหม่ยอิง)

อาง อย่าประมาทผู้หญิง โดยเฉพาะผู้หญิงตระกูลจ้าว อย่าอยู่ใกล้เกินไป
แต่อย่าอยู่ห่างเกินไป อย่าให้เขารัก แต่อย่าให้เขาเกลียด จนเห็นเรา
เป็นศัตรู

บทสนทนาสะท้อนแง่ให้คิดเกี่ยวกับประเทศไทย

เมื่อลูกพี่ลูกน้องพระเอก (ศิขรินโรดม) ขึ้นครองราชย์แล้วปรึกษาพระครูเรื่องการ
เปิดเมืองให้คนภายนอกเข้ามา

พระครู ประเทศรอบๆ บ้านเราเขาพากันอ้าแขนรับนักท่องเที่ยวกันอย่างไม้อั้น
ผ่าบาทก็คงทอดพระเนตรเห็นแล้วว่าผลมันเป็นอย่างไร หากเราจะเล็ง
ผลเลิศกันแต่จำนวนตัวเงินอย่างเดียว แต่ไม่มองผลเสียหายอื่นๆ ศิริรัฐ
ก็จะไม่ใช่ศิริรัฐอีกต่อไป

ศิขรินโรดม ประเทศเรามีธรรมชาติที่สวยงาม มีวัฒนธรรมอันเก่าแก่สูงค่า มีศิลปะ
และโบราณสถานที่น่าสนใจสมควรควรอดชาวโลกก็จริง แต่ฉันไม่อยาก
ให้หุบเขาแสงตะวันของเรา ต้องมีไฮเต็ลหรูหรามาตั้งตระหง่านอยู่
ไม่อยากให้น้ำตกร้อยชั้นของเรามีร้านอาหารมาตั้งเรียงราย ไม่อยาก
ให้อุทยานไม้สัก ต้องโดนตัด โดนเหยียบ โคนป่า ไม่อยากให้มีพื้แห่โคม

อันศักดิ์สิทธิ์ ต้องกลายเป็นการแสดงโชว์แขก...ฉันเห็นด้วย ใครจะก้าวไปไหนก็ปล่อยเขาไป แต่ศิรัรัฐของเราจะยังเป็นอาณาจักรแห่งความฝัน เป็นเมืองในหมอกท่ามกลางหุบเขาล้อมรอบ ใครจะมาเที่ยวบ้านเรา เราจะต้อนรับเฉพาะคนที่เคารพประเพณีของเรา เคารพวัฒนธรรมของเรา เขาคงมาอยู่เหมือนที่เราอยู่ อยู่ในบ้านแบบศิรัรัฐ กินอาหารแบบศิรัรัฐ ซึ่ม้านั่งเกวียนเหมือนคนศิรัรัฐ เราจะไม่สร้างอาคารสิบชั้น ติดเครื่องปรับอากาศ หรือไนท์คลับ บาร์เหล้า หรือกางป่าดงเขาให้กลายเป็นสนามกีฬาเพื่อเอาใจใครเด็ดขาด

มิถิลา แล้วเขาจะต้องนับถือผู้หญิงศิรัรัฐ เราจะไม่ให้ผู้หญิงของเรากลายเป็นดอกไม้ให้ใครเหยียบย่ำ (ตอน 23 ฉาก 39)

ยกคำพิงเพยเปรียบเทียบกับนบพสนทนา

คนรักของผู้ร้าย (ซูหลิง) แค้นใจที่ผู้ร้าย (ฉินเจียง) เชื้อผู้ร้าย (เกาเพย)

ซูหลิง คนที่เห็นกงจักรเป็นดอกบัวมันมีจริงๆ ด้วย...ไอ้เกาเพยมันเป็นกงจักรนิทานเรื่องคนชั่ว มันเห็นกงจักรที่กำลังหมุนอยู่เป็นดอกบัวที่สวยงาม มันเลยผวาเข้าไปชื่นชม ในที่สุดกงจักรนั้นก็ติดคอมันจนขาดกระเด็น (ตอน 20 ฉาก 18)

จ. ฉาก (Setting)

ฉากที่ใช้ในเรื่องจะมีฉากเมืองศิรัรัฐ ที่ประกอบไปด้วย พระราชวัง อุทยาน แม่น้ำ หุบเขา วัด บ้าน ฉากเมืองไทยทางภาคเหนือ บ้าน ตลาดพื้นเมือง วัด ฉากที่ประเทศฮ่องกง บ้าน ห้องนอน ห้องต่างๆ ภายในบ้าน บริษัท ห้องทำงาน ท่าเรือ ร้านอาหารหรูหรา ร้านเบะหมี่ ห้องถนน ห้องเช่า อพาทเมนท์ วิวทิวทัศน์ เรือล่องในแม่น้ำสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ

ปราณีตและให้ความสำคัญกับการลำดับภาพในฉากมาก ซึ่งสนับสนุนอารมณ์ที่ฉากนั้นๆ สื่อออกมา เช่น

ฉากที่ศิขรนโรดมไปตะโกนเรียกหาน่านปิงนรเทพ (ตอน 5 ฉาก 2)

ขึ้นจากดวงตะวันที่กำลังคล้อยต่ำระหว่างหุบเขา ตัดไปยังหุบเขาลูกต่างๆ ขณะที่เสียงเอคโค ก้องรับกันในยามโพล้เพล้

วีไอซิชนโรดม น่านปิงนรเทพ อยู่ไหนๆๆ

รับตัวศิชนโรดม กำลังอยู่บนหลังม้าฟังเสียงเอดโคอย่างสงบ แล้วตะโกนอีกครั้ง

ศิชนโรดม น่านปิงนรเทพ อยู่ไหนๆๆ

ตัดสลับหุบเขาอีกครั้งตามจังหวะเสียงสะท้อน

ฉากในคืนเหตุวิฤติเริ่มต้น (ฉาก 1 ตอน 1)

ภูมิประเทศกลางคืนมีภูเขา ปรางสาท ราชวังศิลปะไทยใหญ่ ดวงจันทร์สว่างเต็มฟ้า
บรรยากาศหม่นหมอง หมู่พระราชวัง จุดประทีปโคมสว่างสลัวเลือนลาง

ละเอียดกับการบรรยายฉากเพื่อให้ละครสมจริงและสื่อถึงภาวะของตัวละครใน
ฉากนั้นๆ

ฉากห้องทำงานของจ้าวชั้นที่ฮ่องกง

ในห้องทำงานจ้าวชั้นตกแต่งแบบไฮเทค มีคอมพิวเตอร์ 1 เครื่อง ด้านหลังออก
เป็นแนวกราฟฟิค มีแจกันดอกไม้สดประเภท ดอกหน้าวัวหรือเดหลี หรือลิลลี่สีขาว 1 ดอก
โดดๆ ให้บรรยากาศยิ่งใหญ่ สงบแต่โดดเดี่ยว ฉนังด้านหนึ่งเป็นกระจกเห็นวิวฮ่องกง

ฉากอุทยานคีรีรัฐ

ลานกุหลาบ เจลียงหินอ่อนในอุทยาน ขึ้นภาพจากดอกไม้สดสวยงามมากมาย มี
ผีเสื้ออ่อนไปมา มีโต๊ะอาหารเป็นโต๊ะหวายสีขาว ปูพนักกระจกและลูกไม้โครเซ มีแจกันดอกกุหลาบ
หลากสี แซมด้วยยิปโซใบโปร่งฟ้า

อาหารเป็นชุดกาแฟ น้ำชา มีขนมปัง แยม ขนมต่างๆ (กรุณาอย่าใช้เฟอร์มิเจอร์
อัลลอย)

ช. ตอนจบ (Ending)

จบแบบสุขนาฏกรรม (Happy Ending) โดยเหตุการณ์ก่อนจบ เมื่อถึงจุดสุดยอด
(Climax) ของเรื่อง เมื่อผู้ช่วยผู้ร้ายยิงพระเอก แต่ผู้ช่วยพระเอก (อสูรณี) มาบังกระสุนไว้ พระเอก
บาดเจ็บสาหัสต้องลุ้นว่าเป็นหรือตาย ในที่สุดก็รอดชีวิต จากนั้นพระเอกก็ครองรักกับนางเอกในที่ดิน
ที่ทั้งสองอยู่ด้วยกันในวัยเด็ก ทางภาคเหนือของไทยอย่างมีความสุข โดยใช้ชีวิตกันอย่างสามัญ
ธรรมดา ผู้ร้ายต่างๆ แพ้ภัย บ้างถูกจับ บ้างตายอย่างทรมาณ บ้างสำนึกผิดในสิ่งที่กระทำ

ณ. มุมมองในการเล่าเรื่อง (Point of view)

เป็นการเล่าแบบรู้รอบด้าน โดยเล่าอย่างไม่มีข้อจำกัด หยั่งรู้จิตใจของตัวละคร
ทุกตัว

กลวิธีการเล่าเรื่องให้ดึงดูดใจ

แม้ละครจะเป็นละครยาว มีบทละครทั้งสิ้นถึง 33 ตอน แต่ในแต่ละช่วงของวันนี้
ที่รอคอย จะมีวิกฤติมาตลอด เป็นระยะๆ ตัวละครเอก โดยเฉพาะพระเอกต้องพบเจอกับเรื่องเสี่ยงเป็น
เสี่ยงตาย การถูกปองร้าย วิกฤติเก่ายังไม่ทันถูกขจัดออกไป วิกฤติใหม่ก็ถาโถมเข้ามา ทำให้ผู้ชม
ต้องคอยเอาใจช่วยตลอดเวลา การที่มีเหตุการณ์ในเรื่องมากมายนี้ ทำให้ผู้ชมสนุกสนาน ไม่เบื่อ
กับเรื่องราวในละคร ซึ่งมีลักษณะกลวิธีต่างๆ ดังนี้

1. จังหวะในการดำเนินเรื่อง

ดำเนินเรื่องในช่วงแรกในชั้นเริ่มเรื่องอย่างรวดเร็ว โดยในตอนแรกของละครจะเริ่มที่
ศิริรัฐ พศ.2516 ตอนพ่อพระเอก(เจ้าหลวง)ตีเมียพิษปลงพระชนม์ตัวเอง พระเอก (น่านปังนรเทพ)
แม่ (มเหสี) นางเอก (ม่านฟ้า) หนีกับภรรยาไปด้วยกัน โดยละครจะเล่าช่วงนี้ 12 ฉาก จากนั้นตัดมาเล่าถึง
ประเทศไทย พ.ศ. 2520 ในฉากที่ 13 คืออีก 5 ปีต่อมาว่าทั้งหมดมาอยู่ด้วยกันอย่างสามัญที่จังหวัด
ชายแดนทางภาคเหนือของไทย แม่พระเอกคิดจะให้หลวงพ่อบานางเอกไปฝากไว้กับผู้ว่า เพื่อได้รับ
การศึกษาและมีอนาคตที่ดีกว่า ท่ามกลางความอาวรณของพระเอก จากนั้นฉากที่ 20 จะเป็นเรื่องราว
ปัจจุบัน ที่ สนาธิเบินไคตัก ฮ่องกง พ.ศ.2535 15 ปีผ่านไป นางเอก (บราลีหรือม่านฟ้า) เดินทางมา
ที่ฮ่องกง โดยจะมีเพื่อนพ่อคือพระเอก (จ้าวซันหรือน่านปังนรเทพ) มารับและคอยดูแล จากนั้นจะ
เป็นเรื่องราวที่ฮ่องกง ทั้ง 3 ช่วงเวลาถูกเล่าอย่างสั้นกระชับรวดเร็วอย่างได้อารมณ์และใจความ
ในช่วงเวลา 1 ตอนของละคร

สำหรับเหตุการณ์ในตอนอื่นๆ จะร้อยเรียงไปตามจังหวะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เรื่อง
ค่อยๆ ทอยเล่าออกมาไม่ได้เล่าอย่างรวดเร็ว แต่อาศัยการใช้เหตุการณ์ที่ผู้ชมต้องคอยลุ้นเอาใจช่วย
ที่ถูกวางมาเป็นระยะ และการย้อนอดีตในจังหวะที่พอเหมาะ และรูปแบบของการย้อนอดีตที่สร้างสรรค์
ทำให้การเล่าที่ค่อนข้างละเอียดนี้ ดูไม่น่าเบื่อ

โดยในฉากที่เล่ากันอย่างละเอียดมากๆ คือฉากที่พระเอกมาหานางเอกที่โรงแรม
แล้วไม่เจอ จะมีரியาบทร่อนใจของพระเอกหลายๆ ฉาก ตั้งแต่ไปถามที่เคาเตอร์ ให้พนักงาน

ไปเปิดห้อง เปิดตู้เสื้อผ้า ดูในห้องน้ำ นั่งคอยในลิอบบี้ ดูนาฬิกา เดินไปเดินมาอย่างร้อนใจ จากเหล่านี้จะตัดสลับกับนางเอกไปท่องเที่ยวที่ต่างๆ ของฮ่องกงและเจอน้องสาวพระเอก

2. การทิ้งจุดเริ่มต้นในท้ายฉาก

ทิ้งจุดเริ่มต้นแต่ก็ไม่ถึงกับเกือบทุกท้ายฉาก โดยมากจะเป็นเหตุการณ์ในฉากที่ต่อเนื่องมาให้ต้องลุ้นมากกว่า หรือความสะเทือนใจของตัวละคร

การทิ้งจุดเริ่มต้นมักจะเป็น

1. จะเกิดวิกฤติต่อไป เช่น การอาฆาตแค้นของผู้ร้าย
2. มีวิกฤติเกิดขึ้น
3. ตัวละครจะต้องตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งในเหตุการณ์คับขันเฉพาะหน้าที่ส่งผลต่อชะตาในอนาคต
4. การนั่งครุ่นคิดตัดสินใจที่จะส่งผลถึงชะตากรรมของตัวละครตัวเอกในอนาคต
5. ทิ้งคำถามพูดปริศนาไว้ เช่น ยี่เจ๋ง (สำคัญ) จะตาม จะคุย
6. การมีแผนในใจของตัวละคร (โดยมากเป็นผู้ร้าย)

3. การดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร

มีฉากการตบตีบ้างของตัวละครที่มีลักษณะนิสัยใช้อารมณ์รุนแรง จะเป็นการตบตีระบายอารมณ์กับคนใช้ บัดแจกันตลกแตกของ (ผู้ร้าย) จ้าวเหมยอิ่ง การตบตีภรรยา (ซูหลิง) ของผู้ร้าย แต่ก็ยังเป็นไปตามจังหวะของเรื่องราวในละคร ไม่ได้เป็นการสร้างอย่างจริงจัง ความรุนแรงแฝงอยู่ในแผนร้ายที่คิดฆ่าพระเอกครั้งแล้วครั้งเล่า

4. ลักษณะอื่นๆ ที่ปรากฏ

วันนี้ที่รอคอย เล่าเรื่องในลักษณะ เล่าการเริ่มเรื่องอย่างรวดเร็วและกระชับ จากนั้นใช้วิธีย้อนอดีตเข้ามาเติมเต็มช่องว่างที่ยังไม่ได้เล่าเป็นระยะๆ อย่างมีเทคนิค เช่น เรื่องดำเนินมาถึงเหตุการณ์ปัจจุบันที่ฮ่องกง ผู้ช่วยพระเอก (ภูสินทร) มาหาจ้าวซัน เหตุการณ์ต่อจากวันที่พระเอก (น่านปิงนรเทพหรือจ้าวซัน) หนีออกจากวัง จึงถูกเล่าขึ้นว่ามีอะไรเกิดขึ้นบ้าง

เนื่องจากมีเรื่องราวมากมาย ทั้งเรื่องของพระเอก (น่านบึงนรเทพหรือจ้าวขัน) กับเมืองศิรีรัฐ จ้าวขันกับการต่อสู้แย่งชิงในตระกูลจ้าว เรื่องราวในส่วนของตัวละครที่ศิรีรัฐ การเล่าจึงอาศัยจังหวะว่าช่วงไหนจะดึงเรื่องใดมาเล่า และจะเชื่อมต่อกันได้อย่างไร

ลักษณะการเล่าแบบไปข้างหน้า จากอดีตไปสู่อนาคต และแทรกการย้อนเรื่องราวในอดีตที่ละไว้ยังไม่ได้เล่า (Flash Back) การย้อนอดีตของเรื่องนี้ นอกจากเป็นการเติมเต็มของส่วนที่ละไว้ยังไม่ได้เล่าเหตุการณ์ในอดีต ยังเป็นการย้อนให้เห็นถึงอารมณ์ลึกซึ้งถึงความหลัง ความผูกพันของตัวละคร เช่น ฉากที่ 4 ตอนที่ 9 ที่นางเอกนอนพระเอก เดินลิ่วมาในสวน พระเอกเดินมองตามใช้เทคนิคซ้อนภาพ เป็นนางเอกในวัย 5 ขวบ เดินแกมวิ่งในสวนบ้านริมน้ำ พระเอก 12 ขวบเดินตามนางเอกนอน จากนั้นตัดกลับเข้ามาสู่อดีตเป็นภาพแทนสายพระเอกเห็นนางเอกเดินลิ่วอยู่ในสวนของบ้านสวนสีฤดูปัจจุบันที่ฮ่องกง พระเอกสีหน้าอึมเมมกับภาพอดีต เตือนนางเอกเรื่องทกล้มหรือฉากนางเอกยืนมองอ่างมังกรปลาทองที่บ้านสวนสีฤดู นึกภาพย้อนอดีตไปถึงตอนเด็ก ๆ ที่นางเอกมาชวนปลาเล่นในอ่าง พระเอกตี จากนั้นกลับมาปัจจุบันนางเอกถอยชนพระเอก สีหน้านางเอกจดจำรำลึกรำไร

ใช้เทคนิค Flash Back ซ้อน Flash Back ในเหตุการณ์ที่ย้อนอดีตไปแล้วถึงเหตุการณ์หลังพ่อพระเอก (เจ้าหลวง) ปลงพระชนม์ตัวเองพระเอก (น่านบึงนรเทพ) หนีออกมาสิริวาระตีชายาของผู้ร้าย(เจ้าชายมาทยาธร)ผู้ก่อภพซึ่งเป็นป้าของ (พระเอก) โศกเศร้าเสียใจมาก จากนั้น ใช้ Flash Back อีกชั้น ย้อนอดีตไปถึง ผู้ร้าย (มาทยาธร) บอกป้าพระเอก (สิริวาระตี) ว่าพ่อไม่ยุติธรรมที่ยกบัลลังก์ให้น้องชายที่เป็นลูกมเหสี ซึ่งตัวเองควรจะได้มากกว่า จะเอาบัลลังก์กลับมาเป็นของตัวเองให้ได้

ปฏิกฤตติ บางครั้งวิกฤติเดิมไม่ทันแก้ได้ วิกฤติใหม่ก็ถาโถมเข้ามาอีกแล้ว ลักษณะนี้ ทำให้คนดูต้องลุ้นเอาใจช่วยตัวเอกอยู่ตลอดเวลา บางฉากต้นฉากตัวละครคุยกันกำลังสื่อความคิดกันอย่างเข้าอกเข้าใจกันอยู่ดี ๆ แต่เมื่อสื่อความกันครบอย่างที่ต้องการแล้ว ทำายฉากเกิดมีคำพูดที่ไม่เข้าใจกันอีก ต้องคอยลุ้นในฉากต่อไปอีกแล้ว เช่น ฉากที่นางเอกคุยกับพระเอกอย่างเข้าอก เข้าใจ แต่ทำายฉากมีเรื่องที่ต้องนอนไม่เข้าใจกัน

วางอุปสรรคของตัวละครให้ลุ้น เช่น พระเอกในวัย 8 ขวบ กำลังหนีทหารพวกภพภพที่ตามมาเอาชีวิต พระเอกวิ่งไปหกล้มหลุก สะดุดหินใหญ่ล้มกลิ้งลง ขาแพลง องครักษ์จะช่วยไม่ถนัดเพราะอุ้มแม่พระเอกอยู่ (ฉากที่ 4 ตอนที่ 1) การหลอกคนดูว่าจะมาร้าย ตัวเอกจะเกิดวิกฤติ เช่น ในตอนที่พระเอกจะหนีแต่สะดุดต้นไม้ขาแพลง ทันใดร่างหนึ่งก้าวพรวดข้ามกำแพงโดดลงมา ในมือถือดาบคมวับจับจังก้าในมือ ใส่ชุดดำสนิท มีผ้าคลุมปากแบบไอ้โม่ง พระเอกผงะตีต องครักษ์

ตัวแข็งที่อ กลายเป็นผู้ช่วยพระเอก (ภูลินทร) ซึ่ง ตัวดำคลุมปากออก เปลี่ยนสีหน้าเป็นยินดี เข้าโอดอุ้มพระเอก บอกติดตามระหวังหลังให้ท่านมานานแล้ว หรือจากม้าลึกลับมีชายคลุมผ้า ปิดปากสีด้ามาที่บ้านพระครูอย่างลึกลับ เมื่อเปิดหน้าก็กลายเป็นลูกพี่ลูกน้องพระเอก (ศิขรินโรดม) ที่รักดีต่อพระเอก

ให้ตัวละครมีคาแรกเตอร์ลึกลับ สร้างให้รู้สึกว่าเป็นคนมีสัมผัสที่ 6 ทำนายทายทัก อะไรแม่นยำ และชอบพูดอะไรที่เป็นปริศนาในทางร้ายๆตลอดทั้งเรื่อง อย่างแม่บุญธรรมพระเอก (จ้าวไทไท) ที่ชอบพูดเป็นนัยถึงความวิบัติของตระกูลจ้าว อันตรายของพระเอก หรือผู้ดูแลพระเอก (อาภง) ที่ชอบตักเตือนพระเอกเรื่องผู้ร้าย (จ้าวเหมยอิง) แบบนัยๆ การมาอย่างเงิบๆ การมอง อย่างรู้เท่าทัน นอกจากนี้ยังมีตัวละครที่มีความเข้าใจที่เป็นปริศนาซึ่งในเรื่องนี้มีหลายตัวมากที่มี ลักษณะอย่างนี้ โดยเฉพาะผู้ร้ายเช่น จ้าวเหมยอิง เกาเพย อสูริ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นความเข้าใจที่จะ ก่อวิกฤติกับตัวเอกได้

บางฉากใช้แอคชั่นของตัวละครอย่างเดียว ไม่มีบทสนทนา เช่น ฉากที่ผู้ร้าย (มาทยาธรร) ที่ก่อกบฏเข้ามาจัดการกับพ่อพระเอก (เจ้าหลวงน้องชาย) (ตอนที่ 1 ฉากที่ 5) ห้อง บรรทม รับจากภายในห้องประตูโดนผลึกโครมเข้ามา ราชิดก้าวมาก่อนตามด้วยจตุรัส แล้วผงะ เซษฐา (มาทยาธรร) เข้ามาชะงักด้วย เจ้าหลวงที่นอนอยู่มองมาลึ้มตาโพล่ง เซษฐาตะลึงก้าวเข้ามาใกล้ ดูศพด้วยสีหน้าอ้าอึ้งคาดไม่ถึง ราชิดกวาดตามอง แทนสายตา จอกทองร่วงอยู่บนพื้นพรม ราชิด ก้มเก็บมาดู จตุรัสเข้ามาดู เซษฐาหันมาดู ราชิดถวายให้ดู เซษฐาดูจอก แล้วเงยขึ้นมีแววพอใจลึกๆ

ใช้เทคนิคเล่นภาพมุมต่างๆ ของนางเอกไปเรื่อยๆ กับออฟชั่น ประกอบการเล่าถึง จุดหมายที่มีข้อความยาวๆ ที่เล่าเรื่องเหตุการณ์มาช่องของนางเอก ในฉากที่นางเอกรอพระเอกมารับ โดยภาพเป็นอริยาบทต่างๆของการรอ มีเสียงออฟชั่นของจุดหมายที่นางเอกเขียนถึงพ่อ ปรีक्षाว่า จะขอแวะเยี่ยมเพื่อนที่ฮ่องกง แต่เพื่อนไม่อยู่ ให้ไปรอที่บ้านที่ฮ่องกง จะกลับเลยดีไหม จากนั้น ตัดรับนางเอกหงุดหงิด ไม่เห็นมีคนมารับ เดินรีบไปมุมหนึ่ง ออฟชั่น จุดหมาย พ่อตอบกลับบอก ไม่ต้องรีบกลับ ส่งตัวนิวยอร์คฮ่องกงมาให้ไปพักกับเพื่อนพ่อ...นางเอกดูนาฬิกา โทรศัพท์กลับบ้าน ที่กรุงเทพฯ การใช้เทคนิคนี้ทำให้มีจังหวะในการเล่าเรื่องจุดหมาย พร้อมๆ กับได้ทราบถึงเหตุที่มา ฮ่องกง และการรอคอยพระเอก ทำให้ไม่ต้องมีฉากนางเอกเขียนจุดหมายถึงพ่อ พ่อเขียนจุดหมาย ตอบกลับ ทำให้ละครกระชับน่าติดตาม ในฉากเดียวเล่าเรื่องได้หลายเหตุการณ์

ใช้เทคนิค Voice Over ในการสร้างความฉงน สงสัย เป็นปริศนาให้ผู้ชม เช่น ในฉากที่ผู้ร้ายคนหนึ่ง (อสูริ) กลับบ้านพ่อผู้ร้าย (ราชิด)ส่งเสียงมา อสูรินิ่งหันไปตามเสียง ราชิด แหวกมานอกออกมา

ขึ้นต้นฉากด้วยแอคชั่นรุนแรง เช่น ฉากที่อสูรนี้ขัดแย้งกับราชิด อสูรนี้จำพรวดๆ ขึ้นบันได ราชิดจำตามมา กระชากตัวอสูรนี้ไว้ เค้นเสียงเบาๆ ในลำคอ (ตอนที่ 5 ฉากที่ 4)

บทสนทนาอิงสถานการณ์ปัจจุบันที่เศรษฐกิจกำลังตกต่ำ ราคาของตกลงทุกวัน หรือการต้องเลิกกว่าเมื่อฮ่องกงกลับไปเป็นของจีน บริษัทของตระกูลจ้าวจะย้ายไปอยู่ที่ แคนาดา สิงคโปร์ หรือไทย

ให้ความสำคัญกับอารมณ์ลึกซึ่งเศร้าสะเทือนใจของเรื่อง ในฉากที่นางเอกต้องไป กับหลวงพ่อกับเพื่อนเพื่อไปอยู่กับผู้ว่าเมืองเชียงใหม่ เล่าโดยใช้ความน่ารักและไร้เดียงสาของนางเอก และใช้เพลงเป็นสื่อในฉากที่ 16 ตอน 1 นอกจากนี้ยังใช้เพลงและเทคนิคการตัดสลับภาพความผูกพัน ระหว่างพระเอกกับนางเอกในวัยต่างๆ มาประกอบกับเพลงที่ร้องให้นางเอกฟังในฉากที่ 17 ตอน 1 เพื่อแสดงให้เห็นความรักความผูกพันที่พระเอกมีต่อนางเอก และใช้เพลงนี้ให้ตัวละครรำลึกถึงอดีตต่อไป

ฉากที่ 16 ตอนที่ 1 ในห้องเก็บเสื้อผ้า แต่งตัว นั่งเล่น

คำฝ่ายหญิงให้เมย์ (ม่านฟ้า) แต่งตัวแบบผ้าขึ้นกับเสื้อสวอยแบบจะออกนอกบ้าน
ม่าน (ร้องเข้าไปรับมา) ไ้อ้ละหนอ...ดวงเดือนเอ๋ย...ไ้อ้ละหนอ...

รับน้ำนึ่งเดินมาหน้าประตู ยืนแอบดูอยู่เงียบๆ

ม่าน ไ้อ้ละหนอ...ดวงเดือนเอ๋ย...ไ้อ้ละหนอ (เหลือบเห็นพวงมาลัยในพานข้างๆ คว้ามามดมพอดๆ) เฮ้อหอม หอม หอมจริงจริง

คำฝ่ายหันมาเจอ ตีแปะที่มีมือเบาๆ ทำหน้าให้วาง

ม่าน (ค้อนขวับ) ตีเจ็บจัง...ไม่รักแล้วคำนี้

คำฝ่ายไม่ฟังเกล้ามวยต่อให้จบเสร็จ

ม่านฟ้าทำตัวยุกยิกไปมา น่านนึ่งก้าวเข้าไป

ม่าน (เห็นน่านดีใจ รีบลุกไปหา) พี่เจ้าๆ...ดูสิคำดีเมย์...เจ็บเจ็บ

น่าน (ดึงมากอด) ก็เมย์ชน

คำฝ่ายนัยไข้ฟ้องว่ามาลัยนี้ร้อยถวายพระ

น่าน นันไง...คิพอกว่า คำร้อยมาลัยถวายพระ น้องเอาไปดมแล้วแม่จะถวายพระได้ยังไง

คำทำท่าว่าไม่ถวายเป็นด้วยให้ม่านฟ้า

น่าน (เข้าใจ) เอานั่นเนาะ คำเขาให้แล้ว...ไปเอามาสิจะ ชอบคุณค่าด้วย
ม่านฟ้าไหวอย่างว่าง่าย

น่าน (มองสลด) เดี่ยว...คุณพ่อจะมารับเมยไปเที่ยวแล้วนะ...คำ
คำสลดไป ดิ่งม่านฟ้ามาจับชายขวา

ม่าน ไม่ต้องร้องไห้ละคำ...เมยไปแป็บเดียว...เดี๋ยวเมยจะให้คุณพ่อซื้อ
ขนมมาฝาก (เลื่อนตัวออกมา) ไปเถอะคะ...พี่เจ้า...ไปรอคุณพ่อกันเถอะ
(ถือมาลัยมือหนึ่งจูงม่านฟ้ามือหนึ่งลากแกมดิ่งออกไป)

น่านปิงหันมาสบตาคำฝาย

คำฝายก้มลงเช็ดน้ำตา

น่านปิงเ้มปากตามม่านฟ้าไป

ฉากที่ 17 ตอนที่ 1 ริมแม่น้ำ

ม่านฟ้าจูงมือน่านปิงมาตามฝั่งน้ำพลางร้องเพลงจ้อยๆ

ม่าน ใจ้ละหนอ...ดวงเดือนเอย ใจ้ละหนอ...ดวงเดือนเอย...ใจ้ละหนอ
(ที่มีมือหนึ่งคล้องมาลัยไว้)

น่าน (เศร้ายิ้ม แต่อดขำไม่ได้) อะไรกันเมย...ร้องแต่ดวงเดือนเอยๆ ไม่เห็น
เป็นเพลงเลย

ม่าน เมยร้องไม่เป็น พี่เจ้าร้องสิ

น่าน ไม่เอาหรอก ไม่อยากร้องหรอก

ม่าน เมยอยากฟังๆ พี่เจ้าร้องเพราะออก ร้องนะๆ ไม่ร้องเมยจะหนีไปแล้ว
ไม่ซื้อขนมมาฝากด้วย

น่าน แล้ว ถ้า พี่ร้อง...เมย...จะกลับมา เอ้อ...ซื้อขนมมาฝากพี่เหร

ม่าน ซื้อฝาก...10 ห่อเลย (ชูนิ้วกาง 10 นิ้ว)

น่าน พี่จะร้องให้เมยฟังก็ได้ (นั่งลงที่ม้าน้ำ) แล้วเมยต้องจำเพลงนี้ไว้ละ
อีกหน่อยเมยจะต้องหัดร้องนะ

ม่านฟ้าพยักหน้าหนักๆ ตาแป้วรอฟัง

น่าน (สุดลมหายใจยาว มองหน้าเมยอย่างอาลัย) ใจ้ละหนอ..ดวงเดือน
 เอย...พี่มาเว้า...ฮักเจ้าสาวคำดวง...ใจ้..ตึกแล้วหนอ พี่ซอลาล่วง ออกพี่
 เป็นห่วง รักเจ้าดวงเดือนเอย ซอลาแล้ว เจ้าแก้วโกสุม เอ๊ย..พี่นี้รัก
 เจ้าหนอขวัญตาเรียม จะหาไหน มาเทียม ใจ้เจ้าดวงเดือนเอย....
 หอมกลิ่นเกสร เกสรดอกไม้ หอมกลิ่นคล้ายๆเจ้าสู...ของเรียมเอย...
 หอมกลิ่นกรุ่นครัน.. หอมนั้นยังบ่เลย เนื้อหอมทราชมเชย เอ๊ย...

ทันใดเสียงรถแล่นมา

น่านบึงซังกหันไป ม่านฟ้าหันมาตาม

รถแวนเก่าๆ แล่นมาตามทางโขยกเขยก

ม่าน (ตบมือ) หลวงพ่อมาแล้วๆ (วิ่งไปรับ)

น่านอึ้งมองตาม แล้วก้าวตามไปช้าๆ

ภาพระหว่างเพลง

ตัดสลับภาพเหล่านี้ระหว่างที่น่านบึงร้องเพลง โดยสลับกับหน้าเด็กทั้งสอง

ภาพตอนม่านเป็นทารกนอน น่านบึงเป็นคนไกวเปล คำฝ่ายพืดข้างๆ น่านบึง
 ร้องเพลงพลาง

ภาพตอนม่านฟ้าหัดเดิน น่านบึงช่วยจูงตั้งไข่

ภาพตอนโต 12 ขวบและ 5 ขวบ เช่น ปัจจุบัน แย่งของเล่นกัน น่านบึงผลักม่านฟ้าล้ม
 ม่านฟ้าร้องไห้

ภาพน่านบึง 12 ขวบ เอน่านฟ้าซี้หลังวิ่งเล่นแบบซี้ม้าส่งเมือง

จนช่วงสุดท้ายตัดกลับเข้าที่หน้าน่านบึงร้องเพลง

การเล่าโดยใช้เพลงไทยเดิม ที่มีความหมายถึงการพลัดพราก จากลา ความเป็นห่วง
 สลับกับภาพความผูกพันในวัยเด็กของม่านฟ้าและน่านบึงทำให้ออกุศลเกิดอารมณ์เศร้าสะเทือนใจ
 ต่อผู้ชม

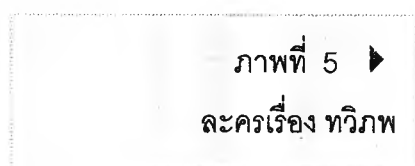
จากการพิจารณาถึงองค์ประกอบของการเล่าเรื่องและกลวิธีการเล่าเรื่องของ
 ละครโทรทัศน์เรื่อง วันนั้นที่รอคอย สรุปลงได้ดังนี้

เมื่อมองผ่านโครงเรื่อง (Plot) แก่นเรื่อง (Theme) ความขัดแย้ง (Conflict) ตัวละคร (Character) บทสนทนา (Dialogue) และ ฉาก (Scene) พบว่า วันนี้ที่รอคอย เป็นแนวเรื่องของการพยายามไปสู่ความสำเร็จ ของธุรกิจการปกป้องครอบครัวและการปกป้องชาติ และความรักชายหญิง ความรักในครอบครัว และรักในชาติบ้านเมือง ละทิ้งอำนาจที่มี ด้วยวาทกรรมที่ว่า อำนาจเกียรติยศ ชื่อเสียงเป็นสิ่งจอมปลอมเมื่อเทียบกับคนที่รัก และไปสู่ความสำเร็จตามที่ปรารถนาในตอนจบ (Ending)

โดยใช้กลวิธีการเล่าเรื่องที่เร้าใจด้วยการเปิดเรื่องด้วยวิกฤติ ให้ลุ้นความเป็นความตาย และผ่านเวลาไปอย่างรวดเร็วในตอนต้นเรื่อง และเล่าย้อนด้วยการใช้ Flash Back ที่สร้างความตื่นเต้นท้ายฉากด้วยต่อไปจะเกิดวิกฤติ ดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละครค่อนข้างมาก ใช้เพลงเข้ามาเน้นอารมณ์ผู้ชม การเล่าเรื่องสร้างความรู้สึกที่ตึงเครียดและความลึกลับ

ละครที่ได้รับความนิยมปี พ.ศ. 2537

4.1.5 เรื่อง ทวิภาพ

จากความอัศจรรย์ของการเดินทางระหว่างภพชาติ ที่เต็มไปด้วยความแตกต่างของยุคสมัย และบุคลิกความน่ารักของมณีจันทร์นางเอกของเรื่องซึ่งรับบทโดยสิริชัย ภักดีดำรงฤทธิ์ ที่สวมบทบาทได้อย่างเหมาะสม รวมถึงการเป็นละครแนวแฟนตาซี ที่นำเสนอทั้งเรื่องราวของความรัก และประวัติศาสตร์ช่วงหนึ่งของเมืองไทยได้อย่างกลมกลืน ซึ่งไม่บ่อยครั้งนักที่จะได้ชม ทำให้ละครเรื่องทวิภาพได้รับความนิยมสูงสุดจากผู้ชมในปี พ.ศ. 2537

องค์ประกอบของการเล่าเรื่องในบทละครโทรทัศน์

ก. โครงเรื่อง (Plot)

ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน "ทวิภาพ" มีขั้นตอนดังนี้

การเริ่มเรื่อง

มณีจันทร์หญิงสาวผู้โอบเอี้ยวทันสมัยเป็นบุตรสาวของข้าราชการกระทรวงต่างประเทศ กลับมาเยี่ยมบ้านที่เมืองไทยและได้ผินเห็นเรือนไทยริมแม่น้ำ และเสียงบุรุษผู้หนึ่งเรียกชื่อตน

การพัฒนาเหตุการณ์

วันหนึ่งขณะที่มณีจันทร์ขับรถไปตามถนนรถเกิดเสีย มณีจันทร์ขอเข้าไปโทรศัพท์ที่ร้านขายของเก่าซึ่งอยู่ใกล้ๆ และเธอได้ไปเจอกับกระจกและสลักสมัยรัชกาลที่ 5 บานหนึ่งซึ่งมีรอยร้าว มณีจันทร์รู้สึกชอบใจจึงซื้อกลับมา หลังจากนั้นมณีจันทร์มักจะผินเห็นบ้านเรือนไทย และเสียงเรียกอยู่เสมอ เธอเล่าให้โรวดีเพื่อนสนิทที่ชอบมณีจันทร์ และตรองเพื่อนเก่าฟัง แต่ทั้งสองคิดว่ามณีจันทร์คิดมากไปเอง กุลวรางค์เพื่อนของมณีจันทร์ได้ชวนมณจันทร์เบเทียวที่บ้าน ที่นั้มณีจันทร์ได้เห็นรูปของพระยาวิศาลอรธคดีที่ตนคิดว่าหน้าคล้ายคนที่ขายกระจก และได้เห็นรูปพระยาอัครเทวารากร ทูตไทยประจำสมัยรัฐสมัยรัชกาลที่ 5 มณีจันทร์รู้สึกชอบจึงขอรูปมาจากกุลวรางค์ หลังจากนั้นมณีจันทร์ได้พบเห็นเหตุการณ์แปลกๆที่เกิดขึ้นกับตนไม่ว่าจะเป็นการไปดูละครเวทีแล้วกลายเป็นเรื่องราวของคดีพิพาทแบ่งแยกดินแดนสมัยรัชกาลที่ 5

ซึ่งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเหมือนเป็นความจริง แล้วเหตุอัศจรรย์ก็เกิดขึ้นเมื่อเธอสามารถก้าวผ่านกระจกจากปัจจุบันไปหาอดีตสมัยรัชกาลที่ 5 ที่นั้มณีจันทร์ได้พบกับคุณหลวงอัครเทวารากร การกลับมาสู่ปัจจุบันในครั้งแรกมณีจันทร์ได้เอานาฬิกาพกของคุณหลวงกลับมาด้วย ส่วนเธอก็ลืมตุ้มหูข้างหนึ่งไว้ที่นั่น ในครั้งต่อมามณีจันทร์ได้ยินเสียงเรียกจากนาฬิกาและกลับไปอดีตอีกครั้งและเธอได้เอายาไปรักษาคุณหลวงซึ่งไม่สบาย คุณหลวงคิดว่ามณีจันทร์เป็นผี แต่เมื่อพิจารณาถึงรู้ว่าไม่ใช่

มณีจันทร์ผ่านไปมาระหว่างอดีตกับปัจจุบันหลายครั้งและได้เจอกับคุณหญิงแสด มารดาหลวงเทพ คุณหญิงแสดรู้สึกรักและผูกพันกับมณีจันทร์เพราะตนอยากมีลูกสาว มณีจันทร์ได้เรียนรู้ความเป็นอยู่ของผู้คนให้ยุคก่อน ทั้งหลวงเทพก็รู้ว่ามณีจันทร์มีความรู้ด้านต่างๆโดยเฉพาะด้านภาษาดีกว่าคนทั่วไป จึงเล่าเรื่องกรณีพิพาทการแบ่งแยกดินแดนให้ฟัง และมณีจันทร์ก็ได้เจอกับพระยาวิศาลอรธคดี ชายชราที่มณีจันทร์คิดว่าหน้าคล้ายกับชายชราที่ขายกระจกให้เธอ และจากการเสียดินแดนในครั้งนี้อาจเป็นสาเหตุให้เธอมาที่นี้

พระยาวิศาลอรุณคดีคิดให้มณีจันทร์เป็นล่ามในการเลี้ยงฉลองชาวต่างประเทศ เพราะมณีจันทร์มีความสามารถทั้งภาษาอังกฤษและฝรั่งเศส และเพื่อดูท่าทีของฝ่ายตรงข้ามด้วย ใน วันงานมณีจันทร์ได้รับการชื่นชมจากแขกที่มาอย่างยิ่ง ด้านบ้านของมณีจันทร์แม่ของมณีจันทร์เดินทางมาจากเมืองนอก เพราะรู้ข่าวบุตรสาวที่หายตัวไป ทุกคนต่างก็กังวลเรื่องมณีจันทร์มาก

ชั้นวิกฤติ

มณีจันทร์พิจารณากระจกที่ร้ายในห้องของหลวงเทพ เธอบอกกับหลวงเทพว่าเมื่อไหร่ที่กระจกในห้องหลวงเทพกับห้องเธอร้าวเท่ากัน บานประตูของทวิภพจะปิดซึ่งหมายความว่าเธอจะมาที่นี่ไม่ได้อีกแล้ว หลวงเทพกังวลมากเพราะไม่อยากให้มณีจันทร์จากไป เพราะความคิดถึงของแม่ทำให้มณีได้ยินเสียงของนาฬิกาที่เรียกเธอกลับไปสู่ปัจจุบัน มณีจันทร์จะกลับไปบ้านหลวงเทพมาขวางไว้ในครั้งนั้นทำให้มณีจันทร์ไม่สบาย หลวงเทพบอกกับแม่ว่าตนจะแต่งงานกับมณีจันทร์

ชั้นคลี่คลาย

วันงานแต่งงานของคุณหลวงเทพกับมณีจันทร์ มณีจันทร์คิดถึงแม่มาก ทั้งสองไปที่ห้องที่เก็บกระจกไว้ ตอนนี้องกระจกยาวเท่ากันแล้วกับที่บ้านของเธอ เสียงเรียกจากนาฬิกาดังขึ้นอีกครั้ง หลวงเทพตัดสินใจอุ้มมณีก้าวผ่านกระจกทวิภพไป ในครั้งนั้นมณีจันทร์ได้เจอกับคุณมาลิตาเธอดีใจมาก

ชั้นยุติเรื่องราว

มณีจันทร์บอกกับมารดาว่าเธอแต่งงานกับหลวงเทพวรากรแล้ว และได้ขอพรจากแม่ มารดาของมณีจันทร์ได้ฝากลูกสาวไว้กับหลวงเทพ หลวงเทพสัญญาว่าจะดูแลมณีจันทร์อย่างดี มณีจันทร์ได้ให้นาฬิกาพกกับแม่ไว้และทั้งสองก็ได้ก้าวผ่านกระจกกลับไปดีดี หลังจากนั้นกระจกทั้งสองบานระหว่างทวิภพก็แตกละเอียด คุณมาลิตามองรูปถ่ายเก่าที่ถูกรวรงค์นำมาให้เป็นรูปมณีจันทร์กับคุณหลวงเทพวรากร บัดนี้เธอแน่ใจว่าลูกของเธอจะมีความสุขแน่นอน

ข. แก่นเรื่อง (Theme)

แก่นเรื่องของทวิภพเป็นแก่นเรื่องของความรักระหว่างชายหญิง ที่พบกัน รักกัน ฝ่าฟันอุปสรรค สุดท้ายก็สมหวัง โดยนางเอกมักจะผ่นถึงพระเอกและเสียงเรียกที่ฟังแปลกหู เหตุการณ์ทำให้นางเอกได้เจอกับเรื่องประหลาด กระจกที่ได้มาจากร้านขายของเก่า ทำให้นางเอกเดินทางไปสู่อีกภพ

หนึ่งได้ ไปหาเสียงที่เรียกตัวเองมาเนิ่นนาน พระเอกและนางเอกรักกัน และช่วยกันแก้ไขข้อผิดพลาดของการเสียดินแดนในสมัยรัชกาลที่ 5 จนบรรเทาหลงได้ รักที่อยู่คนละภพจึงเป็นอุปสรรคขวางกั้นที่ทั้งคู่จะอยู่ด้วยกัน แต่แล้วความมหัศจรรย์ทำให้ทั้งคู่สามารถอยู่ร่วมกันได้ในภพอดีต

ค. ความขัดแย้ง (Conflict)

ความขัดแย้งในละครเรื่องทวิภพเป็นความขัดแย้งระหว่างคนกับธรรมชาติ โดยมีคู่แย้ง (binary opposition) ระหว่างความอิสระกับข้อจำกัดของนางเอกกับผู้ร้าย

นางเอกต้องการอิสระในการข้ามภพเพื่อไปหาคนรักและไปแก้ปัญหาคาการเสียดินแดนในยุคอดีต แต่ผู้ร้ายเป็นข้อจำกัดของการข้ามภพ ซึ่งไม่สามารถทำได้ง่ายตาย

ซึ่งเรื่องที่ขัดแย้งเป็นเรื่องของการข้ามภพ ระหว่างนางเอก (มณีจันทร์) กับผู้ร้าย (ธรรมชาติ)

ง. ตัวละคร (Character)

ลักษณะตัวละครเป็นแบบตายตัว (Typed Character)

นางเอก

มณีจันทร์ บุคลิก เป็นสาวสมัยใหม่ ฉลาด มั่นคงในความรัก มุ่งมั่นในการแก้ไขอดีตเพื่อช่วยในการแก้ไขประเทศ

พระเอก

เจ้าคุณอัศวเทพวร เกร บุคลิก มั่นคงในความรัก อบอุน อ่อนโยน มีฐานะ ยศศักดิ์

ผู้ร้าย ไม่แน่นอน ไม่สามารถคาดเดาได้ มีข้อจำกัด

ผู้ช่วยเหลือ คือ ผู้ร้ายกลับมาช่วยในภายหลัง เป็นสื่อให้นางเอกข้ามภพได้

ซึ่งปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อกัน (interaction) ของตัวละครหลักเป็นดังนี้

พระเอกกับนางเอก

มีความรักต่อกัน มั่นคง สนับสนุนเป้าหมายของความสำเร็จของอีกฝ่าย

นางเอกกับผู้ร้าย

ขัดขวางไม่ให้พระเอกหรือนางเอกไปถึงจุดหมาย พระเอกหรือนางเอกต้องพยายามฝ่าอุปสรรคที่เกิดจากผู้ร้ายไปให้ได้

จ. บทสนทนา (Dialogue)

บทสนทนาถ่ายทอดความทรงจำเกี่ยวกับความรักในเรื่องของรักแท้ อะไรก็ไม่สามารถขวางกั้นได้ โดยลักษณะบทสนทนามีลักษณะละเมียดละมัย ด้วยแนวเรื่อง ที่ข้ามยุคไปสู่สมัยรัชกาลที่ 5

ฉ. ฉาก (Setting)

ฉากประกอบไปด้วย บ้าน เรือนในยุครัชกาลที่ 5 หอนั่ง หอนอน หอนก ชานบ้าน เรือนแพ คริวไฟ ท้องถนน ร้านขายของเก่า โรงละคร

ช. ตอนจบ (Ending)

จบแบบสุขนาฏกรรม (Happy Ending) โดยเหตุการณ์ก่อนจบเมื่อถึงจุดสุดยอด (Climax) ของเรื่องเมื่อกระจกแตกมากขึ้น สัญญาณข้ามภพส่งเสียงเตือนและทุกครั้งที่มีเสียงเตือน นางเอกจะทรมาณจนไม่สบาย นางเอกไม่สามารถข้ามภพได้ นางเอกจึงได้แต่งงานกับพระเอก แต่ด้วยความระลึกถึงแม่ทำให้ข้ามภพมาขอพรแม่พร้อมพระเอก เมื่อนางเอกกับพระเอกข้ามกลับไป กระจกนั้นได้แตกลง ปิดการข้ามภพโดยสิ้นเชิง นางเอกจึงครองรักอยู่กับพระเอกในภพอดีต

ฅ. มุมมองในการเล่าเรื่อง (Point of View)

เป็นการเล่าแบบรู้รอบด้านโดยเล่าอย่างไม่มีข้อจำกัด หยั่งรู้จิตใจของตัวละครทุกตัว

กลวิธีการเล่าเรื่องให้ดึงดูดใจ

1. จังหวะในการเล่าเรื่อง

เล่าไปตามเนื้อความ ใช้การย้อนอดีต ถึงเหตุการณ์ที่ตัวละครรำลึกประทับใจ

2. การทิ้งจุดเริ่มต้นในท้ายฉาก
 1. เรื่องราวจะเป็นอย่างไรต่อไป
 2. จะเกิดวิกฤติ
3. การดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร

ไม่ใช้ความรุนแรงในการดึงดูด

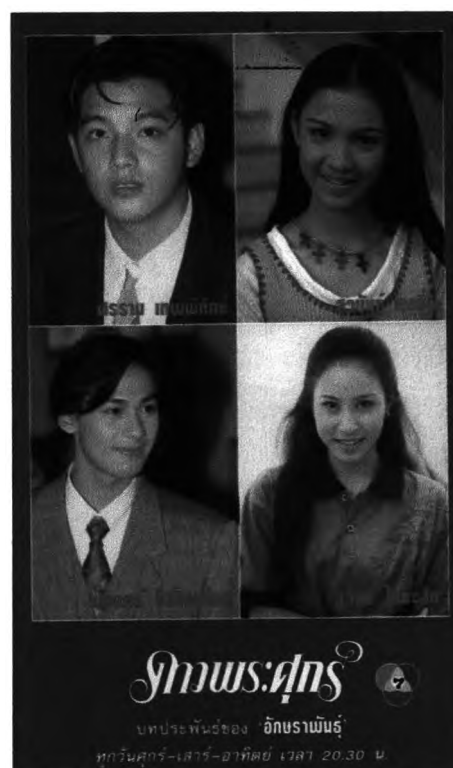
จากการพิจารณาถึงองค์ประกอบของการเล่าเรื่องและกลวิธีการเล่าเรื่องของละครโทรทัศน์เรื่อง ทวิภพ สรุปได้ดังนี้

“ทวิภพ” เป็นเรื่องราวของความรักที่ต้องฝ่าฟันอุปสรรค ซึ่งเป็นพลังภายนอกที่มองไม่เห็นที่คอยกำจัดอิสระในการข้ามภพของนางเอก ซึ่งพลังภายนอกก็ไม่อาจขวางกั้นความรักที่แท้ได้ นางเอกได้แต่งงานอยู่กับพระเอกในภพอดีต

การเล่าเรื่องเป็นไปแบบรู้รอบด้าน (The Omniscient) โดยเล่าไปตามเนื้อความ Flash Back ถึงเหตุการณ์ที่ตัวละครรำลึก ทิ้งจุดเริ่มต้นท้ายฉาก ด้วยความน่าสนใจในเรื่องราว และการจะเกิดวิกฤติ โดยไม่ใช้ความรุนแรงของตัวละครในการดึงดูด

ละครที่ได้รับความนิยมปี พ.ศ. 2537

4.1.6 เรื่อง ดาวพระศุกร์

เรื่องราวของ เด็กหญิงกำพร้าที่ถูกแม่คลอดทิ้งไว้ที่โรงพยาบาล เมื่อถูกขอไปเลี้ยง ก็ต้องประสบกับแม่เลี้ยงใจร้ายที่ด่าทอทุบตีจนต้องหนีออกจากบ้าน กลายเป็นเด็กเร่ร่อน ขอดทาน และขโมย จนที่สุดต้องไปอยู่ในช่องโศกเขนียดด้วยความเฉลียวฉลาดจึงเอาตัวรอดจากผู้ชายที่มาซื้อได้ทุกครั้ง จนกระทั่งมีชายหนุ่มญาติสนิทของมารดาบังเกิดเกล้ามาไต่ตัวไปจากช่อง แม่ความรัก จะเกิดขึ้นแต่หญิงสาวก็ต้องประสบกับเหตุการณ์ที่ถูกกลั่นแกล้งและดูถูกจากคนรอบข้าง ทั้งคำพูดที่ประชดประชันของชายคนที่ตัวเองหลงรัก รวมถึงการที่มารดาบังเกิดเกล้าไม่กล้ายอมรับว่าตนเป็นลูก เรื่องราวของพ่อแถมแถมอนและความน่าสงสาร น่าเห็นใจของนางเอกที่รับโดยสุนันท์ คงยิ่ง จึงเป็นจุดเด่นและดึงดูดความสนใจของผู้ชม และเป็นละครที่เรตติ้งที่ได้รับความนิยมของปี 2537

องค์ประกอบของการเล่าเรื่องในบทละครโทรทัศน์

ก. โครงเรื่อง (Plot)

ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน “ดาวพระศุกร์” มีขั้นตอนดังนี้

การเริ่มเรื่อง

เหตุการณ์ของดาวพระศุกร์เริ่มเมื่อ ศศิประภา พงศ์พิสุทธิ์ในชื่อ วิภา วงศ์สะอาด ได้คลอດลูกสาวตัวน้อยที่มีปานแดงรูปหัวใจที่หน้าอกด้านซ้าย ในย่ำรุ่งดาวพระศุกร์ส่องแสงประกายบนท้องฟ้า เธอจึงตั้งชื่อลูกสาวว่าดาวพระศุกร์ หลังจากนั้นเธอก็ทิ้งลูกไว้ที่โรงพยาบาลตามคำแนะนำของนมแม่นมของเธอที่บอกให้เห็นแก่ชื่อเสียงวงศ์ตระกูล

การพัฒนาเหตุการณ์

การพัฒนาเหตุการณ์เมื่อพันโทอาทรและมารศรีสองสามีภรรยาที่แต่งงานกันนานแล้วแต่ไม่มีลูกจึงได้เด็กหญิงดาวพระศุกร์ไปเป็นลูกบุญธรรมทั้งที่มารศรีเองไม่ชอบเด็กเลย จึงให้เปลื้องและมะลิคนรับใช้เป็นคนเลี้ยงดูดาวพระศุกร์ จนมารศรีมีลูกแท้ๆของตนเองจึงเกลียดดาวพระศุกร์มากขึ้น ทั้งใช้งานและทุตีดาวพระศุกร์มากขึ้นด้วย มารศรีบอกว่าตนไม่ใช่แม่แท้ๆของดาวพระศุกร์ แม่ของดาวพระศุกร์ชื่อวิภา วงศ์สะอาด ด้านศศิประภาเองก็ได้แต่งงานกับพลตรีพิรยุทธ ผู้ที่คิดว่าศศิประภาเป็นกุลสตรีที่ดีพร้อมทุกอย่างสำหรับตน

ดาวพระศุกร์ไปเจอแก่เด็กหนุ่มขอทาน และให้เงินไป ด้วยความสงสารดาวพระศุกร์จึงชวนแก่มากินข้าวที่บ้าน และเล่าเรื่องของแม่แท้ๆตนเองให้ฟัง แก่สัญญาว่าจะช่วยตาม หาแม่ให้ จากนั้นแก่มากินข้าวที่บ้านดาวพระศุกร์อีกครั้ง คราวนี้มารศรีซึ่งเสียใจเพราะรู้ว่าดาวเอกกับข้าวมาเลี้ยงเด็กขอทานจึงทุตีดาวอย่างรุนแรง จนดาวหนีตัดสินใจหนีออกจากบ้าน ทางด้านแก่เองก็ได้พบกับภาคย์ชายหนุ่มใจดีที่ให้เงินเขาถึงสองครั้ง แต่แก่เอาไปคืนเพราะเห็นว่าภาคย์ให้เงินเขามาเยอะแล้ว ภาคย์เห็นความซื่อสัตย์ของแก่จึงชวนแก่มาทำงานกับตน

ดาวหนีออกจากบ้านมาเป็นเด็กขอทาน วันหนึ่งดาวไปเก็บอาหารเหลือที่ร้านอาหารมากิน ดาวได้เจอกับศศิประภาที่ให้ไก่อตนมาทั้งจาน ดาวรู้สึกอบอุ่นและผูกพันกับศศิประภามาก ศศิประภาเองก็รู้สึกถูกชะตาและผูกพันกับเด็กหญิงขอทานคนนี้มากเช่นกัน หลังจากที่แก่ได้มาทำงานอยู่กับภาคย์แก่ก็เล่าเรื่องความน่าสงสารของดาวพระศุกร์ที่ถูกแม่เลี้ยงทุตี และพยายามตามหาแม่ที่แท้จริงให้ภาคย์และศศิประภาซึ่งเป็นญาติสนิทของภาคย์ฟัง ศศิประภาจึงรู้ว่าเป็นลูกสาวของเธอนั่นเอง จึงตัดสินใจไปรับดาวพระศุกร์มาอยู่ด้วย เมื่อศศิประภาไปที่บ้านพันโทอาทรจึงรู้ว่าดาวพระศุกร์หนีออกจากบ้านไปแล้ว

ด้านดาวพระศุกร์กับเพื่อนเด็กขอทานด้วยกันได้ไปเจอกับซุบหวัชไมย ซุบได้ชวนดาวและเพื่อนมาซิมยของตามบ้านด้วยกัน จนคืนหนึ่งดาวได้เข้าไปซิมยของที่บ้านของพลตรีพิรยุทธ และถูกจับได้ พिरยุทธเขี่ยนตีดาวพระศุกร์ศศิประภาห้ามไว้ และศศิประภาเห็นปานแดงรูปหัวใจของดาวพระศุกร์จึงถามชื่อของเด็กหญิงและได้รู้ว่าแท้ที่จริงเด็กหญิงก็คือลูกสาวของเธอนั่นเอง และ

คืนนั้นดาวพระศุกร์ก็หนีออกจากบ้านพิรุณออกไปได้ท่ามกลางความเสียใจของศศิประภา ดาวได้ไปเจอกับกิงแก้วโสภณีสาว กิงแก้วชวนดาวไปอยู่ด้วย ดาวพระศุกร์จึงเติบโตมาในช่องโสภณีสาว จนเจ้าสำนักบังคับให้ดาวขายตัวเพื่อเป็นค่าเลี้ยงดูที่ผ่านมา ดาวใช้กลยุทธ์ทุกวิถีทางที่ทำให้ตนเองหลุดพ้นในการออกแขกแต่ละครั้ง ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนตัวให้คนอื่นเข้าไปแทน การวางยาสลบแขก จนเป็นที่เลื่องลือในความกระล่อนของดาว จนกระทั่งวันหนึ่งภาคย์ซึ่งเพื่อนๆ ได้บอกกิตติศัพท์ของดาวให้ฟัง มาเข้าตัวดาว ดาวเล่าเรื่องของตนเองตอนเด็กให้ฟังทำให้ภาคย์รู้ว่าดาวเป็นเด็กคนเดียวกับที่แก่เคยเล่าให้ฟัง คืนนั้นภาคย์ไม่ได้ทำอะไรดาวและดาวเองก็วางยาสลบภาคย์ แต่ดาวก็ซึ่งใจในตัวภาคย์ ภาคย์ตัดสินใจซื้อตัวดาวออกมาจากช่องและให้มาอยู่ที่บ้านของตน โดยให้ดาวหัดด้านการเรือนกับนมเชื่อมแม่ของตน การเข้ามาของดาวครั้งนี้สร้างความไม่พอใจให้กับหลายๆ คน โดยเฉพาะมาหารัศมีน้องสามีของศศิประภาซึ่งทำตัวเป็นคนรักของภาคย์ ภาคย์ได้ให้มาหารัศมีสอนเปียโนให้ดาว ซึ่งมาหารัศมีคอยกลั่นแกล้งดาวต่างๆ นานา ดาวได้เจอกับศศิประภาซึ่งดาวรู้ว่าเป็นแม่ของตนทำให้ดาวเจ็บช้ำน้ำใจมากกว่าศศิประภาไม่เคยพูดยอมรับว่าตนเป็นลูก และตอนนี้ศศิประภาก็มีหนูแดงเป็นลูกชายอีกคนหนึ่งแล้ว

และเมื่อเศกสรรค์เพื่อนของภาคย์เข้ามาชอบดาวจึงสร้างความหึงหวงให้กับภาคย์เป็นอย่างมาก และไม่ได้มีเพียงแค่เศกสรรค์เท่านั้น อรรถ ผู้พิพากษาหนุ่มใหญ่ก็เข้ามาชอบดาวด้วย โดยศศิประภาคอยขัดขวางอรรถอยู่ตลอดเวลาเพราะรู้ว่าแท้ที่จริงอรรถก็คือพ่อแท้ของดาวพระศุกร์นั่นเอง

การระหองระแหงของดาวพระศุกร์กับภาคย์เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนกระทั่งวันหนึ่งภาคย์โมโหที่ดาวไปรับเช็คของผู้พิพากษาอรรถเพื่อนำมาคืนเป็นค่าไถ่ตัวจึงปลุกปล้ำดาว เหตุการณ์ต่างๆ ที่เริ่มดีขึ้นกลับเลวร้ายลงเมื่อมาหารัศมีพุดูแยงและทำให้ดาวเข้าใจผิด ดาวจึงออกจากบ้านแล้วมาเช่าร้านดอกไม้ของกิงแก้วโดยมีภาคย์คอยตามประชิดประชันเพราะหึงหวง สุดท้ายดาวตัดสินใจหนีกับผู้พิพากษาอรรถและตามไปอยู่ต่างจังหวัดด้วย

ชั้นภาวะวิกฤติ

ศศิประภาตามดาวกับอรรถมาที่ต่างจังหวัดและห้ามไม่ให้อรรถแต่งงานกับดาว อรรถไม่ยอมศศิประภาจึงบอกว่าดาวพระศุกร์เป็นลูกของตนกับอรรถ อรรถตกใจมาก รวมถึงดาวพระศุกร์ที่แอบฟังอยู่ก็เช่นกัน จึงขับรถของภาคย์ที่เพิ่งเข้ามาหนีออกไป ภาคย์ตามดาวกลับมาได้ เรื่องต่างๆ ที่มีทำที่จะคลี่คลายกลับเลวร้ายลงอีกเมื่อมาหารัศมีพุดให้ดาวฟังว่าดาวเป็นคนทำให้ครอบครัวพี่ชายตนแตกแยก โดยเฉพาะหนูแดงหลานชายต้องกลายเป็นเด็กมีปัญญา ดาวจึงตัดสินใจหนีออกจากบ้านไปอยู่กับเบ็ร็องกับพิกุลคนรับใช้เก่าสมัยที่ตนเป็นเด็กอีกครั้ง

ชั้นคลี่คลาย

เปลื้องได้ไปบอกเรื่องที่ดาวอยู่กับตนกับพันโทอาทรนายเก่า ทุกคนจึงตัดสินใจไปตามดาวพระศุภร์กัน ภาคย์ได้ไปสารภาพรักและคืนดีกับดาวพระศุภร์

ชั้นยุติเรื่องราว

ดาวพระศุภร์กับมาอยู่กับพ่อแม่ของศศิประภาซึ่งเป็นตายายแท้ๆ ของตนเพื่อเตรียมตัวแต่งงานกับภาคย์ พี่ยุททยอมยกให้กับศศิประภาที่หลอกลวงตน มหายักษ์ก็เริ่มชอบพอกับอรรถ ภาคย์พาดาวพระศุภร์มาหาศศิประภา ดาวกราบศศิประภาและเรียกว่าแม่เป็นครั้งแรกด้วยความดีใจ เมื่อถึงวันหมั้นดาวพระศุภร์และภาคย์ทุกคนมีแต่ความเบิกบานแจ่มใส เพราะบัดนี้จะไม่มื่ออะไรมาขวางกั้นความรักของทั้งสองได้อีกแล้ว

โครงเรื่อง (Plot)

เป็นโครงเรื่องประเภทความรักของชายหญิงโกรธกัน คืนดีกัน ผ่าฟันอุปสรรค สุดท้ายก็สมหวัง และโครงเรื่องประเภทซิดเดอเรลลา โดยนางเอกและพระเอก มาพบกัน ในขณะที่นางเอกยากจน ฆะตกรรมจับพลัดจับผลูไปอยู่ในสถานขายบริการ ได้รับการช่วยเหลือจากพระเอก ทั้งคู่รักกัน แต่พระเอกไม่มั่นใจเพราะฐานะทางสังคมที่ต่างกันมากและที่บ้านก็กีดกัน อีกทั้งผู้ร้ายที่เป็นคู่หมายของพระเอกมาก่อนก็เป็นอุปสรรคของความรัก ความหึงหวงทำให้พระเอกที่มีกับชายหนุ่มคนอื่น ๆ ที่เข้ามาชอบนางเอก จนทำให้ ปลูกปล้ำนางเอก แม้กระนั้นยังไม่กล้ารับในความสัมพันธ์ที่มีต่อนางเอกอย่างออกหน้า เมื่อความจริงปรากฏนางเอกเป็นลูกสาวแท้ๆ ของญาติสนิทพระเอกนั่นเอง กลายเป็นคนที่มีชาติมีสกุล เรื่องราวอุปสรรคต่างๆ จึงหมดไป ความรักของพระเอกนางเอกจึงสมหวัง

ข. แก่นเรื่อง (Theme)

พบว่า “ดาวพระศุภร์” มีแก่นเรื่อง (Theme) ประเภท Love Theme ซึ่งแสดงให้เห็นความรักของพระเอกนางเอก ว่ามีความสัมพันธ์เกิดขึ้นอย่างไร

ค. ความขัดแย้ง (Conflict)

ความขัดแย้งในละคร เรื่อง ดาวพระศุภร์ เป็นความขัดแย้งระหว่างคนกับคน โดยมีคู่แย้ง (binary opposition) ระหว่าง ตรงไปตรงมา กับ ใช้เล่ห์เหลี่ยม

นางเอกกับผู้ร้าย

โดยนางเอก (ดาวพระศุกร์) เป็นด้านของความตรงไปตรงมาไร้เล่ห์เหลี่ยม ผู้ร้าย (มาหารัศมี) เป็นด้านของความมีเล่ห์เหลี่ยม

ซึ่งเรื่องที่ขัดแย้งเป็นเรื่องของความรัก ระหว่างพระเอก (ภาคย์) นางเอก (ดาวพระศุกร์) และผู้ร้าย (มาหารัศมี) ซึ่งผู้ร้ายทนไม่ได้ที่คนรักของตัวเอง จะเปลี่ยนใจไปรักนางเอก ที่มีฐานะต่ำต้อยกว่า

ง. ตัวละคร (Character)

ลักษณะตัวละครเป็นแบบตายตัว (Typed Character)

นางเอก

ดาวพระศุกร์ ฐานะยากจน โดนดูถูกเหยียดหยาม ต้องจำยอม

พระเอก

ภาคย์ หล่อ ฐานะดี ไม่ยอมรับว่ารักนางเอก ใช้กำลังทางเพศ เชื้อคนง่าย เข้าใจผิคนางเอก ไม่กล้ารับผิดชอบสิ่งที่ตนเองกระทำ ลังเล มีอาชีพบริหารศูนย์ซ่อมรถยนต์

ผู้ร้าย

มาหารัศมี ขอบวางแผนการ หน้าไหว้หลังหลอก พูดโกหก ใช้เสียงดัง ด่าทอ ดูถูกคน ฐานะดี

ผู้ช่วยเหลือ

พี่เลี้ยงนางเอก จิตใจดี ยุติธรรม ตรงไปตรงมา รักความถูกต้อง มีเมตตา เป็นคอยช่วยเหลือนางเอกเวลาถูกแม่เลี้ยงตี

ซึ่งปฏิสัมพันธ์ (interaction) ของตัวละครหลักเป็นดังนี้

พระเอกกับนางเอก ความรักที่ต้องซ่อนเร้น เพราะพระเอกมีสถานะเป็นคู่รักกับผู้ร้ายอยู่แล้ว ความรักของพระเอกที่มีต่อนางเอก จึงแสดงออกด้วยการหาทางใกล้ชิด พระเอกหึงหวงนางเอกจากชายคนอื่น

ผู้ร้ายกับนางเอก ผู้ร้ายกดขี่และชิงชังนางเอก ว่ามีฐานะต่ำกว่า และเป็นคู่แข่งเรื่องความรัก คอยพูดจาทำร้ายจิตใจ และวางแผนให้นางเอกกับพระเอกเข้าใจผิดกัน ในขณะที่นางเอกยอมรับการถูกกระทำเพราะไม่อยากให้พระเอกร้อนใจ

พระเอกกับผู้ร้าย เป็นคู่หม้ายกัน เป็นน้องของสามีญาติสนิทจึงเกิดความเกรงใจผู้ใหญ่ เกรงใจผู้ร้าย

ผู้ช่วยเหลือกับนางเอก คอยช่วยเหลือนางเอกจากเหตุร้ายต่างๆ สนับสนุนตัวเองให้สมหวังในรักกับพระเอก

จ. บทสนทนา (Dialogue)

วาทกรรม ถ่ายทอดเรื่อง ความรักระหว่างชนชั้น อาจสมหวังด้วยโชคชะตา

บทสนทนามีลักษณะสั้น แทรกบทตลกโดยเป็นบทของคนใช้ในบ้าน

ฉ. ฉาก (Setting)

เป็นบ้านที่มีฐานะ ห้องต่างๆภายในบ้าน เช่นห้องนอน ห้องนั่งเล่น ห้องรับแขก สถานบริการทางเพศ มีฉากไลฟ์สไตล์ที่ทันสมัย นอกจากนี้มีฉากภายนอก เช่น โรงหนัง ร้านอาหาร บึงเจ็ทสกี สนามกอล์ฟ สวนสาธารณะ ห้องถน

ช. ตอนจบ (Ending)

ตอนจบ จบแบบสุขนาฏกรรม (Happy Ending) เหตุการณ์ก่อนจบ เมื่อถึงจุดสุดยอด (Climax) เมื่อนางเอกหนีออกจากบ้านแล้วผู้ช่วยนางเอกมาบอกที่อยู่ของนางเอก พระเอกจึงตามไปปรับความเข้าใจกัน และหมั้นกันในที่สุด

ณ. มุมมองในการเล่าเรื่อง (Point of view)

เป็นการเล่าแบบรู้รอบด้าน ไม่มีข้อจำกัด อย่างรู้ในจิตใจตัวละครทุกตัว

กลวิธีการเล่าเรื่องให้ดึงดูดใจ

1. จังหวะในการดำเนินเรื่อง

เริ่มตั้งแต่นางเอกเกิด และผ่านเวลาการเติบโตช่วงต่างๆ ใช้กาลเวลาเข้าสู่ช่วงวัยของนางเอก ใช้การย้อนอดีต (Flash Back) มาเล่าเรื่องที่ข้ามไป และรำลึกถึงทุกข์สุขของตัวละคร

2. การทิ้งจุดเริ่มต้นมักเป็น

1. จะเกิดวิกฤติต่อไป
2. มีวิกฤติเกิดขึ้น ตัวละครต้องตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง
3. ในเหตุการณ์คับขันที่ส่งผลต่อชะตา
4. เหตุการณ์ในฉากที่ต่อเนื่องให้รู้

3. การดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร

เป็นการรุนแรงตามเหตุผลของเหตุการณ์หรือลักษณะตัวละคร เช่น เป็นการตีอย่างรุนแรงของแม่เลี้ยงต่อนางเอก ผู้ร้ายต่อนางเอก

จากการพิจารณาถึงองค์ประกอบของการเล่าเรื่องและกลวิธีการเล่าเรื่องของละครโทรทัศน์เรื่อง ดาวพระศุกร์ สรุปได้ดังนี้

“ดาวพระศุกร์เป็นเรื่องราวของคนระหว่างสองชนชั้น คือ ชนชั้นสูงและชนชั้นล่าง ถ่ายทอดผ่านองค์ประกอบการเล่าเรื่องต่างๆ ทั้ง โครงเรื่อง (plot) แก่นเรื่อง (Theme) ความขัดแย้ง (Conflict) ตัวละคร (Character) บทสนทนา (dialogue) ฉาก (Setting) ที่สะท้อนชนชั้นได้อย่างชัดเจน จบด้วยความสุขที่นางเอกข้ามชนชั้นไปได้โดยโชคชะตา

โดยใช้การเล่าเรื่องแบบรู้รอบด้าน (The Omniscient) ใช้กลวิธีการเล่าเรื่องไปตามเรื่องราว ผ่านวัยต่างๆของนางเอก ทั้งความตื่นเต้นท้ายฉากให้ติดตามว่าเรื่องราวจะเป็นอย่างไรต่อไป การจะเกิดวิกฤติ หรือมีวิกฤติเกิดขึ้น มีความรุนแรงแต่เป็นไปตามลักษณะของตัวละคร และใช้การพูดเดี่ยวในใจแสดงความรู้สึกของตัวละคร

ละครที่ได้รับความนิยมปี พ.ศ. 2538

4.1.7 เรื่อง มนต์รักลูกทุ่ง

ภาพที่ 7 ►
ละครเรื่อง มนต์รักลูกทุ่ง

หอมดินเคล้ากลิ่นไอฟัน ออวระคนหอมแก้มนางคราญ ชลุ่มเป่าแผ่วพลิวผ่านทิวแถว ต้นตาล มนต์รักเพลงชาวบ้านลูกทุ่งแผ้วมา.....หนึ่งในเพลงประกอบของละครมนต์รักลูกทุ่ง ละครเพลงเรื่องแรก ที่นำเอาภาพยนตร์ไทยโด่งดังในอดีต ในยุคเพชรฯ เซาวราชฎร์ ซึ่งถ่ายทอดเรื่องราวความรักที่ถูกกีดกันของหนุ่มคนจนกับลูกสาวเศรษฐีของหมู่บ้าน ท่ามกลางบรรยากาศท้องทุ่งนา และยังแต่งกายย้อนยุคในแบบฉบับของมนต์รักลูกทุ่งในยุคอดีต ความสนุกสนาน และสีสันของละคร ทำให้มนต์รักลูกทุ่งเป็นที่ชื่นชอบ ของผู้ชมในปี พ.ศ. 2538

จากบทละครโทรทัศน์ จำนวน 15 ตอน “มนต์รักลูกทุ่ง” มีลักษณะการเล่าเรื่องดังนี้

องค์ประกอบของการเล่าเรื่องในบทละครโทรทัศน์

ก. โครงเรื่อง (Plot)

ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน “มนต์รักลูกทุ่ง” มีขั้นตอนดังนี้

การเริ่มเรื่อง

ท้องนาโล่งกว้าง คล้ายกำลังสุ่มปลา พร้าเพื่อถึงทองกวาวสาวคนรัก ทั้งสองรักกัน แต่พ่อแม่ทองกวาวไม่ชอบคล้ายเพราะความจน

การพัฒนาเหตุการณ์

เจ็ดลูกกำนันอิทธิพลประจำหมู่บ้าน กำลังจะเอาวงดนตรีจากกรุงเทพฯ ไปเล่นที่งานวัดในหมู่บ้าน ทองกวาวกับบุญผาหนีไปกับแม่ไปเที่ยวกับพวกคล้าย สายใจผู้หญิงที่แอบชอบคล้ายจะไปเที่ยวกับคล้ายในงานวัดนี้เช่นกัน ที่งานวัดทั้งกลุ่มทองกวาวและสายใจต่างมองหาคล้าย ทั้งคู่มีเรื่องปะทะกัน จอมกำนันอิทธิพลดักเก็บเงินกู้จากลูกหนี้ คล้ายเองก็เป็นลูกหนี้ด้วยเช่นกัน คล้ายกลัวใจมากไม่รู้ว่าหาเงินมาใช้หนี้กำนันจอมได้อย่างไร หลวงพ่อได้ชี้ทางสว่างให้คล้าย คล้ายจึงขึ้นชมมวยกับนักมวยต่างถิ่น โดยเจ็ดตั้งเดิมพันให้นักมวยต่างถิ่นชนะ คล้ายทำท่าจะแพ้ แต่ในที่สุดเขาก็ชนะจนได้และได้รับเงินเดิมพันไปจ่ายหนี้กำนันจอม ทั้งกำนันจอมและเจ็ดเจ็บใจมากจึงหาทางกลั่นแกล้งคล้าย

คอน แม่ของคล้ายไม่สบาย คล้ายต้องหาเงินมารักษาแม่ ในขณะที่จอมพาสมนุมาที่บ้านขึ้นดอกเบ็ญเป็นร้อยละสี่สิบ แม่คล้ายแค้นใจแต่ทำอะไรไม่ได้ คล้ายหาทางพาแม่ไปโรงพยาบาลโดยต้องขายไอ้จ๋าควายคู่ใจ ทองกวาวกับบุญผารู้มาว่ากำนันจอมจะเอาไอ้จ๋าไปเชือดที่โรงฆ่าสัตว์ จึงให้น้อยมาบอกคล้าย ทางด้านทองกวาวกับบุญผาได้หาทางขโมยเงินของพ่อกับแม่มาให้คล้ายไปได้ควาย คล้ายไปช่วยไอ้จ๋าได้ที่โรงฆ่าสัตว์ แม่คล้ายเข้าใจว่าสายใจให้เงินคล้ายพาแม่ไปโรงพยาบาลจึงบอกให้คล้ายทำดีกับสายใจ พวกชื่นชม ชอบยุให้เว้นปล้ำบุญผาแต่จ้อยไปรู้มาจึงให้พ่อไปนอนสวมรอยแทน ทองก้อนจับได้ทุกคนจึงหนีกันอุตุลุด จอมเอาควายเหล็กเข้ามาขายในหมู่บ้าน คล้ายเข้าไปขวางไม่ให้ชาวบ้านซื้อควายเหล็ก ทั้งสองฝ่ายจึงนัดแข่งขันกันระหว่างความเหล็กกับไอ้จ๋า วันแข่งขันเจ็ดทำแผนให้จ้อยวางยาไอ้จ๋า ขณะที่ไอ้จ๋ากับคล้ายกำลังจะชนะ ไอ้จ๋าเกิดท้องเสียบุญผากับทองกวาวจึงแก้แค้นด้วยการไล่สลอตให้พวกเจ็ดท้องเสีย จอมวางแผนจะยึดที่นาคล้าย ทองก้อนกับทับทิมจะให้ทองกวาวกับบุญผาไปอยู่กรุงเทพฯ เพื่อแยกทั้งคู่ออกจากคล้ายกับแวน โดยทำแผนแกล้งนัดเวลาผิดกับคล้าย คล้ายควบไอ้จ๋าแข่งกับเรือและว่าน้ำตามไปจนทันทั้งคู่ได้รัลากัน

ที่กรุงเทพฯ ทองกวาวกับบุญผาได้เรียนตัดเลื้อ โดยธรรมรักษ์หลานชายจอมเจ้าชู้ของทองคำ มาคอยจับทองกวาวโดยธรรมรักษ์มีภรรยาอยู่แล้วเป็นนักร้อง ชื่อฤทัย คล้ายคิดถึงทองกวาวมากหาทางตามมาที่กรุงเทพฯ ทั้งหมดมาเจอกับบุญเย็นซึ่งเป็นคนในหมู่บ้านเดียวกัน

และได้มาเสียงไชคเป็นนักร้องที่กรุงเทพฯ พวกเขาคล้าวรู้จากบุญเย็นว่าทองกวาวกับบุปผาจะประกวดนางงาม พวกเขาคล้าวตามไปที่เวทีประกวด เห็นทองกวาวกับบุปผาโดดเด่นอยู่บนเวที เมื่อทองกวาวเห็นคล้าวทั้งคู่ก็โผล่เข้ามาทักท้วงท่ามกลางเสียงเชียร์ของคนดู คล้าวต้องกลับบ้านทั้งที่ยังอาลัยทองกวาวทองก่อนกับทับทิมหาทางให้ทองกวาวแต่งงานกับธรรมรักษ์ซึ่งมีฐานะดี ทั้งคู่ไปบอกคล้าวทำให้คล้าวเข้าใจผิดรับมาหาทองกวาวที่กรุงเทพฯ โดยทองก่อนกับทับทิมบอกทองกวาวว่าคล้าวได้เป็นแฟนกับสายใจแล้ว ทั้งคู่จึงเข้าใจผิดกัน คล้าวกลับบ้านไปด้วยความเข้าใจ ธรรมรักษ์และธีระยกขันหมากมาขอทองกวาวและบุปผา ใ้เสียเพื่อนเก่าของจอมเข้ามาอาละวาดและปล้นในหมู่บ้าน โดยโยนความผิดให้คล้าว คล้าวโดนจับโทษถึงประหารชีวิตแต่หลวงพ่อกำลังช่วยไว้ได้ทัน ในวันงานจอมคิดจะให้ใ้เสียไปปล้นขันหมากของธรรมรักษ์และธีระ ปรากฏว่าจ้อยรู้เข้าจึงโดนจับขังไว้ แต่จ้อยหนีออกมาได้และไปบอกคล้าว

ชั้นภาวะวิกฤติ

เจ็ดจับทองกวาวไปเป็นตัวประกัน คล้าวไปช่วยทองกวาวและถูกเจ็ดแทงข้างหลัง เจ็ดเกิดอาการคลังยิงจอมตาย เจ็ดจึงโดนประหารชีวิตตายอย่างทรมาน

ชั้นคลี่คลาย

ก่อนกับทับทิมเห็นความดีของคล้าว

ชั้นตอนยุติเรื่องราว

คล้าวกับทองกวาวจึงได้แต่งงานกันในที่สุด

โครงเรื่อง (Plot)

เป็นเรื่องความรัก ชายหญิง โกรธกัน คินดีกัน ฝ่าฟันอุปสรรค สุดท้ายจึงสมหวัง โดยเป็นความรักของพระเอกที่มีฐานะยากจน ต่อนางเอกที่เป็นผู้มีอันจะกินในหมู่บ้าน ท่ามกลางความกีดกันของพ่อและแม่นางเอก

ข. แก่นเรื่อง (Theme)

เป็น Love Theme ความรักความสัมพันธ์ระหว่างพระเอก นางเอก ความเป็นไปและตอนจบ

ค. ความขัดแย้ง (Conflict)

เป็นความขัดแย้งระหว่างคนกับคน โดยมีคู่แย้ง (binary opposition) ระหว่างความยากจนกับความร่ำรวย คือ

พระเอกกับพ่อแม่นางเอก เรื่องที่ขัดแย้งเป็นเรื่องของความรักระหว่างชนชั้น

ง. ตัวละคร (Character)

ลักษณะตัวละคร เป็นแบบตายตัว (Typed Character)

พระเอก

คล้าย เป็นคนซื่อ มั่นคงต่อความรัก ฐานะยากจน กตัญญู ถูกกระทำ

นางเอก

ทองกวาว มีฐานะ เห็นใจคนจน จิตใจดี เข้าใจพระเอกผิด

ผู้ร้าย

ทองก้อน, ทับทิม มีฐานะ รังเกียจคนจน กีดกันความรัก ใช้เล่ห์

ผู้ช่วยเหลือ

ทองก้อน, ทับทิม กลับมาช่วยในภายหลัง

จ. บทสนทนา (Dialogue)

ถ่ายทอดวาทกรรม โลกของความรัก มีอยู่หนึ่งเดียวไม่เกี่ยวกับชนชั้นรวยจนและความรักระหว่างชนชั้น เป็นสิ่งยากยิ่ง แต่ยอมชนะด้วยความดี

บทสนทนามีลักษณะสั้น เน้นความสนุกสนาน ตลกขบขัน มีลักษณะสองแง่สองง่าม เรื่องเพศ

ฉ. ฉาก (Setting)

โดยมากเป็นฉากของบ้าน ในบ้าน เช่นห้องนอน ชานบ้าน บริเวณบ้าน นอกจากนี้มีฉากท้องนา และฉากอื่นๆ เช่น ชนบท วัด โรงพยาบาล ทางเกวียน ล้ำคลอง และมีฉากกรุงเทพใน

ยุคต้น พ.ศ. 2500 เวทีประกวดนางงาม ไนท์คลับ

ช. ตอนจบ (Ending)

มนต์รักลูกทุ่ง เป็นการจบแบบสุขนาฏกรรม (Happy Ending)

พระเอกไปช่วยนางเอกที่ถูกผู้ร้ายจับไป พ่อแม่นางเอกเห็นความดีของพระเอก จึงเลิกกีดกัน ทั้งคู่ได้แต่งงานกันในที่สุด

ฉ. มุมมอง (Point of View)

กลวิธีการเล่าเรื่องให้ดึงดูดใจ

1. จังหวะการเล่าเรื่อง

เล่าไปตามเรื่องราวของละคร เพราะเนื้อหาละครมีน้อย

2. การทิ้งจุดเริ่มต้นในท้ายฉากไม่ค่อย

ไม่ค่อยใช้การทิ้งท้ายฉากจะเน้นความสนุกในฉาก ให้ติดตามเรื่องราวว่าต่อไปจะเป็นอย่างไร

3. การดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร

ใช้การดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงบ้าง ด้วยการตบตีตำทอ ระหว่างพวกของนางเอก กับผู้หญิงที่มาหลงรักพระเอก

4. ลักษณะอื่นๆ ที่ปรากฏ

เล่าเรื่องสลับการร้องเพลง ใช้ Flash back เป็นช่วงๆ แสดงอารมณ์ของตัวละคร อารมณ์เสียใจร้อนด ความหวานชื่นของตัวละคร เล่นกับจังหวะ การมีพิธีของตัวละครให้เห็นว่า จะถูกจับได้หรือไม่ ใช้ภาพสโลว์ เล่าเรื่องให้ลุ้น การใช้ Voice over ให้รู้สึกสงสัยเข้าใจผิดและหักมุม อย่างขบขันในตอนท้าย

จากการพิจารณาถึงองค์ประกอบของการเล่าเรื่องและกลวิธีการเล่าเรื่องของ ละครโทรทัศน์เรื่อง มนต์รักลูกทุ่ง สรุปได้ดังนี้

"มนตร์รักลูกทุ่งถ่ายทอดเรื่องความขัดแย้งระหว่างชนชั้น ผ่านเรื่องของความรัก โดยองค์ประกอบต่างๆ ของการเล่าเรื่อง ไม่ว่าจะเป็น โครงเรื่อง (plot) แก่นเรื่อง (Theme) ความขัดแย้ง (Conflict) ตัวละคร (Character) บทสนทนา (dialogue) ฉาก (Setting) สะท้อนภาพของชนชั้นอย่างชัดเจน ซึ่งสุดท้ายชนชั้นที่แตกต่างกันสามารถทลายลงได้ด้วยความดี

บทละคร ได้ใช้มุมมองการเล่าเรื่องแบบรู้รอบด้าน (The Omniscient) ทั้งความสนุกสนานในฉากมากกว่าการทิ้งฉาก ดึงดูดด้วยความรุนแรงของตัวละครไปตามเหตุการณ์ และเล่าเรื่องโดยสลับกับการร้องเพลงเป็นหลัก และมักใช้ Flash Back แสดงอารมณ์ต่างๆ ของตัวละคร

ละครที่ได้รับความนิยมปี พ.ศ. 2538

4.1.8 เรื่อง ศิลามณี

เรื่องราวของเจ้าหญิงสูงศักดิ์ที่ต้องปลอมตัวเป็นคนสามัญ เพื่อนำศิลามณีของหมั้น กลับคืน และท้ายที่สุดคือต้องการพิสูจน์ในความรักแท้ เพราะการเข้ามารับบพาทเจ้าหญิงแสงฝาง นางเอกของเรื่อง โดยสิริเรียม ภักดีดำรงฤทธิ์ นางเอกชื่อก้องในยุคนั้น ทำให้ละครเรื่องศิลามณี สามารถดึงดูดความสนใจของผู้คนได้เป็นอย่างดี ด้วยเหตุนี้ทำให้ละครเรื่องศิลามณีเป็นละครที่ได้รับความนิยมอย่างมากในปี พ.ศ. 2538

“ศิลามณี” เล่าผ่านบทละครโทรทัศน์ทั้งสิ้นจำนวน 36 ตอน มีลักษณะของการเล่าเรื่องดังนี้

องค์ประกอบของการเล่าเรื่องในบทละครโทรทัศน์

ก. โครงเรื่อง (Plot)

ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น “ศิลามณี” มีขั้นตอนดังนี้

การเริ่มเรื่อง

อติติกับครอบครัวคุยกันเรื่องเชียงใหม่ รัฐอิสระเล็กๆ ที่อยู่ทางภาคเหนือของประเทศไทย ต่อมาอติติเดินทางไปกับครอบครัวที่เชียงใหม่และได้รับการต้อนรับอย่างดีจากเจ้าหลวง “แสนหลวง” ผู้ไม่เคยรักใคร ความงาม ความน่ารักและจริตมารยาของอติติทำให้เจ้าหลวงหลงไหล

การพัฒนาเหตุการณ์

ในขณะที่อติติต้องกลับกรุงเทพฯ แต่สัญญาว่าจะกลับมาเชียงใหม่อีก เจ้าบัวละวง น้องสาวของเจ้าหลวงไม่พอใจที่เจ้าหลวงไปหลงรักอติติเพราะเห็นถึงความไม่จริงใจของตัวอติติต่อเจ้าหลวง ที่กรุงเทพฯ อติติมีเพื่อนชายมากมายโดยลี้มเจ้าหลวงไปโดยสิ้นเชิง

เจ้าหลวงทนคิดถึงอติติไม่ได้ เลยมากรุงเทพฯ และขออติติแต่งงาน ด้วยนิสัยดีอริ้น อติติจึงตกลงแต่งงานกับเจ้าหลวง ไปอยู่ที่เชียงใหม่โดยมีศิลาหมั้นเป็นของหมั้นในการแต่งงาน

อติติอยู่เชียงใหม่ด้วยอย่างไม่มีความสุข และยัง เขากับญาติเจ้าหลวงไม่ได้ ต่อมาอติติได้คลอดลูกสาวให้แก่เจ้าหลวงชื่อแสงฝาง แต่อติติอยู่เชียงใหม่ได้ไม่นานจึงกลับกรุงเทพฯ ไป จนเจ้าหลวงต้องไปตามกลับมา จอมณรงค์ซึ่งเป็นทหารไทยขึ้นไปทำราชการที่เชียงใหม่ อติติสามารถปรับทุกข์กับจอมณรงค์ได้ ทั้งคู่จึงสนิทสนมกัน ต่อมาไม่นานอติติขอหย่าขาดจากเจ้าหลวงโดยขอศิลาหมั้นติดตัวไปด้วย แต่เจ้าหลวงไม่ยินยอม แสงฝางจึงกำพร้าแม่ตั้งแต่เล็กมีเพียงพ่อและญาติๆ ดูแล

สิบสามปีผ่านไป อติติกลายเป็นคุณหญิงของพลเอกจอมณรงค์ ซึ่งเขามีลูกติดชื่อศศิ ในขณะที่แสงฝางถูกส่งตัวเข้ามาเรียนคอนแวนต์ ที่กรุงเทพฯ โดยมีหอมนวนตามมาดูแล วันหนึ่งทางเชียงใหม่ส่งข่าวมาว่าเจ้าหลวงประชวรหนัก แสงฝางจึงไปพบกับอติติด้วยความหวังว่าอติติจะไปดูใจเจ้าหลวง แต่อติติปฏิเสธแสงฝางจึงสะเทือนใจมาก

เจ้าหลวงตายลง แสงฝางทราบจากบัวละวงว่าเจ้าหลวงได้อาศิลาหมั้นไปหมั้นผู้ชายคนหนึ่งซึ่งเป็นลูกพี่อสนิทให้แสงฝาง ตามธรรมเนียมของเชียงใหม่ แสงฝางจึงคิดจะไปเอาศิลาหมั้นคืนกลับมา เธอจึงตัดสินใจเข้าเรียนที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์โดยใช้ชื่อว่า งาม แสนหลวง ซึ่งมีฐานะยากจน ที่ธรรมศาสตร์ งามได้รู้จักกับชาติ นักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร ชาติติดงามมากทั้งรักทั้งหลงขอให้งามเป็นแบบให้เขาวาดรูป

วันหนึ่ง งามจึงได้รู้ว่าซาลีเป็นคนในตระกูลราชเสนาที่พ่อเอาศิลาหนีมาหั้นไว้ งามสืบรู้ว่าคนที่จะต้องแต่งงานด้วยคือภรต ภรตได้เจอกับงามที่สตูดิโอของซาลี เขาเหยียดหยามงามด้วยความที่เป็นคนเหนือมีกิตติศัพท์ว่าใจง่าย งามกับภรตจึงไม่ถูกกัน

งามได้เปิดร้านผ้าไหมเพื่อหาเงินซื้อศิลาหนีคืนจากแม่ภรต โดยแปลงใจเป็นแม่เลี้ยงสาวสวยชาวเหนือ วันหนึ่งภรตได้มาที่ร้านพร้อมกับเพื่อน พ.ท.อดิศักดิ์ เมื่อเห็นงามเขาต้องแปลกใจมากที่แม่เลี้ยงมีหน้าตาเหมือนงามอย่างกับพิมพ์เดียวกัน

เสมอใจแม่ของภรต ไม่ยอมคืนศิลาหนีให้กับเชียงใหม่ ส่วนตัวภรตเองก็ไม่อยากแต่งงานกับเจ้าหญิงของเชียงใหม่เช่นกันเพราะคิดว่าเป็นรัฐที่ล่าหลัง เสมอใจจึงเกลียดงามที่ฐานะชาติตระกูลไม่ดีไม่ยอมให้ซาลีไปยุ่งเกี่ยวกับ ภรตจึงอาสาจัดการกับงามโดยตกลงแก้งเป็นคนที่รักกัน งามต้องการสืบเรื่องศิลาหนีจึงตกลง ซาลีเสียใจมาก ศศิเคยมาให้กำลังใจเพราะเธอหลงรักซาลี ภรตใกล้ชิดงามจนเกิดความรัก งามเองก็เช่นกัน ซาลียอมแต่งงานกับศศิตามที่ผู้ใหญ่ต้องการ ในงานนี้ศศิได้พบกับงาม

งามตัดสินใจกลับไปเชียงใหม่ ได้รู้จักกับเจ้ากาวิลเจ้าชายแห่งรัฐชาน ในขณะที่กรุงเทพฯ ภรตรู้ว่าหลงรักงามโดยไม่สนใจเรื่องฐานะ สกุลรุนชาติอีกต่อไป จึงเขียนจดหมายถึงเจ้าหญิงแสงฝางว่าจะคืนศิลาหนีให้ แสงฝางรู้สึกหึงในศักดิ์ศรีเมื่อถูกคู้หั้นปฏิเสธ ในขณะที่ภรตกำลังเอาศิลาหนีมาคืน รถของเขาชนเข้ากับรถของงาม แต่งามบอกแต่เพียงว่าตัวเองเป็นข้าหลวงของแสงฝาง ภรตบอกรักงาม ทั้งคู่ได้ไปเที่ยวด้วยกันอย่างใกล้ชิดในเชียงใหม่

ชั้นภาวะวิกฤติ

ในวันงานเลี้ยงภรตจึงรู้ความจริงว่างามคือเจ้าหญิงแสงฝาง เขาเสียใจมากที่โดนหลอก แสงฝางได้บอกกับภรตว่าจะแต่งงานกับกาวิล ภรตตัดสินใจที่จะกลับกรุงเทพฯ ก่อนที่ภรตจะเดินจากไป แสงฝางบอกว่าเธอรักเขา

ชั้นภาวะคลี่คลาย

กาวิลได้ยินเช่นกันจึงคืนศิลาหนีที่เป็นของหั้นให้แสงฝาง

ขั้นตอนการยัติเรื่องราว

แสงฝางเอาศิลาหมั้นอันมีค่ามาให้ภรตเป็นของหมั้นดั้งเดิม ทั้งคู่เข้าใจกันได้

โครงเรื่อง (Plot)

ละครเรื่องศิลาหมั้น ผสานด้วยโครงเรื่อง 2 ประเภท คือ เรื่องของความรักชายหญิง ที่พบกัน โกรธกัน คินดีกัน สุดท้ายสมหวัง กับโครงเรื่องของความสำเร็จ โดยนางเอกมุ่งมั่นที่จะเอาศิลาหมั้นคืนบ้านเกิด เมื่อเจอพระเอก แม้จะไม่ถูกกัน แต่ทั้งคู่ก็หลงรักกัน นางเอกหาทางเอาศิลาหมั้นกลับคืนโดยปลอมตัวเป็นคนฐานะไม่ดี ในที่สุดสิ่งที่นางเอกต้องการก็สำเร็จโดยพระเอกยอมคืนศิลาหมั้นให้ ก่อนที่ทุกอย่างจะสายเกินไป ทั้งคู่ก็ปรับความเข้าใจกันได้ เปิดหัวใจกันในที่สุด

ข. แก่นเรื่อง (Theme)

เป็นการผสมผสานระหว่างสองแก่น คือ Love Theme กับ Career Theme ซึ่งเป็นความรักของพระเอกนางเอก ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นท่ามกลางความพยายามของนางเอกที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ คือการนำเอาศิลาหมั้นกลับเชียงใหม่

ค. ความขัดแย้ง (Conflict)

เป็นความขัดแย้งระหว่างคนกับคน (binary opposition) ระหว่างชนชั้นต่ำ กับชนชั้นสูง เรื่องที่ขัดแย้งคือความรักระหว่างชนชั้น ระหว่างนางเอกกับแม่พระเอก

ง. ตัวละคร (Character)

ลักษณะตัวละครเป็นแบบตายตัว (Typed Character)

พระเอก

ภรต มีฐานะ มองคนที่ชาติสกุล สมบัติ เปลี่ยนทัศนคติ เมื่อพบกับความรัก

นางเอก

เจ้าแสงฝาง มุ่งมั่น ต้องการแก้แค้น มีปมเรื่องขาดความรักจากแม่

ผู้ร้าย

เสมอใจ มีฐานะ มองคนที่ชาติสกุล สมบัติ ต้องการครอบครองของคนอื่น

ซึ่งปฏิกริยา (interaction) ของตัวละครหลักเป็นดังนี้

พระเอกกับนางเอก เริ่มจากไม่ลงลอยกัน เพราะมุมมองของพระเอกที่มีต่อฐานะนางเอก ว่ายากจนมาจากภาคเหนือ นางเอกจึงต้องพิสูจน์ตนเอง อย่างไม่อดทน ต่อมาพระเอกรักนางเอก ในตัวตนที่ปลอมเป็นฐานะต่ำ และรู้ความจริงถึงฐานะที่แท้จริงในภายหลัง

แม้พระเอกกับนางเอก แม้พระเอกรั้งเกี่ยวนางเอกที่ฐานะต่ำ กีดกันความรักระหว่าง พระเอกกับนางเอก

จ. บทสนทนา (Dialogue)

ถ่ายทอดวาทกรรม คำของคนไม่ว่าอยู่ในฐานะใดนั้นเท่ากัน โดยบทสนทนาในเรื่องจะ แสดงถึงทัศนะของตัวละครต่อคำของคนต่างๆ กัน ในขณะที่พระเอกกับแม่นางเอกจะมองคนที่ฐานะ และชาติตระกูล แต่นางเอกจะมองว่าคำของคนนั้นเท่ากัน บทสนทนา มีลักษณะยาว

ฉ. ฉาก (Setting)

เป็นฉากของเมืองสมมติ ท้องพระโรง อุทยาน น้ำตก ภูเขา วัด บ้านชาวเขา มหาวิทยาลัย ท้องถนน ร้านอาหาร ร้านขายผ้าไหม ที่ทำงาน แต่โดยมากจะเป็นฉากของบ้าน

ช. ตอนจบ (Ending)

จบแบบสุชานาฏกรรม (Happy Ending) โดยนางเอกเลือกทำตามความรู้สึกของหัวใจ โดยการรับรักพระเอกแทนการแต่งงานกับชายอื่น

ฉ. มุมมองในการเล่าเรื่อง (Point of View)

แบบรู้รอบด้าน เล่าเรื่องโดยไม่มีข้อจำกัด หยั่งรู้จิตใจของละครทุกตัว ย้ายเหตุการณ์ สถานที่อย่างไม่มีเขตจำกัด

กลวิธีการเล่าเรื่องให้ดึงดูดใจ

1. จังหวะของการเล่าเรื่อง

เปิดเรื่องในสมัยแม่ของนางเอก เล่าเรื่องเร็วในเนื้อเรื่อง ขึ้นต้นฉากด้วยการ Dynamic มาที่หน้าตัวละครที่กำลังตั้งคำถามเพื่อความแรงของละคร สำหรับฉากยาวจะใช้วิธีนำเอาอีกเหตุการณ์ที่กำลังดำเนินพร้อมกันมาสลับ หรืออาจสลับด้วยเหตุการณ์ที่ความรู้สึกของตัวละคร 2 ฉากตรงกันข้ามกัน เล่าเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้วย้อนหลัง และการตัดภาพเร็ว

2. การทิ้งจุดตื่นเต้นในท้ายฉาก โดยมากมีว่า

1. ทิ้งด้วยปริศนา ให้ต้องติดตามต่อไปเรื่อยๆ
2. ต่อไปจะมีอะไรเกิดขึ้น
3. ต่อไปจะเกิดวิกฤติ
4. มีวิกฤติเกิดขึ้น

3. การดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร

ดึงดูดด้วยกริยาแรงๆ ของตัวละคร เช่น การตบตีะโดยแรง เหยียงประตูดุแรง ทำลายข้าวของ

จากการพิจารณาถึงองค์ประกอบของการเล่าเรื่องและกลวิธีการเล่าเรื่องของละครโทรทัศน์เรื่อง ศิลามณี สรุปได้ดังนี้

ศิลามณี เป็นเรื่องราวของกรไม่ยอมรับชนชั้นที่ต่ำกว่า โดยเสนอผ่านองค์ประกอบ การเล่าเรื่องต่างๆ ที่สะท้อนถึงชนชั้น ได้แก่ โครงเรื่อง (plot) แก่นเรื่อง (Theme) ความขัดแย้ง (Conflict) ตัวละคร (Character) บทสนทนา (dialogue) และจบด้วยการยอมรับในชนชั้นที่แตกต่าง เมื่อนางเอกละทิ้งจิตใจ จึงเกิดความเข้าใจและสมหวังในที่สุด

การเล่าเรื่องใช้แบบรู้รอบด้าน (The Omniscient) เปิดเรื่องด้วยความเร็วแรงและปริศนา จากการ Dynamic ในการตั้งคำถาม เล่าเรื่องตามลำดับเรื่องราว โดยใช้วิธีผ่านเวลา มักทิ้งจุดตื่นเต้นท้ายฉากด้วยปริศนาที่ต้องติดตามต่อ ดึงดูดด้วยกริยาแรงของตัวละคร

ละครที่ได้รับความนิยมปี พ.ศ. 2539

4.1.9 เรื่อง ดอกแก้ว

ภาพที่ 9 ►
ละครเรื่อง ดอกแก้ว

ความรันทตในชีวิตของหญิงสาว ชื่อ ดอกแก้ว จากบ้านป่ามาเพื่อต้องการแก้แค้นคนที่ฆ่าพ่อตัวเอง ด้วยปืนด้ามทองของพ่อ กลับมาตกหลุมรักหนุ่มเมืองกรุง ถูกเล่ห์เหลี่ยมของคนเมืองกรุง ใส่ร้ายให้ชีวิตตกต่ำ หนีเข้าคนรักที่เทิดทูนกลับไม่เชื่อว่าลูกในท้องเป็นลูกของเขาจริง จนต้องกลับบ้านป่าอย่างบอบช้ำ แทบจะเสียผู้เสียคน ความน่าสงสารอย่างสุดขีดของตัวเอง และการรับบทนี้โดยนางเอกยอดนิยม สุวนันท์ คงยิ่ง ทำให้ ละครเรื่อง ดอกแก้ว เป็นละครย้อนยุคเป็นที่ติดตามของผู้ชมจำนวนมาก

ดอกแก้วเป็นละครที่มีความยาวเป็นจำนวนมาก ถึง 30 ตอน จากการวิเคราะห์บทละครโทรทัศน์ มีลักษณะของการเล่าเรื่องดังนี้

องค์ประกอบของการเล่าเรื่องในบทละครโทรทัศน์

ก. โครงเรื่อง (Plot)

ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน "ดอกแก้ว" มีขั้นตอน ดังนี้

การเริ่มเรื่อง

เรื่องราวเริ่มต้นขึ้นที่ ซ้อยกับหลวงมณู แอบมาปรึกษากันเรื่องที่ตั้งสองลักลอบเป็นคู่กัน และซ้อยท้อง หลวงมณูคิดจะแก้ปัญหาโดยการฆ่าท่านเจ้าคุณ ก่อนที่จะรู้ความจริง ในทันใด ประตูเปิดออกพร้อมเจ้าคุณเล็งปืนด้ามทองมาที่หลวงมณู พร้อมๆ กับหลวงมณูยิงเจ้าคุณวาดที่อัสมาส่งข่าวกึ่งให้กับเจ้าคุณก็เข้ามา หลวงมณูยิงวาดแล้วรีบหนีไปกับซ้อย วาดบอกเจ้าคุณเรื่องลูกที่เพิ่งเกิดของกึ่ง ก่อนตายเจ้าคุณได้มอบปืนด้ามทองแก่วาดไปให้กึ่ง

การพัฒนาเหตุการณ์

หลวงมณูกับซ้อยไปแจ้งความ ว่าวาดเป็นคนฆ่าเจ้าคุณ และผู้หญิงชื่อกึ่งสมรู้ร่วมคิดด้วย ให้ติดตามไปจับตัววาดกับกึ่งหรือฆ่าให้ตาย หัวตำรวจผู้รับแจ้งความสงสัยมากที่หลวงมณูกระหายที่จะฆ่าวาด วาดซึ่งมาได้รับบาดเจ็บ พยายามไปหากึ่ง ในขณะที่หลวงมณูกับหัวและตำรวจท้องที่จัดทีมไล่ล่าวาด ในที่สุดวาดไปถึงกระท่อมมอบปืนด้ามทองให้กึ่งและบอกให้หนีไป ส่วนวาดสิ้นใจตาย

กึ่งหนีกระเซอะกระเซิงไปในป่าพร้อมกับลูกที่เพิ่งเกิด เข้าไปในเขตของโจรปล้นฆ่าชื่อเม่น เคราแดง เม่นจะฆ่ากึ่งแต่เสียงเด็กในตะกร้าร้องขึ้นมาก่อน เม่นจึงฆ่าไม่ลง หลวงมณูที่พาตำรวจมาตามจับมาถึงกระท่อมพบว่าวาดตายแล้ว จึงตามล่ากึ่งเข้าไปในป่าไปเจอกึ่งอยู่กับเม่น เคราแดง พวกหลวงมณูกับตำรวจสู้ไม่ได้ แยกกระเจิงกลับไป

กึ่งตั้งชื่อลูกว่า "แก้ว" ตามที่วาดบอกไว้ ว่าเหมือนดอกแก้วที่เจ้าคุณรัก และไปอยู่กับชุมชนโจรเม่น เคราแดงในป่า โดยเม่นมีลูกชายชื่อไม้ ซึ่งรักแก้วมาก คอยดูแลและปกป้อง

แก้วโตเป็นสาวรู้เรื่องของพ่อตัวเอง จึงหนีแม่ไปบางกอกหวังจะแก้แค้นให้พ่อด้วย ปืนด้ามทอง ไม้แอบตามไปด้วย ทั้งคู่เจอกับเล่ห์เหลี่ยมคนบางกอกจนแทบเอาตัวไม่รอด แก้วกับไม้ช่วยกันหนีได้จากอันตราย วันชัยจึงชวนทั้งคู่มาอยู่ที่บ้าน เมื่อรู้ว่าเป็นบ้านที่ตามหาแก้วกับไม้ จึงตกลงมาอยู่กับวันชัย โดยอยู่ที่กระท่อมในสวน ทั้งคู่ขอทำงานบ้านไม่ต้องการอยู่เฉยๆ วันชัยจึงให้ไม้ทำสวน ส่วนแก้วทำความสะอาดห้องนอนของเขา

ซ้อยมีลูกสาวกับมณูชื่อชไมพร โดยใครๆ ก็เข้าใจว่าชไมพรเป็นลูกเจ้าคุณ ทั้งสองคนช่วยกันปิดบัง ชไมพรเองไม่ชอบหลวงมณูเพราะเป็นแค่ทนายในบ้าน และรู้สึกคอยมองตัวเองด้วยสายตาแปลก ชไมพรสนิทสนมกับราชันย์เพื่อนของวันชัยและรุ่นน้องสาว ซึ่งชไมพรชอบราชันย์มาก แต่ราชันย์มองชไมพรเป็นน้อง ซ้อยเองก็สนับสนุนเช่นกันเพราะความร่ำรวยของราชันย์ ราชันย์มาหาวันชัยแต่กลับเจอกับแก้วที่ในสวนทำให้เขาหลงรักแก้วในทันที แก้วเองก็หลงรักราชันย์

เช่นกัน หาโอกาสมาหาแก้วบ่อยๆ ไม่รู้เข้ากีดกันราชันย์เพราะตัวเองก็รักแก้วและไม่เชื่อว่าราชันย์รักแก้วจริง

ชไมพรเกลียดแก้วมาก ทั้งช้อยทั้งชไมพรเกลียดที่วันชัยลูกเจ้าคุณให้ความเอ็นดูกับแก้ว และที่ราชันย์มีท่าทีชอบแก้ว ช้อยเริ่มสังหรณ์ใจเมื่อได้ยินชื่อแก้ว ทำให้นึกไปถึงกิ่ง เมียอีกคนของเจ้าคุณ ประกอบกับหลวงมณูเริ่มฝันร้ายว่ามีคนมาตามฆ่า จึงเริ่มสืบเรื่องราวของแก้ว ด้วยการหาทางเข้าไปค้นหาในกระท่อมว่ามีปิ่นด้ามทองหรือไม่ ราชันย์เปิดเผยว่าเขารักแก้ว ชไมพรช้อย และรุ่ง ทนไม่ได้จึงหาทางกำจัดแก้วให้พ้นทางด้วยการให้คนในบ้านไปข่มขืน แต่ไม่มาช่วยแก้วไว้ได้ ช้อย รุ่งและชไมพรจึงหาทางตบตี ด่าว่าแก้วต่างๆ นานา

หมื่นห้าวอดีตนายตำรวจยังติดใจกับคดีฆ่าท่านเจ้าคุณที่ยังไม่สามารถคลี่คลายได้ และเรื่องราวของปิ่นด้ามทอง จึงหาทางสืบต่อ โดยมีกำแหงลูกชายคอยเชื่อเหลือ กำแหงเองก็แอบรักแก้ว โดยวันชัยเองก็สนับสนุนมากกว่าจะให้แก้วรักกับราชันย์

ราชันย์พาแก้วไปเที่ยวข้างนอกโดยซื้อเสื้อผ้าแบบสาวพระนครให้ใส่ ไม่เสียใจมากที่แก้วเปลี่ยนไป ต่อว่าแก้วจนแก้วสัญญาว่าจะไม่แต่งตัวอย่างนี้อีก ราชันย์ไม่เข้าใจแก้ว แก้วจึงพิสูจน์ความรักด้วยการยอมเป็นของราชันย์ในคืนวันฝนตก ไม่เสียใจมาก แต่ก็ยังรักภักดีกับแก้ว

ช้อยกับมณูรู้ว่าแก้วมีปิ่นจึงหาทางสืบจนรู้ว่าแก้วมีปิ่นด้ามทอง จึงหาทางใช้ปิ่นด้ามทองกำจัดแก้ว ห้าวสงสัยว่าแก้วเป็นลูกเจ้าคุณที่มาจากเพชรบูรณ์ให้กำแหงสืบ แต่แก้วไม่ยอมบอก

วันเปิดพินัยกรรมมาถึง ซึ่งพินัยกรรมให้สมบัติกับวันชัยครึ่งหนึ่งอีกครั้งหนึ่งให้กับลูกท่านเจ้าคุณที่มีลายมือท่านเจ้าคุณยอมรับว่าเป็นลูก ช้อย หลวง มณูแค้นใจมาก ออกค้นหาในบ้านเป็นการใหญ่ว่าหนังสือฉบับนั้นอยู่ที่ไหน แก้วซึ่งแอบฟังรู้เรื่องนี้เช่นกัน จึงแอบคั่นในห้องสมุดได้เจอกับสมุดจดบันทึกของเจ้าคุณ พ่อของตัวเอง ได้รู้ความหลังที่พ่อไปหาแม่ไม่ได้ แต่ไม่มีใครเจอจดหมายที่ต้องการ

ราชันย์พาแก้วไปหาแม่ของเขา เมื่อเห็นกริยาแบบกุลสตรีของแก้วแม่ราชันย์พอใจแก้วมาก ท่ามกลางความไม่พอใจของรุ่ง รุ่งพาชไมพรมาหาแม่เช่นกัน ด้วยความกระตือรือร้นทำอะไรไม่เป็น แม่ราชันย์จึงไม่ติดใจ ราชันย์จะให้แม่ไปสุขอแก้ว ท่ามกลางการสร้างแผนการณ์ขัดขวางของรุ่ง ชไมพร และช้อย จนวันชัยไปญี่ปุ่น ราชันย์จึงต้องรอ รุ่ง ช้อย ชไมพร สมคบคิดแผนการณ์ขึ้นมาโดยไปทำดีกับแก้วและไม้ ด้วยการสร้างสถานการณ์ว่าแหวนหาย เมื่อห้าวและ

กำแพงมาที่บ้านคั่นห้องของทุกคนกลับเจอแหวนอยู่ใต้ที่นอนของแก้ว ชไมพรทำที่เป็นตัวเองมาลิ้มไว้เองไม่เอาเรื่องแก้ว แก้วจึงหลงกล ในขณะที่เดียวกันชไมพรก็ทำดีกับไม้ ด้วยการทำเป็นชอบไม่ยอมให้กอดจูบ และหลอกมอมเหล้าไม้ พาตัวไปไว้ในกระท่อมและให้ยาสลบแก้ว จัดให้ทั้งคู่นอนด้วยกัน แล้วตามราชันย์มาดู ราชันย์เชื่อในสิ่งที่เห็นทันที กลับไปด้วยความโกรธแก้วมาก ในขณะที่หัวกับกำแพงไม่เชื่อว่าจะเป็นไปได้ แก้วตื่นขึ้นมาด้วยความงงว่าทำไมไม้มานอนข้างตัวเอง

ท่าที่เปลี่ยนแปลงไปของชไมพร ทำให้ไม้รู้ว่าเสียรู้ชไมพร จึงคิดจะแก้แค้น คืนนั้นไม้จึงแอบปีนขึ้นไปบนห้องปลูกปล้ำชไมพร และได้ยินความลับที่ชไมพรเป็นลูกของช้อยกับมनुไม้ใช้ลูกท่านเจ้าคุณ ชไมพรเสียใจมาก มनुเห็นไม้ลงมาจากห้องชไมพร ไม้เปิดเผยว่าตัวเองรู้ความจริงจึงโดนมनुยิงและตีศีรษะอย่างทารุณ แต่มีคนมาช่วย จึงรอดได้แต่ความจำเสื่อมจำอะไรไม่ได้ แก้วสงสัยสารไม้มาก เผื่อราชันย์ที่ไม่มาหาตามสัญญา

รุ่ง ช้อย ชไมพร คิดทำแผนจับราชันย์ให้ชไมพร ด้วยการมอมเหล้าแล้วถ่ายรูปไว้เป็นหลักฐาน ชไมพรรูปไปขู่ราชันย์และเล่าเรื่องไม้กับแก้วให้แม่ฟัง แก้วท้อง ช้อยเขียนแก้วด้วยหนังกระเบนให้รับว่าท้องกับไม้ แก้วเดินเข้าไปบ้านราชันย์จนเป็นลมที่หน้าบ้านเจอแต่แม่ที่สงสารแก้วมาก แต่ไม่รู้จะทำยังไงและไม่ยอมบอกราชันย์ว่าแก้วท้อง ราชันย์รู้จากคนใช้บ้านวันชัยที่สงสารแก้วแต่ความโกรธแค้นเข้าใจว่าแก้วกับไม้เป็นสามีภรรยาตามที่ได้เห็นมีมากกว่า

ราชันย์จำต้องไปสู้อชไมพรตามที่เร่งรัดมา วันชัยแปลกใจมากที่เรื่องกลับตาลปัตร แก้วมาบอกราชันย์ว่าท้อง แต่เขาไม่ยอมรับว่าเป็นพ่อ วันชัยจึงยอมรับเป็นพ่อเสียเอง กิ่งคิดถึงแก้วจนป่วยหนัก เม่นมาตามแก้วกับไม้กลับบ้าน มาเจอเหตุการณ์เข้าพอดี จึงพาแก้วกลับเพชรบูรณ์ด้วยความซอกซำ ที่เพชรบูรณ์แก้วไม่ทันกลับไปกิ่งตาย ศัตรูเก่าและมनुให้คนตามล่าเม่น เม่นต่อสู้จนตาย แก้วกับไม้หนีไปได้ ไม้ล้มหัวฟาดหินจึงหายจากความจำเสื่อม

ขั้นภาวะวิกฤติ

แก้วกลับมาบางกอกอีกครั้ง เพื่อแก้แค้นหลวงมनु โดยหนีไม้มา ไม้ตามแก้วมา ในขณะที่แก้วจะยิงมनु ไม้ตามมาเปิดโปงเรื่องราวทั้งหมด เรื่องที่ชไมพรเป็นลูกมनुกับช้อย ความซำต่างๆ ของมनुที่ทำไว้ มनुยิงไม้ ไม้ยิงตอบแต่กระสุนด้าน มनुดึงปืนมาจากไม้ เอากระสุนที่มีเพียงนัดเดียวออกมา ชว้างหึ่ง แต่กลับกลายเป็นมีกระดาดหล่น ไม้อ่านกระดาดแผ่นนั้น มีข้อความว่า “ผู้ที่ถือกรรมสิทธิ์ปืนด้ามทองของข้าพเจ้านี้ เป็นทายาทของข้าพเจ้าที่เกิดจากแม่กิ่ง มีสิทธิรับมรดกอีกกิ่งหนึ่ง” มनुแค้นจัดจะลั่นไกยิงไม้ ชไมพรเข้ามาขวางไว้ เมื่อเห็นลูกตายมनुคั่งจะยิงแก้ว ราชันย์เข้าไปแย่งปืน แต่เสียหลัก มनुคว้าปืนไว้ได้ หัวเราะบ้าคลั่ง

ชั้นภาวะคลี่คลาย

หัวกับกำแหงกลับเข้ามาจากสืบเรื่องแก้วที่เพชรบูรณ์มาพอดี ยิ่งมนูตายขณะจะทำร้ายทุกคน ซ้อยเมื่อเห็นลูกและซู้ตาย เป็นบ้าเสียสติไป

ชั้นตอนการยติเรื่องราว

แก้วได้มาอยู่ในบ้านใหญ่ รุ่งขอโทษแก้วที่ทำไม่ดีมาโดยตลอด ไม่รู้ว่าแก้วเป็นลูกที่แท้จริงของเจ้าคุณ ทำดีกับแก้วมาก แก้วให้อภัยกับทุกคน ราชันบางองง้อขอคืนดีกับแก้ว ทั้งสองคนเข้าใจกันได้

โครงเรื่อง (Plot)

เป็นความผสมผสานกันระหว่างลักษณะซินเดอเรลลาหรือเรื่องพาดิน ที่นางเอกตกยากถูกรังแก แต่สุดท้ายในที่สุดก็เปิดเผยว่าเธอเป็นทายาทเศรษฐีกับลักษณะเรื่องของชายหญิงที่พบกัน รักกัน เข้าใจผิด คินดีกัน สุดท้ายก็สมหวัง โดยเรื่องราวของนางเอก (แก้ว) เด็กสาวที่เป็นลูกแท้จริงของเจ้าคุณที่เกิดกับหญิงสาวชาวบ้านป่า เข้าบางกอกมาเพื่อแก้แค้นให้พ่อ แต่ไม่สามารถเปิดเผยตัวเองได้ ต้องมาเป็นคนใช้ในบ้าน เพื่อสืบความจริงและแก้แค้น เมื่อพระเอก (ราชัน) ซึ่งเป็นที่หมายปองของผู้ร้าย (ชไมพร) มาพบเข้า ตกหลุมรักนางเอกในทันที นางเอกจึงถูกใส่ร้าย ถูกกลั่นแกล้ง ถูกทำร้าย แต่สุดท้ายความจริงก็เปิดเผยออกมาว่า นางเอกเป็นทายาทของเจ้าของบ้านที่จะได้รับมรดกก้อนหนึ่ง และเข้าใจกับพระเอกครองรักกันที่สุดในที่สุด

ข. แก่นเรื่อง (Theme)

แก่นเรื่องของดอกแก้ว เป็นการผสมผสานกันระหว่าง Love Theme และ Morality Theme โดยเป็นแก่นที่แสดงถึงความรักของหนุ่มสาว พระเอกกับนางเอก ว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร มีอุปสรรคอย่างไร จบลงอย่างไร และแสดงถึงผลที่ได้รับจากการทำความดีของนางเอกที่ได้มรดกที่ควรจะเป็นของตัวเองและสมหวังในความรัก ส่วนผู้ร้ายที่ทำชั่วต้องประสบชะตากรรมต่างๆ เช่น ตาย เสียสติ หรือสำนึกผิดในที่สุดและได้รับการอภัย

ค. ความขัดแย้ง (Conflict)

ความขัดแย้งในละคร เรื่อง ดอกแก้วเป็นความขัดแย้งระหว่างคนกับคน โดยมีคู่แย้ง (binary opposition) ระหว่าง ชื่อตรงกับการใช้เล่ห์เหลี่ยม

นางเอกกับผู้ร้าย

นางเอกเป็นด้านความดี ถูกกระทำ พูดความจริง ไม่โลภสมบัติ ผู้ร้าย เป็นด้านของความเลวร้าย การวางแผนการร้ายๆ ใส่ความนางเอก พูดโกหก โลกสมบัติ

ซึ่งเรื่องที่ขัดแย้งเป็นเรื่องของความรัก ระหว่างพระเอก (ราชัน) นางเอก (แก้ว) และผู้ร้าย (ชไมพร) และมีผู้ร้ายคนอื่นๆคอยช่วยเหลือ นอกจากนี้ยังขัดแย้งกันในเรื่องของชนชั้นระหว่างนางเอกกับพระเอก การกีดกันความรักอันเนื่องมาจากชนชั้นที่ต่ำต้อยของนางเอกโดยน้องของพระเอก ความขัดแย้งในเรื่องการครอบครองสมบัติระหว่างทายาทที่แท้จริงกับทายาทหัวปลอม

ง. ตัวละคร (Character)

ลักษณะตัวละครเป็นแบบตายตัว (Typed Character)

นางเอก

แก้ว สวย ซื่อสัตย์ในความรัก ยอมพระเอกทุกอย่าง อดทน ทนกับการกดขี่ได้ทุกอย่างเพื่อบรรลุเป้าหมายในการแก้แค้นให้พ่อ ไม่โลภหวังสมบัติ

พระเอก

ราชัน หล่อ หยิ่ง เอาแต่ใจตัวเอง เห็นแก่ตัว ทุบเอาใจคอไม่หนักแน่น

ผู้ร้าย

ชไมพร ลูกเศรษฐี อารมณ์ร้าย เกเรยั่ววราทรุนแรง โดนปิ่นหัวได้ง่ายในเรื่องร้ายๆ สมคบกับผู้ร้ายคนอื่นๆวางแผนทำร้ายนางเอกต่างๆ นานา เพื่อให้พ้นทางความรักของตัวเอง

มณู ทนายในบ้าน โลกสมบัติ ไม่ซื่อสัตย์ วางแผนร้ายๆ กำจัดศัตรูให้พ้นทางผลประโยชน์ของตัวเอง

ช้อย ภริยาเจ้าคุณ ไม่ซื่อสัตย์ โลกสมบัติ วางแผนร้ายๆ เพื่อกำจัดศัตรู รักลูก

รุ่ง น้องสาวพระเอก รังเกียจคุณฐานะต่ำกว่า วางแผนร้ายๆ พูดโกหก

ผู้ช่วยเหลือ

ไม้ รักและภักดีนางเอก คอยปกป้อง ดูแล ช่วยเหลือเวลามีวิกฤติต่างๆ
นิสัยตรงๆ ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม เลือดร้อน ซื่อ

วันชัย เจ้าของบ้าน ซึ่งแท้จริงเป็นพี่ชายต่างแม่ของนางเอก ตรง รักความ
ยุติธรรม เอื้อเฟื้อ ไม่หวั่นไหวโลเล คอยช่วยเหลือนางเอกเวลามีวิกฤติ
ในบ้าน

ซึ่งปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ของตัวละครหลักเป็นดังนี้

พระเอกกับนางเอก รักเมื่อพบหน้ากันทันที นางเอกยอมพระเอกทุกอย่าง
ด้วยความรัก ขณะที่พระเอกเห็นแก่ตัว เพื่อค้ำยุงจ้าวผู้ร้าย เข้าใจ นางเอกผิด สำหรับนางเอก
พยายามให้พระเอกรู้ความจริง

ผู้ร้ายกับนางเอก ผู้ร้ายเกลียดนางเอก เมื่อแรกเจอ และเกลียดว่ามาแย่ง
ความรักจากพระเอกไป เกลียดว่าจะมาครอบครองสมบัติ เกลียดเพราะฐานะต่ำกว่า วางแผนใส่ร้าย
ทำร้ายนางเอก ใส่ความให้พระเอกเข้าใจนางเอกผิด ส่วนนางเอก อดทนกับการกระทำของผู้ร้าย

พระเอกกับผู้ร้าย ผู้ร้ายหลงรักพระเอก (ชไมพร - ราชน) ขณะที่พระเอกรัก
นางเอก สร้างแผนการฉ้อโกงพระเอกตกเป็นเหยื่อต้องแต่งงานด้วย เชื้อแผนการที่ผู้ร้ายสร้างใส่ความ
นางเอก

ผู้ช่วยเหลือกับนางเอก รักนางเอก (ไม้) คอยช่วยเหลือนางเอกจากเหตุร้ายต่างๆ

จ. บทสนทนา (Dialogue)

บทสนทนาถ่ายทอดวาทกรรมของตัวละคร เรื่องของชนชั้นโดยเฉพาะเรื่องราวของ
ความรักที่เป็นไปไม่ได้ ซึ่งผู้ร้ายซึ่งมีชนชั้นสูงกว่ารังแกนางเอก เมื่ออดทนจนถึงที่สุด เจอชะตากรรม
ที่เลวร้ายมาก จึงรู้สึกว่าการสู้กับชนชั้นที่สูงกว่าเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ สะท้อนในตอนที่แก้วไปเป็น
ลมบ้านราชัน เพราะเดินเท้าจากบ้านไปบ้านราชัน เพื่อจะบอกเรื่องตัวเองท้อง แต่ราชันไม่อยู่ เมื่อ
กลับบ้านมา บอกกับไม้ว่า “จะไม่สู้ต่อไปแล้ว แพ้พวกผู้ดีราบคาบ...ไม่มีทางสู้ได้เลย แก้วเป็น
ข้า...” และที่ผู้ปกครองนางเอก (วันชัย) หุดกับพระเอก (ราชัน) ว่าไม่เชื่อว่าจะรักนางเอกจริง
เพราะนางเอกเป็นแค่คนใช้ แค่หลอกเพื่อหวังความสัมพันธ์ทางกาย

โดยลักษณะของบทสนทนา ค่อนข้างยาว โดยเฉพาะประโยคที่แสดงอารมณ์ตัวละครคิดอะไรจะบอกมาตรงๆ ไม่มีความลับ และมีลักษณะคำพูดที่กินใจเวลาตัวเองถูกบีบคั้นมากๆ แสดงความคับแค้นใจของตัวเอง แสดงอารมณ์ความรู้สึก

มีบทตลกแทรกบ้างโดยมากเป็นของคนใช้ในบ้าน และตลกของตัวละครอื่นๆ โดยไม่ตั้งใจ

จ. ฉาก (Setting)

ฉากประกอบด้วยฉากบ้านแสดงควมมีฐานะของผู้ร้าย พระเอก ฉากในบ้าน ห้องนอน ห้องรับแขกโต๊ะอาหาร ฉากกระท่อมแสดงฐานะที่ต่ำของนางเอก เถียงบ้านของคนใช้ ฉากในสวน นอกจากนี้แสดงถึง ฉากต่างจังหวัด จะเป็นป่า ในถ้ำ น้ำตก ซึ่งเป็นที่อยู่ของตัวเอง ทั้งหมดแสดงถึงเรื่องราวของครอบครัว

ช. ตอนจบ (Ending)

จบแบบสุขนาฏกรรม (Happy Ending) โดยเหตุการณ์ก่อนจบ เมื่อถึงจุดสุดยอด (Climax) ของเรื่องเมื่อผู้ร้ายจะฆ่านางเอกพระเอกเข้ามาช่วย เมื่อพระเอกเพลิงพล้ำ ตำรวจเข้ามา ยิงผู้ร้าย ผู้ร้ายตาย และเป็นบ้า นางเอกได้ครอบครองมรดกโดยชอบธรรม พระเอกเข้าใจเรื่องราวได้ถูกต้อง ทั้งสองคนเข้าใจกันที่สุดในที่สุด

ฉ. มุมมองในการเล่าเรื่อง (Point of view)

เป็นการเล่าแบบรู้รอบด้าน โดยเล่าอย่างไม่มีข้อจำกัด หยั่งรู้จิตใจของตัวละครทุกตัว

กลวิธีการเล่าเรื่องให้ดึงดูดใจ

ดอกแก้ว เล่าเรื่องด้วยกลวิธีที่หลากหลาย เป็นละครแนวชีวิต ที่เข้าถึงอารมณ์ของผู้ชม โดยเฉพาะบีบคั้นอารมณ์ให้รู้สึก เศร้า สงสาร ไปกับชะตากรรมของตัวเอง โดยมีกลวิธีในการดึงดูดใจดังนี้

1. จังหวะในการดำเนินเรื่อง

เล่าเรื่องอย่างรวดเร็วในช่วงแรก ใช้วิธีผ่านเวลา และเล่าช่วงเด็กของนางเอกสั้นๆ และผ่านเวลาอีกครั้งเมื่อโตเป็นสาว จากนั้นดำเนินเรื่องราวเข้าประเด็นหลักของเรื่องในทันที คือ

การที่นางเอกหนีแม่เข้าบางกอกเพื่อแก้แค้นให้พ่อ และเรื่องราวส่วนใหญ่ของเรื่องก็จะดำเนินอยู่ในบ้านที่บางกอก แม้จะเป็นละครเรื่องยาวถึง 30 ตอน แต่การที่มีเรื่องราว แผนการณ์ของตัวร้ายที่สร้างเรื่องให้ตัวเอกบ่อยๆ และชะตากรรมที่รันตของตัวเอก ทำให้การเล่าเรื่องไม่น่าเบื่อ ผู้ชมมีส่วนร่วมในอารมณ์ต่างๆ ของตัวละครอย่างมาก

ใช้วิธีเล่าย้อนอดีตบ่อย (Flash Back) บอกถึงเรื่องราวในอดีตที่ยังไม่ได้เล่า หรือแสดงความประทับใจหรือความหลังที่ตัวละครฝังใจกับเหตุการณ์ที่ผ่านมา

2. การทิ้งจุดตื่นเต้นในท้ายฉาก

ทิ้งจุดตื่นเต้นแทบทุกฉาก โดยมักจะทำด้วย

1. เกิดวิกฤตขึ้น เช่น ตัวเอกถูกใส่ร้าย
2. ต่อไปมีแนวโน้มจะเกิดวิกฤต เช่น คนร้ายจะปล้ำนางเอก ผู้ร้ายอาฆาต ผู้ร้ายมีแผนการณ์ พระเอกจะมาพบกับสิ่งที่ผู้ร้ายวางแผนใส่ร้ายนางเอก ตัวละครลอบถอนใจด้วยความกังวล
3. เป็นปริศนา เช่น ตัวละครมีสีหน้าแฉงเลศนัยว่ากำลังวางแผน ตัวละครมีความสำคัญจะบอก ยังไม่บอกว่าผู้ร้ายมีแผนอะไร
4. มีสิ่งแปลกใจ เช่น มีเรื่องอะไรเกิดขึ้น
5. ตื่นเต้น เช่น ตัวละครจะถูกจับได้จากการแอบฟังหรือไม่ ตัวละครกำลังแอบค้นหาหลักฐานในขณะที่ฝ่ายตรงกันข้ามกำลังจะมา พระเอกกำลังหมั่นกับผู้ร้ายนางเอกกำลังไปเผชิญหน้า

3. การดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร

ดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของละครมาก โดยผู้ร้ายกระทำกับนางเอกและผู้ช่วยเหลือนางเอก โดยแทบไม่มีการต่อสู้ โดยมากจะเป็นการตบตี เช่น ผู้ร้ายจะตบสั่งสอนเมื่อเจอนางเอกเป็นครั้งแรก ผู้ร้ายรุมตบตีนางเอก คนใช้ในบ้านของผู้ร้ายจะตบนางเอก ผู้ร้ายให้คนไปปล้ำนางเอก ผู้ร้าย (ม누) ตีผู้ช่วยนางเอก (ไม้) อย่างโหดเหี้ยมจนความจำเสื่อม ผู้ร้าย (ช้อย) ตีนางเอกขณะห้องเพื่อให้ยอมรับว่าห้องกับผู้ช่วยนางเอก

4. ลักษณะอื่นๆ ที่ปรากฏ

ใช้การตัดสลับไปมาโดยเฉพาะฉากที่เกี่ยวกับการตามล่า ให้ผู้ชมลุ้นว่าจะทันหรือไม่ให้ดูน่าตื่นเต้น

การใช้วิธีการพูดเดี่ยวในใจ (Interior monologue) ของตัวละคร เช่น นางเอกพูดกับตัวเองว่า “เมื่อคืนก็ไม่ได้นอนทั้งคืน ทำไมตอนนี้ถึงนอนไม่หลับนะ”

ใช้เทคนิคของใช้เสียงของฉากที่แล้วมาคิด และต่อด้วย Flash Back ของฉากที่แล้ว เช่นกัน แต่ยังไม่ได้เล่า มาเล่าในฉากที่กำลังดำเนินอยู่ เช่นตอนที่ตำรวจพอลูก (หัวและกำแหง) ที่ทำคดีเรื่องพ่อนางเอกและคดีนางเอกคุยกันถึงเรื่องการสืบปิ่นด้ามทอง

จากการพิจารณาถึงองค์ประกอบของการเล่าเรื่องและกลวิธีการเล่าเรื่องของละครโทรทัศน์เรื่อง ดอกแก้ว สรุปได้ดังนี้

ดอกแก้วถ่ายทอดเรื่องราวของความขัดแย้งระหว่างชนชั้น ผ่านองค์ประกอบต่างๆ ของการเล่าเรื่องที่สะท้อนถึงความแตกต่างระหว่างชนชั้น เช่น โครงเรื่อง (plot) แก่นเรื่อง (Theme) ความขัดแย้ง (Conflict) ตัวละคร (Character) บทสนทนา (dialogue) และ ฉาก (Setting) ซึ่งความขัดแย้งระหว่างชนชั้นนี้ สามารถกำจัดไปได้ด้วยโชคชะตาที่ไม่คาดฝัน ทำให้พระเอกนางเอกเป็นคนชนชั้นเดียวกัน และเข้าใจกันที่สุดในที่สุด

ละครเล่าเรื่องผ่านมุมมองแบบรู้รอบด้าน (The Omniscient) เล่าเรื่องรวดเร็วในตอนแรก และใช้การผ่านเวลา และการย้อนอดีต ทั้งจุดเริ่มต้นท้ายฉากด้วยต่อไปจะเกิดวิกฤติ ดึงดูดโดยการใช้ความรุนแรงของตัวละคร ใช้การพูดเดี่ยวในใจของตัวละคร

ละครที่ได้รับความนิยมปี พ.ศ. 2539

4.1.10 เรื่อง สายโลหิต

ภาพที่ 10 ►
ละครเรื่อง สายโลหิต

ละครอิงประวัติศาสตร์ เรื่องราวของความรัก วิถีชีวิต และการต่อสู้เพื่อเอกราช ในยุคปลายกรุงศรีอยุธยา จนถึงยุคต้นรัตนโกสินทร์ ความปรารถนาในการสร้างสรรค์บทละครและการผลิต ทำให้สายโลหิตประสบความสำเร็จเป็นอย่างสูง และเป็นละครที่ได้รับความนิยมเรื่องหนึ่งของปี พ.ศ. 2539

“สายโลหิต” เล่าเรื่องผ่านบทละครโทรทัศน์ทั้งสิ้นจำนวน 24 ตอน มีลักษณะของการเล่าเรื่องดังนี้

องค์ประกอบของการเล่าเรื่องในบทละครโทรทัศน์

ก. โครงเรื่อง (Plot)

ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน “สายโลหิต” มีขั้นตอน ดังนี้

การเริ่มเรื่อง

เปิดภาพของกรุงศรีอยุธยาในยุคปัจจุบัน สิ่งปรักหักพังย่อยยับวัดวาอารามเหลือแต่ซาก ซ้อนด้วยภาพกรุงศรีอยุธยา เมื่อครั้งยังรุ่งเรืองงดงามประหนึ่งสวรรค์ เรื่องราวเริ่มต้นที่เสียงร้องไห้ของคุณยามัดมั่งแผ่วๆมาจากห้องนอน ดาวเรืองในวัยสิบขวบสงสัยเข้าไปดูพบว่าย่ากำลังดูตำรามหาทักษาการอยู่ ที่เรือนของดาวเรืองผู้คนกำลังเตรียมงานแต่งงานระหว่างลำดวนพี่สาวของดาวเรืองกับหลวงเทพพี่ชายของขุนไกรอยู่

ดาวเรืองถูกเกณฑ์ให้ฝึกเย็บที่นอนด้วย แต่อดที่จะแอบไปเที่ยวกับยายชดคนคร่ำกับตาหับบ่าวที่บ้านไม่ได้ โดยทำอุบายไปขอตอนลำคานแผลอ

การพัฒนาเหตุการณ์

ยายชดได้ฉายาว่านักเลงถนนเพราะความชอบเที่ยว พาดาวเรืองไปเที่ยวที่ตลาดต่างๆ ในกรุงศรีอยุธยา ขณะที่ดาวเรืองปลั่งปากว่าอยากได้กำไล ขุนไกรได้ยินเข้าพอดี จึงซื้อกำไลให้ดาวเรือง ทั้งคู่ผูกพันทางใจต่อกัน หมิ่นทิพคู่อรุณไกร ที่เจ้าชู้ไม่ละเว้นแม้แต่บ่าวไพร่ในบ้านไปต้องใจเยื่อนน้องสาวของไกรเข้า จึงหาโอกาสที่จะพบหน้าเสมอ นอกจากไม่ชอบหมิ่นทิพในเรื่องของความเจ้าชู้แล้ว ไกรยังไม่ชอบหมิ่นทิพในความที่ไม่เอาการเอางาน เป็นคนซี้ซลาด ทั้งคู่เป็นทหารอยู่ในกองเดียวกัน ไกรจึงซัดขวางไม่ยอมให้เยื่อนไปชอบหมิ่นทิพ แต่หมิ่นทิพเองก็หาทางเข้าหาโดยการเอาของไปกำนัลศรีนวลแม่ของเยื่อนและตัวเยื่อนมากมาย ทั้งคู่จึงพอใจหมิ่นทิพมาก

ดาวเรืองแอบไปเที่ยวกับยายชดและตาหับอีก ด้วยความอยากรู้อยากเห็นดาวเรืองจึงให้ยายชดพาเข้าไปดูในคุก หมิ่นทิพเห็นเข้าพอดีชู้ดาวเรืองว่าจะไปฟ้องคุณย่า ในวันแต่งงานของลำคานและหลวงเทพ หมิ่นทิพแอบเข้ามาชู้ให้ดาวเรืองเอาของกำนัลและเพลงยาวไปให้เยื่อน ดาวเรืองกลัวหมิ่นทิพจะฟ้องย่า เลยต้องรับเอาไปให้ ระหว่างทางด้วยความรีบดาวเรืองชนเข้ากับไกร กระดาษตกโดยดาวเรืองไม่รู้ตัว ไกรเห็นกระดาษเพลงยาวของหมิ่นทิพไกรธมาก ในขณะที่ดาวเรืองส่งของกำนัลให้เยื่อนแล้วพบว่าจดหมายหายไป ดาวเรืองลงมาหาจดหมายพบกับขุนไกรซึ่งคาดคั้น ดาวเรืองลดเสียงอย่างเจ้าเล่ห์จนไกรอดขำไม่ได้ แต่ดาวเรืองก็บอกความจริง ไกรไปเอาเรื่องกับหมิ่นทิพ ไม่ให้หมิ่นทิพมายุ่งเกี่ยวกับเยื่อน หมิ่นทิพแค้นไกรมาก

ไกรมาหย่าแล้วความให้ฟัง ดาวเรืองอนไกรกลัวว่าจะไม่ได้ออกไปเที่ยวอีก ย่าเอ็ดดาวเรืองแต่ให้แต่งตัว ดาวเรืองแปลกใจมาก กลับกลายเป็นไกรมารับพาดาวเรืองไปเที่ยวที่ต่างๆ ในกรุงศรีอยุธยา อธิบายเรื่องวัด เรื่องเมืองให้ฟังอย่างละเอียดละออ หมิ่นทิพต้องการเอาชนะไกรจึงไปชู้ปริกผู้เป็นแม่ให้ช่วยปริกกลัวลูกย้ายไปเมืองเหนือรับเอาชนของไปกำนัลศรีนวล เป็นที่พอใจของศรีนวลและเยื่อนมาก

การศึกสงครามที่ว่างเว้นมานานถึง 173 ปี ทำให้คนกรุงศรีอยุธยาไม่คุ้นเคยกับการศึกและไม่มีการเตรียมตัวรับมือ ในขณะที่ทัพพระเจ้าอลองพญาเข้าตีทวาย มะริด ตะนาวศรี ของกรุงศรีอยุธยา ขุนไกรมาลาคุณย่าเพื่อไปศึกโดยอยู่ที่ทัพเดียวกับหมิ่นทิพและหลวงเสนาสุรภาคพิชัยคนโตของดาวเรือง ในขณะที่หลวงเทพไปทัพเดียวกับพ่อพระยาพิริยะ ย่านิมดูตำรามหาทักษาการดูดวงชะตาหลวงเสนาสุรภาคหรือเดือนหลานชาย รู้ว่าเดือนชะตาขาด คุณย่าและพระสุวรรณาษาเสียใจมาก โดยพระยาพิริยะก็ชะตาขาดเช่นเดียวกัน พระพิริยะได้ให้ดาบประจำตระกูลของบรรพบุรุษแก่ลูกชายทั้งสอง ซึ่งหลวงเทพได้ดาบชื่อทอง ขุนไกรได้ดาบชื่อ

จันทร์ทั้งคู่ตั้งมั่นที่จะรบกับข้าศึกเยี่ยงบรรพบุรุษ ดาวเรืองแอบไปส่งขุนไกรไปทัพ โดยมอบพระเครื่องให้คุ้มครอง และพบพี่ชายรู้สึกใจหายบอกไม่ถูก

ลำดวนชวนดาวเรืองไปหาเยือนในวังกลับรู้ว่าเรื่องปริศนาขอให้พระสนมเอกเจรจาสู่ขอเยือน จากศรีนวล แม่ทัพนายกองของไทยที่ไปรบต่างหวาดกลัวสงคราม ไม่ยอมตั้งค่ายประตู่หอรบ พระยาพิริยะตาย ในสนามรบแต่หลวงเทพรอดมาได้ ในขณะที่แม่ทัพหนีเข้าเมือง ทางด้านทัพพระยารัตนาธิเบศร์เช่นกัน ที่ซลาดกลัว สงครามให้กลุ่มอาสาวิชาพิเศษไชยชาญที่มีกำลังน้อยอยู่แนวหน้า ตัวเจ้าพระยากับหมื่นทิพพร้อมจะหนีได้ทุกเมื่อ ขุนไกรกับหลวงเสนาสุรภาคหนีไม่ได้จึงอาสาออกไปรบด้วย หลวงเสนาสุรภาคตายในที่รบส่วนขุนไกรได้รับบาดเจ็บ พร้อมกับพันสิงห์ทหารคนสนิท

หมื่นทิพกลับมาบอกทุกคนว่าขุนไกรกับหลวงเสนาตาย ดาวเรืองเสียใจมาก หลวงเทพกลับมา บอกว่าพ่อตาย ขุนไกรกลับมาแค้นที่หมื่นทิพมาบอกว่าตัวเองตายและรู้ว่าหมื่นทิพหันหลังหนีข้าศึกจะเอาเรื่อง หมื่นทิพ

ทัพพม่าบุกมาอีกขุนไกรออกรบ ถูกพันจมน้ำ พันสิงห์เอาดาบคู่กายของขุนไกรกลับมาให้ตาม ที่ขุนไกรสั่ง ดาวเรืองเสียใจมาก แต่แอบบอกถึงคำทำนายดวงชะตาของขุนไกรว่ายังไม่ถึงฆาต ให้หลวงเทพให้ คนไปตามหาขุนไกร คนของหลวงเทพพาไกรกลับมาในสภาพบาดเจ็บ มารักษาตัวอยู่ที่บ้านคุณย่า เยื่อนจะ แต่งงานกับหมื่นทิพ ด้วยการสับสนุนของศรีนวล แม้ใครๆ จะคัดค้านก็ไม่ฟัง ขุนไกรจึงขอย้ายไปอยู่เมืองเหนือ

เยื่อนแต่งงานกับหมื่นทิพ หลายปีผ่านไปความเจ้าชู้ของหมื่นทิพทำให้เยื่อนตรอมใจตายเมื่อ รู้ความจริง ศรีนวลเสียใจมาก เห็นเยื่อนจนพลัดตกบันไดตายตามเยื่อนไป หมื่นทิพเห็นดาวเรืองโตเป็นสาวติดใจ ในความงาม แต่ดาวเรืองเกลียดหมื่นทิพมาก ขุนไกรกลับมางานศพแม่และน้องด้วยความแค้น หมื่นทิพกลัวผี เยื่อนแต่จำต้องมางานศพ ขุนไกรมาเจอหมื่นทิพกำลังเกี่ยวดาวเรืองแต่ไม่รู้ว่าเป็นดาวเรือง ขุนไกรด่าว่าหมื่นทิพ แต่ไปปล่อยไปเพราะไม่อยากให้ดาบบรรพบุรุษแปดเปื้อนคนชั่ว เมื่อขุนไกรรู้ว่าสาวน้อยตรงหน้าคือดาวเรือง ทั้งคู่ ลืมตัวโผกอดเหมือนดาวเรืองเป็นเด็กๆ ขุนไกรติดตาต้องใจดาวเรือง ทั้งคู่ได้ไปเที่ยวกัน ใกล้ชิดกันอีกครั้ง ขุนไกร ต้องไปรบอีกครั้ง จากไปด้วยความเป็นห่วงดาวเรือง และตั้งใจว่าจะแต่งงานกับเมื่อกลับมา

ปริศให้สินบนลับเปลี่ยนหน้าที่หมื่นทิพเข้ามาในพระนคร หมื่นทิพติดใจดาวเรือง ไปแอบดูและ ลุ่มเรือที่ดาวเรืองนั่ง ถือโอกาสกอดดาวเรืองในน้ำ ขุนไกรกลับมาว่ามีเหตุกับดาวเรืองจึงร้อนใจสู่ขอดาวเรือง กับพระสุวรรณาเสียเองในเรือที่นั่นมาด้วยกับ หมื่นทิพร้อนใจหาทางกลั่นแกล้งไม่ให้เข้าหอโดยให้ทหารชั้น ผู้ใหญ่และโหรเลื่อนฤกษ์ออกรบให้เร็วขึ้น ดาวเรืองกับไกรแต่งงานกันอย่างเรียบง่าย ท่ามกลางญาติพี่น้อง คำสั่ง ให้ออกรบมาถึงเมื่อพิธีเสร็จพอดี ขุนไกรแค้นใจมากที่ถูกกลั่นแกล้ง คุณย่าให้ทั้งคู่ทำพิธีส่งตัวกันที่เรือนก่อน

ขุนไกรไปรบทางเหนือท่ามกลางการปล่อย้าวของหมื่นทิพว่าจะไม่รอดชีวิตกลับมา คุณย่าป่วยลงด้วยโรคชราและย้ายมาอยู่กับดาวเรืองที่เรือนหอ เมื่อได้ดูตำราที่ขามหาการอีกครั้งถึงกับตกใจมาก เรียกพระสุพรรณราชมาบอกเรื่องคำพยากรณ์กรุงศรีอยุธยา และก่อนตายได้สั่งให้ดาวเรืองเอาทรัพย์สินมีค่าฝังดินไว้ ดาวเรืองเศร้าใจมากที่ย่าตาย ไกรก็ไปรบนาน ไกรกลับมาเพื่อที่จะเอาปืนใหญ่ไปให้บ้านบางระจัน แต่กลับถูกทิพกับพระยาพลเทพสมคบกับมอญคนหนึ่งวางแผนร้าย ไม่ให้ไกรกลับไป แต่อาสาไปเองเพื่อที่จะหลอปืนใหญ่ไม่มีคุณภาพให้บางระจัน บางระจันจึงพ่ายแพ้

ไกรได้เลื่อนยศเป็นหลวงไกรสรเดช ในขณะที่หมื่นทิพได้เลื่อนเป็นหมื่นทิพเกศา พม่ายกทัพประชิดกรุงศรีอยุธยา และล้อมไว้ยาวนานเกือบสองปีโดยมีเสบียงประทังพร้อม ทิพเหวี่ยงพระสุพรรณราชไปที่ป้อมโดนพม่ายิงตาย เมื่อพระสุพรรณทักท้วงเรื่องการยิงปืนใหญ่อย่างค่อยๆยิงที่ละนัดที่ทิพคุมอยู่ มิ่งบ่าวคนสนิทของทิพแอบได้ยินแผนชั่วร้ายที่ทิพเป็นคนส่งเสบียงให้ศัตรูและร่วมกับพระยาพลเทพและลูกชายสมคบกับศัตรูด้วยความซื่อซลาดตาขาว ความรู้สึกผิดชอบชั่วดีของมิ่งเกิดขึ้น โดยนำเรื่องนี้ไปบอกไกรและเทพ ทั้งคู่มาเอาเรื่องกับทิพ ทิพจะฆ่ามิ่งแต่กลับโดนพม่าของมิ่งตาย

พม่าเผาฐานกำแพงเมืองและพระยาพลเทพและลูกชายเปิดประตูเมืองให้พม่าเข้ามา วัดวาอาราม ปราสาทราชวัง บ้านเรือนถูกทำลาย ไฟไหม้อยู่ทั่วไป ไกรฝังดาบไว้ที่เครื่องมือทำทองของบ้านดาวเรือง พาดาวเรืองพันสิงห์และเยื่อนหนึ่งเรือ แต่เทพกลับพาล่าดวงและลูก พร้อมดาบของบรรพบุรุษที่หักครึ่งไปหาขุนหลวงหาวัดด้วยความจงรักภักดี ก่อนไปไกรกับเทพสัญญาว่าดาบบรรพบุรุษจะต้องกลับมาอยู่ด้วยกัน เทพถูกพม่ากวาดต้อนไปพม่าพร้อมกับขุนหลวงหาวัด

ชั้นภาวะวิกฤติ

ไกร ดาวเรือง พันสิงห์และเยื่อน จะหนีไปสมทบกับพระเจ้าตาก แต่กลับถูกพม่าจับได้

ชั้นภาวะคลี่คลาย

ไกรทำตัวเป็นชาวบ้านธรรมดา หากินด้วยการสานกระบุงตะกร้า จึงรอดมาได้ ถูกกวาดต้อนไปในค่ายเชลยพม่า ต้องพรางตัวไม่ให้พม่ารู้ว่าเป็นใคร ขณะนั้นดาวเรืองท้องแต่ไม่ได้บอกไกร ไกรหาทางพาทั้งหมดหนีออกมาได้ มาอยู่กับพระยาตากและร่วมรบกู้เมืองคืน ดาวเรืองคลอดลูกชาย ไกรให้ชื่อตามบรรพบุรุษ เจ้าของดาบว่าจันท์ พระยาตากรบชนะพม่า

ขั้นตอนการยุติเรื่องราว

กรุงศรีอยุธยาเสียหายหนักพระยาตากย้ายเมืองหลวงมาที่กรุงธนบุรี ปราบดาภิเษกเป็นพระเจ้ากรุงธนบุรี ไกรได้เลื่อนตำแหน่งเป็นพระสิริราชฤทธิไกร และพระยาไกรสิริราชภักดี ตั้งบ้านเรือนที่คลองบางหลวง

ธนบุรี ปลุกเร้าแบบหลังเก้าให้ดาวเรือง อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข มีลูกชายหญิง 5 คน คือ จันทร กลด กล้า บัวผัน และพลับพลึง ต่อมาเมื่อมีศึกมาอีกไกรได้ออกศึกและตายในระหว่างการรบ ดาวเรืองเสียใจมาก แต่ได้กำลังใจจากลูกๆ ทำกิจการเปิดท่าจอดเรือ เย็บที่นอน ทำทอง เพื่อเลี้ยงดูคนในบ้าน เจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกซึ่งต่อมาปราบดาเป็นพระพุทธเจ้าฟ้าจุฬาโลกได้รับตัวจันทรลูกชายคนโต ไว้เป็นทหารสืบสายโลหิตของตระกูลต่อไป พร้อมความมุ่งมั่นที่จะนำดาบสองเล่มมาอยู่ด้วยกัน

โครงเรื่อง (Plot)

ผสมผสานกันระหว่างเรื่องของการพยายามไปสู่ความสำเร็จและเรื่องความรัก โดยเป็นเรื่องราวการพยายามไปสู่ความสำเร็จของของพระเอกในการต่อสู้เพื่อปกป้องกรุงศรีอยุธยา และความรักระหว่างพระเอกกับนางเอกที่ผูกพันทางใจต่อกันตั้งแต่นางเอกยังเด็ก เมื่อนางเอกโตจึงเกิดความรักต่อกัน ท่ามกลางอุปสรรคของสงครามและการกลั่นแกล้งของผู้ร้าย แต่ในที่สุดพระเอกก็สามารถปราบปรามศัตรูสำเร็จและครองรักกับนางเอก จนถึงวัยกลางคนได้ออกศึกสงครามอีกครั้งจนเสียชีวิตลง

ข. แก่นเรื่อง (Theme)

สายโลหิต มีแก่นเรื่อง (Theme) เกี่ยวกับ Idealism Theme ซึ่งแสดงให้เห็นถึงบุคคลที่มีความพยายามทำในสิ่งที่ตนปรารถนา หรือเป็นผู้มีอุดมการณ์ชาตินิยม นอกจากนี้ยังมี แก่น ของ Love Theme โดยพระเอก (ขุนไกร) พยายามที่จะรักษากรุงศรีอยุธยาจากข้าศึกให้ได้ ด้วยการออกรบอย่างกล้าหาญในทุกครั้งที่มีศึกสงคราม ในขณะที่ผู้ร้าย (หมื่นทิพ) และแม่ทัพนายกองอื่นๆ ชี้ชลาด และเต็มไปด้วยแผนชั่วร้ายเพื่อเอาตัวรอด ในระหว่างสงครามที่พระเอกต้องรบ ความรักก็เกิดขึ้นกับนางเอก ความสัมพันธ์ของทั้งคู่ในระหว่างสงคราม และความอดทนที่จะฝ่าฟันอุปสรรคไปสู่ความสำเร็จในการกอบกู้บ้านเมืองและสร้างครอบครัวให้อยู่เย็นเป็นสุข

ค. ความขัดแย้ง (Conflict)

ความขัดแย้งในละคร ของสายโลหิต เป็นความขัดแย้งระหว่างคนกับคน โดยมีคู่ขัดแย้ง (binary opposition) ระหว่าง ความเห็นแก่ชาติ กับ เห็นแก่ตัว

พระเอกกับผู้ร้าย

ด้านของพระเอก (ขุนไกร) เป็นด้านของความกล้าหาญ รักชาติ เห็นแก่ส่วนรวม เก่งกาจในการรบ ส่วนผู้ร้าย (หมื่นทิพ) เป็นด้านของความชี้ชลาด เอาตัวรอด เห็นแก่ตัว ฝีมือไม่เอาไหน

โดยเรื่องที่ขัดแย้งเป็นเรื่องของอุดมการณ์ในการปกป้องบ้านเมืองระหว่างพระเอกกับผู้ร้าย โดยพระเอกต่อสู้เสียสละตัวเพื่อบ้านเมือง แต่ผู้ร้ายกลับหนีการต่อสู้เพื่อบ้านเมือง และเอาตัวรอดเห็นแก่ตัว

ด้วยการสมคบกับข้าศึกให้เข้ามาตีเมืองได้ นอกจากนี้ยังขัดแย้งเรื่องความรักระหว่างพระเอกกับผู้ร้าย

ง. ตัวละคร (Character)

ลักษณะตัวละครเป็นแบบตายตัว (Typed Character)

พระเอก

ขุนไกร หน้าตาดี เก่งกาจในการรบ หัวใจนักสู้ กล้าหาญรักบ้านเมือง ใจร้อน ไม่เจ้าชู้ ไม่ประมาท ขยันฝึกฝนฝีมือการต่อสู้ ซื่อตรง

นางเอก

ดาวเรือง สวย สนใจใฝ่รู้เรื่องราวรอบๆ ตัว ตอนเด็กๆ แก่นแก้ว น่าเอ็นดู อุดหนุน

ผู้ร้าย

หมื่นทิพ เจ้าชู้ไม่เลือก รังแกผู้หญิง ไม่มีฝีมือในการรบ ชี้ซลาด เห็นแก่ตัว เห็นแก่สุรานารี ไม่คิดจะซ่อมรบ เจ้าเล่ห์เพทุบาย

ผู้ช่วยเหลือ

คุณย่านิ่ม เป็นที่พึ่งทางใจของลูกหลาน คอยให้สติ ให้แนวทาง เป็นหลักแก้ปัญหาให้กับคนในครอบครัว สนับสนุนความรักของพระเอกนางเอก

พันสิงห์ ทหารคนสนิทของพระเอก ภักดี รบเคียงไหล่พระเอก คอยดูแลยามบาดเจ็บ ช่วยเหลือในสิ่งที่พระเอกต้องการ

ซึ่งปฏิสัมพันธ์ (interaction) ของตัวละครหลักเป็นดังนี้

พระเอกกับนางเอก รักนางเอกมาก แต่ต้องทำหน้าที่เพื่อประเทศชาติ นางเอกอุดหนุนและเข้าใจในหน้าที่ของพระเอก

พระเอกกับผู้ร้าย ผู้ร้ายจะคอยจ้องทำลายพระเอก เพราะความแค้นใจของพระเอกในทุกๆ ด้านทั้งฝีมือ หัวใจในความรักชาติ ความรัก

ผู้ช่วยเหลือกับพระเอก เป็นที่พึ่ง ที่ยึดเหนี่ยว (คุณย่า) ช่วยเหลือ ทำงานร่วมกัน (พันสิงห์)

จ. บทสนทนา (Dialogue)

บทสนทนาถ่ายทอดความคิดความเชื่อ ถ่ายทอดเรื่องความรักชาติ ความมุ่งมั่นที่จะปกป้องประเทศชาติจากศัตรู โดยแสดงผ่านบทสนทนาในหลายช่วงหลายตอน ดังเช่น ตอนพ่อนางเอกตาย นางเอกกับพี่สาวมาคิดถึงเรื่องที่พ่อเคยสอนไว้

สุวรรณ สายโลหิตไทนั้นเข้มข้นนัก ความรู้สึกที่พ่อว่าไม่มีวันเจือจางหายสูญ เป็นมานานและจะคงอยู่ชั่วหลาน เหลน โหลน ชั่วกาลปาวสานแหละลูก ใครผู้ใดก็ตามที่มันบังอาจคิดทรยศทรนอิสระทางกายใจและสำนึกไปจากคนไทย ชาวไทยมันผิดหนักหนา

ลำดวน ดาวเรือง ไม่รู้ตัวว่าน้ำอุ่นๆนั้น ออกมาตลอดที่หัวตาตั้งแต่เมื่อไหร่ เสียงบิดาแจ่มชัดอย่างที่ไม่เคยได้ยินมาก่อนในชีวิต ทั้งเน้นหนักทั้งเข้มข้นจนคนฟังเย็น วาบไปทั่วกาย

สุวรรณ ประวัติศาสตร์ เป็นตัวอย่างอันดี ที่ยุค ก็ชั่วอายุคน โชคร้ายหนักหนา ขาดสามัคคีก็เสียเมือง แต่ก็ไม่นานหรือลูก คนไทยทนได้ทีไหน จะให้ใครอื่น ชาติอื่นมาย้ายี รอนลิดอิสระนะอย่าหวังถึงตรงนี้ ไทยจะรวมกันสู้เพื่อปกป้องอิสระ เชื่อพ่อ

ตอนที่พระเอกกับพี่ชายรู้จากบ่าวของผู้ร้ายว่าผู้ร้ายทรยศชาติตามไปเอาเรื่อง

ไกร (เสียงพูดนั้นกร้าวขึ้นทุกขณะ ดาบบรรพบุรุษกระชับมั่นในมือ) ปู่ย่าตาทวดทั้งชายหญิง...ไพร่ผู้ดี ชาวบ้าน แม่พระมหากษัตริย์ล้วนมีมานะ หลังเลือดทาแผ่นดินเพื่อลูกหลานจะได้อยู่เย็นเป็นสุข แต่มีกลับเห็นแก่ตัว หากทางรอดหวังได้ดิบได้ดีจากผู้ชนะหมดความหยิ่งผยองในสายโลหิตเสียแล้ววีรชนทิพ

ทิพ ไอหน้าโง่ (สั้นไปทั้งร่าง คำด่านั้นเหมือนหอกชดกว่าร้ายเล่มที่มแทงเนื้อตัวพร้อมกันก็ว่าได้) ไม่รู้รึดอกว่ากรุงศรีอยุธยาจะแตกอยู่รอมร่อ ข้าศึกมีกำลังไพร่พลเหนือกว่า ล้อมกรุงไว้มัน ไม่มีทางเอาชนะได้อีกต่อไป ใครคนไหนไม่กลัวตายกว่าต่อแหล่ทั้งนั้น(ตะคอกใส่แค้นสุดแค้น)

ไกร ตายอย่างหมาขี้เรื้อน อย่างไอคนทรยศขายชาติ ชักศึกเข้าบ้านตัวเองนะรี

โดยลักษณะของบทสนทนาถ้าเป็นบทสนทนาทั่วๆ ไปจะมีลักษณะสั้นแต่ถ้าเป็นการแสดงความคิดจะมีลักษณะยาว ซึ่งบทสนทนาจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับกรุงศรีอยุธยา ให้เห็นภาพของเมือง ปราสาทราชวัง

วัดวา ตลาดต่างๆ มีคำสอนสอดแทรกในบทสนทนา ทั้งเรื่องของการดำรงชีวิต การมีสติ ความไม่ประมาท ความรักชาติ ฯลฯ ผ่านตัวละครต่างๆ มีบทตลกตลอดโดยพวกบ่าวในบ้าน พี่เลี้ยงนางเอก เป็นสีสันของเรื่อง

จ. ฉาก (Setting)

ฉากแสดงให้เห็นความงดงามของปราสาทราชวัง วัดวา พระพุทธรูป วิถีชีวิตคนผ่านตลาด ลำคลอง คั้งน้ำ การสงคราม การเดินทัพ การต่อสู้ ผ่านสมรภูมิมรบ ค่ายทหาร ป่า แต่โดยมากมักจะเป็นฉากของบ้านเรือน หอนอน ชานเรือนสำหรับกับข้าว ทำน้ำ นอกเรือน ครัวไฟแสดงเรื่องราวที่เกิดขึ้นในครอบครัว

ช. ตอนจบ (Ending)

จบแบบขุขานาฏกรรม (Happy Ending) โดยเหตุการณ์ก่อนจบ เมื่อถึงจุดสุดยอด (Climax) ของเรื่อง คือ พระเอกนางเอกและคนติดตามถูกจับไปอยู่ในค่ายเชลย พระเอกพาหนีออกมาได้ ไปสมทบกับ พระยาตากกอบกู้บ้านเมืองสำเร็จ ย้ายไปตั้งบ้านเรือนอย่างสงบสุขที่คลองบางหลวง มีบุตรธิดากัน 5 คน เมื่อเวลาผ่านไปหลายสิบปี มีการศึกพระเอกออกไปรบ และเสียชีวิตในที่รบ นางเอกมีลูกเป็นกำลังใจ ลูกชายได้ สืบสายโลหิตของพ่อเป็นทหารต่อไป

ฉ. มุมมองในการเล่าเรื่อง (Point of view)

เป็นการเล่าแบบรู้รอบด้าน โดยเล่าอย่างไม่มีข้อจำกัด หยั่งรู้จิตใจของตัวละครทุกตัว

กลวิธีการเล่าเรื่องให้ดึงดูดใจ

ใช้กลวิธีการเล่าเรื่องให้ดึงดูดใจค่อนข้างมาก ซึ่งมีลักษณะกลวิธีต่างๆ ดังนี้

1. จังหวะในการดำเนินเรื่อง

ในชั้นเริ่มเรื่องเป็นการแนะนำตัวละคร เข้าสู่ตัวเรื่องอย่างรวดเร็ว จังหวะของการเล่าเรื่องหลากหลายมาก เป็นช่วงๆ ไป บางช่วงเล่าช้าลำดับเหตุการณ์ละเอียด บางช่วงเล่าเร็ว แบบผ่านเหตุการณ์ บางครั้งเล่าแบบข้ามมาสรุปในตอนท้าย เช่น ตอนพระบรมการไปบ้านต่างๆ 3 บ้าน ตัวละครมีท่าที่ต่างกัน แต่ยังไม่เฉลยว่าเรื่องอะไร แต่มาบอกที่บ้านสุดท้ายคือบ้านผู้ร้าย บอกมีพระบรมราชโองการให้ไปศึก ในตอนจบของเรื่องเล่าเป็นช่วงๆ แบบสรุปเหตุการณ์

ลักษณะการเล่าที่ใช้มาก คือ การทิ้งจากไว้ด้วยปริศนา จะไม่บอกให้หมด ไปเฉลยในฉากต่อๆ ไป และการใช้ปริศนาหรือเหตุการณ์วิกฤติยึดจากออกไป ในเรื่องราวประเด็นเดียว โดยมีลักษณะดังนี้ จะวิกฤติ – ค้นด้วยเหตุการณ์อื่น – จะวิกฤติ – ค้นด้วยเหตุการณ์อื่น – จะวิกฤติหรือไม่ เช่นในตอนที่พระเอกจับได้ว่านางเอกใน

วัยเด็กรับเพลงยาวจากผู้ร้ายให้น้องสาวพระเอก การเล่าเรื่องเป็นดังนี้ พระเอกจะเอาเรื่องนางเอก – นางเอกเอาของไปให้น้องพระเอก พบว่าจดหมายหายไป – พระเอกตามนางเอกจะเอาเรื่องลงบันไดตามไป – นางเอกไปถามพวกเด็กๆ ในบ้านว่าเห็นจดหมายหรือไม่ – พระเอกเข้ามาดูจดหมายให้ดู

เล่าความเดียวใช้ฉากหลายฉาก ทำให้ความที่เล่าไม่น่าเบื่อเพราะมีการเปลี่ยนฉากบ่อย บางครั้งเล่าความแบบสลับฉาก คือ ในความเดียวจะกระจายอยู่ในฉากที่ 1, 3 และ 5 ไม่ได้เล่าเรียงลำดับ 1, 2, 3 แล้วได้ข้อมูลทั้งหมด ทำให้ผู้ชมต้องติดตามดูตลอดเวลา

การผ่านเวลา โดยใช้คำพูด เช่น พรุ่งนี้ก็แต่งแล้วซินะ ฉากต่อไปก็ถึงวันแต่งเลย การซ้อนภาพธรรมชาติ เช่น พระอาทิตย์ขึ้นตอนนางเอกโตเป็นสาว หรือโดยการขึ้นอักษรบอกวันเวลา

การใช้ Flash Back ในเหตุการณ์ที่ยังไม่ได้เล่า บางครั้งใช้การพูดผ่านบทถึงเหตุการณ์ที่ไม่ได้เล่า เช่น จะแต่งงานกันแล้วนี่ จึงเป็นอันรู้กันว่าจะแต่งงานกันแล้ว

2. การทิ้งจุดตื่นเด่นในท้ายฉาก

ทิ้งจุดตื่นเด่นค่อนข้างมาก ในลักษณะดังนี้

1. เป็นปริศนาให้สงสัย เช่น ตัวละครไม่ตอบคำถามสำคัญ ตัวละครทิ้งคำพูดปริศนาไว้ พระเอกโดนฟันจะตายหรือไม่ ไม่แสดงให้เห็นว่าใครกำลังมาเห็นแต่เท่า
2. จะเกิดวิกฤติต่อไป เช่น การอาฆาตแค้นของผู้ร้าย ผู้ร้ายต้องการน้องพระเอก ผู้ร้ายชอบนางเอก ผู้ร้ายรู้ความลับ ผู้ร้ายคิดกบฏ นางเอกจะโดนลงโทษจากการกระทำแฉลงๆ
3. มีวิกฤติเกิดขึ้น เช่น พระเอกนางเอกโดนพม่าจับไป
4. เหตุการณ์จะเป็นอย่างไรต่อไป เช่น ผู้ร้ายเห็นน้องพระเอกแล้วพอใจ น้องนางเอกไม่ฟังคำทัดทานเรื่องผู้ร้าย
5. ตัวละครตกใจ เช่น นางเอกได้ฟังว่าพระเอกจะจากไปอีก

3. การดึงจุดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร

รุนแรงโดยการกระทำตามลักษณะของตัวละคร โดยมากจะเป็นผู้ร้ายในเวลาไม่พอใจ เช่น กระแทบของกับพื้นอย่างแรง ต่อยเตะบ่าว ผลักบ่าวกระเด็น ตบตีบ่าวผู้หญิง ขว้างของ การขึ้นฉากด้วย Action เช่นการประดาบรุนแรงของพระเอกกับคู่ซ้อม เข้าโรมรันพันตูระบายอารมณ์โกรธ

4. ลักษณะอื่นๆ ที่ปรากฏ

มีฉากรัก (Love Scene) เป็นระยะๆ ระหว่างผู้ร้ายกับพวกบ่าว กับภรรยาผู้ร้าย (เยื่อน) พี่ชาย พระเอก (เทพ) กับพี่สาวนางเอก (ลำดวน) และพระเอกกับนางเอก

- ใช้ Voice Over เล่าย้อนเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้ว
- เน้นตลกของพวกบ่าว ทั้งตลกคำพูด ท่าทาง
- ใช้การ Insert ภาพแสดงเหตุการณ์ที่กำลังเล่า

จากการพิจารณาถึงองค์ประกอบของการเล่าเรื่องและกลวิธีการเล่าเรื่องของละครโทรทัศน์ เรื่อง สายโลหิต ..รูปได้ดังนี้

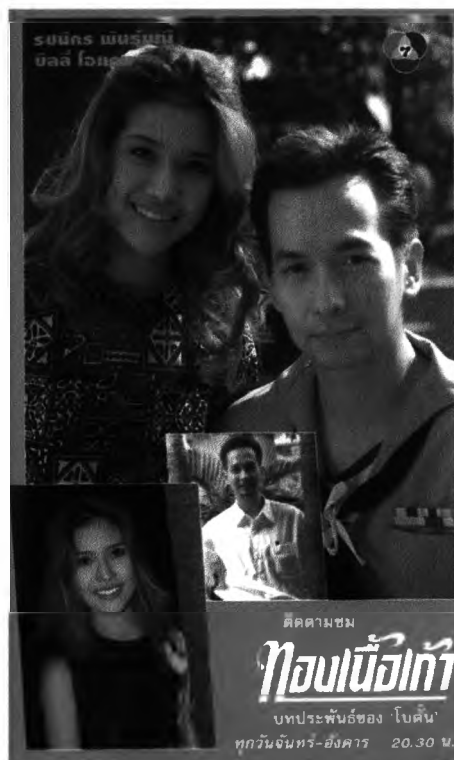
“สายโลหิต” ผสมผสาน โครงเรื่อง (Plot) การพยายามไปสู่ความสำเร็จและ ความรักของชาย หญิง ไว้ด้วยกัน เป็นละครย้อนยุค ที่มีแก่นเรื่อง (Theme) ผสมผสานระหว่าง Idealism Theme และ Love Theme เป็นความรักชาติบ้านเมืองพยายามที่จะปกป้องให้พ้นอริราชศัตรูของพระเอก และความรักที่เกิดขึ้น ระหว่างพระเอกนางเอกที่ต้องฝ่าฟันอุปสรรค และสมหวัง โดยมีความขัดแย้ง (Conflict) ระหว่าง ความเห็นแก่ชาติ กับ เห็นแก่ตัว ในเรื่องของอุดมการณ์ความรักชาติ และความรัก บทสนทนา (Dialogue) ไปในทางเดียวกันคือ ถ้ายทอดความคิดความเชื่อเรื่องความรักชาติ หน้าที่ปกป้องบ้านเมืองเป็นสิ่งสำคัญของลูกหลานไทย ฉาก (scene) เป็นฉากย้อนยุค โดยจบ (Ending) พระเอกประสบความสำเร็จสามารถกู้ชาติคืนได้และได้ครองรักกับ นางเอก

ซึ่งเรื่องนี้ได้ใช้เล่าเรื่องผ่านมุมมองแบบรู้รอบด้าน (The Omniscient) ใช้กลวิธีในการเล่าเรื่อง ในหลายจังหวะ บางครั้งเล่าละเอียด บางครั้งเล่าแบบข้ามไป ขึ้นอยู่กับความสำคัญของเหตุการณ์ในเรื่อง ทั้ง จุดเริ่มต้นในท้ายฉาก ด้วยปริศนาให้ผู้ชมสงสัย ต่อไปจะเกิดวิกฤติ มีวิกฤติเกิดขึ้น เหตุการณ์จะเป็นอย่างไร ต่อไป และความตกใจของตัวละคร ดึงดูดตามลักษณะของตัวละคร ด้วยการกระทำที่แรงในเวลาไม่พอใจ โดยมี ฉากรัก (Love Scene) เป็นระยะๆ ใช้ Voice Over เล่าย้อนเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้ว เน้นตลกของพวกบ่าว ทั้งตลกคำพูด ท่าทาง ใช้การ Insert ภาพแสดงเหตุการณ์ที่กำลังเล่า

ละครที่ได้รับความนิยมปี พ.ศ. 2540

4.1.11 เรื่อง ทองเนื้อเก้า

ภาพที่ 11 ►
ละครเรื่อง ทองเนื้อเก้า

จากละครที่สร้างความโด่งดังในอดีต ที่นำมาสร้างอีกครั้งในปี พ.ศ.2540 เรื่องราวของ “วันเฉลิม” เด็กชายยอดกตัญญูที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี มีแม่ที่ติดเหล้าและมากสามี ทั้งต้องรับผิดชอบดูแลแม่และน้องๆ แม้จะตกอยู่ในสภาพความเป็นอยู่รอบข้างที่ย่ำแย่ และสิ่งยั่วยุที่ไม่ดี แต่ วันเฉลิมก็ผ่านสิ่งต่างๆมาได้ ซึ่งเปรียบเสมือนทองเนื้อเก้านั่นเอง ทั้งบทบาทของตัวละครและภาพสะท้อนเรื่องราวต่างๆที่เกิดขึ้นทำให้ละครเรื่องทองเนื้อเก้าเป็นละครที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในปี พ.ศ.2540

“ทองเนื้อเก้า” เล่าเรื่องบทละครโทรทัศน์ทั้งสิ้นจำนวน 20 ตอน มีลักษณะของการเล่าเรื่องดังนี้

องค์ประกอบของการเล่าเรื่องในบทละครโทรทัศน์

ก. โครงเรื่อง (Plot)

ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน "ทองเนื้อเก้า" มีขั้นตอนดังนี้

การเริ่มเรื่อง

ลำยองสาวสวยประจำสลัม ไปเที่ยวกับสันต์หนุ่มทหารเรือผู้มีอนาคตไกล ในวันเฉลิมพระชนมพรรษา ทั้งคู่ได้ใกล้ชิดกันสันต์หลงใหลไปกับรูปลักษณ์ภายนอกของลำยอง ไม่รู้ซึ่งว่าความงามภายในจิตใจนั้นลำยองไม่มี

ขั้นพัฒนาเหตุการณ์

ทั้งคู่ไปเที่ยวด้วยกันเสมอ ลำยองหาทางจับสันต์ด้วยการปล่อยให้ตัวเองตั้งท้อง สันต์จึงต้องแต่งงานกับลำยอง ท่ามกลางความเสียใจของพ่อแม่เพราะรู้ว่าลำยองเป็นคนหยิ่งเหนียวหนัก ไม่เอาเบาไม่สู้ สันต์เองก็ได้แต่เสียใจ แต่ขณะเดียวกันที่บ้านของลำยองยายแลติใจมากที่ลำยองจับสันต์ได้ เพราะบ้านสันต์เป็นร้านขายของชำขยันทำมาหากิน จึงคิดว่าจะมีกับข้าวมาจุนเจือบ้านตัวเองที่ยากจน โดยสั่งให้ลำยองขโมยกับข้าวมาให้ ลำยองไม่เคยช่วยงานบ้าน ซ้ำยังชวนสันต์ไม่ให้ช่วยงานพ่อแม่เหมือนที่เคยทำ พฤติกรรมไม่เอางานเอาการของลำยองมีมากขึ้นจนสันต์ทนไม่ได้ ทั้งคู่ทะเลาะกันอย่างหนัก ลำยองหาเรื่องว่าสันต์มีผู้หญิงอื่น ต่อมาลำยองคลอดลูกชายในวันเฉลิมพระชนมพรรษา จึงได้ชื่อว่าวันเฉลิม เด็กชายมีหน้าตาน่ารักน่าเอ็นดูมีแต่คนรักใคร่ แต่ไม่นานลำยองก็เลิกกับสันต์โดยพาวันเฉลิมไปด้วย

อีกไม่นานลำยองมีสามีใหม่ เป็นลูกชายเก่าแก่เจ้าของโรงงานผลิตภาชนะเคลือบที่เธอทำงาน ชื่อเสี้ยกวงจนมีลูกด้วยกันชื่ออภิชาติ ซึ่งอ่อนแอไข้โรค เพราะได้รับพิษสุราจากลำยองตั้งแต่อยู่ในท้อง เสี้ยกวงมีเมียแล้ว มีลูกสาว 4 คน ด้วยความดีมีเล่ห์ฉลาดเลเยการทำหน้าที่เลี้ยงดูลูก เสี้ยกวงจึงเอาลูกมาเลี้ยงดูพร้อมทั้งเงินสดไว้ให้ 30,000 บาท

ชีวิตของลำยองเปลี่ยนแปลงไปในทางเลวร้ายมากขึ้น ทั้งดีมีเล่ห์ฉลาด เล่นไพ่ เปิดบ่อนแบ่งบ้านให้เช่า มัวเมาในอบายมุขมุ่งหาความสุขส่วนตน จนได้สามีคนแล้วคนเล่า และมีลูกจากสามีอีกสามคน ซึ่งล้วนแล้วแต่ไม่สมประกอบ มีทั้งปัญญาอ่อน และป่วย โดยวันเฉลิมต้องรับภาระในการดูแลน้องทุกอย่าง วันเฉลิมได้ใกล้ชิดหลงใหลตาปิ่นซึ่งสอนวันเฉลิมในเรื่องของการทำความดี วันเฉลิมต้องวิ่งเลี้ยงน้อง พร้อมกับไปโรงเรียน และคอยซื้อข้าวซื้อของตามที่วงไพ่ และสามีใหม่ของลำยอง

ต้องการ ในขณะที่ครอบครัวของลำยอง สภาพแวดล้อมทุกคนไม่ดี มีทั้งใจและโสภณีอยู่ในบ้าน แต่ วันเฉลิมประคองตัวได้เป็นอย่างดีไม่หลงไหลกับอบายมุขที่เห็น

สันต์เห็นสภาพวันเฉลิมสงสารมากหาทางรับวันเฉลิมมาอุปการะ แต่วันเฉลิมไม่ยินยอม เพราะเป็นห่วงแม่และน้องไม่มีใครดูแล จนสันต์ไม่รู้จะทำอย่างไร ลำยองถลำในอบายมุขมากขึ้น สภาพครอบครัวแย่ ทุกคนเป็นห่วงวันเฉลิม เทวีภรรยาใหม่ของสันต์จึงคิดอุบายให้วันเฉลิมบวช เพื่อที่จะพ้นไปจากชีวิตและสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมอย่างหนัก ลำยองหลงเชื่อว่าวันเฉลิมบวชแล้วตัวเอง จะถูกหวย ร่ำรวยจึงยอมให้บวชโดยรับสัญญาจากวันเฉลิมว่าจะเลิกเหล้า การพนันและอบายมุข วันเฉลิมจึงได้บวชศึกษาพระธรรม และศึกษาวิชาการต่างๆ ซึ่งเขาก็ทำได้เป็นอย่างดี

ต่อมาลำยองเป็นโรคเอดส์ ทุกคนปิดวันเฉลิมเพราะกลัววันเฉลิมจะสึกมาดูแลแม่ แต่เมื่อไม่เห็นหน้าแม่หลายวัน วันเฉลิมจึงรู้ว่าสิ่งผิดปกติเกิดขึ้น

วันหนึ่ง วันเฉลิมได้รู้ความจริงว่าแม่เป็นโรคเอดส์ จึงสึกออกมาดูแลแม่ ยายแลสงสาร วันเฉลิมมากจึงคิดเอายาเบื่อหนูใส่ให้ลำยองตาย แต่ตาปอซึ่งหลงๆ ลืมๆ จากพิษยาบ้ากลับกินเข้าไปแทน ยายแลรู้สึกผิดตลอดเวลาและมีสภาพไม่เป็นผู้เป็นคน มีเพียงวันเฉลิมที่รู้สาเหตุ เขาแนะนำให้ยายแล เข้าวัด ทำให้ยายแลมีชีวิตที่ดีขึ้น

วันเฉลิมกลับไปบวชอีกครั้งโดยไปเรียนปริญญาตรีที่อินเดียและตัดสินใจสึก วันเฉลิม ได้พบกับหนูสม เด็กหญิงที่เขาเคยเล่นด้วยตั้งแต่วัยเด็ก เขาหลงรักหนูสมแต่หนูสมกำลังจะแต่งงานกับ คู่รัก คู่รักหนูสมขอเธอแต่งงานโดยไม่จดทะเบียน

ชั้นวิกฤติ

หนูสมตัดสินใจแต่งงานท่ามกลางความเสียใจของวันเฉลิม

ชั้นภาวะคลี่คลาย

ในวันแต่งงานภรรยาคู่รักหนูสมมาพร้อมกับลูกอีกสองคน ประกาศความเป็นเจ้าของ หนูสมเสียใจมากตัดสินใจไปเรียนต่อที่อเมริกา ต่อมาวันเฉลิมซึ่งเป็นอาจารย์ได้ทุนไปเรียนต่อที่อเมริกา เขาช่วยให้ภริยาน้องชายซึ่งเสียใจว่าตัวเองเป็นลูกของลำยอง เข้าใจครอบครัวได้

ขั้นตอนการยุดิเรื่องราว

ที่อเมริกา วันเฉลิมได้พบกับหนูสมอีกครั้งทั้งคู่เปิดใจต่อกันและตกลงจะแต่งงานกัน

โครงเรื่อง (Plot)

ทองเนื้อเก้าเป็นโครงเรื่องเกี่ยวกับความสำเร็จ ซึ่งเป็นความสำเร็จของบุคคลโดยพระเอก ซึ่งมีชีวิตอยู่ในท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี พยายามประคองตัวไม่ให้ไปเก็ลือกกั้วกับอบายมุข แม้ว่าสิ่งรอบข้างจะเอื้อให้เขาเสียคนก็ตาม แต่เขาก็ประสบความสำเร็จในชีวิตไม่เป็นไปตามสิ่งแวดล้้อมนั้นๆ

ข. แก่นเรื่อง (Theme)

ผลงานระหว่าง 2 Theme คือ Love Theme และ Morality Theme โดยเป็นเรื่องราวของผลของการทำความดีและความชั่ว ผลงานกับเรื่องของการรักระหว่างหนุ่มสาวของพระเอกนางเอก

ค. ความขัดแย้ง (Conflict)

ทองเนื้อเก้าเป็นความขัดแย้งระหว่างคนกับคน โดยมีผู้แย้ง (binary opposition) คือ ใฝ่ดีกับใฝ่ต่ำ คือ พระเอกกับแม่พระเอก ซึ่งเรื่องที่ขัดแย้งเป็นเรื่องของการครองชีวิตเพื่อไปสู่ชนชั้นที่ดีกว่า

ง. ตัวละคร (Character)

ลักษณะตัวละครเป็นแบบตายตัว (Typed Character)

พระเอก

วันเฉลิม ฐานะยากจน แสนดี ใฝ่ดี รักครอบครัว กตัญญู ไม่เห็นแก่ตัว

นางเอก

สมฤดี เป็นคุณหนู ฐานะดี ชี้น้อย

ผู้ร้าย

ลำยอง ไม่รับผิดชอบ ชอบอบายมุข ล้าสอนทางเพศ เห็นแก่ตัว

ผู้ช่วยเหลือ

เทวี หาวิถีทางให้พระเอกพ้นจากสภาพแวดล้อมที่เลวร้าย

ปฏิสัมพันธ์ (Interaction) พระเอกกับนางเอกมีความรักต่อกัน สนับสนุนเป้าหมายของความสำเร็จอีกฝ่าย พระเอกหรือผู้ร้าย ชัดขวางไม่ให้พระเอกไปถึงจุดหมาย อาจด้วยการวางแผนการใช้เล่ห์เหลี่ยม พระเอกต้องพยายามฝ่าอุปสรรคที่เกิดจากผู้ร้ายไปให้ได้

จ. บทสนทนา (Dialogue)

ทองแท้ไม่ว่าจะถูกหลอมนละลายอย่างไร ก็ยังเป็นทอง โดยบทสนทนามีลักษณะยาว โดยเฉพาะการแสดงความคิด การสอน มีบทคำทอแบบชาวบ้านในสลัม

ฉ. ฉาก (Setting)

เป็นฉากบ้านในสลัม บ้านมีฐานะ วัด ร้านขายของชำ โรงพยาบาล โรงเรียน กุฏิพระ โรงงานอุตสาหกรรม ห้องทำงาน ร้านขายก๋วยเตี๋ยวในสลัม โรงลิเกเก่า ในบ่อน ร้านอาหารระดับกลาง

ช. ตอนจบ (Ending)

จบแบบสุขนาฏกรรม (Happy Ending) พระเอกพ้นฝ่าสิ่งแวดล้อมเลวร้ายรอบๆ ตัว จนได้ดี เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย ไปเรียนต่อ จนพบนางเอกอีกครั้งและรักกันได้

ฉ. มุมมองในการเล่าเรื่อง (Point of View)

เป็นการเล่าเรื่องแบบรู้รอบด้านโดยเล่าอย่างไม่มีข้อจำกัด อย่างรู้จักใจของตัวละครทุกตัว

กลวิธีการเล่าเรื่องให้ดึงดูดใจ

1. จังหวะของการเล่าเรื่อง

เล่าเร็วในเนื้อความ ในบางครั้งใช้วิธีผ่านเวลาอย่างรวดเร็ว

2. การทิ้งจุดเริ่มต้นในท้ายฉาก

เน้นความสะเทือนใจต่อตัวละคร ให้ลุ้นว่าตัวละครจะเป็นอย่างไรต่อไป

3. การดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร

การดำเนินเรื่องไปตามจังหวะของละคร ไม่เน้นเล่าเรื่องจริงจังให้รุนแรง

4. ลักษณะอื่นๆ ที่ปรากฏ

ใช้การเล่าย้อนอดีต (Flash back) มีความร่วมสมัย เช่น การพูดถึง จส.100

จากการพิจารณาถึงองค์ประกอบของการเล่าเรื่องและกลวิธีการเล่าเรื่องของละครโทรทัศน์เรื่อง ทองเนื้อเก้า สรุปได้ดังนี้

"ทองเนื้อเก้า" เป็นเรื่องราวชีวิตของชนชั้นล่างที่พยายามไปสู่ความสำเร็จ ไม่ตกต่ำตามสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี และแสดงถึงคุณค่าของการทำความดี โดยผ่านแก่นเรื่อง (Theme) โดยความขัดแย้ง (Conflict) ระหว่างพระเอกกับแม่พระเอก ใฝ่ดีกับใฝ่ต่ำ ถ่ายทอดความคิดเรื่องของคนเราถ้าเป็นทองแท้ไม่ว่าจะถูกหลอมนละลายอย่างไรก็ยังเป็นทอง ผ่านบทสนทนา (Dialogue) ฉาก (scene) ละหอนถึงคนในชนชั้นล่างที่อยู่ในสลัม เรื่องราวจบลง (Ending) ด้วยความสำเร็จของพระเอกที่ฝ่าฟันอุปสรรคไปสู่ชนชั้นที่ดีกว่าได้

ละครใช้ มุมมองในการเล่าเรื่อง (Point of view) แบบรู้รอบด้าน (The Omniscient) โดยใช้กลวิธีการเล่าเรื่องแบบ เล่าเร็วในเนื้อความ บางครั้งผ่านเวลาอย่างรวดเร็ว ทั้งจุดเริ่มต้นในท้ายฉากด้วย ความสะเทือนใจต่อตัวละคร การให้ลุ้นว่าตัวละครจะเป็นอย่างไรต่อไป ดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร โดยการดำเนินเรื่องไปตามจังหวะของละคร ไม่เน้นเล่าเรื่องจริงจังให้รุนแรง และใช้การเล่าย้อนอดีต (Flash Back)

ละครที่ได้รับความนิยมปี พ.ศ. 2540

4.1.12 เรื่อง ทัดดาวบุษยา

ภาพที่ 12 ►

ละครเรื่อง ทัดดาวบุษยา

วลีที่ติดหูของคนทั่วบ้านทั่วเมืองประโยคหนึ่งในปี พ.ศ. 2540 คือ วลี "จ้าวฮะ" ที่ล้อเลียนถึงละครเรื่อง ทัดดาวบุษยา ที่ทัดดาวเรียกจ้าวยอดขวัญ และความถี่ในการชงกาแฟของนางเอกให้พระเอกในเรื่องนี้ ก็เป็นที่ล้อเลียนในหน้าบ้านเท็งของหนังสือพิมพ์เช่นกัน ความสนุกสนาน ความลุ้นระทึก ในการปลอมตัวเป็นผู้ชายของเด็กสาวที่ชื่อทัดดาว บุษยา ที่แสดงโดย สุวัฒน์ คงยิ่ง ที่เข้าไปสืบเรื่องมรดกของพ่อในบ้านบุษยาอันลึกลับ และการปลอมตัวที่ต้องอยู่ใกล้ชิดกับจ้าวยอดขวัญ ผู้ชายที่เห็นว่าทัดดาว เป็นศัตรูอันดับหนึ่ง จนเกิดเป็นความรักพร้อมกับต้องปิดบังสถานะตัวเอง ทั้งหมดนี้ทำให้ ทัดดาวบุษยา เป็นที่ชื่นชอบของผู้ชมโทรทัศน์ ในปี พ.ศ. 2540 หลังจากที่ได้รับ ความนิยมมาแล้วในปี พ.ศ. 2519

จากความนิยมของละคร เรื่องทัดดาวบุษยา ซึ่งเป็นละครที่เขียนบทไปออกอากาศไป ทำให้มีบทละครความยาวทั้งสิ้น จำนวน 36 ตอน โดยมีลักษณะของการเล่าเรื่องดังนี้

องค์ประกอบของการเล่าเรื่องในบทละครโทรทัศน์

ก. โครงเรื่อง (Plot)

ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน "ทัดดาวบุษยา" มีขั้นตอน ดังนี้

การเริ่มเรื่อง

ที่โรงเรียนคอนเวนต์แห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ ในปี 2539 รถคันใหญ่ทะเบียน กรุงเทพมหานคร เข้ามาจอดหน้าตึก เด่น บุษยาลงมาจากรถ และบริจาคเงินสามล้านให้กับโรงเรียน เพื่อนไปตามหัตตดาว เด่นบอกกับหัตตดาวว่า หัตตดาวเป็นลูกของตัวเอง หัตตดาวถามจิตรีผู้เป็นแม่ถึงความจริง จิตรีเล่าความหลังย้อนไปที่ ปี 2520 ที่เด่นพาจิตรีไปแนะนำกับแม่คุณหญิงบุษย์ว่าจิตรีเป็นเมีย แต่คุณหญิงบุษย์ไม่ชอบจิตรีเพราะความจน จึงให้เด่นแต่งงานกับเดือน ผู้หญิงที่ตัวเองถูกใจ เด่นก็ยอมแต่ง จิตรีจึงประชดด้วยการไปเล่นการพนันในบ่อน จนรู้ว่าห้องหัตตดาว จึงหนีออกจากบ้านไป เพื่อความสะใจ เพราะคุณหญิงบุษย์อยากได้หลาน จนมาอยู่บ้านที่เชียงใหม่ในปัจจุบัน จิตรีบอกหัตตดาวว่า เจ้าหนี้ของพวกเขา ชื่อ จ้าวพัฒนา

การพัฒนาเหตุการณ์

จ้าวพัฒนา ที่มีนิสัยเจ้าชู้ไม่ยอมแก่ เห็นหัตตดาวเข้า ตีใจในความงามของเธอ จึงเสนอจะยกหนี้ทั้งหมดให้กับจิตรี พร้อมกับเคลียร์หนี้สินรายอื่นๆให้ด้วยถ้าได้แต่งงานกับหัตตดาว จิตรีเข้าตาจนจึงยอมตกลง หัตตดาวถูกบังคับให้แต่งงานจึงหาทางออก นึกถึงพ่อคิดว่าจะไปหาพ่อ เพื่อนำเงินมาใช้หนี้แทนการแต่งงาน เทียงพี่เลี้ยงที่รักหัตตดาวมากก็แนะนำให้ หัตตดาวหนีไปหาพ่อ

ทางด้านจ้าวยอดขวัญลูกชายคนเดียวของจ้าวพัฒนา เมื่อรู้ว่าพ่อจะแต่งงานกับหญิงสาวคราวลูกจึงไม่พอใจมาก คิดว่าเด็กชื่อหัตตดาวจะมาหลอกเอาสมบัติ จ้าวยอดมีปากเสียงกับจ้าวพัฒนาจนจ้าวพัฒนาล้มตัวตบหน้าลูกชาย ว่าจ้าวยอดกลัวคนจะมาแย่งสมบัติ จ้าวยอดจึงเกลียดผู้หญิงที่ชื่อหัตตดาวมากและน้อยใจพ่อจึงคิดจะออกจากบ้าน

เทียงรู้จากบางคนสนิทของจ้าวยอดว่าจะไปกรุงเทพฯ จึงขอติดไปด้วย ในขณะที่หัตตดาวจะหนีไปหาเด่น โดยไม่รู้ว่เด่นได้ตายแล้วโดยฝากพินัยกรรมไว้กับตาฟ่งคนเก่าแก่ไว้มอบให้กับหัตตดาว เทียงจับหัตตดาวตัดผมยาวสลวยที่หัตตดาวรัก เอาผ้ารัดหน้าอกปลอมตัวเป็นผู้ชาย พาไปอาศัยเรือแจ้อยอดหนีไป โดยบอกกับจ้าวยอดว่าหัตตดาวเป็นหลานชายชื่อสุทัศน์จะพาไปเรียนที่กรุงเทพฯ จ้าวยอดเห็นหัตตดาว สงสัยว่าเหมือนผู้หญิงมากหาวิธีทดสอบต่างๆ นานา หัตตดาวก็รอดมาได้อย่างจวนเจียน มีเทียงคอยเป็นพี่เลี้ยง ตัวหัตตดาวเองก็ต้องนอนในเรือห้องเดียวกับจ้าวยอด

จ้าวพัฒนาตกใจมาก เมื่อรู้ว่าจ้าวยอดหนีไป ออกไปตาม จิตรีเมื่อรู้ว่าหัตตดาวหนีไปตกใจมากเช่นกัน ตั้งใจจะไปบอกจ้าวพัฒนาแต่ไม่มีโอกาสได้บอก ในขณะที่งานแต่งงานถูกจัดเตรียมขึ้นแล้ว

จ้าวยอดขัดตาเมื่อเห็นหัตตดาวกระตุงกระตึง จึงแก่งใช้งานต่างๆ นานา ให้ดูเป็น
ผู้ชายแต่หน้าที่หลักคือการชงกาแพให้ หัตตดาวรู้ว่าจ้าวยอดจะไปบ้านบุษยา บ้านของเพื่อนสนิท จึง
ขอไปด้วย และต้องบอกความจริงว่า ตัวเองเป็นลูกของเด่น บุษยา จะไปสืบเรื่องมรดก จ้าวยอดรับปาก
จะช่วยหัตตดาวเข้าไปในบ้าน

จ้าวพัฒนาถามถึงหัตตดาว จนจิตรีต้องบอกความจริงว่าหัตตดาวหนีไปหลายวันแล้ว
จ้าวพัฒนาโกรธมาก ให้จิตรีรับผิดชอบ เพราะได้เชิญแขกหรือไว้แล้ว เมื่อถึงวันแต่งงานจิตรีต้อง
แต่งงานกับจ้าวพัฒนาแทนหัตตดาว

จ้าวยอดรู้ข่าวจากหนังสือพิมพ์นี่กว่าพ่อแต่งงานกับหัตตดาวไปแล้ว จึงหงุดหงิด
มากประกาศว่าตัวเองเกลียดผู้หญิงชื่อหัตตดาวมากที่สุด หัตตดาวรู้เข้าลืมหูลืมตาถึงจ้าวจนความลับ
เกือบเปิดเผย

หัตตดาวเข้าไปในบ้านบุษยาได้โดยความช่วยเหลือของจ้าวยอด โดยจ้าวและหัตตดาว
ไปอาศัยที่เรือนรับแขกหลังเล็กของบ้านบุษยา เดือนประกาศไม่รับเด็กผู้หญิงเข้ามาในบ้านบุษยา
เพื่อต้องการจะกันไม่ให้หัตตดาวเข้ามา เมื่อเห็นหน้าหัตตดาวในครั้งแรกก็เขม่นมองอย่างแปลกใจ
สงสัย จ้าวขอให้หัตตดาวมารับใช้ในบ้านเพื่อจะได้ค้นหาพินัยกรรมได้ เดือนบอกปิดไป

ด้อมลูกสาวของเดือนดีใจมากที่จ้าวยอดมาพักที่บ้าน พยายามทำตัวให้จ้าวสนใจ
แต่จ้าวกลับไปสนิทกับเต็มดวง น้องสาวเดือน ท่ามกลางความไม่พอใจของด้อม ด้อมมีปัญหากับ
แต่มน้องชายอยู่เสมอ เพราะแต่มนชอบมองด้อมแปลกๆ และสอนให้ทำกวีดีๆ และเด่นรักแต่มนมาก
แต่ไม่รักด้อมเลย วันหนึ่งหัตตดาวบังเอิญวิ่งชนด้อม ด้อมเกลียดหัตตดาวมาก

เดือนหาพินัยกรรมโดยเรียกตาพ่วงมาถามว่าเด่นบอกอะไรไว้ก่อนตาย ตาพ่วง
แก่งทำเป็นไม่รู้เรื่อง เดือนรู้จากทนายว่าตัวเองไม่มีสิทธิในมรดกเพราะไม่ได้จดทะเบียนสมรส
แต่รู้ว่าด้อมไม่ใช่พี่แท้ๆ พ่อเดียวกับตัวเองจากที่เด่นบอกไว้ แต่เก็บความลับไว้ แต่แสดงท่าที
แปลกๆ กับด้อมตลอด แต่ถูกชะตากับหัตตดาวมาก ปรีक्षाเรื่องต่างๆ ตลอดเวลา

เดือนสั่งให้คนวางยาตาพ่วงให้เป็นบ้าจะได้บอกเรื่องพินัยกรรมว่าซ่อนอยู่ที่ไหน
หัตตดาวพยายามสืบเรื่องพินัยกรรม จนมีโอกาสได้เข้าไปหาตาพ่วงที่ถูกขังไว้ แต่ตาพ่วงไม่เชื่อว่า
เป็นหัตตดาว และเริ่มพูดจาไม่รู้เรื่อง

ความสัมพันธ์ของจ้าวยอดกับเต็มดวงพัฒนาเป็นรักกัน ท่ามกลางความน้อยใจ
อย่างบอกไม่ถูกของหัตตดาว และด้อมเองพยายามให้จ้าวยอดรักตัวเอง ด้อมเองมีเรื่องกับหัตตบ่อยๆ

ใช้อารมณ์ดืบทึ่ จนจำวต้องปลอบตัดดาว ต่อมชอบจำวยอดมากจนเดือนต้องเข้ามาช่วย ให้ต่อมได้ใกล้ชิดเจ้า ทำแผนมอมเหล่าจำวยอดแล้วอุ้มไปไว้บนเตียงต่อม แต่มแอบได้ยินแผนโดยบังเอิญ จึงเข้าไปแอบปลุกจำวให้ป็นหน้าต่างหนีไป เดือนทำอะไรไม่ได้จึงขอร้องให้เต็มดวงแต่งงานไปกับสินทองอดีตแฟนเก่าของตัวเอง เต็มดวงเคยรักสินทองมาก่อนและอยากทดแทนบุญคุณของเดือน จึงยอมแต่งงานกับสินทอง จำวยอดอกหัก กินเหล้าเมามาย มีตัดดาวคอยดูแล

จิตรีไม่มีความสุขคิดถึงตัดดาวมากจึงขอให้จำวพัฒนาพาไปตามหาลูกที่กรุงเทพฯ จำวพัฒนาว่าจำวยอดพักอยู่ที่บ้านบุษยาจึงจะมาพักที่บ้านบุษยาด้วย เดือนเค้นความลับเรื่องพินัยกรรมจากตาพ่วงไม่ได้คิดจะฆ่าให้ตาย ตัดดาวลอบเข้าไปหาตาพ่วงได้อีก เดือนมาเจอพอดี จำวยอดเอาตัวออกรับรองตัดดาวจึงรอดมาได้ แต่มบอกตัดดาวเรื่องต่อมไม่ใช่ลูกของตน

จิตรีกับจำวพัฒนามาถึงบ้านบุษยา เดือนเจอกับจิตรีระแวงมากกว่าจะมาทวงสมบัติคืน เพราะจิตรียังมีทะเบียนสมรสอยู่ ตัดดาวเห็นแหม่มากกลัวความแตกจำวยอดจะรู้ว่าตัวเองคือตัดดาว จึงหาทางหนีอีก จำวยอดบอกแต่่มว่าตัดดาวคือสุทัศน์เป็นพี่แท้ๆ ของแต่่ม จึงรู้ว่าพี่ของแต่่มชื่อตัดดาว เป็นผู้หญิง จำวยอดโกรธตัดดาวมากเข้าใจว่าเป็นคนหลอกหลวง ว่าตัวเองเป็นลูกเด่น ตัดดาวกลัวจำวยอดรู้ความจริงว่าตัวเองคือตัดดาวคนที่จำวยอดเกลียด เลยหนีไปอยู่บ้านสวนของเที่ยงกับบาง จำวยอดตามไปเอาเรื่อง เที่ยงกับบางช่วยกันซ่อนตัวตัดดาวไว้ จำวยอดรู้จากจิตรีว่าสุทัศน์ที่อยู่ด้วยแท้จริงคือตัดดาว จึงโกรธมาก ออกจากบ้านบุษยาไป แต่ให้บางแอบเอาตัวตาพ่วงไปรักษาที่โรงพยาบาลบ้า ตัดดาวกลับไปหาแม่ที่เชียงใหม่ ตาพ่วงแอบหนีจากโรงพยาบาลไปหาตัดดาวที่เชียงใหม่บอกว่าจะพาไปเอาพินัยกรรมที่ซ่อนไว้ จำวกลับมาเชียงใหม่เช่นกัน และปรับความเข้าใจกับตัดดาวได้ เผยความในใจว่ารักกัน

ขั้นภาวะวิกฤติ

เดือนตามมาเชียงใหม่ใส่ร้ายว่าจำวยอดมีอะไรกับต่อมให้รับผิดชอบโดยการแต่งงานตัดดาวเชื่อที่เดือนพูดเพราะเคยเจอต่อมอยู่กับจำวสองต่อสอง ตัดดาวโทรศัพท์หาความจริงกับแต่่ม แต่แต่่มโดนบังคับไม่ให้พูด ตัดดาวจึงเข้าใจผิดว่าเป็นเรื่องจริง เธอจึงไปกรุงเทพฯ ไปเอาพินัยกรรมกับตาพ่วง

ขั้นภาวะคลี่คลาย

ตัดดาวได้พินัยกรรม พินัยกรรมเปิดออกมาเด่นยกสมบัติให้ตัดดาวและแต่่ม และได้รู้ความจริงเรื่องจำวยอดไม่ได้ยุ่งเกี่ยวกับต่อม ต่อมไปขอโทษตัดดาวในสิ่งที่ได้ทำไป

ขั้นตอนการยัติเรื่องราว

ตัดดาวกลับไปหาจ้าวยอด โดยแต่งตัวแบบสุทัศน์ ซงกาแพไปให้ ทั้งคู่เข้าใจกัน
ที่สุด

โครงเรื่อง (Plot)

โครงเรื่องของตัดดาวบุษยา เป็นโครงเรื่องผสมผสานของความรักของชายหญิงที่
พบกัน รักกัน โกรธกัน คินดีกัน สุดท้ายก็สมหวัง กับนางเอกตกยากถูกรังแกที่สุดก็เปิดเผยว่าเป็น
ทายาทเศรษฐี และมีส่วนเรื่องราวของความลึกลับของสถานที่ โดยเรื่องราวของนางเอก (ตัดดาว)
ได้ปลอมตัวเป็นผู้ชาย หนีการแต่งงาน และบังเอิญหนีไปกับพระเอก (จ้าวยอดขวัญ) ลูกชายของ
คนที่จะแต่งงานด้วย ทั้งคู่ได้ใกล้ชิดกันจนผูกพันกัน พระเอกช่วยนางเอกให้เข้าไปในบ้านบุษยาเพื่อ
สืบเรื่องพินัยกรรม โดยนางเอกเข้าไปเป็นเด็กรับใช้ ถูกไขก๊อบ ตบตี จากผู้ร้าย ต้องเผชิญกับความ
ลึกลับอึมครึมของของบ้าน สืบมรดกจากชายแก่ที่เป็นบ้า ความใกล้ชิดและความดีของพระเอกทำ
นางเอกหลงรัก แต่ต้องหนีไปเมื่อพระเอกจะรู้ความจริงว่าเธอคือผู้หญิงที่เขาเกลียด ต่อมาจึงเข้าใจ
และเปิดเผยความรักต่อกัน และมีเหตุให้เข้าใจผิดกันอีก นางเอกได้มรดกเปิดเผยตัวเองว่าเป็น
ทายาทของบ้านบุษยา ได้รู้ความจริงที่เข้าใจผิดพระเอก และกลับมาเข้าใจและรักกันในที่สุด

ข. แก่นเรื่อง (Theme)

“ตัดดาวบุษยา” มีแก่นเรื่อง (Theme) แบบ Love Theme แสดงความรักของนางเอก
และพระเอก ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากความใกล้ชิด อุปสรรคที่เกิดขึ้นจากความไม่เข้าใจกัน และ
สุดท้ายก็เข้าใจกันที่สุด

ค. ความขัดแย้ง (Conflict)

ความขัดแย้งในละคร เรื่อง ตัดดาวบุษยา เป็นความขัดแย้งระหว่างคนกับคน
โดยมีคู่แย้ง (binary opposition) ระหว่าง แสงหาโดยชอบธรรม กับ แสงหาโดยไม่ชอบธรรม

นางเอกกับผู้ร้าย

ซึ่งนางเอก (ตัดดาว) เป็นด้านการมีจิตใจดี อุดม โดยผู้ร้าย (ด้อม, เตือน) เป็น
ด้านของจิตใจร้าย โดย วางแผนร้ายเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ต้องการ ไม่อดทน

โดยเรื่องที่ขัดแย้งกันเป็นเรื่องของความรัก ระหว่างพระเอก นางเอก และผู้ร้าย
นอกจากนี้ยังขัดแย้งกันในเรื่องมรดก ทายาทที่แท้จริง

ง. ตัวละคร (Character)

ลักษณะตัวละครเป็นแบบผสมผสานในแบบตายตัว (Typed Character) และกึ่งเห็นได้รอบด้าน (Well-rounded character) ซึ่งกึ่งเห็นได้รอบด้านพบได้ในตัวนางเอก ซึ่งมีทั้งด้านจิตใจที่ดี อดทนเมื่อถูกรังแก แต่เมื่อกลับไปที่บ้านบุษยาอีกครั้ง และได้พินัยกรรมที่ซ่อนไว้ จากที่เคยอดทนเมื่อผู้ร้ายรังแก กลับตอบโต้โดยการไล่ให้ผู้ร้ายไปอยู่เรือนหลังเล็กและทำงานบ้าน เหมือนที่ตัวเองเคยทำ คือ ลักษณะของนางเอกมีทั้งส่วนที่ดีและส่วนไม่ดี ไม่ได้เป็นไปตามแบบฉบับของนางเอกทั่วๆ ไป แต่ก็ไม่ถึงขั้นมีลักษณะที่ลึกซึ้ง เข้าใจยาก

นางเอก

ทัดดาว สวย ปลอมเป็นชาย อดทนเพื่อไปสู่สิ่งที่ต้องการ จิตใจดี น้อยใจบ่อยๆ โดยเฉพาะกับพระเอก ฐานะไม่ดี

พระเอก

ยอดขวัญ หล่อ มีฐานะดี สถานะทางสังคมสูงเป็นจ้าวทางเหนือ เป็นสุภาพบุรุษ เจ้าอารมณ์ โกรธง่าย และกิริยารุนแรงกับนางเอกเพราะเข้าใจว่าเป็นเด็กผู้ชาย และเป็นเด็กในปกครอง

ผู้ร้าย

ด้อม เอาแต่ใจตัวเอง ปากร้าย ชอบเถียง ยกย่องผู้ใหญ่ ชอบใช้ความรุนแรง
เดือน แม่ของด้อม ภรรยาของเด่นอีกคน โลกสมมติ รักลูก จิตใจเยือกเย็น โหดเหี้ยมวางแผนร้ายเพื่อตัวเอง ใช้ความรุนแรง

ผู้ช่วยเหลือ

เที่ยง พี่เลี้ยงนางเอก รักนางเอกมาก ช่วยให้หนีออกจากบ้าน และคอยช่วยปกปิดว่าเป็นผู้หญิง

ซึ่งปฏิสัมพันธ์ (interaction) ของตัวละครหลักเป็นดังนี้

พระเอกกับนางเอก พระเอกเอ็นดูนางเอก นางเอกรักในความดีของพระเอก โกลัซติด จนเกิดความรักต่อกัน แต่มีอุปสรรคในช่วงสั้นๆ จากการเข้าใจผิดของนางเอกเรื่องผู้หญิง แต่ก็เข้าใจกันได้ในภายหลัง

ผู้ร้ายกับนางเอก ผู้ร้ายกดขี่และชิงชังนางเอก ว่ามีฐานะต่ำกว่า เกลียดตั้งแต่เจอกันในครั้งแรก คอยกลั่นแกล้ง ใช้ความรุนแรง นางเอกอดทนต่อการกระทำของผู้ร้าย

พระเอกกับตัวร้าย ผู้ร้ายรักพระเอก พยายามให้พระเอกรักตอบ แต่พระเอกไม่รัก

ผู้ช่วยเหลือกับนางเอก คอยช่วยเหลือนางเอกจากเหตุวิกฤติต่างๆ

จ. บทสนทนา (Dialogue)

หัตถดาวบุษยาสื่อวาทกรรม ว่า "สมบัติยอมจะได้มาด้วยความชอบธรรม" มุ่งเน้นความรักระหว่างพระเอกนางเอก การปลอมตัว และการหาพินัยกรรม

ลักษณะของบทสนทนาจะโต้ตอบกันสั้นๆ

มีการพูดกระทบกระเทียบเรื่องน้ำเน่าในบท ในตอนที่คนสนิทพระเอก (บาง) พูดกับพี่เลี้ยงนางเอก (เที่ยง) เรื่องนางเอกหนีการแต่งงานปลอมตัวมาเจอพระเอกลูกของคนทีหนีมา

บาง เรื่องมันเหมือนน้ำเน่านะ

เที่ยง เรื่องน้ำเน่าก็เอามาจากชีวิตคนตีๆนี่เอง

พูดถึง Plot การปลอมตัว โดยเพื่อนพระเอกพูดกับพระเอก เมื่อรู้เรื่องการปลอมตัวของนางเอก

วิฐูร เหมือนหนังไทยเลยนะจ้าว

ยอด เหมือนยังงี้

วิฐูร เหมือนอย่างนี้แหละ ปลอมตงปลอมตัว พล็อตเก่าดีก้าบรพ

บทสนทนาสอดแทรกการสอนไว้เป็นช่วงๆ เช่น พระเอกสอนนางเอก "จำไว้ว่า ผู้ที่มีปัญญา คือคนที่รู้ว่าควรทำอะไร" แม่ผู้ร้ายสอนผู้ร้าย "เราทุกคนอยู่ในสนามรบตลอดเวลาที่เรามีชีวิตอยู่ ถ้าเข้าศึกนรกแล้วเท่าไร เราก็ยิ่งแข็งแกร่ง"

การแฝงบทตลกจะเป็นของบทคนใช้ คนสนิทของพระเอก นางเอก

ร่วมสมัยด้วยการ เลียนแบบบทสนทนาในโฆษณาทางโทรทัศน์ เช่น โฆษณาครีมเทียมในยุคนั้น (2540) ประโยค "ฉันอยู่ที่นี้ไม่ได้แต่เราอยู่ด้วยกันได้" หรือการให้นางเอกร้องเพลงฮิต

อย่าง “กาก็ั่ง” ของ โจ้บอย เพลง “ไม่เป็นไรเลย” ของนูโว พูดถึงการจัดงานที่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจของเต็มดวง

จ. ฉาก (Setting)

ฉากคัมภีร์ภาคเหนือ บ้านที่กรุงเทพ บ้านที่เชียงใหม่ ใต้อาหาร ห้องนอน ห้องครัว แสดงเรื่องราวของครอบครัว นอกจากนี้มีฉากไร่ ไร่ เรือ แม่น้ำ ตลาด แสดงชีวิตของตัวละครในช่วงต่างๆ

ช. ตอนจบ (Ending)

จบแบบสุชานาฏกรรม (Happy Ending) โดยเหตุการณ์ก่อนจบ เมื่อถึงจุดสุดยอด (Climax) ของเรื่อง โดยผู้ร้ายใส่ความพระเอกเรื่องคู่สาว นางเอกได้คนนำทางไปเอาพินัยกรรม จึงเดินทางมาที่บ้าน จึงได้พินัยกรรมและมรดก รวมถึงได้รู้ความจริงเรื่องพระเอก พระเอกและนางเอก จึงเข้าใจกันได้

ฉ. มุมมองในการเล่าเรื่อง (Point of view)

เป็นการเล่าแบบรู้รอบด้าน โดยเล่าอย่างไม่มีข้อจำกัด หยั่งรู้จิตใจของตัวละครทุกตัว

กลวิธีการเล่าเรื่องให้ดึงดูดใจ

เนื่องจาก “ทวดดาวบุษยาเป็นบทละคร ที่มีความยาวมาก ถึง 36 ตอน ในยุคที่ละครโทรทัศน์ไม่นิยมเรื่องที่ยาวมากนัก ดังนั้น กลวิธีการดึงดูดใจผู้ชมจึงเป็นเรื่องที่ต้องคำนึง โดยมีกลวิธีในส่วนต่างๆ ดังนี้

1. จังหวะในการดำเนินเรื่อง

เล่าเรื่องอย่างตรงประเด็นในทันที เปิดปมของเรื่องพอมานางเอกเปิดเผยว่าตัวเองเป็นพ่อ ให้ตัวละครดำเนินเรื่องราวต่อเนื่องในทันที พร้อมกับแนะนำตัวละครไปด้วย และเข้าสู่ภารกิจของตัวละคร (ไปบ้านบุษยา) อย่างรวดเร็ว โดยใช้วิธีเล่าความเดิม ด้วยการย้อนอดีต (Flash Back) สลับกับปัจจุบันจากต่อฉาก และเชื่อมด้วยบทสนทนาของตัวละครในฉากปัจจุบัน อีกทั้งใช้การเล่าถึงเรื่องในอดีต โดยผู้เล่าอยู่ในปัจจุบัน Insert ด้วยภาพในอดีต ความหลากหลายในการเล่าถึงอดีตนี้ทำให้ติดตามเรื่องราวได้อย่างไม่น่าเบื่อ

สำหรับในขั้นพัฒนาเหตุการณ์คลี่คลายเรื่องราวในอดีตที่ยังไม่ได้เล่าด้วยการย้อนอดีต (Flash Back) เป็นช่วงๆ นอกจากนี้ยังใช้เทคนิค Dynamic Cut ไปยังฉากต่อไป เพื่อความรวดเร็วทันใจของละคร และใช้ในการข้ามความไม่เล่าซ้ำให้ตัวละครอีกตัวมาตอบคำถามที่ตั้งไว้กับอีกตัวหนึ่ง ทำให้การเล่าเรื่องมีลักษณะเร็ว

2. การทิ้งจุดเริ่มต้นในท้ายฉาก

การทิ้งฉากมักจะมีลักษณะดังนี้

1. เป็นปริศนา เช่น ต้องการรู้ความในใจที่สำคัญของตัวละคร ถามทิ้งไว้ยังไม่ตอบ ตัวละครทิ้งคำถามสำคัญไว้ส่งผลต่อตัวละครอีกตัว ตัวละครทิ้งคำถามไว้แต่ยังไม่เฉลย คำพูดที่เป็นปริศนา
2. จะเกิดวิกฤตขึ้น เช่น ตัวละครกำลังจะหนี ในขณะที่คนที่หนีกำลังมา จะหนีทันหรือไม่ พ่อที่จะไปหาตายแล้วตัวละครจะทำอย่างไรต่อไป จะถูกจับได้ ถูกสงสัย ต้องหาทางออก ทิ้งโดยท่าทาง ตกใจสุดขีด นิ่งอึ้ง

3. การดึงจุดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร

ดึงจุดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละครค่อนข้างมาก โดยเฉพาะผู้ร้ายซึ่งมีคาแรกเตอร์ชอบความรุนแรง และคาแรกเตอร์ของพระเอกที่รุนแรงกับนางเอกโดยคิดว่าเป็นเด็กผู้ชาย แต่นางเอกมีท่าทางแบบผู้หญิงเลยทำกริยาที่รุนแรงให้นางเอกเข้มแข็งเป็นผู้ชาย ความรุนแรงจะกระทำแยกกันเป็นคู่ๆ ดังนี้

ผู้ร้าย ตบหน้า สาดน้ำ ใส่นางเอก ให้สมุนคนใช้จับตัวให้ตัวเองต่อ

พระเอก เขกหัว เขย่าตัว ผลักนางเอกให้ล้ม

แม่ผู้ร้าย พุดจาแรงๆ ตี กระชากแขน กรีดเสียดใส่ กับลูกชายอีกคน (แต่้ม)

ผู้ร้าย พุดจาแรงๆ ตี กรีดเสียดใส่ กับน้องชาย (แต่้ม)

พ่อพระเอก ตบหน้าพระเอก

ย่านางเอก ตบที่นั่งอย่างแรง ไม่พอใจแม่นางเอก

4. ลักษณะอื่นๆ ที่ปรากฏ

ด้วยการเป็นละครที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการปลอมตัว ความน่าตื่นเต้น หน้าติดตามของละครจึงอยู่ที่ต้องลุ้นว่านางเอกจะถูกจับได้หรือไม่อยู่บ่อยๆ และมีเหตุการณ์มาให้ลุ้นตลอดทั้งเรื่อง ตัวละครต้องเอาตัวรอดจากเหตุการณ์เหล่านี้

มีสถานการณ์ที่ต้องเผชิญในภาวะของการปลอมตัว เช่น นางเอกต้องไปนอนกับพระเอก ไม่สบายพระเอกจะถอดเสื้อเช็ดตัวให้ พระเอกชวนเล่นน้ำ โดนพระเอกแตะเนื้อต้องตัวโดยไม่ตั้งใจ ซึ่งเป็นเสน่ห์ของละคร เพราะผู้ชมจะรู้ภาวะของตัวละคร จะคอยลุ้นว่าตัวละครจะทำอย่างไร

ใช้เทคนิคการ Link เสียงเล่าจากฉากหนึ่งไปอีกฉากหนึ่ง เป็นการเปิดตัวละครให้น่าสนใจ และภาพไม่นิ่งอยู่กับที่ เช่นในฉากที่พ่อมาตามหานางเอกที่โรงเรียน บทของฉากนี้จะ Link กับฉากต่อไปที่เพื่อนกำลังวิ่งไปตามนางเอก โดยบทพูดว่า "เรามีนักเรียนชื่อทัดดาวคนเดียวที่เรียนที่นี่ แต่ไม่ได้นามสกุลบุษยาคะ ชั้นมัธยมปีที่ 6 นางสาวทัดดาว ดาวโรจน์คะ" ต่อด้วย Voice over เพื่อนเรียกชื่อทัดดาว

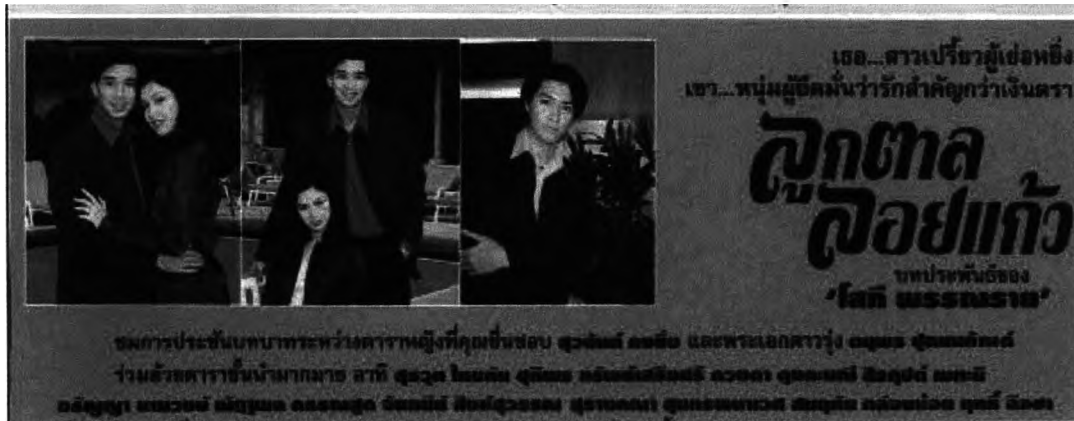
จากการพิจารณาถึงองค์ประกอบของการเล่าเรื่องและกลวิธีการเล่าเรื่องให้ดึงดูดใจผู้ชมของละครโทรทัศน์เรื่อง ทัดดาวบุษยา สรุปได้ดังนี้

"ทัดดาวบุษยาเป็นละครที่ผสมหลาย โครงเรื่อง (Plot) ไว้ด้วยกัน ทั้ง ความรักของชายหญิงที่พบกัน รักกัน ไม่เข้าใจกัน ต้องฟันฝ่าอุปสรรคสุดท้ายก็สมหวังกับบ้านหลังใหญ่มีความลึกซึ้งและนางเอกตกยากสุดท้ายเป็นทายาทเศรษฐี โดยมีแก่นเรื่อง (Theme) Love Theme ในความขัดแย้ง (Conflict) เรื่องของความรัก มรดก และการเป็นทายาทที่แท้จริง บทสนทนา (Dialogue) ถ่ายทอดเรื่องสมบัตินิยมได้มาซึ่งความชอบธรรม เรื่องราวจบ (Ending) อย่าง มีความสุขนางเอกกับพระเอกสมหวังในความรักและ นางเอกได้รับมรดก

ละครเล่าแบบรู้รอบด้าน (The Omniscient) ด้วยกลวิธี เข้าถึงเรื่องราวประเด็นของเรื่องในทันที และไปสู่ภารกิจที่ตัวละครต้องกระทำอย่างรวดเร็ว ทั้งจุดตื่นเต้นในท้ายฉากด้วยปริศนาคำถามที่ยังไม่ได้ตอบ และการจะเกิดเหตุวิกฤติ ดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร ค่อนข้างมาก นอกจากนี้มีเหตุการณ์ให้ตัวละครต้องเผชิญกับภาวะการปลอมตัว เพื่อความตื่นเต้น

ละครที่ได้รับความนิยมปี พ.ศ. 2541

4.1.13 เรื่อง ลูกตาลลอยแก้ว

ภาพที่ 13 ▲

ละครเรื่อง ลูกตาลลอยแก้ว

เรื่องราวของลูกเศรษฐี ตำแหน่งรองประธานธนาคาร ที่จับพลัดจับผลูต้องปลอมตัวไปเป็นคนสวน ผจญกับแม่ยายจอมงก เพื่อพิสูจน์รักแท้ ความตลก สนุกสนานของเรื่องราว ลักษณะตัวละคร สถานการณ์การปลอมตัวที่ต้องลุ้นว่าจะถูกจับได้หรือไม่ และความร่วมสมัยของบทสนทนาที่ยกเอาสถานการณ์ IMF มาพูดถึง อีกทั้งการจับคู่กันระหว่างพระเอกกับนางเอก ดนุพร ปุณกันต์ และ สุวนันท์ คงยิ่ง ทำให้ ลูกตาลลอยแก้วได้รับความนิยมเป็นอย่างสูงในปี พ.ศ. 2541

โดยละครมีความยาวจำนวน 20 ตอน จากการวิเคราะห์บทละครโทรทัศน์ มีลักษณะของการเล่าเรื่องดังนี้

องค์ประกอบของการเล่าเรื่องในบทละครโทรทัศน์

ก. โครงเรื่อง (Plot)

ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน “ลูกตาลลอยแก้ว” มีขั้นตอน ดังนี้

การเริ่มเรื่อง

ที่ธนาคารมหาทุนพลาซ่า พนักงานทุกคนกระตือรือร้นที่จะต้อนรับรองประธานกรรมการคนใหม่ และต่างก็สงสัยกันว่าคนๆ นั้นคือใคร ในขณะที่พนักงานกำลังวุ่นวายในการต้อนรับนั้น อนาวินหรือต้นตาลกำลังหลับสนิท รู้สึกตัวว่าตัวเองต้องประชุมในตอนเก้าโมงครึ่ง ซึ่ง

ขณะนั้นเหลือเวลาเพียงแค่นึงชั่วโมง ตันตาลจึงฉุนววยรีบเร่งในการอาบน้ำแต่งตัวไปให้ทันประชุมที่ห้องประชุมสมาคมผู้ส่งเคราะห์คนยากจน คุณหญิงเหมิกากำลังคัดเลือกนางเอกละครของสมาคม ซึ่งล้วนแล้วแต่หน้าตา ท่าทาง ลักษณะตลกต่างๆ นานา พร้อมๆ กับการรอมินตราหรือลูกแก้ว ลูกสาวของคุณหญิงจะมาคัดเลือกด้วย โดยกำลังผจญกับรถติดอยู่บนถนน ตันตาลสายมากจึงเอามอเตอร์ไซด์ของเผือกคนรับใช้คนสนิทไปทำงาน แก้วกับตาลมาเจอกันบนถนน ทั้งคู่เขม่นขับรถแข่งกัน จนแก้วขับรถชนตาล ทั้งคู่เถียงกัน แก้วเข้าใจว่าตาลเป็นพวกมอริไซค์ของ ที่ธนาคารใกล้เวลาประชุม ทุกคนชะเง้อรอตาลจนเลยเวลา เดชพี่ชายตาลซึ่งเป็นประธานอำนวยการ ถูกต่อว่าจากกรรมการบริหารที่ตาลไม่มา ในขณะที่ตาลยังเถียงกับแก้ว และเรียกค่าเสียหายได้สองพันบาท

การพัฒนาเหตุการณ์

แก้วไปคัดเลือกได้เป็นนางเอกละคร เหมิกาพูดถึงลูกชายคุณหญิงกุลนารถน่าจะมาเป็นพระเอกละคร ซึ่งก็คือตาลนั่นเอง แก้วเล่าให้แม่ฟังเรื่องขับรถชน เหมิกาไว้วายเสียดาเงินที่ต้องเสียเงินสองพันให้มอเตอร์ไซด์ ที่บ้านคนใช้ทำแก้วแตกเหมิกาก็หักเงินอีก แก้วไปคุยกับพยัคฆ์พ่อที่ห้องกับแม่มาก พยัคฆ์บอกว่าเพราะความตระหนี่ถี่เหนียวของเหมิกาทำให้เขาไม่ต้องคอร์ปชั่น

ต่อมาตาลขับรถพาแม่ซึ่งเป็นประธานสมาคมไปส่งที่ประชุม ในขณะที่แก้วก็พาเหมิกาไปส่งเช่นกัน ขากลับทั้งคู่ขับรถชนกันอีก ครั้งนี้แก้วเข้าใจว่าตาลเป็นคนขับรถ ทั้งคู่เถียงกันอีก ทางด้านเดชรอดตาอย่างกระวนกระวายเพราะใกล้เวลานัดประชุมครั้งใหม่ แต่ตาลโดนเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยจับตัวไว้ เพราะไม่รู้ว่าเป็นรองประธานคนใหม่ ที่บ้านกุลนารถบอกตาลเรื่องอยากมีลูกสะใภ้ ตาลบอกไม่ยอมให้ใครมาแต่งงานด้วยเพราะเงิน เพราะนามสกุลรัชชานนท์ของตัวเอง

ตาลจะโทรฯ ไปแก้ม้งแก้วตามเบอร์ที่ให้ไว้ตอนรถชน กลับไปเจอเหมิกาแทน ตาลฝากบอกว่าจะไปเที่ยวที่บ้าน ตาลไปที่บ้านแก้ว ชื่อของแพงๆ พวกทุเรียนไป เหมิกาซึ่งปกติไม่ให้ใครเข้าบ้านได้ง่ายๆ เห็นแก้ม้งกินแพงๆ จึงให้ตาลเข้ามา ซึ่งแก้วโมโหมาก ตาลบอกจะมาใหม่ เหมิกาให้เอาของแพงๆ มาอีก

ทิพเกสรผู้หญิงที่ตาลควงด้วยตอนอยู่ต่างประเทศ หมายมั่นที่จะแต่งงานกับตาลให้ได้ ตาลพยายามหลบหลีกแต่ก็พยายามรักษาน้ำใจไม่ตัดรอนรุนแรง ในขณะที่แก้วมีเกษม

นักธุรกิจผู้ร่ำรวยกับโทรศัพท์ตลอดเวลา มาขอบพอ ซึ่งคุณหญิงเขมิกาก็พอใจมากเพราะความเป็นเจ้าบุญทุ่มของเกษม

งานละครการกุศลประสบปัญหาขาดพระเอก กุลนารถหาใครไม่ได้เลยนึกถึงตาล ตาลพยายามปฏิเสธเต็มที่ หากคนอื่น ๆ มาให้กุลนารถเลือกแต่ไม่มีใครเข้าตา ตาลจึงจำยอมต้องเป็นพระเอกละครให้กุล ซึ่งมีแก้วเป็นนางเอก ตาลต้องหาทางปลอมตัวไม่ให้แก้วจำได้โดยการติดหนวด

เงินของพลหลานชายของแก้วหายไปจากบัญชี แก้วพาพลไปที่ธนาคารเจอกับตาลเข้า เข้าใจว่าตาลไปเอาสต็อกๆ ของใครมาใส่ ขณะแก้วกับพลกำลังรอรองประธานธนาคาร ทิพเกษรมาหาตาลพอดี กำลังจะเรียกชื่อ แต่ตาลรีบออกไปบอกพลว่าจะเอาขนมมาให้ชะก่อน จึงรอดพ้นไปได้

วันที่ตาลต้องซ้อมละครกับแก้วมาถึง ตาลติดหนวดมาอย่างดีมาในนามของอนาวิล ลูกชายประธานสมาคม แก้วมองตาลด้วยความสงสัย ทั้งคู่ต่อล้อต่อเถียงกับตาลเรื่องการมาสาย ให้คนอื่นรอของตาลอีก ในบทรอบที่ต้องเล่นในเรื่องมีบทกอดของพระเอกนางเอก ตาลเลยแกล้งกอดใกล้ชิดกับแก้ว

ตาลเริ่มสนใจแก้ว อยากพิสูจน์รักแท้ จึงออกอุบายให้แม่ไปฝากคนเข้าทำงานบ้านเขมิกา โดยตัวเองจะไปทำงานเองเพื่อจะได้ใกล้ชิดชิดแก้ว กุลนารถเฝ้าความตระหนี่ของเขมิกา พุดจาจนรับคนงานเข้าทำงาน ตาลดีใจมาก แอบไปที่บ้านแก้วในตอนเย็นหลังเลิกงานโดยยืมชุดและมอเตอร์ไซด์ของหมึก กุลนารถสงสัยในพฤติกรรมของลูกชายมาก แต่จับไม่ได้ไล่ไม่ทัน

ที่บ้านแก้ว เขมิกาให้ตาลตัดหนวด ทำสวน โดยให้ค่าจ้างวันละสิบบาท ข้าวราดแกงหนึ่งมื้อและน้ำเปล่า ตาลได้ใกล้ชิดชิดแก้วสมใจ ในรูปของการยียวนปะทะคารมพ้อแแงแแงอน

ตาลต้องเผชิญกับสถานการณ์ความจะแตกหลายครั้งหลายหน และความสงสัยของแก้ว แต่ก็เอาตัวรอดมาได้ โดยให้แก้วเข้าใจว่าเขาเป็นคนขับรถของอนาวิล ที่หน้าตาคล้ายกัน แต่แก้วก็ยังสงสัย ปรีक्षाกับแพรคอยจับผิดตาลเช่นกัน แต่เขมิกากลับไม่เชื่อว่าจะมีใครมาปลอมตัวพิสูจน์รักแท้ในยุคนี

เกษมมาขอแก้ว เขมิกายกให้แต่โดยดีเพราะเห็นแก่ความรวย แก้วไม่เต็มใจแต่โดนเขมิกาบังคับ ตาลเข้าใจมากที่แก้วต้องแต่งงาน ตัดพ้อกับแก้วซึ่งมีใจให้กับตาลเหมือนกันแต่ไม่อาจเปิดเผยได้เพราะฐานะที่ต่างกัน ตาลเลยประชดด้วยการลาออก ตาลร้อนใจที่แก้วต้องแต่งงาน

กับเกษม เลยให้แม่ไปขอแก้วในนามอนาวิล เขมิกายกให้ทันทีเพราะอนาวิลรวยกว่าเกษม ทิพเกสร ยุงให้เกษมหาทางต่อสู้เอาแก้วกลับมาให้ได้ เพื่อตัวเองจะได้เป็นเจ้าของตาล

ในวันแสดงละคร เมื่อสบโอกาสแก้วหาทางดิ่งหนดของอนาวิลที่ตัวเองสงสัยอยู่ ได้สำเร็จ แก้วจึงพบว่า อนาวิลกับตาลเป็นคนคนเดียวกัน เธอเสียใจมากที่ถูกหลอกมาโดยตลอด

ตาลพยายามจ้อแก้วต่างๆ นานา แต่แก้วไม่ใจอ่อนง่ายๆ แต่ตาลก็ไม่ละความพยายาม คนในบ้านแก้วเองก็ช่วยกันวางแผนต่างๆ นานา จนแก้วยอมดีกับตาล

ชั้นภาวะวิกฤติ

ทิพเกสรมาเปิดเผยความสัมพันธ์ระหว่างตัวเองกับตาลว่ามีอะไรกันลึกซึ้งมาก่อน แก้วโกรธตาลมาก

ชั้นภาวะคลี่คลาย

ตาลไปคุยกับทิพเกสรจนเข้าใจว่าไม่อาจกลับไปมีความสัมพันธ์ได้เหมือนเดิม และ ยอมร่วมมือในแผนการของตาล ตาลประกาศแต่งงานกับทิพเกสร แก้วเสียใจมาก เขมิกายก เรื่องสปริตขึ้นมาเคี่ยวเข็ญให้แก้วไปงานแต่งงานของตาลจนได้

ขั้นตอนการยุติเรื่องราว

แก้วไปถึงงานแต่งงานพบว่าที่แท้เป็นงานที่จัดขึ้นให้ตาลกับตัวเอง ทั้งสองคนจึง ได้แต่งงานกัน

โครงเรื่องหลัก (Main Plot)

เป็นโครงเรื่องของชายหญิงที่พบกัน รักกัน เข้าใจผิด คินดีกัน สุดท้ายก็สมหวัง โดยพระเอกเจอนางเอกโดยเกิดอุบัติเหตุรถชนให้มีเรื่องมีราวกันและนางเอกเข้าใจว่าพระเอกเป็น พนักงานส่งเอกสาร ทั้งคู่เจออุบัติเหตุซ้ำรถชนกันอีก พระเอกสนใจนางเอก ประกอบกับ ต้องการหารักแท้ที่ไม่มองถึงฐานะและนามสกุลใหญ่โตของตัวเอง จึงหาทางปลอมตัวไปเป็นคนสวน ในตอนเย็น จนนางเอกรู้สึกรักแต่ไม่สามารถเปิดเผยได้ ในขณะที่บังเอิญทั้งคู่ก็ต้องเล่นละครการกุศล ด้วยกัน พระเอกต้องหาทางอำพรางหน้าตัวเอง ท่ามกลางความสงสัยของนางเอก แม่นางเอกจะ ยกนางเอกให้กับเศรษฐี ทำให้พระเอกน้อยใจที่นางเอกเลือกฐานะ แต่ความที่กลัวว่าจะเสียนางเอก ไป จึงให้แม่ไปขอนางเอกด้วย ซึ่งแม่นางเอกพอใจตระกูลนายธนาคารของพระเอกจึงยกให้ทันที

นางเอกจับได้ว่าพระเอกปลอมตัวมา โกรธมาก แต่พระเอกก็พยายามงอนง้อจนเข้าใจกัน และมีเหตุให้ไม่เข้าใจกันอีก แต่สุดท้ายพระเอกก็คิดแผนการฉ้อโกงได้แต่งงานกับนางเอก

ข. แก่นเรื่อง (Theme)

แก่นเรื่อง ลูกตาลลอยแก้ว เป็นแก่นของ Love Theme แสดงถึงความรักของหนุ่มสาว พระเอกกับนางเอก ว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร มีอุปสรรคอย่างไร จบลงอย่างไร

ค. ความขัดแย้ง (Conflict)

ความขัดแย้งในละคร เรื่อง ลูกตาลลอยแก้ว เป็นความขัดแย้งระหว่างคนกับคน โดยมีคู่แย้ง (binary opposition) ระหว่าง รักที่ไม่คำนึงถึงฐานะ กับ รักที่คำนึงถึงฐานะ

พระเอกกับนางเอก โดยพระเอกเป็นด้านของความจน (ที่ปลอมมา) นางเอกเป็นด้านของความรวย

ซึ่งเรื่องที่ขัดแย้งเป็นเรื่องของความคิดที่เกี่ยวกับความรัก ระหว่างพระเอกกับนางเอก นอกจากนี้ยังมีแม่ของนางเอก และค่านิยมของสังคมในเรื่องความร่ำรวย ความคิดว่าไม่ควรแต่งงานกับคนที่มีฐานะต่ำกว่า นอกจากนี้ยังขัดแย้งกันในเรื่องความรักต่างชนชั้น ระหว่างนางเอกกับพระเอก โดยพระเอกต้องการหาคนรักที่ไม่มองถึงชาติตระกูลและฐานะของตัวเอง ในขณะที่นางเอกไม่กล้ารับรักคนที่ไม่ใช่ชาติตระกูลและฐานะ

ง. ตัวละคร (Character)

ลักษณะตัวละครเป็นแบบตายตัว (Typed Character)

พระเอก

ต้นตาล หล่อ ฐานะดี ต้องการหาคนรักที่ไม่มองถึงชาติตระกูลและฐานะ
เจ้าแผนการ กระล่อน ทะเล้น ทำงานเป็นรองประธานธนาคาร

นางเอก

ลูกแก้ว สวย ฐานะปานกลาง ไม่กล้ารับรักคนที่ต่ำกว่าทั้งฐานะและชาติตระกูล
ช่างสงสัย แง้งอน มีเมตตา เชื่อฟังแม่ ไม่ทำงาน

แม่นางเอก

เซมิกา ตระหนี่ถี่เหนียว ชอบความร่ำรวย ของฝากของฟรีทุกชนิด อยากให้ลูกสาวแต่งงานกับคนรวย ปากร้ายใจดี เป็นใหญ่ในบ้าน

ผู้ร้าย

ทิพเกสร สาวสมัยใหม่ มั่นใจตัวเอง เคยมีความสัมพันธ์กับพระเอก ตามพระเอกไม่ลดละ บอกนางเอกเรื่องความสัมพันธ์กับพระเอก ทำให้นางเอกโกรธพระเอก

ผู้ช่วยเหลือ

หมึก เป็นคนใช้คนสนิท ทำทางดั่งดั่ง ชอบต่อล้อต่อเถียงกับพระเอก ตลกคอยช่วยพระเอกยามคับขัน

ซึ่งปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อกัน (interaction) ของตัวละครหลักเป็นดังนี้

พระเอกกับนางเอก ชอบนางเอก จนวางแผนเข้าไปใกล้ชิดในฐานะที่ต่ำกว่า รักพระเอกแต่ไม่สามารถ ยอมรับได้เพราะความต่าง

แม่นางเอกกับพระเอก ตระหนี่ถี่เหนียว แต่พอใจที่หาของฝากมาให้ ตีกันลูกสาวจากพระเอก ตอนหลังเมื่อรู้ว่าเป็นเศรษฐีปลอมตัวมาสนับสนุนเต็มที่

ผู้ร้ายกับนางเอก เขม่นางเอก เพราะพระเอกสนใจนางเอก ทำให้นางเอกเข้าใจผิดพระเอก

พระเอกกับผู้ร้าย เคยมีความสัมพันธ์กันมาก่อน พระเอกไม่ต้องการสานต่อ ในขณะที่ผู้ร้ายต้องการแต่งงานกับพระเอก

ผู้ช่วยเหลือกับพระเอก คอยซัดคอก แต่ก็เป็นคนช่วยเหลือพระเอกยามคับขัน

จ. บทสนทนา (Dialogue)

ลูกตาลลอยแก้ว ถ่ายทอดวาทกรรม ว่า “อย่าตัดสินความรักด้วยชั้นที่เห็นภายนอก” เรื่องของรักระหว่างชนชั้น แต่เนื่องจากเป็นละครแนวโรแมนติกคอมเมดี้ จึงไม่ได้สื่อออกมาชัดเจนมากนัก เพียงแต่แฝงอยู่ในเรื่อง

ลักษณะของบทสนทนา มีลักษณะสั้น โดยมากจะมีลักษณะตลก ผ่านตัวละคร
หลายๆ ตัว เช่น พระเอก คนรับใช้พระเอก แม่นางเอก พ่อนางเอก คนรับใช้บ้านนางเอก

บทสนทনার่วมสมัย หยิบยกปัญหาเศรษฐกิจมาพูดกันมาก เช่น

พระเอกโวยวายกับนางเอกที่โกรธไม่ยอมรับโทรศัพท์

ตาล (เสียงดังอย่างแค้นใจ) ผมโทรฯ สามสิบครั้งแล้ว ค่าโทรศัพท์เก้าสิบบาท นี่มันยุค IMF ผมต้องประหยัดเข้าใจมั๊ย ให้ผมโทรศัพท์จ้อคู่หมั้นตัวเองวันละสามสิบครั้งได้ยังไง และถ้าคุณไม่ยอมหายโกรธ ผมมีต้องโทรฯ ร้อยครั้งหรือไง คุณมินทรา

แม่บ้านบ้านพระเอกเข้าใจว่าที่บ้านกำลังวุ่นเรื่องธุรกิจธนาคารไปได้ดี เลยถาม
เจ้านายตอนกำลังตั้งโต๊ะอาหาร

นวล น้ากัลยณาการจะได้กำไรเยอะ เห็นเพิ่มทุนกันใหญ่...

วลัย (หัวเราะกระซิบนวล) นวลอย่าพูดเรื่องเพิ่มทุนกับนายธนาคาร...

นวล แล้วพูดเรื่องอะไรได้มั่งคะ

เดช เรื่องอะไรก็ได้ทั้งนั้นถ้าเกี่ยวกับเงิน

นวล เรื่อง IMF ได้มั๊ยคะ

เดช คดข้าวมาดีกว่า

แม่บ้านปลอบแม่พระเอกที่หาทางช่วยพระเอกเรื่องความรัก

นวล ทำอะไรนวลทำด้วยคะ คุณผู้หญิงไม่ต้องกลัว เราต้องช่วยกันชาติถึง
จะเจริญนะคะ ยิ่งเป็นยุค IMF อย่างนี้เราต้องหันหน้าเข้าหากันนะคะ
อย่าทะเลาะให้ชาวบ้านชาวเมืองอื่นเห็น

แม่นางเอกพูดเรื่องการประหยัดน้ำกับแม่พระเอก

กุล น้ำของชาติ

เขมิกา ค่ะ น้ำของชาติ ชาติไทยเนี่ยแหละคะ น้ำขาดแคลนมากๆ อาจต้อง
กั๊น้ำจาก IMF นะคะ ฉันทละกลัวจริงๆ

นอกจากนี้ยังพูดถึงนโยบายรัฐที่กำลังรณรงค์ เช่น รวมพลังหารสอง การร้องเพลงที่กำลังได้รับความนิยมในเรื่องของ พระเอก อย่างเพลงคนจนมีสิทธิ์ใหม่ครับ หรือคนใช้ ร้องเพลงไม่ธรรมดา

จ. ฉาก (Setting)

ฉากส่วนใหญ่จะเป็นบ้านของพระเอกนางเอก ห้องนอน ห้องรับแขก โต๊ะอาหาร ครัว สนามหญ้า แสดงถึงเรื่องราวในครอบครัว นอกจากนี้มีฉากตึกที่ทำงาน ห้องทำงาน ห้องประชุม แสดงอาชีพพระเอก หอประชุม เวทีละคร และฉากโรงพยาบาล ฟิตเนสสำหรับแอโรบิค (เดิมในเรื่องผู้เขียนบทให้เป็นบึงเจ็ดสี) แสดงถึงความหิวโหยทันสมัย และค่านิยมในการบริโภค

ข. ตอนจบ (Ending)

จบแบบสุขนาฏกรรม (Happy Ending) โดยเหตุการณ์ก่อนจบ เมื่อถึงจุดสุดยอด (Climax) ของเรื่อง ผู้ร้ายไปพูดให้นางเอกเข้าใจผิดพระเอกเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร้ายกับพระเอก นางเอกโกรธพระเอก พระเอกไปคลี่คลายโดยการทำความเข้าใจกับผู้ร้าย และวางแผนการหลอกนางเอกให้มางานแต่งงาน และได้แต่งงานกันที่สุดในที่สุด

ฉ. มุมมองในการเล่าเรื่อง (Point of view)

เป็นการเล่าแบบรู้รอบด้าน โดยเล่าอย่างไม่มีข้อจำกัด หยั่งรู้จิตใจของตัวละครทุกตัว

กลวิธีการเล่าเรื่องให้ดึงดูดใจ

ลูกตาลลอยแก้ว ใช้กลวิธีในการเล่าเรื่องให้ดึงดูดใจ หลากหลายมาก โดยมากมักจะเน้นความตลกทั้งตลกคำพูด ตลกท่าทาง ตลกสถานการณ์ โดยกลวิธีการดึงดูดใจดังนี้

1. จังหวะในการดำเนินเรื่อง

เล่าเรื่องเร็ว เข้าถึงประเด็นของเรื่องในทันทีในตอนแรกของเรื่อง ใช้ความด่วนเร็วในตอนเปิดเรื่องโดยการแตกเป็นหลายคัทในแต่ละฉาก และใช้การตัดภาพเร็วแรง โดนามิคคัทเพื่อดึงความสนใจ ความตื่นเต้นจากผู้ชม เช่น ในฉากที่ 3 ของตอนเปิดเรื่องตอนที่ 1 ที่พนักงานในบริษัทพระเอกเตรียมตัวต้อนรับพระเอก โดยแตกเป็นคัทต่างๆ สั้นๆ จำนวน 10 คัท เช่น

คัท 1 เลขากับพนักงานหญิงวิ่งนำหน้าพนักงานชายไปตามทางเดิน พนักงานวิ่ง แยกย้ายกันไปตามทาง

คัท 2 พนักงานชายวิ่งมาประกาศ เรื่องท่านรองประธานคนใหม่จะมา ไคนามิคคัท

คัท 3 ทุกคนลุกจากโต๊ะทำงาน เร่งรีบออกไป ไคนามิคคัท

คัท 4 ฝ่ายตรวจเงินและตราสารหนี้ ทุกคนลุกออกไปท่าทางตื่นเต้น ไคนามิคคัท

คัท 5 ห้องเตรียมอาหารว่าง เลขาบอกทุกคน กระตือรือร้น เตรียมอาหารว่าง แซมเปอญ ดอกไม้ ไคนามิคคัท

คัท 6 คนขับรถถามว่าใครเป็นรองประธานคนใหม่ ทุกคนชะงักงานที่ทำ มองเลขา อย่างสงสัย ไคนามิค

คัท 7 ทุกคนตื่นเต้น หยอกล้อวุ่นวาย สีหน้าสงสัยรองประธานคนใหม่เป็นใคร ไคนามิคคัท

คัท 8 ฝ่ายการเงิน ถามกันแข็งแะ ว่าใคร ไคนามิค

คัท 9 ฝ่ายสินเชื่อ ถามกัน ว่าใคร ไคนามิค

คัท 10 เลขาถามประธานว่าใครมาเป็นรองประธาน

การใช้ภาพตัดเร็วนั้น ใช้ในหลายๆ ช่วงของละคร นอกจากนี้ใช้การตัดสลับ ระหว่างเหตุการณ์ การซ้อนภาพผ่านเวลา เหตุการณ์เดียวใช้หลายฉากต่อเนื่องกัน เช่น ตัวละคร แต่งตัวพร้อมกับพูดโทรศัพท์ไป ในห้องนอน ต่อเนื่องมายังบันได ลงบันไดไป และปิดฝาโทรศัพท์ มือถือให้มีเสียงดัง

ใช้การรับการกระทำจากฉากที่ผ่านมาทันที เช่น เพื่อนถามนางเอกว่าขับรถเร็วมั๊ย จากต่อมาขึ้นภาพด้วยนางเอกขับรถเร็วทันที

การข้ามผ่านเวลาอย่างรวดเร็ว เมื่อพูดถึงเหตุการณ์หนึ่งว่าจะมาถึงเมื่อไร (การประชุมสมาคม) เหตุการณ์นั้นก็มาถึงในทันทีในฉากต่อไป

2. การทิ้งจุดตื่นเต้นในท้ายฉาก

ทิ้งจุดตื่นเต้นแทบทุกฉาก โดยมักจะทิ้งด้วย

1. จะเกิดวิกฤติ เช่น พระเอกจะถูกจับได้ว่าปลอมตัว พระเอกถูกสงสัยเรื่องปลอมตัว ตัวละครไม่พอใจจะมีผลอย่างไรบ้าง ตัวละครกำลังทะเลาะกัน ตัวละครไม่พอใจจะไปเอาเรื่อง ตัวละครคิดสิ่งที่จะส่งผลต่อตัวเอก พระเอกมีที่ท่าจะมีความสัมพันธ์กับผู้ร้าย
2. เกิดวิกฤตขึ้น เช่น พระเอกถูกจับได้ว่าปลอมตัว
3. เป็นปริศนา เช่น พระเอกจะถูกจับได้หรือไม่ ทั้งคำถามสำคัญไว้ยังไม่ตอบ ทั้งคำถามไว้ให้คิด ตัวละครจะอย่างไรต่อไป
4. ตัวละครตกใจ เช่น มีสิ่งไม่คาดคิดเกิดขึ้น
5. มีสิ่งแปลกใจ เช่น ตัวละครมีจุดมุ่งหมายอะไร
6. ตื่นเต้น เช่น พระเอกจะถูกจับได้หรือไม่ มีคนรู้ความลับพระเอกแล้วจะเป็นอย่างไร

3. การดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร

ไม่มีการตบตี ด่าทอ แต่จะดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงจากลักษณะของตัวละคร เช่น ตระหนี่ถี่เหนียวมาก มีพฤติกรรมสุดขั้วโดยการให้คนใช้ในบ้านพกสมุดไว้จดหักเงินในการทำของเสียหาย การบ่นว่า การทะเลาะกันของพระเอกนางเอกทุกครั้งที่พบหน้า

4. ลักษณะอื่นๆ ที่ปรากฏ

ดึงดูดความน่าสนใจด้วยเทคนิคปิดภาพ เช่น ตัวละครแต่งตัวเร็ว ใช้เทคนิคสโลว์ภาพ ตอนพระเอกจะเจอกับแม่นางเอกในตอนที่ไม่ปลอมตัว ให้ผู้ชมลุ้นว่าความลับจะถูกเปิดเผยหรือไม่ พระเอกจะแก้ไขสถานการณ์นี้อย่างไร การตัดภาพเลียนแบบภาพยนตร์เรื่องซูเปอร์แมน ตอนแปลงตัว ในตอนที่พระเอกต้องรีบเปลี่ยนจากเสื้อนอกไปบ้านนางเอกเพื่อเป็นคนสวน ใช้ท่าทางที่ตลกเลียนแบบการ์ตูนในทอมกับเจอร์รี่ ตอนพระเอกใส่หนวดปลอม มีคนใช้ตามดู โดยทั้งหมดเพื่อดึงอารมณ์สนุกขบขันจากผู้ชม

จากการพิจารณาถึงองค์ประกอบของการเล่าเรื่องและกลวิธีการเล่าเรื่องของละครโทรทัศน์เรื่อง ลูกตาลลอยแก้ว สรุปได้ดังนี้

ลูกตาลลอยแก้ว มีโครงเรื่อง (Plot) และ แก่นเรื่อง (Theme) เป็นเรื่องราวความรักระหว่างชนชั้น แต่เป็นชนชั้นแบบปลอมๆ ที่พระเอกในชนชั้นสูงปลอมมาเป็นชนชั้นล่างรักนางเอกในชนชั้นกลาง โดยมีความขัดแย้ง (Conflict) ระหว่าง รักที่ไม่คำนึงถึงฐานะ กับ รักที่คำนึงถึงฐานะที่

พระเอกกับนางเอก เป็นด้านตรงข้ามกันระหว่างความคิดในเรื่องความรักกับชนชั้น โดยพระเอกแสวงหาความรักที่ไม่มองถึงชาติตระกูล ฐานะ ในขณะที่นางเอกไม่กล้ารักคนที่ไม่ใช่ชาติตระกูล ฐานะ ซึ่งบทสนทนา (Dialogue) ถ่ายทอดวาทกรรม ว่า “อย่าตัดสินความรักด้วยชนชั้นที่เห็นภายนอก” มีฉาก (scene) แสดงถึงฐานะทางสังคม และมีฉาก ไลฟ์สไตล์ที่ทันสมัยเช่น โรงหนัง ฟิตเนส คอร์ตกีฬาสควอช โดยเรื่องราวจบ (Ending) แบบความจริงปรากฏว่าพระเอกเป็นชนชั้นสูงจึงแต่งงานกันได้

บทละครเล่าเรื่อง แบบรู้รอบด้าน (The Omniscient) โดยเล่าเรื่องอย่างรวดเร็ว เข้าถึงปมเรื่องในทันที ให้ความด่วนเร็วในตอนเปิดเรื่อง ใช้เทคนิคการแตกเป็นหลายคัทในแต่ละฉาก และใช้การตัดภาพเร็วแรง เพื่อดึงความสนใจ ความตื่นเต้นจากผู้ชม ทั้งจุดตื่นเต้นในท้ายฉากด้วยจะเกิดวิกฤติ มีวิกฤติเกิดขึ้นตัวละครจะอย่างไรต่อไป และทิ้งปริศนาที่ต้องติดตามต่อไว้ ทั้งความตื่นเต้นว่าจะมีวิกฤติเกิดหรือไม่ ไม่มีการดึงดูดด้วยความรุนแรง แต่แรงด้วยลักษณะความสุดขีดของตัวละคร เช่น แม่นางเอกที่ตระหนี่จัด ใช้ดึงดูดความน่าสนใจด้วยเทคนิคค่อนข้างมาก การตัดภาพเลียนแบบภาพยนตร์ การใช้ท่าทางที่ตลกเลียนแบบการ์ตูนในทอมกับเจอร์รี่ เพื่อดึงอารมณ์สนุกขบขันจากผู้ชม

ละครที่ได้รับความนิยมปี พ.ศ. 2541

4.1.14 เรื่อง ลูกสาวกำนัน

ภาพที่ 14 ►
ละครเรื่อง ลูกสาวกำนัน

วีรกรรมของ ลูกสาวกำนันจอมเฮี้ยว แห่งอำเภอเนินกระโทก ที่แปรเปลี่ยนเป็นหญิงสาวอ่อนหวานเมื่อพบกับปลัดอำเภอหนุ่ม ท่ามกลางการกันทำด้วยความหวังลูกสาวของกำนัน และความสนุกสนาน ตลกขบขันกับเรื่องราววุ่นๆของคนในเนินกระโทก ภาพชีวิตชนบทที่ใกล้ตัว ทำให้ลูกสาวกำนันเป็นละครที่ได้รับความนิยมในปี พ.ศ. 2541

จากความนิยม ลูกสาวกำนัน มีความยาวถึง 33 ตอน จากการวิเคราะห์บทละครโทรทัศน์ มีลักษณะของการเล่าเรื่องดังนี้

องค์ประกอบของการเล่าเรื่องในบทละครโทรทัศน์

ก. โครงเรื่อง (Plot)

ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน "ลูกสาวกำนัน" มีขั้นตอน ดังนี้

การเริ่มเรื่อง

แดงโม ขับเรื้อหางยาวโอบเฉี่ยวอยู่ในคลอง ขณะที่อ้อมลูกน้องคนสนิทของแดงโม กำลังถูกบุญห่อลูกแก้วแก๊งโรส และสมุน โหย ห้อย เสง รุมกระทืบเพราะโกงไฮโล ร้องเรียกให้แดงโมช่วย แแดงโมมาช่วยอ้อมปราบพวกบุญห่ออยู่หมัด บุญห่อหลงรักแดงโมมานาน แต่แดงโม

ไม่รักตอบ ความแค้น ชอบชกต่อยของแดงไม่ทำให้นุญห่อสงสัยว่าใครจะเป็นสามีของแดงไม่ในขณะที่ ปลัดไชยามาถึงเนินกระทอกอย่างทุลักทุเลพอดี

การพัฒนาเหตุการณ์

ทองย้อยเสมียนอำเภอก คอยดูแลไชยา แนะนำกลยุทธ์ในการเข้าถึงประชาชน เนินกระทอก ว่าต้องเข้าหาลูกสาวกำนัน ที่เนินกระทอกเล่นการพนันกันมากโดยมีบุญห่อเป็นเจ้าของมือ ไชยาตามจับไฮไลขณะที่แดงไม่กับอ่วมกำลังแก้งบุญห่อ จึงเข้าใจว่าแดงไม่เล่นไฮไลด้วยกลีบถูกแดงไม่กับอ่วม รุมตี กำนันแอบหนียุพินไปหาหวานตา เจ้าของสวนอาหารประจำอำเภอก แแดงไม่บุกไปตามพ้อเจอกับปลัดไชยาอีก ทั้งคูมีเรื่องกัน ไชยาหาว่าแดงไม่ใช่นักพนันนักเลง แแดงไม่ประกาศิตให้ปลัด ออกจากเนินกระทอกภายในสี่สิบสี่ชั่วโมง กำนันพยายามจะไกลเกลี่ย

คนเนินกระทอกติดการพนันอย่างหนักโดยมีเจ้าแก้ว และหลงจู๋ โรงสืออยู่เบื้องหลัง ไชยาและกำนันจึงปรึกษากันที่จะกำจัดกำนัน พัฒนาความคิดของชาวเนินกระทอก แต่การประชุมที่วัดกลับถูกแดงไม่กับอ่วมตัดสายไฟ กำนันหาทางประสานไมตรีระหว่าแดงไม่กับปลัดไชยาตามคำแนะนำของยุพินด้วยการเชิญไชยามาเที่ยวและกินข้าวที่บ้าน แต่แดงไม่กลับพาปลัดไปนั่งรถอีแต้นชมไร่และทำอาหารแผลงๆ อย่าง จระเข้หนึ่งซี่อิว ตะขาบอบเกลือ กบมะระขึ้นวอด ตัวเงินตัวทองสยองขวัญ ให้กินแทน กำนันบังคับให้แดงไม่ไปขอโทษไชยา แแดงไม่กลัวเสียฟอร์มเลยเลือกไปขอโทษตอนไชยาหลับ แต่ไชยาตื่นอยู่ แแดงไม่อายมาก

ครูทะนงมีปัญหาเรื่องเกี่ยวกับเจ้าแก้ว เจ้าแก้วให้หลงจู๋ไปยึดที่ แต่แดงไม่มาช่วยไว้อ้างกฎหมายให้ไปฟ้อง กลุ่มเจ้าแก้วแค้นทะนงและแดงไม่มาก ให้หลงจู๋ไปเผาบ้านครูทะนง พวกกำนันแดงไม่ และชาวบ้านไปช่วยกันดับไฟ ครูทะนงปลุกกระดมชาวบ้าน เรื่องสิทธิ์ในที่สาธารณะ หลงจู๋ยุให้ฆ่าครูทะนงและแดงไม่ บุญห่อคัดค้านเสนอแนวทางสันติวิธี บุญห่อพาเจ้าแก้วไปสู้ขอแดงไม่ แต่กลับหงายหลังกลับมาไม่เป็นท่า ไชยาแซวแดงไม่ที่มีคนมาขอ สี่ทองลูกสาวเจ้าแก้วจมน้ำ ทะนงช่วยไว้ หลงจู๋ที่หมายปองศรีทองซุ่มทะนง

ในงานบุญแข่งเรือประจำปีของวัด แแดงไม่กับบุญห่อทำแข่งเรือกัน ปลัดไชยาสั่งห้ามเล่นการพนัน บุญห่อจึงทำพนันแดงไม่ว่าใครแพ้ต้องถอดเสื้อผ้าชั้นนอกชั้นใน แแดงไม่เริ่มสองกระจะกดูความสวยของตัวเอง ตามอ้อยควันว่าอย่างตัวเองมีวาสนาเป็นคุณนายมัย ในขณะที่ปลัดไชยาบอกกับทองย้อยว่าถ้าจะเลือกผู้หญิงจะเลือกที่เป็นผู้หญิงจริงๆ เป็นกุลสตรี วันแข่งเรืออ้อยควันแอบเอาสลอตไปใส่ในน้ำดื่มให้ฝีพายของบุญห่อกิน ทีมบุญห่อจึงแพ้ทีมแดงไม่ ต้องแก้ผ้า มีชาวบ้านแดงไม่และอ่วม มาอุทานเรื่องความเล็ก

สีทองชอบพอกับครุฑะนงหลงจู้ไม่พอใจจับทะนงไป ถ้ำแก่จับสีทองขังไว้ในห้อง พวกแดงโม ปลัดไชยาช่วยไปช่วยทะนงกัน ด้วยความสงสารน้องสาวเห็นใจในรักแท้บุญห่อจึง ไขกุญแจห้องให้สีทองออกมา หลงจู้จะยิงแดงโมปลัดไชยากระโดดขวางไว้ได้รับบาดเจ็บ แดงโม ร้องให้กั้วปลัดจะตาย

สีทองไปบ้านทะนง ไม่ยอมกลับบ้านกับถ้ำแก่ตัดพ้อตัดลูกกัน หลงจู้แค้นมาก ชัดแย้งกับถ้ำแก่จึงจับสีทองไปข่มขืนและเรียกค่าไถ่ พวกแดงโม ถ้ำแก่และทะนงตามไปช่วยสีทอง ไว้ได้ ถ้ำแก่ขับหลงจู้ออกไป ก่อนไปหลงจู้กล่าวคำอาฆาตไว้ ถ้ำแก่เห็นความดีของทะนงยอมรับ เป็นลูกเขย แดงโมแต่งหน้าทาปากไปเยี่ยมปลัดไชยา แต่ถูกไชยาและตีกับหวานตาที่มาเกาะเกาะ ไชยาหัวเราะกัน แดงโมโกรธออกไปและไม่ยอมไปเยี่ยมปลัดอีกเลย อ่วมหาทางให้แดงโมไปเยี่ยม ปลัดโดยจระไนของเยี่ยมให้ฟัง ตกกลางคืน แดงโมแอบปิ่นเข้าห้องปลัดไชยา กินของเยี่ยมอย่าง เอร์ดิอ่อย ไชยาแก้งหลังละเมอว่าคิดถึง แดงโมสวย แดงโมไปถามยุพินเรื่องความสวย ยุพิน บอกกำนันว่าแดงโมกำลังมีความรักกับไชยา กำนันโมโหวงลูกสาว

ยุพินเสนอว่าควรรับไชยามาดูแลที่บ้าน แดงโมกับปลัดไชยาได้ใกล้ชิดกัน ไชยาจะ พาแดงโมไปกรุงเทพฯเพื่อไปหาแม่ ตกกลางคืนกำนันมานอนเฝ้าไชยา บุญห่อกับสมุนรู้ว่าแดงโม จะไปกรุงเทพฯจึงวางแผนเจาะยางรถไชยา ทำให้ทั้งหมดต้องไปรถอืดันกัน มีบุญห่อกับสมุนแอบ ตามไปด้วย แม่ไชยาเห็นแดงโมพอใจมาก ทั้งหมดไปเที่ยวกันที่ต่างๆ กำนันออกอุบายไปเที่ยว อาบอบนวด ไชยาสงสัยแอบตามไป กำนันเจอไชยากับหมอนวดพอดี เลยโทรหายุพินกับแดงโม ให้มาหวังจะให้แดงโมเลิกกับไชยา แต่กลับถูกไชยาปลอมตัวเข้าไปห้องที่กำนันอยู่กับหมอนวดแทน ยุพินอาละวาดกำนันจนอ่วม

กลับจากกรุงเทพฯ ปลัดไชยาให้นายอำเภอไปขอแดงโม บุญห่อร้องไห้เสียใจ กำนัน อ้างเหตุผลสารพัดไม่ยอมยกแดงโมให้ปลัดไชยา แต่โดนแดงโมกับยุพินขู่กำลังจะพูดคำว่ายกให้ แต่บุญห่อตะโกนว่าไฟไหม้เสียก่อน เมื่อทุกคนไปถึงกลับกลายเป็นไฟไหม้กองฟาง กำนันยึดยกจะ ไม่ยกแดงโมให้อีก แดงโมยิงปืนบอกว่าถ้าไม่ยกให้จะยิงอ่วมให้ตาย กำนันรีบยกให้ทันที เทวีผู้หญิง ที่ไชยาเคยพลาดท่ามีความสัมพันธ์ตอนอยู่เมื่องนอก ชีวิตตกอับสามี่ฝรั่งทิ้ง เลยคิดจะจับไชยา เมื่อรู้ว่าเขากำลังจะแต่งงาน จึงคิดจะไปขัดขวาง

ในวันงานแต่งงานบุญห่อวางแผนให้แพชบวนขันหมากล้ม กำนันอ้างเหตุไม่ยอม ให้นำมัน แต่ทุกคนไม่ยอม กำนันขัดไม่ได้จำใจให้แดงโมแต่งงานกับไชยา แต่ยังไม่ทิ้งลายแก้งหมุน นาฬิกาให้เวลาเข้าหอไม่ถึงชะที่ ทุกคนจับได้ แดงโมจึงได้เข้าหอกับไชยา แต่กำนันไม่วายมาเรียก แดงโมอีก จนยุพินต้องมาดึงกำนันไป

เทวีมาถึงเนินกระทอกอย่างตุลั๊กทุเล ประกาศตัวว่าเป็นเมียปลัดไชยา แดงโมเสียใจมากหนีไปอยู่กับเพื่อนที่กรุงเทพฯ ญาติพนักงานให้แดงโมทำงานในบริษัทที่พรเทพเป็นเจ้าของ พรเทพทำดีกับแดงโม แต่ลับหลังมองด้วยสายตาเจ้าเล่ห์ ไชยาพยายามตามหาแดงโม บุญห่อและกำนันเช่นกัน ทุกคนโกรธไชยาหาว่าเป็นคนหลอกหลวง เทวียี้ดบ้านไชยาประกาศตัวว่าเป็นคุณนาย นายอำเภอ ไชยาทำอะไรไม่ได้ต้องหนีไปนอนบ้านภารโรงอำเภอ แดงโมเขียนจดหมายมาบอกที่บ้านว่าอยู่ที่ไหน ทุกคนปิดไชยาแต่ยุพินใจอ่อนบอกไชยาไป ไชยากำนัน ไปตามแดงโมไม่ยอมกลับ ชัยยังทำท่าสนิทสนมกับพรเทพจนไชยาหึงหวงแต่ก็ทำอะไรไม่ได้

หลงจูแนะนำลูกพี่ใหม่คือชาติรีให้เข้าไปหาประโยชน์ในเนินกระทอก เอาการพนันเข้าไป จะลงสมัครการเมืองท้องถิ่น คนในเนินกระทอกเล่นการพนันกันอย่างหนัก ไชยาทำแผนให้แดงโมกลับเนินกระทอกด้วยการหลอกให้กำนันไปนอนในโรงสะอาดะเคราะห์ ให้อ่วมไปบอกแดงโมว่ากำนันตาย แดงโมมาพร้อมกับพรเทพและญาติ พบว่าเป็นเรื่องหลอกจึงโกรธไชยามาก พรเทพไปดูที่ต่างๆสนใจจะพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ โครงการพันล้าน ได้เจอกับชาติรีทั้งคู่เขม่นกันเพราะต่างคนต่างเข้ามาหาผลประโยชน์ในเนินกระทอก แต่ใช้วิธีที่แตกต่างกัน ไชยาพยายามจ้อแดงโมแต่ไม่เป็นผล เพราะเทวีคอยตามราวี ต้องให้แม่ที่เป็นคุณหญิงมาปราบเทวีโดยใช้การทำดีกับเทวี แต่ก็ให้ทำงานบ้านอย่างหนัก

คนเนินกระทอกติดการพนัน คิดจะขายที่ พรเทพคิดแผนขึ้นมา จะฮุบที่กำนันที่มีพันไร่โดยใช้แดงโมเป็นสะพาน คิดการแข่งรถแรลลี่ขึ้นมา สร้างข่าวว่ามีแดงโมเป็นเดิมพัน ชาติรีลงแข่งด้วยรวมถึงบุญห่อ ไชยาเมื่อรู้ข่าวสมัครลงแข่งด้วยทันทีกลัวแดงโมจะตกเป็นของคนอื่น ชาติรีคิดจะฆ่าไชยาในวันแข่งรถ แดงโมเมื่อรู้ข่าวว่าตัวเองตกเป็นเดิมพันจึงลงแข่งเพื่อป้องกันตัวเอง กำนันลงแข่งด้วยเช่นกัน

ขึ้นภาวะวิกฤติ

เมื่อไชยาขับรถแรลลี่มาถึงที่เปลี่ยวถูกคนของชาติรีดักยิง

ขึ้นภาวะคลี่คลาย

แดงโมตกใจที่ไชยาโดนยิง จะพาไปส่งโรงพยาบาล ขับรถขับเคี่ยวกับชาติรี กระแทกชาติรีตกถนนไป ไชยาแก้งเจ็บหนัก แดงโมบอกรักไชยาบอกอย่างเพิ่งตาย แดงโมขับรถเข้าเส้นชัย ไชยาบอกแค้โดนปืนถาก เทวีเข้ามาดีใจที่ไชยาชนะ แดงโมตอยหน้าเทวีในฐานะภรรยา ที่ถูกต้องตามกฎหมายและลูกสาวกำนัน เทวีหนีไปหาพรเทพ กลับถูกนภดาตบแสดงตัวว่าเป็นเมียพรเทพ ตำรวจจับชาติรีที่วางแผนฆ่าไชยา

ขั้นตอนการยุดิเรื่องราว

แดงโมกับไชยาเข้าใจกัน เริ่มต้นชีวิตกันใหม่

โครงเรื่องหลัก (Main Plot)

เรื่องของชายหญิงที่พบกัน รักกัน เข้าใจผิด คืนดีกัน สุดท้ายก็สมหวัง ที่นางเอก (แดงโม) ลูกสาวกำนันแห่งเนินกระโทก พบกับพระเอก (ไชยา) ที่เพิ่งย้ายมาอยู่ที่เนินกระโทก นางเอกกับพระเอกเขม่นกันจากพระเอกเข้าใจผิดไล่จับนางเอกคิดว่านางเอกเล่นไฮโล เหตุการณ์ที่ต้องร่วมแก้ปัญหา ทำให้ทั้งคู่รักกัน ฝ่าฟันความหวังลูกสาวของพ่อนางเอกจนแต่งงานกันได้ แต่กลับต้องแยกจากกันเพราะผู้ร้าย (เทวี) มาแสดงตัวเป็นเจ้าของพระเอก นางเอกโกรธจึงหนีไป เมื่อมีเหตุเกิดขึ้นที่เนินกระโทกนางเอกกลับมา ต่อมาพระเอกถูกยิง นางเอกหายโกรธ ทั้งคู่กลับมาเริ่มชีวิตกันใหม่

ข. แก่นเรื่อง (Theme)

แก่นเรื่องของลูกสาวกำนัน เป็นแก่นของ Love Theme แสดงถึงความรักของหนุ่มสาว พระเอกกับนางเอก ว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร มีอุปสรรคอย่างไร จบลงอย่างไร

ค. ความขัดแย้ง (Conflict)

ความขัดแย้งในละคร เรื่อง ลูกสาวกำนัน เป็นความขัดแย้งระหว่างคนกับคน โดยมีคู่แย้ง (binary opposition) ระหว่าง ตรงไปตรงมา กับ ใช้เล่ห์เหลี่ยม

นางเอกกับผู้ร้าย

นางเอก (แดงโม) เป็นด้านของความตรงไปตรงมา ผู้ร้าย (เทวี) เป็นด้านของความเจ้าเล่ห์

โดยขัดแย้งในเรื่องของความรัก ระหว่างนางเอก (แดงโม) พระเอก (ไชยา) และผู้ร้าย (เทวี)

ง. ตัวละคร (Character)

ลักษณะตัวละครเป็นแบบตายตัว (Typed Character)

นางเอก

แดงโม สวย แก่น ขน บู้ ตรงไปตรงมา ชอบช่วยเหลือคน โกรธนาน

พระเอก

ไชยา หล่อ รูปร่างดี เป็นคนตรงไม่เห็นแก่สินบน เป็นปลัดอำเภอ ไม่เข้มแข็ง ในการจัดการปัญหา มีอาชีพเป็นปลัดอำเภอ

ผู้ร้าย

เทวี เคยฉวยโอกาสกับพระเอกที่เมืองนอก เห็นแก่เงิน เจ้าเล่ห์ ทำได้ทุกอย่าง เพื่อให้ได้ตัวพระเอก

ชาตรี เห็นแก่เงิน ต้องการมีอิทธิพลในอำเภอ เอาอบายมุขเข้ามาอมเมา ชาวบ้าน วางแผนฆ่าพระเอก

พรเทพ นายทุนพัฒนาที่ดิน คิดไม่ซื่อกับแดงโม ต้องการที่ชาวบ้านสร้างโครงการ

ผู้ช่วยเหลือ

ยุพิน เป็นน้ำและแม่เลี้ยงนางเอก คอยช่วยให้นางเอกสมหวังในความรัก

ซึ่งปฏิสัมพันธ์ (interaction) ของตัวละครหลักเป็นดังนี้

พระเอกกับนางเอก ในครั้งแรกไม่ลงรอยกัน ต่อมารักกัน จนแต่งงานกัน
นางเอกเข้าใจผิดพระเอกเรื่องผู้หญิง ทำให้แยกจากกัน สุดท้ายคืนดีกันได้

ผู้ร้ายกับนางเอก ผู้ร้ายเกลียดนางเอก เพราะได้แต่งงานกับพระเอก ทำให้นางเอกเข้าใจผิดพระเอก

พระเอกกับผู้ร้าย พระเอกกลัวไม่เข้าคายนอกกับผู้ร้าย ไม่สามารถจัดการให้พ้นทางได้ ผู้ร้ายหวังทรัพย์สินสมบัติของพระเอก

ผู้ช่วยเหลือกับนางเอก คอยช่วยเหลือนางเอกให้สมหวังในความรัก

จ. บทสนทนา (Dialogue)

บทสนทนาถ่ายทอดวาทกรรม ว่า “รักแท้ชนะทุกสิ่ง” แม้จะมีเรื่องราวของการเข้ามาของนายทุนที่เข้ามาหวังผลประโยชน์ในอำเภอแต่ก็เป็นสถานการณ์ในละคร

ลักษณะของบทสนทนา มีทั้งสั้นและยาว ส่วนที่ยาวจะเป็นการแสดงความคิด โดยมากบทสนทนามักจะเน้นความตลกขบขันเป็นหลัก และค่อนข้างจะมีบทแฝงนัยเกี่ยวกับเรื่อง

เทศมาก เช่น กำนันพอนางเอกแอบชอบเจ้าของสวนอาหารเช็กที่ประจำอำเภอ หวานตามาเล่นน้ำในคลองในเขตที่ของกำนัน

หวานตา เอ๊ะเป็นการละลากล้วงเข้าไปในเขตอิทธิพลของพี่กำนันรีเปล่าเอ๊ย
กำนันเปลี่ยนท่าที่อ่อนโยนกรุ่มกริมขึ้นมาทันที

กำนัน ล้วงเถอะจ๊ะ หวานตา จะล้วงจะควักเข้าไปในเขตอิทธิพลของพี่กำนัน
ยังไงก็ตามสบายเลย...

หรือกำนันกลับมาบ้านยูพินภรรยาเอาเรื่อง

ยูพิน ตรวจท้องที่หรือตรวจที่ท้อง... พี่น้องแบบไหน พี่น้องท้องชนไหม้ย
เห็นอกเห็นใจราษฎรขนาดเท่าไร

กำนัน (ผลอ) 38 จ๊ะ

หวานตาชอบไชยาเอากับข้าวมาให้ แต่งตัวเช็กที่โชว์หน้าอก

หวานตา ปีนโต เกาวิใหญ่... ทั้งใหญ่ทั้งอ่อย...

ร่วมสมัยด้วยการพูดถึงสถานการณ์เศรษฐกิจปัจจุบัน เช่น การตั้งพรรคชื่อ พักผ่อนนอนหลับ “เน้นเรื่องสุขภาพจิตในภาวะเศรษฐกิจที่จนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้”

นำเรื่องราวในโฆษณาและเพลงที่ได้รับความนิยมมาใช้ในเรื่อง เช่น โฆษณาหัวเทียนบอด เพลงชอบมะชอบม้า

จ. ฉาก (Setting)

ฉากเรื่องลูกสาวกำนันมีฉากที่หลากหลายมาก ฉากธรรมชาติ เช่น แม่น้ำเจ้าพระยา คลองพระยาบันลือ สวนวิมคลอง ทางเกวียน ส่วนอื่นๆ ก็จะเป็นฉากแสดงความเป็นชนบท โรงสี สะพานข้ามคลอง ที่ว่าการอำเภอ สุขศาลา สวนอาหาร ตลาด ไร่ บ่อน วัด ศาลาวัด ป่าช้า คอกควาย หลังกอไผ่ ห้องสุขา แต่ยังคงมีฉากของบ้าน โต๊ะอาหาร ห้องนอน แสดงเรื่องราวครอบครัว

ข. ตอนจบ (Ending)

จบแบบสุขนาฏกรรม (Happy Ending) โดยเหตุการณ์ก่อนจบ เมื่อถึงจุดสุดยอด (Climax) ของเรื่อง เมื่อผู้ร้ายวางแผนร้ายจะฆ่าพระเอก แต่พระเอกไม่ตาย ได้รับบาดเจ็บ นางเอก

เห็นใจพระเอก กลับมาคืนดีกัน เริ่มต้นชีวิตคู่กันใหม่อีกครั้ง

ณ. มุมมองในการเล่าเรื่อง (Point of view)

เป็นการเล่าแบบรู้รอบด้าน โดยเล่าอย่างไม่มีข้อจำกัด หยั่งรู้จิตใจของตัวละคร
ทุกตัว

กลวิธีการเล่าเรื่องให้ดึงดูดใจ

ใช้กลวิธีเล่าในการดึงดูดใจมาก โดยมากจะเน้นความตลกขบขันของสถานการณ์
ตลกท่าทาง ตลกคำพูด ซึ่งลักษณะของกลวิธีต่างๆ ดังนี้

1. จังหวะในการดำเนินเรื่อง

เล่าเรื่องเร็ว ผ่านเวลาผ่านไป ไม่ได้ใช้เทคนิคตัดฉากให้ดูเร็ว แต่จะอยู่ในรูปของ
ฉากต่อฉากกัน เช่น นางเอกถูกระงับถามว่ามีท่าทีจะมีวาสนาเป็นคุณนายริเปล่า ในฉากต่อไป
ต่อที่พระเอกบอกว่า ไม่มีทางหรอกถ้าจะเลือกผู้หญิงซักคนเพื่อแต่งงาน จะต้องเลือกผู้หญิงที่เป็น
ผู้หญิงจริงๆ ที่เป็นกุลสตรี

2. การทิ้งจุดเริ่มต้นในท้ายฉาก

ทิ้งจุดเริ่มต้นแทบทุกฉาก โดยมักจะทิ้งด้วย

1. จะเกิดวิกฤต เช่น ผู้ร้ายเดินทางมาขัดขวางการแต่งงานของพระเอกนางเอก
พ่อนางเอกมีแผนไม่ให้เข้าหอ คนที่หลงรักนางเอกทำแผนไม่ให้หมั้น ผู้ร้าย
จะฆ่าพระเอก นางเอกจะถูกจุด นางเอกอยู่ในภาวะคับขัน
2. เกิดวิกฤตขึ้น เช่น ผู้ร้ายประกาศเป็นภรรยาพระเอก พระเอกถูกยิง
3. เป็นปริศนา เช่น ตัวละครมีแผนอะไร สิ่งในตัวละครวางแผนจะสำเร็จหรือไม่

3. การดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร

จะมีบทบตี การด่าทอ ระหว่างผู้ร้ายผู้ช่วยนางเอก เพื่อแย่งพระเอกกัน อยู่เป็น
ระยะๆ การใช้ความรุนแรงของการกระทำเช่น การขับเรือเร็ว การเตะตอย

4. ลักษณะอื่นๆ ที่ปรากฏ

การขึ้นต้นจากด้วยความหือหว่า เช่น “ขึ้นภาพหน้าห้องชาวผ่องที่กำลังเคลื่อนไหว เพราะแรงเต้นของนักร้องลูกทุ่งนุ่งกระโปรงสั้นๆ โป๊ๆ” ในฉากสวนอาหาร

ดึงดูดด้วยเรื่องราวที่ใกล้ตัวในสังคมไทย เช่น การเล่นการพนัน การหนีตำรวจจับ การพนัน เรื่องของครอบครัว สามภรรยา สามไปมีเมียน้อย ลอบไปหาเมียน้อย วิธีการหนี การถูกจับได้ การไปวัดที่เป็นที่พึ่งของชนบท ฉากของชนบท ความใกล้ตัวทำให้ผู้ชมรู้สึกว่าเป็นเรื่องที่คล้ายคลึงในชีวิตจริง สนุกสนานที่จะติดตาม

จากการพิจารณาถึงองค์ประกอบของการเล่าเรื่องและกลวิธีการเล่าเรื่องของละครโทรทัศน์เรื่อง เกาใจ สรุปลงได้ดังนี้

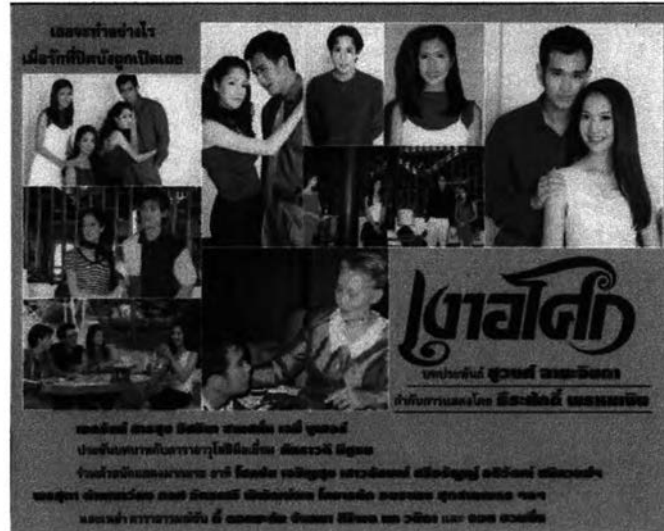
ลูกสาวกำนัน เป็นโครงเรื่องโครงเรื่อง (Plot) และแก่นเรื่อง (Theme) ของความรักที่มีความขัดแย้ง (Conflict) ระหว่าง ตรงไปตรงมา กับ ใช้เล่ห์เหลี่ยม ของนางเอกกับผู้ร้าย บทสนทนา (Dialogue) ถ่ายทอดวาทกรรมประเด็น “รักแท้ชนะทุกสิ่ง” โดยมากมีฉาก (scene) มีฉากธรรมชาติ และฉากชนบท โดยในตอนจบ (Ending) นางเอกกับพระเอกเอาชนะเล่ห์เหลี่ยมของผู้ร้าย จบด้วยความสุข

บทละครเล่าเรื่อง แบบรู้รอบด้าน (The Omniscient) โดยใช้กลวิธีในการเล่าเรื่องด้วย จังหวะที่รวดเร็ว ผ่านฉากผ่านเวลา บทหักกันต่อฉากในทันที ที่จุดเริ่มต้นในท้ายฉาก ด้วยจะเกิดวิกฤติ มีวิกฤติเกิดขึ้น และตั้งปริศนาว่าตัวละครจะทำอะไร ดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร ด้วยการตบตี ด่าทอ ของผู้ร้ายกับผู้ช่วยนางเอก มักขึ้นต้นจากด้วยความหือหว่า ใช้เรื่องราวที่ใกล้ตัวในสังคมไทย ทำให้รู้สึกเหมือนเป็นเรื่องที่สัมผัสได้

ละครที่ได้รับความนิยมปี พ.ศ. 2542

4.1.15 เรื่อง เงาอโศก

ภาพที่ 15 ►
ละครเรื่อง เงาอโศก

เรื่องราวของหญิงสาวที่ทนก้มหน้ารับความรุนแรงจากการกดขี่ ตบตี ด่าทอของลูกสาวผู้มีพระคุณและต้องเผชิญกับชายหนุ่มที่ตัวเองหลงรัก เท็ดทูนตั้งแต่วัยเด็ก แต่ไม่สามารถรักเขาได้ เพราะเขาเป็นคนรักของลูกสาวผู้มีพระคุณ และเขาเข้าใจผิดว่าเธอปลอมตัวมาเพื่อมาหลอกลวง สวมรอยคู่หมั้นตัวเอง จึงกลั่นแกล้งด้วยการถึงเนื้อถึงตัวทุกครั้งที่มีโอกาส ทั้งๆ ที่แอบหลงรักเธอตั้งแต่แรกพบ จุดเด่นของเรื่องราวดังกล่าวนี้เอง ทำให้เงาอโศกเป็นละครที่เรตติ้งเป็นประวัติการณ์และได้รับความนิยมสูงสุด ของปี พ.ศ. 2542

จากการวิเคราะห์บทละครโทรทัศน์เรื่องเงาอโศก ซึ่งร้อยเรียงเรื่องราวเป็นบทละครโทรทัศน์ทั้งสิ้นจำนวน 14 ตอน มีลักษณะของการเล่าเรื่อง ดังนี้

องค์ประกอบของการเล่าเรื่องในบทละครโทรทัศน์

ก. โครงเรื่อง (Plot)

ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน "เงาอโศก" มีขั้นตอน ดังนี้

การเริ่มเรื่อง

ละครเรื่อง เงาอโศก เริ่มต้นที่ เด็กหญิงปี่ ต้องจากบ้านและต้นอโศกที่แสนรักในชนบทจังหวัดเชียงใหม่ มาอยู่กับยายเทียมคนขายผักบั้งที่กรุงเทพฯ เพราะแม่ตายจากเหตุวาตภัย

ด้วยความผูกพันกับต้นอโศกจึงแอบเข้ามาเก็บดอกอโศกในบ้านมหัศจรรย์ ทำให้ได้รู้จักกับคุณหญิง ทับทิมเจ้าของบ้านและมนไทลูกชาย ด้วยความสมเพทเวทนา ทับทิมได้ให้กระเป๋านั่งสือและเงินหนึ่งร้อยบาทกับปี่ มนไทเองก็ให้ความเอ็นดูสงสารและให้ความสนิทสนมกับปี่ ซึ่งตัวเขาเองมีความรักกับวิยะดา ลูกสาวของตระกูลหิรัญวัตต์ จนหมั่นหมายกัน ในขณะที่วิยะดาเกลียดเด็กปี่มาก จากที่ปี่มาเห็นวิยะดากอดมนไทเข้า และเหตุที่มนไทดีกับปี่มาก

การพัฒนาเหตุการณ์

เหตุการณ์พัฒนาไปเมื่อ วันหนึ่งนายเวทย์พ่อของวิยะดา ขับรถชนนายเทียมตาย วิมล ภรรยาเวทย์จึงรับปี่มาอยู่ที่บ้านตั้งชื่อจริงให้ว่าปิยฉัตร โดยหมายมาดไว้ว่าจะเลี้ยงปี่ไว้ให้เป็นภรรยาเก็บของสามีเมื่อปี่โต เพราะเวทย์เจ้าชู้ไม่เคยอยู่ติดบ้านออกไปหาความสำราญนอกบ้านบ่อยๆ ให้เธอเข้าใจ ในขณะที่มนไทตัดสินใจไปเรียนต่อเมืองนอกและลั่นวาจาว่าจะไม่กลับมาอีกเลยด้วยความโกรธแค้น จากเหตุการณ์ที่ลักษณะแทงคอตายเพราะคุณหญิงทับทิมด่าว่าตบตีเรื่องที ลักษณะแอบชอบมนไท วิยะดาน้อยใจมนไทที่ประกาศว่าจะไม่กลับมา แต่ก่อนไปได้ให้รูปมนไทไว้ โดยให้ลายมือปี่ที่สวยกว่าเขียนหลังรูปให้ ปี่อาศัยในบ้านหิรัญวัตต์แบบกึ่งคนรับใช้ โดยวิยะดาคอยโขกสับตบตีเมื่อไม่ได้ตั้งใจ ในขณะที่วิภาวรรณผู้เป็นน้องสาวจะคอยช่วยเหลือปี่ไว้เสมอ และมียายแพรวคนเก่าแก่ของบ้านหิรัญวัตต์ คอยอบรมสั่งสอน โดยเฉพาะการปลูกฝังตอกย้ำเรื่องความกตัญญู

ต่อมาเวทย์ได้รับคำสั่งให้ไปรับราชการที่จังหวัดเชียงใหม่ ครอบครัวจึงย้ายตามไปด้วย เวลาผ่านไปปี่โตเป็นสาวสวยได้รับการศึกษาอย่างดี โดยตลอดเวลาที่เขียนจดหมายติดต่อกับมนไทสม่ำเสมอ และถักเสื้อหนาวส่งไปให้ด้วยความรักที่ตัวเองมีต่อมนไท แต่ทั้งหมดทำไปในเรื่องวิยะดา ซึ่งตัววิยะดาเองไม่สนใจมนไทอีกแล้วเพราะเชื่อว่ามนไทจะไม่กลับเมืองไทย จึงควงผู้ชายไม่ซ้ำหน้าและเสียท่าตกเป็นของนายเซตชัยซึ่งเป็นเสือผู้หญิง

ทับทิมเป็นล้มป่วยเป็นโรคจิต เพราะเสียใจที่มนไทไม่ยอมกลับเมืองไทย จึงยึดวิยะดาเป็นที่พึ่งทางใจ อยากให้วิยะดาอยู่ใกล้ๆ เพราะคิดว่ามนไทรักวิยะดามากจนต้องกลับมา ในขณะที่วิยะดารังเกียจว่าทับทิมเป็นคนบ้าไม่ยอมไปดูแล เวทย์แม้เป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่แล้วยังคงเที่ยวนอกบ้าน วิมลจึงทวงบุญคุณจากปี่ให้เป็นเมียเก็บของเวทย์ ปี่จำใจยินยอมด้วยความกตัญญู และคิดจะแทงตัวตายเมื่อทดแทนบุญคุณยอมตัวให้เวทย์แล้ว แต่วิภาวรรณมาช่วยปี่ไว้ได้ทัน และเกลี้ยกล่อมพ่อแม่ตัวเองให้ส่งปี่ไปดูแลทับทิมที่เร่งเร้ามา

ปีพ้นจากนรกทั้งเป็น ได้ไปดูแลทับทิม วันแรกทีไปถึงต้องตกกระไดพลอยโจนตามทับทิมว่าตัวเองเป็นวิยะดา เพราะกลัวทับทิมอาละวาด ในขณะที่ทับทิมมองไผ่ได้ตาปีเขม็ง มนไทตัดสินใจกลับเมืองไทยมาดูแลทับทิม มาเจอกับปี จึงเข้าใจว่าปีมาหลอกลวงสวมรอยเป็นวิยะดา คนรักที่แสนดีของตัวเอง คอยกลั่นแกล้งกระแนะกระแหน กอด จูบ เสมอ ท่ามกลางความน้อยใจของปี เมื่อวิยะดารู้ว่ามนไทกลับมาจึงมาอยู่ที่บ้านมัททเวทย์ ปีต้องไปสารภาพกับทับทิมว่าตัวเองไม่ใช่วิยะดาตามที่ทับทิมเข้าใจ ปีต้องคอยปิดบังเรื่องเหลวไหลของวิยะดาไม่ให้มนไทรู้ ทับทิมรักปีมากที่สุดดูแลตัวเองอย่างดี พร้อมกับเกลียดในความใจดำของวิยะดามาก ทับทิมมองออกว่าปีแอบรักมนไทแต่ต้องเก็บความรู้สึกไว้ และมนไทเองก็หลงรักปี จึงคิดจะสนับสนุนให้สองคนนี้ได้แต่งงานกัน วิยะดา ยิ่งตบตีและจิกใช้ปีมากขึ้น ในขณะที่มนไทเริ่มสงสัยพฤติกรรมของวิยะดา

ชั้นภาวะวิกฤติ

เมื่อทับทิมงัดไม้เด็ดจะตัดมนไทจากกองมรดกถ้าจะแต่งงานกับวิยะดา และจะยกมรดกทั้งหมดให้ปี วิยะดาจึงแค้นมากปลอมตัวเป็นผีลักขณามาหลอกจนทับทิมป่วยลงอีก และตามไปหลอกฆ่าที่โรงพยาบาลจนทับทิมตาย โดยโยนความผิดทั้งหมดให้ปี

ชั้นภาวะคลี่คลาย

มนไทหาหลักฐานทั้งหมด จนรู้ว่าปีเป็นคนที่ส่งจดหมายถึงตัวเองสม่าเสมอ รักและเฝ้ารอตัวเองมาตลอด และได้หลักฐานการทำผิดของวิยะดาที่แกล้งทำเป็นผีลักขณาจนทับทิมช็อคตาย ปีจึงพ้นจากข้อกล่าวหา แต่ปีได้ขอร้องไม่ให้เอาผิดกับวิยะดา อีกทั้งวิภาวรรณยังเอาหลักฐานบัญชีค่าใช้จ่ายที่วิมลจดไว้ตลอด ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายของปีมาให้มนไทดู ซึ่งแสดงถึงเจตนาไม่บริสุทธิ์ที่มีต่อปี และเน้นชัดถึงความกตัญญูของปีมากขึ้น

ขั้นตอนการยุติเรื่องราว

วิยะดา กลับไปเชียงใหม่ต้องตกเป็นเบี้ยล่างของเขตชัย พร้อมๆ กับสถานการณ์ครอบครัวที่ตกต่ำ เพราะเวทย์โดนจับได้ว่าทุจริต ปีกับมนไทได้สมรสอย่างที่ใจปรารถนาและแต่งงานกัน วิยะดา มาในงานด้วยความรู้สึกสำนึกผิดในสิ่งที่ทำไป

โครงเรื่อง (Plot)

ความรักของชายหญิงคือของนางเอกและพระเอก ที่พบกันและนางเอกที่ยากจนได้รับการช่วยเหลือจากพระเอก จนเกิดความประทับใจ จนกลายมาเป็นความรักตั้งแต่วัยเด็ก และความรักนั้นก็ยังมั่นคงอยู่เมื่อเวลาผ่านไป แม้พลัดพรากกันด้วยพระเอกไปเรียนต่อที่ต่างประเทศ

เป็นเวลานาน เมื่อกลับมาเจอกันพระเอกก็ตกหลุมรักนางเอกทันที แต่มีอุปสรรคของความรักคือผู้ร้ายที่เป็นตัวกลางแทรกระหว่างทั้งคู่ โดยเป็นคนรักของพระเอกมาก่อน แต่สุดท้ายเมื่ออุปสรรคต่างๆ หหมดไปความรักของพระเอกนางเอกจึงสมหวัง

ข. แก่นเรื่อง (Theme)

พบว่า “เงาโศก” มีแก่นเรื่อง (Theme) ที่ผสมผสานระหว่างประเภท Morality Theme และ Love Theme ซึ่งแสดงให้เห็นคุณค่าของการทำความดี และผลที่ได้รับจากการทำความดีและความชั่ว บนเรื่องราวของความรักที่ต้องฝ่าฟันของหญิงสาวชายหนุ่ม โดยแก่นเรื่อง (Theme) ว่าด้วยเรื่องของการมั่นคงในการทำความดีด้วยการกตัญญูรู้คุณของนางเอก และความรักที่ต้องซ่อนเร้นของนางเอกต่อพระเอกซึ่งเป็นชายหนุ่มผู้มีพระคุณ สุดท้ายอุปสรรคและวิกฤติต่างๆ ก็หมดไปและได้สมปรารถนาในความรัก ในขณะที่ผู้ร้ายได้รับผลกรรมจากการทำความชั่ว

ทั้งหมดนี้แสดงผ่านเรื่องราวที่ นางเอก(ปีหรือปิยฉัตร) เมื่อมาอยู่บ้านหิริญวัตต์ จะได้รับการปลุกฝังจากยายแพรวคนดูแล เรื่องความกตัญญูรู้คุณเสมอ ประกอบกับเป็นหนึ่งในคติของพ่อที่เป็นทหารที่ตายไปยึดถือประจำใจ โดยพ่อจะเขียนไว้ที่ด้านหลังของรูปที่ตกทอดมาถึงปีว่า “ชื่อสัตย์ กล้าหาญ อดทน กตัญญูรู้คุณ” จึงเป็นการตอกย้ำให้ปียึดมั่นกับการกตัญญูรู้คุณ โดยแสดงออกโดยการรับใช้บ้านหิริญวัตต์ ยอมรับการโขกสับ ตบตีของวิยะดา ทนรับความเข้าใจผิดว่าเป็นคนไม่ดีแทนวิยะดา ทำทุกอย่างที่วิยะดาต้องการ แม้จะมีเหตุการณ์มาพิสูจน์ความกตัญญูในหลายครั้งหลายครา จนถึงเหตุการณ์ใหญ่ที่สำคัญต่อชีวิตของลูกผู้หญิง คือการเลือกว่าจะยอมตัวเป็นเมียเก็บเพื่อทดแทนบุญคุณของ วิมล และเวทย์ ที่เลี้ยงมาหรือไม่ ปีก็ยังเลือกที่จะกตัญญู นอกจากนี้ยังดูแลคุณหญิงทับทิมที่ป่วยด้วยอาการทางจิตเป็นอย่างดี ด้วยสำนึกถึงบุญคุณที่คุณหญิงเคยให้กระเป๋านักเรียนกับเงินหนึ่งร้อยบาท เมื่อครั้งเป็นเด็ก จนได้รับความรักความเมตตาจากคุณหญิงทับทิม แม้แต่กระทั่งวิยะดาส่งปีไปพบกับเชตชัย พร้อมกับจุมพอยให้เชตชัยข่มขืนปี แต่ด้วยความดีจึงรอดพ้นมาได้ และนี่เองไม่เอาเรื่องวิยะดาในสิ่งที่ทำกับตัวเอง เมื่อวิยะดาทำเรื่องชั่วร้ายที่สุดคือทำให้คุณหญิงทับทิมตาย และหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวกับความชั่วของวิยะดาปรากฏ ทั้งเรื่องเจตนาฆ่าคุณหญิงทับทิม ส่งปีไปให้เชตชัย ใสร้ายป้ายสีปีในเรื่องต่างๆ ในทางตรงข้ามความดีของปีก็ชัดเจนขึ้น ทั้งในเรื่องความกตัญญู และการยึดมั่นในความรักที่มีต่อมนไท วิยะดาจึงได้รับผลกรรมด้วยการสูญเสียมนไท ต้องยอมรับการกดขี่ของเชตชัยทุกอย่าง ครอบครัวยุติวิบัติ ส่วนปีก็ได้รับรางวัลแห่งความดีโดยได้สมปรารถนาในความรัก แต่งงานกับมนไทหลังจากที่ต้องเก็บซ่อนความรักมานาน

ค. ความขัดแย้ง (Conflict)

ความขัดแย้งในละคร เรื่อง เงาโศกเป็นความขัดแย้งระหว่างคนกับคน โดยมี คู่แย้ง (binary opposition) ระหว่าง จิตใจดีกับจิตใจชั่วร้าย

นางเอกกับผู้ร้าย

โดยนางเอก (ปิยฉัตร) เป็นด้านของความดี ในแง่ของความกตัญญูรู้คุณ รักเดียวใจเดียว อดทน ให้อภัย มีจิตใจดี ในขณะที่ผู้ร้าย (วิยะดา) เป็นด้านของความร้ายกาจ ในแง่ของการกดขี่ผู้ซึ่งมีฐานะต่ำกว่า มากรักหลายใจ เอาแต่ใจตัวเอง ทำทุกอย่างให้ตัวเองได้มาในสิ่งที่ต้องการ จนถึงขั้นวางแผนให้ผู้ขัดขวางความรักตัวเองตาย

ซึ่งเรื่องที่ขัดแย้งเป็นเรื่องของความรัก ระหว่างพระเอก (มนไท) นางเอก (ปิยฉัตร) และผู้ร้าย (วิยะดา) ซึ่งวิยะดาทนไม่ได้ที่คนรักของตัวเอง จะเปลี่ยนใจไปรักปิยฉัตร ที่มีฐานะต่ำต้อย เป็นเด็กในบ้านของตัวเอง

ง. ตัวละคร (Character)

ลักษณะตัวละครเป็นแบบตายตัว (Typed Character)

นางเอก

ปิยฉัตร สวย ทำที่มั่นคง รักเดียวใจเดียว ซื่อสัตย์ อดทน แสนดี แม้ว่าจะถูกกดขี่ แต่ทนได้ทุกอย่าง ไม่มีเหตุการณ์ใดๆ มากกระทบ จะยึดมั่นในความกตัญญูตลอดตั้งแต่ต้นจนจบ ยากจน เคยเป็นครูสอนการเรือน ต่อมาไม่ได้ทำอาชีพอะไร

พระเอก

มนไท หล่อ หยิ่ง ไม่ยอมรับว่ารักนางเอก เข้มแข็ง เจียบขาด เอาแต่ใจตัวเอง ชอบฉวยโอกาสเล็กๆ น้อยๆ กับนางเอกเสมอ เป็นดอกเตอร์ด้านวิศวกรรมจากประเทศออสเตรเลีย ฐานะดี ยังไม่ทำอาชีพเป็นหลักแหล่ง ดูแลมรดก

ผู้ร้าย

วิยะดา สวย เท็กซี อารมณ์ร้าย เกี้ยวกราดรุนแรง ตบตีโดยเฉพาะกับนางเอก วางแผนทำร้ายนางเอกต่างๆ นานา เพื่อให้พ้นทางความรักของตัวเอง ฐานะดี เรียนแค่มัธยมไม่ยอมเรียนต่อ ไม่มีอาชีพ

ผู้ช่วยเหลือ

วิภาวรรณ เป็นน้องผู้ร้าย จิตใจดี ยุติธรรม ตรงไปตรงมา รักความถูกต้อง มีเมตตา เป็นนางฟ้าและแม่พระของนางเอก

คุณหญิงทับทิม เป็นแม่พระเอก รักแรงเกลียดแรง พฤติกรรมและวาทะรุนแรง เกลียดตัวร้าย

ซึ่งปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อกัน (interaction) ของตัวละครหลักเป็นดังนี้

พระเอกกับนางเอก ความรักที่ต้องซ่อนเร้น เพราะพระเอกมีสถานะเป็นคู่รักกับผู้ร้ายอยู่แล้ว ความรักของพระเอกที่มีต่อนางเอก จึงแสดงออกด้วยการหาทางใกล้ชิด โดยการกลั่นแกล้งถึงเนื้อตัวนางเอกจะเป็นผู้ถูกกระทำโดยไม่เต็มใจ

ผู้ร้ายกับนางเอก ผู้ร้ายกดขี่และชิงชังนางเอก ว่ามีฐานะต่ำกว่า และเป็นคู่แข่งเรื่องความรัก ในขณะที่นางเอกมีความกตัญญู โดยผู้ร้ายจะเกี้ยวกราด ด่าทอ และตบตีนางเอก ในขณะที่นางเอกยอมรับการถูกกระทำแต่โดยดี

พระเอกกับตัวร้าย เป็นความรักในวัยเยาว์ โดยพระเอกเข้าใจว่าผู้ร้ายยึดมั่นในความรัก เมื่อพบนางเอกจึงเปลี่ยนใจ ผู้ร้ายอุปสรรคต่อความรักของพระเอก

ผู้ช่วยเหลือกับนางเอก คอยช่วยเหลือนางเอกจากเหตุร้ายต่างๆ สนับสนุนตัวเองให้สมหวังในรักกับพระเอก

จ. บทสนทนา (Dialogue)

ความคิดความเชื่อของตัวละครถ่ายทอดวาทกรรมผ่านบทสนทนาเกี่ยวกับ “ต้องกตัญญูรู้คุณ” เป็นหัวใจหลักต่อการดำเนินเรื่องราวและกระทำของนางเอก โดย “ต้องกตัญญูรู้คุณ” เริ่มต้นทำงานเมื่อนางเอกมาอยู่ที่บ้านหิรัญวัตถุในวันแรก โดยยายแพรวผู้ดูแลให้นางเอกมองไปที่ถนนข้างนอก พร้อมกับบอกว่า

ยายแพรว เจ้าไม่มีทางไปแล้วเจ้าปี่ เจ้าต้องอาศัยร่มบุญของที่นี่ อะไรที่ไม่หนักหนา เกินเหตุเจ้าต้องทนให้ได้ นึกถึงพระคุณของท่านทั้งสองไว้ ถ้าท่าน ไม่รับเจ้ามาเลี้ยง เจ้าก็จะไม่มีที่อยู่กิน อย่าทำให้ท่านไม่สบายใจ เข้าใจมั๊ย (ฉาก 17 ตอน 2)

นอกจากนี้ยังตอกย้ำวาทกรรม “ต้องกตัญญูรู้คุณ” ด้วยรูปของสิบเอกฉัตร อัทธยา นายทหารบกบิดาของนางเอกที่เธอพกติดตัว มีข้อความว่า “ชื่อสัตย์ กล่าวหาญ อดทน กตัญญูรู้คุณ” และตอกย้ำอีกครั้งด้วยบทสนทนาเรื่องข้อความหลังรูป

ด.ญ.ปี่ คุณยายชา นี่ในรูปพ่อ พ่อเป็นทหาร พ่อให้รูปแม่ไว้ แล้วปี่ขอแม่มาอีกที พ่อเขียนไว้ว่า ชื่อสัตย์ กล่าวหาญ อดทน กตัญญูรู้คุณ

ยายแพรว “ไฉ่ตรงหลังสุดนี้สำคัญ กุญแจที่จะไขไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองของมนุษย์ คือ “ความกตัญญูรู้คุณ” เจ้าต้องจำให้แม่น

ด.ญ.ปี่ มองภาพสิบเอกฉัตร อัทธยาอย่างภาคภูมิใจ

ด.ญ.ปี่ ค่ะ ต้องกตัญญูรู้คุณ กตัญญูรู้คุณ (ฉาก18 ตอน 2)

โดยแม่ผู้ร้าย (วิมล) เองก็มีความคิดที่จะปลุกฝังปียฉัตรเรื่องบุญคุณด้วยการตอกย้ำบ่อยๆ และบอกสามี (เวทย์) ว่าที่ปี่รดน้ำต้นไม้ในบ้านเป็นเพราะ

วิมลปี่มันมีแกใจเอง ดิฉันเน้นย้ำเสมอเรื่องบุญเรื่องคุณ เด็กคงคิดว่าเป็น การตอบแทนค่าข้าวสุกกระมังคะ (หันมายิ้มให้) ฝึกให้เชื่อฝังหัว เรื่องบุญคุณต้องทดแทนไว้ โตขึ้นมันจะได้ปรนนิบัติคุณไม่ให้ไปค้าง ที่อื่นไฉ่คะ

โดยลักษณะของบทละครเรื่องนี้ ตัวละครพูดจาโต้ตอบกันสั้นๆ ไม่เยิ่นเย้ออธิบาย ความยาวๆ โดยในแต่ละฉากโต้ตอบกัน 1-2 ประโยค ไม่เกิน 4 ประโยค ยกเว้นฉากที่มีความขัดแย้ง จะประกอบไปด้วยบทสนทนาโต้ตอบหลายประโยค ซึ่งเป็นการโต้เถียง ด่าทอกัน

บทสนทนาแทรกบทตลกไว้เป็นระยะๆ และมีตัวละครที่มีคาแรกเตอร์ สนุกสนาน ชอบพูดเล่น อย่างผู้ช่วยเหลือ (วิภาวรรณ) คนรับใช้บ้านหิรัญวิสุทธิ์ (เจสสิยา)

บทสนทนาจะแทรกความทันสมัย โดยพูดถึงวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในช่วง ฟองสบู่แตก เช่น แม่พระเอก (คุณหญิงทับทิม)คุยกับทนาย พูดถึงไฉ่ตัวร้ายที่ทำให้ชายที่ไม่ได้

ถ้าต้องการพื้นตัวต้องกำจัดหรือหาทางออกอื่นยังไง

นายพูดถึงว่ามันเป็นสภาพเศรษฐกิจรวมระดับโลก ยুবตัวไปทุกประเทศ คงโทษใครไม่ได้โดยเฉพาะคนในบ้านเรา (จาก 0.1 ตอน 8) มนโทกับตะวันพูดถึงการซื้อที่เพื่อเก็งกำไรหมดยุคสมัยแล้วในสภาพการตอนนี้ ไม่มีใครเขาปล่อยเงินสดก้อนใหญ่ให้หลุดมือ (จาก 5 ตอน 9)

นอกจากนี้บทพูดของผู้ร้าย (วิยะดา) จะพูดจาหยาบคายตลอด บางครั้งจะพูดแล้วดูตลกโดยไม่ตั้งใจ

จ. ฉาก (Setting)

โดยมากเป็นฉากของบ้านที่มีฐานะ ทั้งบ้านมัททเวศน์ และบ้านหิรัญวัตถุ และฉากอื่นภายในบ้าน อย่างโต๊ะรับประทานอาหาร ห้องนอน ห้องรับแขก ห้องครัว ห้องนั่งเล่น ในสวน จะมีฉากกระท่อม บึงผักบุง ในตอนต้นเรื่องเพื่อแสดงถึงฐานะที่ยากจนของนางเอก นอกจากนี้มีฉากห้างสรรพสินค้า

ช. ตอนจบ (Ending)

จบแบบสุขนานุกรม (Happy Ending) โดยเหตุการณ์ก่อนจบ เมื่อถึงจุดสุดยอด (Climax) ของเรื่อง เมื่อผู้ร้ายก่อเหตุร้ายขึ้นมาด้วยการทำให้แม่พระเอกตาย และป้ายความผิดให้นางเอก พระเอกจึงสืบความจริงทั้งหมด ความชั่วร้ายของผู้ร้ายถูกตีแผ่ออกมา ความดีของนางเอกยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผู้ร้ายสูญเสียพระเอกไป ได้รับกรรมที่ตัวเองกระทำ ส่วนพระเอกกับนางเอกก็สมรักด้วยการแต่งงานกันที่สุดในเรื่อง

ฉ. มุมมองในการเล่าเรื่อง (Point of view)

เป็นการเล่าแบบรู้รอบด้าน โดยเล่าอย่างไม่มีข้อจำกัด หยั่งรู้จิตใจของตัวละครทุกตัว

กลวิธีการเล่าเรื่องให้ดึงดูดใจ

การเล่าเรื่องของเงาโคกประกอบด้วยกลวิธีที่หลากหลาย แม้ว่าจะเป็นละครในแนวชีวิต แต่ก็เล่าผ่านความตลกขบขันของตัวละครในช่วงต้นของเรื่อง และใช้เทคนิคที่หลากหลายในการดึงดูดใจผู้ชม ให้อยู่กับละครตั้งแต่ต้นจนจบ โดยมีเทคนิคในการดึงดูดใจดังนี้

1. จังหวะในการดำเนินเรื่อง

การเล่าเรื่องเป็นไปอย่างรวดเร็วมาก การกล่าวถึงเบื้องหลัง ปู่ที่มาที่ไป สภาพชีวิตของนางเอก มีเพียง 3 ฉาก ฉากแรกเป็นชีวิตที่ต่างจังหวัด จากนั้นมีวิกฤตย่อยเกิดขึ้น นำมาสู่จุดเปลี่ยนที่ตัวละครต้องมาอยู่ที่กรุงเทพ

การดำเนินเรื่องใช้กลวิธีการแตกฉาก เปลี่ยนฉากบ่อย ซึ่งแต่ละฉากจะสั้น พุดโต้ตอบกันประมาณ 1-2 ไตอะล็อก บทสนทนาไม่ยืดเยื้อไม่พูดมาก ยกเว้นฉากที่มีความขัดแย้งกัน คำทอตอบดีจะเป็นฉากยาว และใช้เทคนิคคนหนึ่งถามอีกคน ทั้งคำถามไว้ แล้วตัดไปอีกฉากเปลี่ยนคู่ตัวละครมาตอบคำถามที่ทิ้งไว้จากที่แล้ว ฉากไหนยาวใช้วิธีตัดสลับโต้ตอบกัน 1-2 ไตอะล็อก แล้วเปลี่ยนฉาก เช่นต้องการสื่อสารว่าพ่อตายแล้ว ตัดไปฉากใหม่ สื่อสารว่าแม่ตาย วิธีการนี้ทำให้ละครไม่น่าเบื่อ แอ่อยู่กับฉากใดฉากหนึ่งนานๆ มีความเคลื่อนไหวตลอดเวลา

การขึ้นต้นฉากจะไม่อารมณ์บทให้ยืดเยื้อ เข้าตรงจุดสำคัญเลย และแรงที่จะดึงผู้ชมให้สนใจได้ ทั้งยังทันอารมณ์ของผู้ชม

นอกจากนี้ ใช้การผ่านเวลาอย่างแนบเนียน มาเดินเรื่องให้เร็วขึ้น เช่น ฉากครอบครัวเวทย์อยู่ที่กรุงเทพ รับคำสั่งให้ย้ายมาลำปาง ฉากต่อไปตัดมาเป็นภาพคนใช้ประจำบ้านเวทย์นั่งรถม้ากลับจากตลาดผ่านวิวทิวทัศน์ในลำปาง พูดภาษาเหนือ กลับมาถึงบ้านลำปาง จากนั้นเรื่องราวดำเนินต่อไป

2. การทิ้งจุดตื่นเด่นในท้ายฉาก

ทิ้งจุดตื่นเด่นแทบทุกฉาก โดยมักจะทิ้งด้วย

1. เกิดวิกฤตขึ้น เช่น การทิ้งภาพตัวละครนั่งอึ้ง
2. ต่อดีมีแนวโน้มจะเกิดวิกฤต เช่น ผู้ร้ายส่งนางเอกไปให้ผู้ชายคนอื่นชมชื่น นางเอกจะถูกจับได้ว่าไม่บอกความจริง
3. เป็นปริศนา เช่น ตัวละครตั้งคำถามน่าสงสัย (ทำให้ผู้ชมติดตามต่อด้วยความอยากรู้), ตัวละครยิ้มมีเลศนัย, ตัวละครทิ้งความเคลือบแคลงน่าสงสัยไว้

3. การดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร

ใช้การดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละครค่อนข้างมาก ตัวละครหลักในเรื่องหลายตัวมีลักษณะนิสัยชอบใช้ความรุนแรง คำทอ หยาบคาย ตบตีเป็นนิสัย เงาโศกจะใช้ความรุนแรงของตัวละครดึงดูดตั้งแต่ต้นเรื่อง โดยแม่พระเอก (คุณหญิงทับทิม) หึงหวงญาติสามี

(ละม่อม) ว่าจะมาจับสามี จึงตำทอลละม่อมหยาบคาย และตำทอถึงขั้นตบตีรุนแรงต่อลักขณา ลูกสาว ละม่อม เพราะกลัวว่าจะมาจับพระเอก จนลักขณาแทงคอตาย ช่วงต่อมา ผู้ร้ายก็ใช้ความรุนแรง เช่นกัน ทั้งกดขี่ ตำทอ ตบตีนางเอก ซึ่งยอมรับอาวมณิให้ผู้ร้ายกระทำตลอดทั้งเรื่อง โดยความรุนแรงของตัวละครจะแทรกอยู่โดยตลอดของทั้งเรื่อง ในปริมาณที่ถี่ และมีระดับความรุนแรงน้อยถึงรุนแรงมาก

4. ลักษณะอื่นๆ ที่ปรากฏ

ลักษณะที่เด่นชัดของเงาอโศก คือมีฉากถึงเนื้อตัวละครระหว่างพระเอกกับนางเอกมาก ตั้งแต่ตอนที่ 7 ถึงตอนที่ 14 โดยจะเป็นลักษณะ จะมีการขัดแย้งมีการโต้เถียงกัน และพระเอกก็จะ กลั่นแกล้งนางเอก โดยการถึงเนื้อถึงตัว ด้วยการจับมือถือแขน การกอด กานหอม การจูมพิต โดย ที่นางเอกไม่เต็มใจ จะแทรกอยู่เป็นระยะตลอดทั้งเรื่อง

มีการสอดแทรกบทตลกเป็นระยะๆ ด้วยกริยาด้วยคำพูด ซึ่งในช่วงต้นๆ ตัวละคร บางตัวไม่ได้มีคาแรกเตอร์ตลก แต่จะมีสถานการณ์ให้ตลกบ้าง เช่นการพูดผิด การเข้าใจผิด และ บทตลกโดยตัวละครที่มีคาแรกเตอร์ตลกเช่น คนใช้บ้านมหัศจรรย์ และวิภาวรรณ ที่ชอบพูดอะไร ล้นๆ ใช้สำนวนโวหาร

ใช้เทคนิคการเล่าแบบ voice over โดยการเอาเสียงของอีกฉากหนึ่ง มาเล่า ประกอบการดำเนินชีวิตของตัวละครอีกฉากหนึ่ง มักใช้กับ การเล่าถึง การอ่านจดหมาย การเล่า ทางโทรศัพท์ ทำให้การดำเนินเรื่องไม่จำเจน่าติดตาม

การใช้ความแตกต่างของการกระทำในสองฉาก เช่นฉากที่แล้วมีตัวละครพูดถึง ตัวละครอีกตัวในทางที่ดีจากต่อมาตัวละครที่ถูกพูดถึง ทำหรือพูดในสิ่งตรงกันข้ามทันที

จากการพิจารณาถึงองค์ประกอบของการเล่าเรื่องและกลวิธีการเล่าเรื่องของ ละครโทรทัศน์เรื่อง เงาอโศก สรุปได้ดังนี้

“เงาอโศก” เป็นเรื่องความรักระหว่างชนชั้น ที่มี แก่นเรื่อง (Theme) ร่วมกัน ระหว่าง Love Theme และ Morality Theme นำเสนอถึงคุณค่าของการทำความดี คือ การกตัญญู นำไปสู่ผลของการได้รับความสุขและสมหวังในความรัก ซึ่งมีความขัดแย้ง (Conflict) ระหว่างการมี จิตใจดี กับการมีจิตใจชั่วร้าย ของนางเอกและผู้ร้าย โดยบทสนทนา (Dialogue) ถ่ายทอดความคิด ความเชื่อเรื่องความกตัญญู จะนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองของมนุษย์ เรื่องราวจบ (Ending) แบบ ความดีชนะความชั่ว นางเอกสมหวังในความรักกับพระเอก

บทละครใช้มุมมองในการเล่าเรื่อง แบบรู้รอบด้าน (The Omniscient) โดยเล่าเรื่องอย่างรวดเร็วในตอนต้นเรื่อง ใช้กลวิธีต่างๆ ในการดึงดูด ผู้ชมชม เช่น ฉากที่สั้นมาก เปลี่ยนฉาก แดกจากบ่อย บทสนทนาที่สั้นกระชับ ไม่เยิ่นเย้อ ไม่อ้อมกบพ พูดตรงประเด็นที่ต้องการอยากจะสื่อในทันที โดยเฉพาะในช่วงต้นของบทละคร ใช้การตัดสลับระหว่าง 2 ฉากที่ดำเนินไปพร้อมๆ กัน ในฉากที่ยาว ใช้การตั้งคำถามที่อยากรู้ไว้แต่จะมีตัวละครในอีกสถานการณ์ที่กำลังดำเนินไปพร้อมกันมาตอบคำถามนั้นแทน นอกจากนี้ยังผ่านเวลาอย่างแนบเนียนด้วยการกระทำและคำพูดที่แสดงถึงนัยว่ามาอยู่ ณ อีกสถานที่หนึ่งแล้ว และทิ้งจุดเริ่มต้นในท้ายฉาก ด้วยต่อไปจะเกิดวิกฤติ มีวิกฤติเกิดขึ้นตัวละครจะอย่างไรต่อไป และทิ้งปริศนาที่ต้องติดตามต่อไป ดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร ค่อนข้างมาก โดยความรุนแรงจะมีฉาก ตบตี คำทอ ของผู้ร้ายต่อนางเอกมาก ส่วนฉากรัก (love scene) พระเอกถึงเนื้อถึงตัวนางเอกจะมีมากเช่นกัน ความถี่บ่อยของทั้งสองอย่างนี้ทำให้เป็นลักษณะที่โดดเด่นของเรื่องนี้

ละครที่ได้รับความนิยมปี พ.ศ. 2542

4.1.16 เรื่อง หัวใจและไถปิ่น

ภาพที่ 16 ▶
ละครเรื่อง หัวใจและไถปิ่น

เรื่องราวของราเชนทร์ ไททอง มือปืนฝีมือฉกาจที่คิดจะล้างรจากวงกรรมมือปืน แต่ด้วยเหตุความเจ็บป่วยของลูกชายจึงทำให้ต้องหันกลับมาในวังวนของความชั่วอีกครั้ง จากตัวละครราเชนทร์ที่รับบทโดยอำพล ลำพูน ที่ได้สร้างความสมจริงในบุคลิกลักษณะของตัวละคร รวมถึงความน่ารักและความสามารถในการแสดงของ ด.ช.อเล็กซ์ เรลเดิล ที่รับบทชญาอุส และเหตุการณ์ที่ทำให้ผู้ชมลุ่มไปกับตัวละคร ทำให้ละครเรื่องหัวใจและไถปิ่นได้รับความนิยมเป็นอย่างมากจากผู้ชมในปี พ.ศ. 2542

ละครเรื่อง “หัวใจและไถปิ่น” เล่าผ่านบทละครทั้งสิ้นจำนวน 14 ตอนมีลักษณะการเล่าดังต่อไปนี้

องค์ประกอบของการเล่าเรื่องในบทละครโทรทัศน์

ก. โครงเรื่อง (Plot)

ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน “หัวใจและโกปิ่น” มีขั้นตอนดังนี้

การเริ่มเรื่อง

เริ่มต้นที่ชายคนหนึ่ง (ราเชนทร์) กำลังปฏิบัติสังหารใครคนหนึ่งอยู่บนยอดตึก ขณะที่มิกกลุ่มเด็กอนุบาลกำลังทัศนศึกษาในตึก การสังหารครั้งนี้พลาดกระสุนโดนเหยื่อและผู้เด็กผู้หญิงคนหนึ่งตายมือปืนตกตะลึง

ขั้นพัฒนาเหตุการณ์

สารวัตรเซเลียงเข้ามาทำคดีนี้ ระบุว่าเป็นผู้มือของราเชนทร์ โททอง ในขณะที่เดียวกันที่โรงพยาบาล ราเชนทร์ไปรับลูกชายที่เพิ่มเกิด โดยแม่ของเด็กได้ตายไป 7 ปีผ่านไปในสลัมเล็กๆ แห่งหนึ่ง ราเชนทร์พาบิดนทร์ลูกชายมาอยู่ที่นี้ บิดนทร์เติบโตขึ้นโดยราเชนทร์ไว้ใจให้แจ่มจันทร์เพื่อนข้างบ้านคอยดูแล ส่วนตัวราเชนทร์นั้นไปทำงานเป็นช่างก่อสร้างจนกระทั่งวันหนึ่งลูกชายของเขาต้องล้มป่วยด้วยโรคไต มีความจำเป็นต้องใช้เงินในการรักษา เขาจึงไปขอความช่วยเหลือจากเฮียตง เจ้าพ่อและเอเย่นรับจ้างฆ่าคน เฮียตงรับปากโดยยื่นข้อเสนอให้เขามาคนอีกครั้งหนึ่งเป็นการตอบแทน ราเชนทร์จำเป็นต้องรับข้อเสนอเพราะชีวิตของลูก เหยื่อที่เฮียตงมอบหมายให้เขาจัดการคือเฉลิมเกียรติเศรษฐีนักธุรกิจซึ่งอยู่เบื้องหลังของการจ้างคือชาญชัย น้องชายของเฉลิมเกียรติที่มีปัญหาทรัพย์สินในต่างประเทศต้องการเงินไปให้หนี้และอำนาจบริหารบริษัทนั่นเอง ราเชนทร์ตั้งใจบุกไปสังหารเหยื่อถึงในบ้านแต่เหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันเกิดขึ้นเพราะมีมือปืนอีกคนหนึ่งเข้ามาทำงานนี้เช่นกัน ทั้งนั้นราเชนทร์จึงต้องช่วยขนายสุลูกชายของเฉลิมเกียรติเอาไว้เพราะมือปืนต้องการที่จะสังหารเด็กเช่นกัน ราเชนทร์จึงพาขนายสุหนีไปกับตน สารวัตรเซเลียงและจำหมาน เริ่มขบวนการตามล่าราเชนทร์เพราะคิดว่าเขามีส่วนเกี่ยวข้องในการตายของเฉลิมเกียรติในครั้งนี้ ระหว่างที่ราเชนทร์พาขนายสุหนีไปนั้น พอดีลูกชายของเขาได้เสียชีวิตลง ราเชนทร์ต้องการรู้ว่าใครอยู่เบื้องหลังคดีในครั้งนี้ จึงไปหาเฮียตง ครั้งนั้นเฮียตงโกรธแค้นมากและประกาศทั่ววงการว่าได้ตัดตายกับราเชนทร์เรียบร้อยแล้ว จึงทำให้มือปืนรุ่นน้องหมายจะเอาชีวิตของเขาเพื่อยกระดับของตัวเอง ราเชนทร์จึงต้องหนีตำรวจและนักฆ่าด้วยกัน

แจ่มจันทร์ริ้วขาวของราเชนทร์จึงเข้าพบสารวัตรเซเลียงเพื่อขอชีวิตของราเชนทร์โดยเอาตัวเข้าแลก สารวัตรรับปากว่าจะช่วยเหลือโดยไม่ต้องการสิ่งตอบแทนอะไรทั้งสิ้น ด้านเฮียตงได้ส่งเด็กขาไปฆ่าราเชนทร์ที่ไร่ข้าวโพด ในครั้งนั้นราเชนทร์ได้เผาไร่ข้าวโพดและตัวเด็กขาที่ติดอยู่ในไร่ข้าวโพด

ส่วนตัวเขาเองนั้นก็บาดเจ็บสาหัส ชาญสุสได้ไปซื้อยามาให้ ราเชนทร์จึงตัดสินใจไปส่งชาญสุสให้กับครอบครัว เพราะวันที่พ่อโดนฆ่าชาญสุสได้เห็นว่าเขาอุ้ยเป็นคนลงมือ ทำให้ชาญสุสกลัวชาญอุ้ยเป็นอย่างมาก ด้านชาญอุ้ยเองก็ขู่ชาญสุสว่าถ้าหากบอกใครในเรื่องที่เห็นก็จะฆ่าชาญสุสเสีย ชาญอุ้ยจำงมื่อปืนไปฆ่าชาญสุสกับแม่ มื่อปืนยิงโดนแม่ชาญสุสบาดเจ็บวันที่ชาญสุสมาเยี่ยมแม่ ราเชนทร์ช่วยชาญสุสจากการถูกยิงไว้ได้ เรื่องราวต่างๆ ของชาญอุ้ยจึงเปิดเผยขึ้น ราเชนทร์ตัดสินใจมอบตัวแต่ก่อนหน้านั้น เขาได้ไปตามกวาดล้างพวกเสียดงและฆ่าเสียดงจนตาย วันที่ราเชนทร์ถูกดำเนินคดี เล็กขาวปรากฏตัวขึ้นเงิบๆ โดยไม่มีใครรู้ หลังจากราเชนทร์ออกจากคุกก็แต่งงานกับแจ่มจันทร์และตั้งใจจะไปใช้ชีวิตที่ต่างจังหวัด

ชั้นภาวะวิกฤติ

ราเชนทร์มาลาบอกลาหน้ารูปถ่ายของลูกชายที่บ้านหลังเก่า ขณะเดียวกันเล็กขาวได้ปรากฏตัวขึ้นและจะยิงราเชนทร์ ราเชนทร์รู้ตัวว่าตัวเองต้องตาย จึงพูดกับเล็กขาวว่า "ขอต้อนรับสู่เส้นทางสายมรณะที่ไม่มีทางเดินกลับ" แต่เล็กขาวได้พูดกับราเชนทร์ว่า "ต่อไปนี่ชีวิตใหม่จะไม่ใช่ราเชนทร์อีกแล้ว แต่จะเป็นเล็กขาวเท่านั้น"

ชั้นตอนยุติเรื่องราว

เล็กขาวลั่นไกยิงราเชนทร์ เขาสิ้นใจลงใกล้รูปของบิดนทร์ลูกชายที่ตกอยู่บนพื้น จบชีวิตของมือปืนชื่อดัง

โครงเรื่อง (Plot)

หัวใจและไทม์ไลน์เป็นโครงเรื่องที่จัดอยู่ในประเภท แมวจับหนู ซึ่งเป็นการไล่ล่ากัน 2 ฝ่าย ระหว่างพระเอกกับผู้ร้าย โดยไม่ปกปิดตัวผู้กระทำ หลังจากที่พระเอกได้ออกจากวงการมือปืนก็ต้องกลับเข้าไปอีกครั้ง เพราะต้องการหาเงินมารักษาลูกที่ไม่สบาย เมื่อรับงานพระเอกกลับถูกหักหลัง การไล่ล่าล้างแค้นระหว่างสองฝ่ายจึงเกิดขึ้น แต่ไม่มีใครเพียงพอล้ำ สุดท้ายคนร้ายจำงมื่อปืนไปฆ่าพระเอก พระเอกรอดมาได้จึงไปแก้แค้นและเข้ามอบตัว แต่สุดท้ายพระเอกก็ถูกมือปืนรุ่นน้องฆ่าตาย เพราะต้องการเป็นใหญ่แทน

ข. แก่นเรื่อง (Theme)

หัวใจและไถ่ปิ่นมีแก่นเรื่องที่ผสมกัน 2 แก่น คือ แก่นเรื่องระหว่างความรัก Love Theme และ Power Theme ซึ่งเป็น Theme ของอำนาจ โดยความรักเป็นเรื่องราวความรักของพระเอกกับนางเอก พระเอกกับครอบครัว ส่วนอำนาจเป็นสิ่งที่พระเอกมี แต่ไม่ต้องการสิ่งที่ตัวเองมี แต่นักเลงรุ่นน้องต้องการอำนาจที่พระเอกมี

ค. ความขัดแย้ง (Conflict)

ความขัดแย้งในเรื่องหัวใจและไถ่ปิ่น ระหว่างคนกับคน โดยมีคู่ขัดแย้ง (binary opposition) ขัดแย้งระหว่างตรงไปตรงมากับเล่ห์เหลี่ยม ซึ่งเรื่องที่ขัดแย้งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการทำงานระหว่างพระเอกกับผู้ร้าย

ง. ตัวละคร (Character)

ลักษณะตัวละครเป็นแบบตายตัว (Typed Character)

พระเอก

ราเชนทร์ มีสำนึกที่ดี รักครอบครัว ช่วยเหลือคน เสียสละ มั่นคงในรัก

นางเอก

จันทร์แจ่ม อ่อนโยน มีบุคลิกความเป็นแม่สูง มีเมตตากรุณา ทำงานตรงไปตรงมา

ผู้ร้าย

เด็กขาว ทะเยอทะยาน จิตใจโหดเหี้ยม มีเล่ห์เหลี่ยม ลอบทำร้าย

ผู้ช่วยเหลือ

จันทร์แจ่ม

จ. บทสนทนา (Dialogue)

ถ่ายทอดวาทกรรมเกี่ยวกับกรรมเป็นของผู้กระทำ บทสนทนามีลักษณะสั้น กระชับ แต่ในการแสดงความคิดของตัวละครจะมีลักษณะยาว แผงการสอนในเรื่องการเป็นคนดี

ฉ. ฉาก (Setting)

เป็นฉากของบ้าน บ้านในสลัม แผงขายของ ดึกออฟฟิศ ห้องทำงาน ไร่ข้าวโพด ห้องแถว ในเยาวราช ร้านก๋วยเตี๋ยว โรงเรียน โรงพยาบาล ห้องไอศูย์ บนถนน ในรถยนต์ ดึกร้าง ริมคลอง แต่ฉากหลักมักจะเป็นบ้าน

ช. ตอนจบ (Ending)

จบแบบหักมุม (Surprise Ending) คือ จบแบบพลิกความคาดหมาย คาดไม่ถึง ไม่นึกว่าจะจบแบบนี้ โดยเหตุการณ์ก่อนจบเมื่อถึงจุดสุดยอด (Climax) ของเรื่อง เมื่อผู้ร้ายปรากฏตัวและพระเอกโดนยิงตายในนัดเดียว

ฅ. มุมมองในการเล่าเรื่อง (Point of View)

เป็นการเล่าแบบรู้รอบด้าน โดยเล่าอย่างไม่มีข้อจำกัด หยั่งรู้จิตใจของตัวละครทุกตัว กลวิธีการเล่าเรื่องให้ดึงดูดใจ

กลวิธีการเล่าเรื่องให้ดึงดูดใจ

1. จังหวะของการเล่าเรื่อง

เปิดเรื่องด้วยวิกฤติ ความตื่นเต้น ใช้การเล่าอย่างรวดเร็ว และผ่านเวลา นอกจากนี้ยังใช้การย้อนอดีต (Flash back) เล่าถึงความเป็นมาของพระเอก

2. การทิ้งจุดเริ่มต้นในท้ายฉาก

โดยมากมักจะทิ้งโดย

1. ปริศนาที่ต้องติดตามต่อไป
2. จะเกิดวิกฤติ

3. มีวิกฤติเกิดขึ้นตัวละครจะทำอย่างไรต่อไป

3. การดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร

ดึงดูดความรุนแรงไปตามลักษณะละครและลักษณะนิสัยของตัวละครที่เป็นละครประเภทนี้

4. ลักษณะอื่นๆ ที่ปรากฏ

เชื่อมจากด้วยคำพูดที่ต่อกันคนละเหตุการณ์ คนละฉากและตัวละคร อิงสถานการณ์ที่ทันสมัย เช่น บริษัท มีหนี้ ต้องชำระเงินกู้ต่างประเทศ การไม่มีธนาคารปล่อยกู้การระดมขายหุ้น เพิ่มทุนต่างชาติ การลดขนาดบริษัท ด้วยการเลย์ออฟพนักงาน ซึ่งเป็นสถานการณ์ในช่วงปี 2541-2542 ที่ละครออกอากาศ

จากการพิจารณาถึงองค์ประกอบของการเล่าเรื่องและกลวิธีการเล่าเรื่องของละครโทรทัศน์เรื่อง หัวใจและโกป็น สรุปได้ดังนี้

"หัวใจและโกป็น" มีโครงเรื่อง (Plot) ของละคร เป็นแบบแนวจับหนุการไล่ล่าของตัวละคร 2 ฝ่าย โดยมีได้ปกปิดตัวผู้กระทำ และเรื่องของความรัก ที่พบกัน รักกัน ต้องฟันฝ่าอุปสรรค แต่สุดท้ายไม่สมหวัง โดยแก่นเรื่อง (Theme) มีส่วนผสมของ Love Theme โดยเป็นความรักระหว่างพ่อกับลูก รักของหนุ่มสาว และ Power Theme ความขัดแย้งระหว่างคนสองคนที่ต้องการในสิ่งที่อีกฝ่ายมี ระหว่างพระเอกกับผู้ร้าย ในความตรงไปตรงมากับการมีเล่ห์เหลี่ยม มีส่วนผสมของความขัดแย้งในเรื่องของความรักที่ต่างสถานะ แต่ไม่เป็นประเด็นที่เด่นชัด โดยบทสนทนา (Dialogue) ถ่ายทอดวาทกรรม เรื่องของบาปกรรม ว่ากรรมเป็นของผู้กระทำ ซึ่งเรื่องราวจบลง (Ending)แบบหักมุม (Surprise Ending)

ซึ่งเรื่องนี้ได้ใช้มุมมองในการเล่าเรื่อง (Point of view) แบบรู้รอบด้าน (The Omniscient) เล่าเรื่องด้วย เปิดเรื่องด้วยวิกฤติ ความตื่นเต้น เล่าเร็ว ใช้การผ่านเวลา ใช้การย้อนอดีต (Flash Back) เล่าถึงความเป็นมา ในการทิ้งจุดตื่นเต้นในท้ายฉาก โดยมากมักจะทิ้งด้วยปริศนาที่ต้องติดตามต่อไป จะเกิดวิกฤติ มีวิกฤติเกิดขึ้นตัวละครจะทำอย่างไรต่อไป ดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร แบบไปตามลักษณะละครและลักษณะนิสัยของตัวละคร ที่เป็นละครบู๊ ลักษณะอื่นๆ ที่ปรากฏ เชื่อมจากด้วยคำพูดที่ต่อกันคนละเหตุการณ์ คนละฉากและตัวละคร

ละครที่ได้รับความนิยมปี พ.ศ. 2543

4.1.17 เรื่อง สาวน้อยคาเฟ่

ภาพที่ 17 ▶
ละครเรื่อง สาวน้อยคาเฟ่

นอกจากเนื้อหาของละครที่เกี่ยวข้องกับสาวน้อยคนหนึ่ง ที่ป่าไม่อนุญาตให้ไป
ซึ่งต้องเป็นอาชีพ แต่จำเป็นต้องปลอมตัวเป็นนักร้องคาเฟ่ เพื่อช่วยกู้วิกฤติให้กับคาเฟ่ของป่า
ซึ่ง ภูมิโคมของการปลอมตัว ความลุ้นระทึกกว่าตัวละครจะถูกจับได้หรือไม่ ในบรรยากาศ
ตามเร็นรมย์ของคาเฟ่ ที่ประกอบไปด้วยความสนุกสนานและความตื่นตาตื่นใจของการแสดง
และร้องเพลง และภาพที่สะท้อนให้เห็นชีวิตของคนคาเฟ่ ท่ามกลางความขัดแย้งในอาชีพ และ
เรื่องราวของความรักที่ต้องพิสูจน์ ทำให้ "สาวน้อยคาเฟ่" เป็นละครโทรทัศน์ที่มีเรตติ้งสูงสุดของ

โดยเล่าเรื่องผ่านบทละครโทรทัศน์ทั้งสิ้นจำนวน 25 ตอน มีลักษณะของการเล่าเรื่อง

ประกอบของการเล่าเรื่องในบทละครโทรทัศน์

ก. โครงเรื่อง (Plot)

ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน "สาวน้อยคาเฟ่" มีขั้นตอน ดังนี้

การเริ่มเรื่อง

เปิดตัวความสามารถในการร้องเพลงของนิตาและเปิดตัวไตรที่มาชอบนิตา และปัญหาของออสการ์คาเฟ่ ที่ดารา สลาตัน นักร้องแม่เหล็กของคาเฟ่ กำลังจะแปรพักตร์ไปร้องให้กับคาเฟ่คู่แข่งของเสี่ยวิบูลย์ เพราะเสี่ยวิบูลย์สัญญาว่าจะออกเทปให้ ทำให้สองคาเฟ่มีเรื่องมีราวกัน จนนันทน์ผู้ช่วยผู้จัดการของออสการ์คาเฟ่เสียชีวิต

การพัฒนาเหตุการณ์

ดารา ไปร้องเพลงที่คาเฟ่เสี่ยวิบูลย์ ออสการ์เกิดวิกฤติเพราะไม่มีนักร้องที่มีความสามารถมาดึงดูด ภูรีเข้ามาทำงานตามคำชวนของคเชนทร์และต้องการทดแทนบุญคุณของนันทน์ที่ช่วยตัวเองจากพวกเสี่ย วิบูลย์จนนันทน์ตาย เขาตั้งใจจะกู้วิกฤติและทำให้ออสการ์คาเฟ่ประสบความสำเร็จ นิตาปลอมตัวเข้ามาเป็นนักร้อง ในชื่อธิดา ธิดาทพ โดยมีเจรี ช่างเสริมสวยช่วยแต่งหน้าแต่งตัวให้ ไม่มีใครจำนิตาได้ นิตาในคราบธิดา ธิดาทพ กับภูรีได้ชอบพอกัน ทั้งคู่มีเรื่องแฉงอนเข้าใจผิด ภูรีเข้าใจว่าธิดากับไตรเป็นสามีภรรยากัน ดารายอมตัวเป็นของเสี่ยวิบูลย์เพื่อแลกกับการพาไปออกเทป แต่ถูกเสี่ยวิบูลย์หลอก ดาราจึงบุกไปที่บ้านในวันที่เสี่ยฉลองครบรอบแต่งงาน เจอกับมาตามคิม ภรรยาหลงของเสี่ยวิบูลย์ มาตามคิมเกลียดดารามาก

นิตาถูกรั้วจนคนสนิทของป่าที่ดูแลคาเฟ่จับได้ จากชุดที่ไปเช่าจากร้านเจรี นิตาขอร้องไม่ให้บอกใคร ทั้งหมดจึงช่วยกันปกปิดเรื่องไว้

ดาราไปมีเรื่องกับเนตรนภา นักร้องดังคาเฟ่เดียวกันและเป็นเบอร์หนึ่งของค่ายเทป สัญญาออกเทปของดาราจึงถูกระงับ และดารารู้ว่าเป็นฝีมือของมาตามคิม จึงแค้นมาก โดยพกปืนจะตามไปทำร้าย กลับพบว่าหลังจากของมาตามคิมมีอาชีพค้าเนื้อสด และจัดยาเสพติดบังคับให้ผู้หญิงเหล่านั้นทำงานให้ ดาราถูกจับได้และถูกมาตามคิมให้สมุนจัดยาเสพติด

สนิทพิมไปดูแลไตรที่หอของธิดา เห็นข้อพิรุณหลายอย่าง ว่าธิดาไม่ได้นอนที่หอ แต่กลับมีรถจอดและขับกลับทุกวัน จึงบอกภูรี ภูรีจึงสะกดรอยตามธิดา จึงรู้ว่าธิดาก็คือนิตา น้องสาวของคเชนทร์เจ้าของคาเฟ่ ภูรีจึงเข้าใจธิดามากขึ้น และรับปากว่าจะปกปิดเรื่องให้

คาเฟ่เสี่ยวิบูลย์ ขาดนักร้องที่จะดึงแขก ในขณะที่ออสการ์ตีวันดีคืนเพราะการแสดงของธิดา ธิดาทพ คนสนิทของเสี่ยวิบูลย์จึงหาทางออกโดยไปข่มขูธิดา ให้มาร้องที่ออสการ์ ธิดากลับป่า คเชนทร์ และภูรี เป็นอันตรายจึงยอมไปร้อง คเชนทร์กับปัทมาบ้านิตา ไม่รู้ความจริง จึงโกรธธิดามาก

ชั้นภาวะวิกฤติ

นิตาต้องเข้าไปร้องเพลงที่คาเฟ่เสี่ยวิบูลย์ โดยมีไตรตามไปเป็นเพื่อน ฎีร์เข้าไปตามนิตาจนถูกทำร้าย นิตาแอบเห็นสมุนเสี่ยวิบูลย์ขีดยาให้ดารา จึงเล่าให้รัญจวนกับสนิทพิมพ์ ทั้งคู่จึงเข้าไปช่วยนิตา จึงได้ รู้เรื่องกิจการค้าเนื้อสดของเสี่ยวิบูลย์และมาตามคิม พวกคเซนทร์จึงแจ้งตำรวจไปหลายแก๊งค์ค้าเนื้อสด จนคเซนทร์ถูกยิงเพราะช่วยวรรณจากคนร้าย ในขณะที่ฎีร์เข้าไปช่วยนิตาจากการถูกเสี่ยวิบูลย์ปล้ำ

ชั้นภาวะคลี่คลาย

เสี่ยวิบูลย์และมาตามคิมถูกจับ คาเฟ่ของคเซนทร์พันซอกกล่าวหาว่าค้าผู้หญิง แอบแฝง วรรณและแม่เข้าใจคาเฟ่ของครอบครัวคเซนทร์และนิตามากขึ้น วรรณจึงแต่งงานกับคเซนทร์ ฎีร์สนิทสนมกับนิตา อย่างออกหน้าออกตา จนคเซนทร์ชู้ว่าอย่าทำให้นิตาเข้าใจถ้าฎีร์ยังรักนิตาอยู่

ชั้นตอนการยุติเรื่องราว

ฎีร์ให้นิตาแต่งตัวเป็นนิตา ธิดาทพ มาร้องเพลงในงานแต่งงานของวรรณกับคเซนทร์เป็น ครั้งสุดท้าย ก่อนทำตัวสาบสูญแบบที่นิตาต้องการ เพื่อให้ทุกคนเห็นค่าของนักร้องคาเฟ่ ท่ามกลางความไม่พอใจของทุกคน นิตาไม่สามารถร้องเพลงให้จบได้ เมื่อฎีร์ประกาศว่าจะหมั้นกับนิตา แต่จะแต่งงานกับธิดา ทุกคนไม่พอใจจนจะเป็นเรื่องเป็นราวกัน นิตาทนไม่ได้จึงเปิดเผยตัวเองออกมาด้วยการถอดวิก ลบเครื่องสำอางค์ ว่าที่แท้ ธิดา ธิดาทพ กับนิตาก็เป็นคนเดียวกัน ปีหมาป่าที่ห้ามนิตาร้องเพลงซาบซึ้งกับสิ่งที่นิตาทำไป ฎีร์กับธิดา ธิดาทพ จึงครองรักกันอย่างไม่มีอุปสรรคใดๆ

โครงเรื่อง (Plot)

เรื่องของการพยายามแก้ปัญหาอุปสรรคของคาเฟ่ที่กำลังมีปัญหา ด้านทานเล่ห์เหลี่ยมคาเฟ่ คู่แข่งโดยการร่วมมือร่วมใจของคนในคาเฟ่ รวมถึงพระเอกกับนางเอก บนเส้นทางแห่งความรักที่มีอุปสรรค แต่สุดท้าย ทั้งธุรกิจคาเฟ่และความรักก็ฝ่าฟันอุปสรรคไปได้

ข. แก่นเรื่อง (Theme)

"สาวน้อยคาเฟ่" มีแก่นเรื่อง (Theme) ที่ผสมผสานระหว่างแก่นความคิดเกี่ยวกับ "อย่าตัดสินคนในสิ่งที่เห็นแต่ภายนอก" กับ Love Theme และ Morality Theme

โดย "อย่าตัดสินคนในสิ่งที่เห็นแต่ภายนอก" ถ่ายทอดผ่านการที่ นางเอกปลอมตัวเป็นนักร้อง คาเฟ่ในชื่อ ธิดา ธิดาทพ เพื่อช่วยกู้วิกฤติกิจการคาเฟ่ของครอบครัว พระเอกหลงรักนางเอก เข้าใจผิดว่านางเอกกับเพื่อนนางเอก(ไตร)มีความสัมพันธ์กันเมื่อเห็นนางเอกกับเพื่อนขึ้นห้องไปด้วยกันเพราะความเป็นสาวคาเฟ่ ของนางเอก แม่ของพระเอกไม่ชอบพี่ชายนางเอกที่มาชอบพี่สาวพระเอกเพราะเป็นเจ้าของคาเฟ่ พี่สาวพระเอกที่รักกับพี่ชายนางเอกมานานก็รับไม่ได้เมื่อรู้ว่าเขาทำกิจการคาเฟ่ เพราะมองว่าต้องเป็นแหล่งค้าเนื้อสดเหมือนคาเฟ่ทั่วไป พี่สาวพระเอกรังเกียจนางเอกในคราบของนักร้องคาเฟ่ไม่ต้องการให้มาเป็นน้องสะใภ้เพราะไม่คู่ควรกับน้องชาย เมื่อเรื่องทั้งหมดคลี่คลายว่าคาเฟ่ของพี่ชายนางเอกไม่มีเรื่องผิดกฎหมาย ธิดาก็คือธิดาหลานสาวเจ้าของคาเฟ่ห้องของพี่ชายนางเอกทุกอย่างจึงลงเอย

สำหรับ Love Theme เป็นเรื่องราวความรักระหว่างพระเอกและนางเอก ที่นางเอกจะต้องพิสูจน์ตัวเองในความเป็นนักร้องคาเฟ่ที่ตัวเองปลอมตัว ให้เป็นที่ยอมรับของแม่ พี่สาวพระเอก และป้าตัวเอง ส่วน Morality Theme เป็นการแสดงให้เห็นถึง แง่คิดที่ทำชั่วสุดท้ายจะได้รับผลกระทบ (คาเฟ่, กิจการค้าเนื้อสดของเสี่ยวิบูลย์ (ผู้ร้าย) ถูกตำรวจจับ) คนที่หลงผิดเมื่อสำนึกได้ ย่อมได้รับการอภัย (ดารา สลาตัน ได้รับการช่วยเหลือจากรัฐจวน ที่ปั้นดาราให้เกิดในการเป็นนักร้องคาเฟ่)

ค. ความขัดแย้ง (Conflict)

ความขัดแย้งในละคร เรื่อง สาวน้อยคาเฟ่ เป็นความขัดแย้งระหว่างคนกับคน โดยมีคู่ขัดแย้ง (binary opposition) ระหว่าง ตรงไปตรงมา กับ มีเล่ห์เหลี่ยม และ สาวคาเฟ่ดี กับ สาวคาเฟ่ไม่ดี โดยนางเอกต้องพิสูจน์ความเป็นสาวคาเฟ่ที่ตัวเองปลอมตัวไปกับ แม่พี่สาวพระเอก ป้าและพี่ชายของตัวเอง

กลุ่มที่ทำงานสุจริตกับกลุ่มที่ทำงานทุจริต ซึ่งกลุ่มที่ทำงานสุจริตจะทำงานตรงไปตรงมาไม่ระรานคู่แข่ง ในขณะที่กลุ่มที่ทำงานทุจริต จะระรานคู่แข่ง ใช้กลโกงทุกอย่างให้ตัวเองได้มาซึ่งผลประโยชน์

โดยเรื่องที่ขัดแย้งมี 2 ส่วนคือ เรื่องของความรัก ระหว่างพระเอก นางเอกกับฝั่งของแม่ พี่สาวนางเอก ที่ไม่พอใจที่พระเอกไปรักกับสาวคาเฟ่ ส่วนที่ 2 เป็นความขัดแย้งระหว่างธุรกิจคาเฟ่ สุจริตและทุจริต

ง. ตัวละคร (Character)

ลักษณะตัวละครเป็นแบบตายตัว (Typed Character)

นางเอก

นิดาหรือธิดา สวย สดใส น่ารัก มีความสามารถในการร้องเพลง มีไหวพริบในการ
แก้สถานการณ์ รักครอบครัว ปลอมตัวเป็นนักร้องคาเฟ่โดยคนใน
ครอบครัวและคนใกล้ชิดจำไม่ได้

พระเอก

ภูรี หล่อ ชี้เล่น สนุกสนาน คิดแผนการณื รู้คุณคน ชอบช่วยเหลือคนอื่น
ใจร้อน เจ้าชู้กับธิดา มีอาชีพเป็นผู้จัดการคาเฟ่ ทำกิจการแบบตรงไป
ตรงมา

ผู้ร้าย

พวกคาเฟ่เสียวิบูลย์ ทำกิจการแบบมีเล่ห์เหลี่ยม ชอบจกฉวยนักร้องที่ออกสการ์
ฝึกมาเป็นของตัวเอง รังแกคนไม่มีทางสู้ ไร้คุณธรรม

แม่พระเอก

แม่นมาช ใจดีกับลูก รังเกียจคนในอาชีพคาเฟ่ ไม่อยากให้ลูกชายทำงานคาเฟ่
และพยายามขัดขวางความรักของพระเอกกับสาวคาเฟ่

พี่พระเอก

พิราวรรณ เป็นพวกสิทธิสตรี ไม่ชอบคาเฟ่ มองในแง่ลบว่าเป็นพวกค้าผู้หญิง
เป็นธุรกิจ สกปรก ทนไม่ได้ที่น้องชายไปรักสาวคาเฟ่

ซึ่งปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อกัน (interaction) ของตัวละครหลักเป็นดังนี้

พระเอกกับนางเอก รักกัน แต่พระเอกเข้าใจผิดนางเอกว่ามีอะไรกับ
เพื่อนชายเพราะความเป็นนักร้องคาเฟ่

ผู้ร้ายกับคาเฟ่พระเอกนางเอก ทำลาย เพื่อให้คาเฟ่ตัวเองอยู่รอด

แม่และพี่พระเอกกับนางเอก นางเอกในภาคของนิตา แม่และพี่สาวพระเอกรักและเอ็นดูนิตามาก ในภาคของธิดา สาวคาเฟ่ทั้งสองคนรังเกียจธิดา อยากให้เลิกกับพระเอก

จ. บทสนทนา (Dialogue)

สาวน้อยคาเฟ่ถ่ายทอดวาทกรรมของตัวละคร เกี่ยวกับ “อย่าตัดสินความรักด้วยชนชั้นที่เห็นภายนอก” คือ รูปลักษณ์ภายนอกที่มองเห็น และรูปลักษณ์ภายใน จากที่นางเอกปลอมตัวเป็นนักร้องคาเฟ่ แม่ พี่สาวพระเอก รวมถึงป้าและพี่ชายของนางเอก อีกทั้งพระเอกเอง ตอนที่ไม่ว่านางเอกเป็นใคร ก็ตัดสินนางเอกภาพของนักร้องคาเฟ่ ที่ตัวเองรู้สึก ซึ่งแสดงผ่านเหตุการณ์ต่างๆ ดังนี้

เมื่อพระเอกเห็นนางเอกขึ้นห้องไปกับเพื่อนผู้ชาย โดยเป็นห้องที่นางเอกแบ่งให้เพื่อนเช่าอยู่ แต่นางเอกมาเปลี่ยนเสื้อผ้าและลบเครื่องสำอางค์ ลอกคราบสาวคาเฟ่ออกไปไม่ให้ที่บ้านจับได้ แต่พระเอก เข้าใจผิด คิดว่านางเอกกับเพื่อนผู้ชายมีอะไรกัน ถึงขึ้นห้องไปด้วยกัน พระเอกจึงต่อว่านางเอกเอาความเป็นสาวคาเฟ่มาตัดสิน

ภู่รี เธอนอนร่วมเตียงร่วมห้องกับนายไตรเขาอยู่ทุกคืน แล้วยังมาตีหน้าชื่ออยากให้เรา สองคน มารักกัน เธอมีเจตนาอะไรกันแน่ หรือว่าเธอเสียสติไปแล้ว

นิตา คุณภู่...ฉันไม่ได้อยู่ร่วมห้องกับเขานะคะ

ภู่รี (ตวาด) หยุดโกหกซะที

นิตา (เครือ) ฉันไม่ได้โกหก

ภู่รี แล้วความจริงคืออะไร บอกมาสิ เธอกับนายไตร...สามีเธออะ ทำให้เพื่อนฉันน้ำตาตกมาแล้ว รู้รีเปล่า...แล้วยังจะมาตีหน้าชื่ออยู่อีก พอทีเธออะ แม่สาวคาเฟ่ ฉันพอจะตามทันเกมส์ของเธอแล้วละ (ฉาก 5 ตอน 14)

เมื่อทางบ้านพระเอกไปรู้ความจริงมาว่าพระเอกรักอยู่กับสาวคาเฟ่ แม่และพี่สาวจึงคาดคั้นความจริงและคัดค้าน

ภู่รี (ถอนหายใจเฮือก) ก็ได้ครับ ไซ้ผมรักสาวคาเฟ่ เธอเป็นนักร้องชื่อ ธิดานามสกุล ธิดาทพ

แม่น้มาช โอ้ย... ออกีแบนเล่นลึกเข้าตึกแขก

วรรณ เห็นไหมคะคุณแม่ ลูกชายคุณแม่จะพาสะใภ้คาเฟ่เข้ามาในบ้าน

แม่นมาช ไม่ได้แนะนำภู

ภูรี ทำไมครับคุณแม่

แม่นมาช ยังจะมาถาม นักร้องคาเฟ่เนี่ยนะ...ที่เราจะพามาเป็นสะใภ้ หัวเด็ด
ตีนขาดแมงก็ ไม่ยอม

วรรณ อย่าต้องให้ตระกูลเราเสื่อมเกียรติไปเพราะความไฝต่ำของเธอเลยนะ
นายภู (จาก 8 ตอน 20)

พระเอกอ่านข่าวที่หนังสือพิมพ์ลงชื่นชมนางเอกในคราบของธิดา ธิดาทพ ให้แม่
กับพี่สาวฟัง เพื่อให้เห็นความสามารถของสาวคาเฟ่อย่างนางเอก

วรรณ จะให้ฉันกับแม่ชื่นชมเธอนั้นหรอ

ภูรี ไม่ต้องหรอกครับ แต่ผมอยากให้แม่กับพี่ดูเพื่อยืนยันว่า ธิดานะไม่ใช่
นักร้องกระจอกๆ อย่างที่พี่คิด ไม่ใช่สาวคาเฟ่อย่างที่พี่เข้าใจ ถ้าถึง
เวลาผมจะประกาศความจริงว่าตัวตนแท้ๆ ของเธอคือใคร ถ้าพี่กับแม่
รู้เข้าจะต้องตกใจเลยทีเดียวนะ

ในฉากสุดท้ายของเรื่องเมื่อพระเอกขอร้องให้นางเอกปลอมตัวเป็นธิดา ธิดาทพ
อีกครั้ง เพื่อร้องเพลงในงานแต่งงานของพี่ชายนางเอกและพี่สาวพระเอก สายตาทุกคู่มองมาอย่าง
ดูแคลน ทำให้ธิดาร้องต่อไปไม่ได้

ภูรีดึงธิดากลับขึ้นเวที

ภูรี นี่หรอครับ คือสิ่งที่พวกคุณต้อนรับนักร้องคาเฟ่ของเรา เธอทำอะไร
ผิดหรือครับ หรือเพราะว่าเธอเป็นแค่นักร้องคาเฟ่ ที่ทุกคนประเมิน
ไว้แล้วว่าเธอต้องต่ำต้อย

คนในงานเงิบกริบ

นิตา ภูคะ พอเถอะ

ภูรี ไม่หรอกธิดา คินนี้ผมจะพูดทั้งหมด

พิม จวน เจรี มารวมกับไตรที่ข้างเวทีตกใจ

ภูรี ผมหมายถึงเกียรติและศักดิ์ศรีของธิดาครับ ธิดามาร้องให้ออสการ์ใน
ช่วงที่ออสการ์กำลังตกต่ำเต็มที เธออยากช่วยให้ฐานะของเรา
กระเตื้องขึ้น เธอทำทุกอย่าง แม้วามันจะขัดแย้งกับตัวจริงของเธอ...

เธอต้องเปลี่ยนตัวเอง ตั้งแต่หัวจรดเท้า เพื่อการแสดง เพื่อสร้างความสุขให้กับแขก และที่สุด...คือเพื่อกิจการของออสการ์ ไม่มีใครเห็นความดีของเธอตรงนี้บ้างเลยหรือครับ หรือเราจะมองเพียงแค่ว่า เพราะเธอเป็นสาวคาเฟ่...ใช้รูปลักษณ์ของเธออาจจะใช้ แต่ผมยืนยันครับว่า หัวใจของเธอมีค่ากว่านั้นมากนัก (ฉาก 20 ตอน 25)

บทสนทนาท่าทอโต้เถียงอย่างเผ็ดร้อนในฉากรวมนักร้องคาเฟ่ เช่นระหว่างดาราสลาตันกับนักร้องอื่นๆ ดารากับเนตรนภา

ดาราระทบกระทิงกับสาว นักร้องในคาเฟ่เดียวกัน

ดาราสลาตัน อย่างมีงั้นคนละชั้นกับกู ไป...ถอยไป...แล้วหน้ากระจกนี้ย้ายของมึงออกไป

อร กูไม่ย้าย...มีอะไรไหม...กูกำลังแต่งของกูอยู่

ดาราสลาตัน ไม่ย้ายเหวอ...ด้าย...กูย้ายให้

ดาราสลาตัน ปิดเครื่องสำอางค์ของสาวกระเด็นออกจากหน้ากระจก กระจายเต็มพื้นห้อง

อร อีสันดาน...ของกูฉิบหายหมด

ดาราสลาตัน เจอกับเนตรนภาที่ห้องอัดเสียงอวดว่าตัวเองจะทำสถิติให้เหนือกว่าเนตรนภา

ดาราสลาตัน ไม่ต้องห่วงหรอก...ชุดแรกของฉันจะได้ออกแน่ เสียสนับสนุนฉันอยู่แล้ว เหมือนที่เคย สนับสนุนแกมาก่อนไง แต่ของแกนะมันของเก่าเก็บราคากำลังขึ้นขึ้นแล้ว มันต้องคนสาว

คนสวยอย่างฉันนี่ มันถึงจะเป็นของยุคนี้สมัยนี้

เนตรนภา นี่...ชายเทปนะดาราสลาตันไม่ได้ขายความสาวความสวย ถ้าจะขายแบบนั้น...โน้น ต้องไปอยู่ในช่อง หรือที่ภาษาชาวบ้านเขาเรียก โรงกระหรือไง

ดาราสลาตัน อี...

เนตรนภา (ชี้หน้าทันที) อย่ามาขึ้นอีแถวนี้ละมึง

ใช้ภาษากลางคินหรือหว่า

สิงห์กับพวกคนของคาเฟ่เสียวิบูลย์มาป่วนออสการ์ตามแผนที่วางไว้ เพื่อให้ดาราสลาตันไปร้องเพลงคาเฟ่เสียวิบูลย์ได้

กลุ่มของสิงห์ส่งเสียงเป่าปากแซว อรุมาที่กำลังร้องเพลงลูกทุ่งเศร้าๆ อยู่

สิงห์ เฮ้ย...ไม่เอาไว้ย...มาครางหงิงๆ ไม่ชอบ ชอบมันๆ สายๆ ดึ๋งๆ ไว้ย

สมุน มันต้องบ๊ะๆหน่อย

ดาราตรงไปหาแซกตามโต๊ะพร้อมกล่อง

ดารา ล้วงได้ตามสบายค่ะ เสียขา...

เสียงล้วงกล่อง แล้วหยิบกระดาษได้แผ่นหนึ่ง ดารารับมาตั้งฉลากออก

ดารา โต๊ะสามโต๊ะดีค่ะ ได้อาหารจานพิเศษฟรี ยำผัสดูเด็ด ยำหอยลายที่หนึ่งค่ะ

ดาราเดินไปอีกโต๊ะ เจ็ที่นั่งอยู่จับฉลากได้ ดาราแกะออก

ดารา แหม โต๊ะสี่ น่าจะคู่กับโต๊ะสาม ได้ยำเมี่ยงหน่าย ยำมะเขือเผาหนึ่งที่ฟรี
เช่นกัน

โดยแทรกบทตลกไว้เป็นระยะๆ มีตัวละครคาแรกเตอร์ชอบพูดผิดพูดกำกวมตลกๆ เช่น เพื่อนนางเอก (ไตร) ชอบพูดเล่นสนุกสนาน เช่นพระเอก เพื่อนพระเอก (ทิม) ช่างเสริมสวยประจำของนางเอก (เจี๊ว) นางเอก และพูดตลกโดยไม่ตั้งใจ เช่นแม่ของพระเอก โดยตัวละครในเรื่องสามารถตลกหรือปล่อยมุขตลกได้หลายๆ ตัว

นอกจากนี้ มีการบทสนทนาแทรกสถานการณ์ปัจจุบัน ในฉากที่แม่พระเอกให้รับสมัครงาน เพราะถูกเลย์ออฟ พระเอกบอกว่าจะยังไม่ไปทำงาน จะขอยืมกองทุนเงินมารดาก่อน แม่บอกว่า เห็นเป็นกองทุนเงินกูไปแล้ว ไม่ใช่ไอเอ็มเอฟนะ (ตอน 2 ฉาก13) ในฉากที่นักร้องในคาเฟ่ นางเอก (ดารา) กล่าวหาที่บ้านนางเอก (บีทมา) ว่าพี่ชายนางเอกแอบดูตัวเองเปลี่ยชู้ด "ว่าต่อหน้าทำเป็นเจ้านายที่ดี ลับหลังยิ่งกว่าประธานาธิบดีบางคนเสียอีก..." (ตอน 1 ฉาก 13)

จ. ฉาก (Setting)

ฉากที่ตัวละครในเรื่องนี้โผล่เล่นส่วนมากจะเป็นฉากคาเฟ่ (หน้าเวที ห้องแต่งตัว ห้องทำงาน) ฉากบ้านนางเอก บ้านพระเอก บ้านตัวร้าย ทั้งหมดเป็นบ้านที่มีฐานะดี นอกจากนี้ยังมีฉากห้องพักของนางเอก คอนโดมิเนียมของนางเอกทั้งหมดอยู่ในกรุงเทพฯ

ข. ตอนจบ (Ending)

จบแบบสุขนาฏกรรม (Happy Ending) โดยเหตุการณ์ก่อนจบ เมื่อถึงจุดสุดยอด (Climax) ของเรื่อง เมื่อผู้ร้ายก่อเหตุร้ายขึ้นพระเอกไปช่วยนางเอก ความชั่วร้ายของผู้ร้ายถูกตีแผ่

ออกมา นางเอกเปิดเผยตัวเองที่ปลอมมา จากนั้นอุปสรรคความรักของพระเอกนางเอกจึงหมดไป

ณ. มุมมองในการเล่าเรื่อง (Point of view)

เป็นการเล่าแบบรู้รอบด้าน โดยเล่าอย่างไม่มีข้อจำกัด หยั่งรู้จิตใจของตัวละคร
ทุกตัว

กลวิธีการเล่าเรื่องให้ดึงดูดใจ

การเล่าเรื่องของสาวน้อยคาเฟ่ มีเทคนิคในการดึงดูดใจดังนี้

1. จังหวะในการดำเนินเรื่อง

ดำเนินเรื่องไปตามลำดับเวลาที่เหตุการณ์เกิดขึ้น แต่ละฉากยาวมาก อาจเป็น
เพราะฉากส่วนมากจะอยู่ในสถานที่ที่จำกัดอย่างคาเฟ่ ไม่เน้นการเปลี่ยนฉากเปลี่ยนมุม

ตอนที่ 1 - 5 (จาก 25 ตอน) จะถกแต่เรื่องวิกฤติลงไป มีความเป็นความตายเข้ามา
ตลอด เนื้อหาเข้มข้นมาก จึงทำให้ละครน่าติดตาม จากนั้นเรื่องราวในละคร ผ่านความเข้มข้นลงมา
และกลับมามีเหตุการณ์รุนแรงอีกครั้งในตอนที่ 16

จังหวะในการดำเนินเรื่องจะใช้วิธีเล่นกับเหตุวิกฤติในสองเหตุการณ์ตัดสลับกันไปมา
ทั้งสองเหตุการณ์เป็นช่วงใหญ่ๆ จนกว่าเหตุการณ์จะคลี่คลายหรือส่งผลในทางใดทางหนึ่ง เช่น
ฉากที่ลุ้นว่านางเอกจะถูกพี่ชายจับได้หรือไม่ที่แอบมาร้องเพลง ดำเนินสลับฉากกันไปมาระหว่างฉาก
ที่นักเลงของคาเฟ่ผู้ร้ายซึ่งคบคิดกับ นักร้องแม่เหล็กของคาเฟ่ (ดาราสลาตัน) เข้ามาสร้างเหตุการณ์
ป่วนออสการ์คาเฟ่

นอกจากนี้ในหนึ่งเหตุการณ์จะดึงจังหวะวิกฤติไปเรื่อยๆ เช่นเหตุการณ์ที่นางเอก
แอบไปร้องเพลงที่งานวันเกิดเพื่อนสนิทของเพื่อนพระเอก ทั้งที่ทางบ้านห้ามไม่ให้แก่นักร้อง แต่
พี่ชายได้รับเชิญมางานนี้ด้วย นางเอกจึงอยู่ในภาวะวิกฤติว่าพี่ชายจะมาพบความจริง

จังหวะวิกฤติเริ่มตั้งแต่

- คเชนทร์ตอบรับปฏิเสธว่าจะมาในงาน ตัดฉาก
- นิดาเห็นพี่ชายมาในงานต้องรีบไปแปลงโฉมขณะเดียวกับคเชนทร์ขอตัว
เข้าห้องน้ำ ตัดฉาก
- คเชนทร์เจอนิดาเข้า ปฏิเสธแนะนำ คเชนทร์บอกคูนๆหน้านิดา ตัดฉาก

- นิดาก็มารับมาลัยจากแขกในงานวิถึผสมหล่นลงมา คเซนทร์เห็นอุทานขึ้น
มาว่า จำได้แล้วเป็นใคร

ตัดฉาก

โดยช่วงใดเป็นเหตุการณ์บอกล่าอารมณ์ธรรมดาๆ ฉากต่อไปก็จะใช้เรื่องตื่นเต้น
หรือจะเกิดวิกฤติมาแล้วสลับทันที เพื่อเป็นการดึงคนดูอีกครั้ง เช่น ฉากที่ 1 และ 2 เปิดตัวนางเอก
ให้เห็นความสามารถในการร้องเพลงของนิดาและความสนใจของเพื่อนนางเอก (ไตร) ที่มีต่อนางเอก
ฉากที่ 3 จะเป็นฉากนักร้องคาเฟ่ซ้อมเต้น มีเรื่องมีราวกัน ฉากที่ 4 และ 5 สลับเป็นนางเอกกับ
เพื่อนอีก

ในส่วนของบริษัทสนทนาไม่ถึงกับกระชับ มีการให้ตัวละครต่อคำต่อความ แต่จะ
ไม่ออกนอกเรื่อง ช่วยให้เรื่องมีสีสันไปอีกแบบ ดูสมจริงที่ในโลกแห่งความเป็นจริงก็มีการพูดจา
ต่อความกันบ้าง

2. การทิ้งจุดตื่นเต้นในท้ายฉาก

ทิ้งจุดตื่นเต้นท้ายฉากค่อนข้างมาก โดยมักจะทิ้งด้วย

1. มีแนวโน้มจะเกิดวิกฤติในฉากต่อไปหรือในภายภาคหน้า เช่น ความตกใจ
เรื่องใดเรื่องหนึ่งของตัวละคร คู่แข่งกล่าวคำอาฆาตไว้ ตัวร้ายทิ้งสายตา
เอาเรื่อง อาฆาตแค้น พบพิรุณที่จะนำไปสู่ความจริงที่ปกปิดไว้
2. มีวิกฤติเกิดขึ้น เช่น มีปัญหาให้ผู้ชมลุ้นต่อไปว่าเป็นอย่างไร ตัวละครจะ
ทำอย่างไร
3. ทิ้งปริศนา ตัวละครกำลังตัดสินใจสำคัญอย่างใดอย่างหนึ่ง

3. การดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร

ค่อนข้างใช้เทคนิคนี้มาก ด้วยตัวละครเป็นสาวคาเฟ่ จึงมีคาแรกเตอร์ที่รุนแรง
ทั้งการพูดการจา และการกระทำ จึงมักมีคำพูดที่รุนแรงด่าทอด้วยภาษาของคาเฟ่ในฉากของนักร้อง
คาเฟ่รวมตัวกัน และมีการอิจฉาริษยา ในการกระทำตัวละครที่เป็นนักร้องคาเฟ่ก็จะมีกรตบตี
อย่างถึงพริกถึงขิง ตั้งแต่การผลักอก "ตบกันนั้ว" ทั้งผม ช้วน แอบกรี๊ดสั้นรองทำให้หัก แอบกรี๊ด
ชุดที่จะใช้โชว์ ซึ่งมีตัวละครที่เป็นคู่รักกันหลายชั้ว จึงมีฉากที่ใช้ความรุนแรงอยู่มาก เช่น ดารา
สลาดัน กับกลุ่มนักร้องออสการ์คาเฟ่ ดารา สลาดันกับเนตรนภา ดารากับธิดา ธิดาทพ

นอกจากนี้ยังมีฉากตบตีของตัวร้ายที่ทำกับตัวละครหญิงในเรื่องและฉากการต่อสู้ของสองคาเฟ่ การใช้ปืนในการวิวาทกัน ทั้งมีปมประเด็นที่จำเริญตลกของคาเฟ่ติดการพนัน มีนักแสดงมาทวงหนี้ซุ่ม ซุ่มซู่ จะซุ่มขึ้นลูกสาว

4. ลักษณะอื่นๆ ที่ปรากฏ

สาวน้อยคาเฟ่ เล่าเรื่องโดยเล่นกับอารมณ์ผู้ชมตลอด โดยเฉพาะในตอนแรกๆ ของละคร ดังเช่น ตอนที่ 1

มี 18 ฉาก จะสลับอารมณ์ผ่านการเล่าเรื่องดังนี้

- ฉากที่ 1 บอกข้อมูลทั่วไป (เปิดตัวเห็นความสามารถของนางเอก)
- ฉากที่ 2 บอกข้อมูล (ว่าทางบ้านไม่สนับสนุน)
- ฉากที่ 3 รุนแรง ทะเลาะด่าทอ (นักร้องคาเฟ่ทะเลาะกัน)
- ฉากที่ 4 ตลก (บอกว่าเพื่อนนางเอก(ไตร)ติดใจนางเอก มาในรูปตลกซุ่มซามของไตร)
- ฉากที่ 5 ตลก (เพื่อนและนางเอก ทำความรู้จัก ในรูปตลกแบบพูดจាក้าวมชี้หลังซีลีม ของไตร)
- ฉากที่ 6 ลุ้นจะวิกฤติหรือไม่ (นางเอกต้องไปขอป้า(ป้าทมา)ร้องเพลงที่ผับ)
- ฉากที่ 7 แรง วิกฤติ (ขึ้นด้วยป้าทุบตีะเรื่องนักร้องในคาเฟ่ (ดารา) จบที่ตวาดแ้วदनางเอก ซึ่งไม่ได้ร้องเพลง)
- ฉากที่ 8 วิกฤติ (ป้าไม่ยอมฟังเหตุผลของนางเอก ไม่อนุญาตให้ร้องเพลง)
- ฉากที่ 9 ตื่นตาตื่นใจ (ลีลาการร้องเพลงและเดินโชว์สายสะโพกของดาราสลาตัน)
- ฉากที่ 10 จะวิกฤติ (ผู้ร้ายคุมแค้นออสการ์คาเฟ่ ที่คาเฟ่ของตัวเองไม่มีคนเที่ยว)
- ฉากที่ 11 มีปัญหากเกิดขึ้น จะวิกฤติ (ขึ้นด้วยดาราร้องให้สะอึกสะอื้น กล่าวหาว่าถูกผู้จัดการคาเฟ่ลวนลามและ พี่ชายนางเอกแอบมองในห้องน้ำ จบที่ทุกคนอุทานตกใจ)
- ฉากที่ 13 ทะเลาะ ได้เถียง แรง (ขึ้นทุกคนพูดพร้อมกันเซ็งแซ่ ผู้จัดการกับพี่ชายนางเอกด่าว่าดารา จะเข้าทำร้าย)
- ฉากที่ 14 บอกเล่า (ว่าป้านางเอกเหนื่อยหน่าย เตือนให้นางเอกเห็นความวุ่นวาย)

- ฉากที่ 15 แงงอน ตลก (วิญญาณแงงอนกับนนท์)
- ฉากที่ 16 ตลก มีสิ่งเปลี่ยนแปลงกับตัวละครเอก (เพื่อนนางเอกแนะนำชื่อกับนางเอก โดยพูดตลกๆ หล่น นางเอกสนใจไปร้องเพลงกับเพื่อนในตอนกลางวัน)
- ฉากที่ 17 ตลก บอกเล่า (พูดผิดพูดกำกวมของเพื่อนนางเอก นางเอกลองร้องเพลงกับวงเพื่อน)
- ฉากที่ 18 ตลก บอกเล่า (ประกาศแนะนำนางเอกในแนวตลก นางเอกมีอุปสรรคในการร้องเพลงในช่วงแรกและ ปรับตัวได้ ทำได้ดี เพื่อนชื่นชม)

จากการพิจารณาถึงองค์ประกอบของการเล่าเรื่องและกลวิธีการเล่าเรื่องของละครโทรทัศน์เรื่อง สาวน้อยคาเฟ่ สรุปได้ดังนี้

“สาวน้อยคาเฟ่” มีโครงเรื่อง (Plot) เกี่ยวกับการแก้ปัญหาธุรกิจฝ่าฟันอุปสรรคไปสู่ความสำเร็จ และความรักระหว่างชนชั้นของชายหญิง โดยแก่นเรื่อง (Theme) ร่วมกันระหว่าง Love Theme และ Morality Theme เมื่อจบเรื่องทุกคนจะได้ข้อคิดว่าคนที่เราเห็นอาจจะไม่เป็นอย่างที่เราดัดสันจากมายาคติที่มีอยู่ในสังคม บนเรื่องราวของความรักของนางเอกและพระเอก และนำเสนอถึงผลของการทำชั่ว ในที่สุดก็ถูกจับกุมตัวไปดำเนินคดี โดยมีความขัดแย้ง (Conflict) ระหว่าง ความสุจริตและความทุจริต และความคิดที่ว่าสาวคาเฟ่ดีและสาวคาเฟ่ไม่ดี โดยบทสนทนา (Dialogue) ถ่ายทอดวาทกรรม “อย่าตัดสินความรักด้วยชนชั้นที่เห็นภายนอก” ซึ่งเรื่องราวจบ (Ending) แบบนางเอกเปิดเผยว่าเป็นชนชั้นเดียวกับพระเอกจึงแต่งงานกันได้

บทละครเล่าเรื่อง แบบรู้รอบด้าน (The Omniscient) โดย เล่าเรื่องเร็วไปตามจังหวะและลำดับเรื่อง เล่นกับอารมณ์ตลก ตื่นเต้น ลุ้น วิกฤติในฉากต่อฉากสูง ทิ้งจุดตื่นเต้นในท้ายฉาก ด้วยมีแนวโน้มจะเกิดวิกฤติ ในฉากต่อไปหรือในภายภาคหน้า มีวิกฤติเกิดขึ้น ทิ้งปริศนาตัวละครจะทำอย่างไรต่อ ดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละครค่อนข้างมาก

ละครที่ได้รับความนิยมปี พ.ศ. 2543

4.1.18 เรื่อง อาญารัก

ชีวิตของผู้หญิงคนหนึ่งที่ประสบชะตากรรมแห่งความยากจน ต้องจำใจจากลูกชายวัย 5 ขวบ มาเป็นบ่าวซัดดอกในบ้านผู้มีอันจะกิน ชะตากลับพลิกผัน เมื่อเจ้าของบ้านหมายปองรักใคร่ ยกฐานะให้เป็นภรรยาคนหนึ่ง จึงต้องอาญาจากภรรยาจริง เพราะบังอาจมาแย่งชิงความรักจากสามีไป โดยสร้างเรื่องใส่ร้ายป้ายสี ให้ถูกโบยตี ถูกเย็บหยันด่าทอ จนมีชีวิตตกนรกทั้งเป็น แม้มารถึงรุ่นลูก วิกฤติต่างๆ ก็ยังไม่หมดสิ้น โดยตัวละครหลักในเรื่องนี้ล้วนแต่ต้องอาญารักด้วยกันทั้งสิ้น เนื้อหาที่เข้มข้น ความน่าสงสารอย่างสุดขีดในชะตากรรมของตัวเอง ในเรื่องของความรักของแม่ที่มีต่อลูก และความแรงสุดขีดของผู้ร้าย การวางตัวผู้แสดง จนถึงการเล่นเรื่องที่บีบคั้น การวางจังหวะการเล่า ที่ก่อให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจของผู้ชม ทำให้ "อาญารัก" ซึ่งเป็นละครพีเรียดเป็นละครเรื่องหนึ่ง ที่ได้รับความนิยม ในปี พ.ศ. 2543

ละคร อาญารัก เล่าเรื่องผ่านบทละครโทรทัศน์ทั้งสิ้นจำนวน 24 ตอน จากการวิเคราะห์บทละครโทรทัศน์มีลักษณะของการเล่าเรื่องดังนี้

องค์ประกอบของการเล่าเรื่องในบทละครโทรทัศน์

ก. โครงเรื่อง (Plot)

ลำดับเหตุการณ์ของละครเรื่อง อาญารัก มีขั้นตอน ดังนี้

การเริ่มเรื่อง

เปิดให้เห็นความแร้นแค้นของเนียนและพ่อ ท่ามกลางความแห้งแล้งของผืนดิน ด้อยอนอดีตกลับเป็นจากต่อจาก ให้เห็นภูมิหลังของเนียน ว่าคลอดลูกเป็นผู้ชาย ซึ่งในวันนั้นเกิดน้ำป่า สามีของเนียนจมน้ำตาย

จากนั้นเล่าถึงนักพี่ชายคนเดียว เป็นโจรร้ายถูกตำรวจตามล่า นักได้ตั้งชื่อลูกเนียนว่า แดงน้อย ตัดกลับมาสู่ปัจจุบัน เนียนกับพ่อมาที่บ้านเทพ ที่พ่อจะเอาเนียนมาชดดอกที่นา ทองจันทร์แม่เทพไม่ยอมรับเนียนไว้ แต่เริ่มมรรยาทคนแรกขงเทพ เห็นเนียนกตัญญูต่อพอก็เลยใช้เงินสองข้างรับเนียนไว้เป็นบ่าวในบ้านเอง

การพัฒนาเหตุการณ์

เนียนได้เป็นบ่าวในบ้าน ถูกสนเมียรองขงเทพและช้อยตันห้องคนสนิทลั่นแกล้ง ตบตีแสดงอำนาจ เทพได้เห็นเนียนเป็นครั้งแรกและสะดุดตา ในวันที่เนียนแกลโกให้กินแทนตะพาน สนไม่พอใจที่เทพให้ความสนใจเนียนและเนียนหักหน้าตัวเองด้วยการปล่อยตะพานไปแกลโกแทน ทำให้เนียนดูเป็นคนดีมีเมตตา จึงกลั่นแกล้งเนียนอีก ต่อมาช้อยแกล้งกระทั่งเรือเรียม จนเรือล่ม เนียนช่วยเรียมไว้ได้ เรียมตอบแทนโดยการยกฐานะเนียนเป็นน้องสาวของตนเอง เนียนได้แต่งตัวใหม่ ความงามจึงฉายขึ้น เทพแอบหลงรักเนียน และยอมรับกับเรียม เรียมจึงพูดกับเนียนให้ เนียนลำบากใจเพราะรู้เต็มอกว่าตัวเองเคยมีสามีและมีลูกแล้ว

สนแค้นใจตั้งแต่เทพไปสนใจเนียน ไม่เคยมาที่เรือนตัวเอง จึงจ้างเสือเหิมให้ลุดเนียนไปโทรม เนียนไปงานศพพ่อที่บ้าน เสือเหิมเจอกับเสือหนักพี่ชายเนียนซึ่งเป็นเพื่อนกัน จึงจ้างให้หนักรับงานต่อ หนักรับสนมาก

แพรเพื่อนที่เลี้ยงแดงน้อยให้และหนักพูดให้เนียนยอมเป็นเมียเทพเพื่อเห็นแก่อนาคตของตัวเอง เนียนฝากแดงน้อยไว้กับแพรและยอมเป็นเมียเทพ เนียนเป็นที่รักขงทุกคน สนแค้นใจมาก แกล้งทำดีกับเนียนเพื่อลวงเนียนไปให้เสือเหิมกับลูกน้องโทรม แต่กลับถูกหนักกับลูกน้องรุมโทรมซะเอง ต่อมาสนท้องและรู้เต็มอกว่าเด็กในท้องเป็นลูกเสือหนัก เวลาเดียวกันเรียมและเนียนก็ท้องเช่นกัน

ต่อมาช้อยและสนบังเอิญเห็นโพล้งลูกน้องหนักมาส่งข่าวหนักถึงเนียน ในวันนัดหนักมาพบเนียนบอกเรื่องแดงน้อยไม่สบายไม่มีคำรักษา เนียนจึงถอดแหวนรักขงเทพให้ไป สนช้อยแอบดูได้ยินทุกอย่าง จึงได้ทีที่จะทำให้เนียนพินาศ สนไปเปรยกับเทพว่ามีเมียมีชู้และจะนัดชู้

มาให้ไปดักดู หนักมาแจ้งข่าวแดงน้อยไม่สบายให้เนียนรู้ เทพที่แอบดูอยู่โกรธแค้นมาก ยิ่งเรือหนัก และโบยตีเนียนปางตาย ทำกลางความสะใจของสนและช้อย เนียนไม่ยอมบปรีปากพูดเล่าความจริง เพราะกลัวหนักมีอันตราย ทองจันทร์ที่ไปถือศีลมาห้ามเทพไม่ให้โบยเนียนจนตายได้ทัน เทพไล่เนียน ไปอยู่กระต๊อบทำยสวนสั่งห้ามไม่ให้ใครไปยุ่งเกี่ยว

สนคลอตลูกออกมาเป็นชายชื่อเทิด ในคืนเดียวกันเรียมคลอตลูกออกมาเป็นหญิง แต่ลูกตาย เอกซึ่งบังเอิญได้ยินเสียงลูกเนียนเพิ่งคลอตร้อง ไปพบว่า เป็นเด็กแฝดผู้หญิง 2 คน จึงไปขอคนที่มาเป็นลูกเรียกชื่อทานตะวัน มีเพียงยายอ่อนหมอต้าแยที่รู้ความลับเรื่องนี้โดยบังเอิญ แต่เรียมให้เงินไปและขอร้องว่าไม่ให้กลับมาอีก

เนียนเลี้ยงเนื้อทองแบบบิบบิ้น ให้อยู่ในกรอบที่ตัวเองตั้งขึ้นเพราะกลัวเนื้อทอง พบภัยเหมือนตัวเอง และโหยหาทานตะวันลูกอีกคนมาก แต่ไม่มีโอกาสที่จะได้ใกล้ชิดหรือสัมผัส ทำได้เพียงแต่มองด้วยความรักและเทิดทูนในฐานะที่ลูกอยู่สูงกว่า

เด็กทั้งสามคนไปเรียนด้วยกันที่พระนคร เนื้อทองอยู่ในฐานะกึ่งคนรับใช้ของ ทานตะวัน แต่ทั้งสามรักกันเหมือนพี่น้อง หญิงสาวทั้งสองได้รู้จักแดงน้อยเพื่อนเทิด ทานตะวันชอบ แดงน้อยมาก แต่แดงน้อยกลับสนใจเนื้อทอง เมื่อแดงน้อยมาเที่ยวที่บ้านที่สุพรรณ ทานตะวัน เปลี่ยนท่าทีเป็นรังเกียจเนื้อทอง หึงหวงจนออกนอกหน้า ส่วนเนียนก็ทุบตีเนื้อทองเวลาที่ทานตะวัน ไม่พอใจ เมื่อแดงน้อยสารภาพว่ารักเนื้อทอง ทานตะวันคิดจะฆ่าเนื้อทองด้วยการล่มเรือ เนื้อทอง ช่วยทานตะวันไว้ได้ แต่ตัวเองกลับถูกช้อยใส่ร้ายว่าจะฆ่าทานตะวัน ถูกสนและช้อยรุมตบตี แล้วยัง ถูกเนียนทุบตีอีก เทิดปกป้องเนื้อทองและประกาศกับทุกคนว่าตัวเองรักเนื้อทอง แดงน้อยยอมแต่งงาน กับทานตะวัน เนียนมารู้ว่าแดงน้อยแท้จริงเป็นลูกตนเองจึงห้ามไม่ให้แต่งงานกับทานตะวัน

ขั้นภาวะวิกฤติ

ทองจันทร์บังเอิญได้รู้ความลับว่าเทิดเป็นลูกเสือนัก และความจริงเนียนไม่ได้มีผู้ จากสนและช้อยคุยกัน สนจึงฆ่าทองจันทร์ตาย เนียนเป็นผู้ต้องสงสัยว่าฆ่าทองจันทร์ เพราะวันนั้น เนียนหายไป สนเองก็ใส่ความเนียนว่าฆ่าทองจันทร์ เนียนถูกจับโทษหนักถึงประหาร โดยยอมตาย แต่ไม่ยอมบอกว่าวันนั้นไปโชนที่นาให้แดงน้อย ยายอ่อนหมอต้าแยผู้รู้ความลับของทั้งหมดกลับมา ที่บ้านนี้อีก จึงถูกสนกับช้อยฆ่าตายอย่างทารุณ

ขั้นภาวะคลี่คลาย

เนื้อทองกลับมาอ่อนวอนให้เรียมประกันเนียนออกมา เทิดเริ่มสงสัยสนและเก็บ

หลักฐานสร้อยของสนที่ตกในที่เกิดเหตุได้ ในขณะที่สนบังเอิญรู้เรื่องทานตะวันเป็นลูกเนี่ยน จึงเอาไปเยาะเย้ยทานตะวัน เทพเสียใจมากหาว่าเรียมหลอกตัวเอง ทานตะวันไปหาเนี่ยนจะฆ่าตัวตาย เมื่อช้อยคิดจะตีจาก สนจึงฆ่าปิดปากอย่างเลือดเย็น เรียมพูดให้เทพคิด เทพจึงไปที่เรือนสน ได้ยินหนักกับสนด่ากันจึงรู้ความจริงทั้งหมด ไปปรับเนี่ยนกับลูกมา เทตจับสนไปปรับความผิด เทพเข้ามาพูดกับสน แนะนำให้สนฆ่าตัวตาย เพื่อเกิดจะได้ไม่เสียหาย สนไม่ยอม

ขั้นตอนการยุดิเรื่องราว

ขณะเดียวกันนักมาหาสนขอร้องให้ฆ่าตัวตาย เพื่อเวลาขึ้นศาลมีการสืบเรื่องราว เกิดจะได้ไม่ต่างพร้อยว่าเป็นลูกเสียหนัก สนไม่ยอมบอกว่าจะขึ้นศาลทุกคนจะได้รู้ความจริง ในที่สุดสนถูกหนักยิงตายอย่างกระเสือกกระสนทารุณ ในขณะที่เดียวกันแดงน้อยยิ่งหนัก ลูกที่ตัวเองไม่เคยรู้จักและสงเสียดูตัวเองมาตลอดชีวิต นักเสียชีวิตแต่พอใจกับสิ่งที่เกิดขึ้นเพราะลูกหลานจะไม่เสียอนาคต เนี่ยนและเนื้อทองได้ไปใช้ชีวิตบนเรือนใหญ่ จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เทตและแดงน้อยตัดสินใจที่จะบวชตลอดชีวิต

โครงเรื่อง (Plot)

เป็นเรื่องของความรักทั้งความรักระหว่างชายหญิงและความรักของแม่ที่มีต่อลูก เมื่อนางเอกได้เป็นภรรยาของพระเอก ผู้ร้ายที่เป็นภรรยาของอยู่เดิมอิจจาริษา จึงกลั่นแกล้งใส่ร้ายว่ามีชู้ ทั้งที่นางเอกมีลูกกับพระเอก นางเอกยอมอดทน ทนทุกข์ทุกอย่าง เพื่อให้ลูกมีความสุข โดยยอมยกลูกสาวแฝดคนโตให้ผู้มีพระคุณที่เป็นผู้ช่วยเหลือตัวเอง ตัวเองกับลูกสาวคนเล็กต้องอยู่อย่างถูกกดขี่ โดนลูกสาวคนโตรังเกียจว่าเป็นป่าวในบ้าน แม้เหตุการณ์จะบานปลายกระทบกับทุกคน เมื่อเกิดเรื่องราวรักสามเส้าขึ้นกับลูกตัวเองที่ไม่รู้ว่าแท้จริงเป็นพี่น้องกัน จนถึงเหตุการณ์ที่ลูกสาวคนโตเข้าใจผิดจนลงมือกับตัวเอง และถึงที่สุดเมื่อถูกใส่ร้ายว่าฆ่าแม่พระเอกตาย จนจะได้รับโทษประหารชีวิต ก็ไม่ยอมบอกความจริง เพราะต้องการปกป้องลูกไม่ให้อับอายว่าตัวเองเป็นแม่ เมื่อความชั่วของผู้ร้ายปรากฏ นางเอกจึงพินิจ ความจริงต่างๆปรากฏ รวมถึงเรื่องลูก ทำให้นางเอกได้รับลูกอีกสองคนกับคืนมา ไปมีชีวิตที่เป็นสุขอีกครั้ง ในขณะที่ผู้ร้ายตายอย่างทรมาน

ข. แก่นเรื่อง (Theme)

"อาญารัก" มีแก่นเรื่อง (Theme) ที่ผสมผสานระหว่างประเภท Love Theme และ Morality Theme โดยแสดงถึงความรักที่แม่มีต่อลูก ยอมทนทุกอย่างให้ลูกมีความสุข อยู่ในสถานะที่ดี และแสดงถึงผลของการกระทำ ในรูปแบบของทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว

โดยแก่นของเรื่องแสดงให้เห็นผ่านเหตุการณ์ต่างๆ ตามโครงเรื่อง ตั้งแต่ต้นจนจบ ที่นางเอก ยอมไปเป็นบ่าวชดช้อยด้วยกตัญญูกับพ่อ และเพื่อชีวิตที่ดีกว่าของลูกชายที่ยังแบเบาะ ทำดีกับทุกคน เจียมตัวว่าเป็นบ่าวแม่จะถูกผู้ร้ายกดขี่ แสดงอำนาจ ไม่ยอมบิปรักบอกความจริง แม้จะถูกโบยตีปางตาย เมื่อถูกใส่ร้ายว่ามีผู้ในขณะที่ตั้งท้องลูกของพระเอก ด้วยกลัวว่าพี่ชายที่เป็น เสือจะลำบาก ถูกจับ ลูกชายจะเดือดร้อน และน้ำท่วมปากบอกเรื่องลูกชายกับใครไม่ได้ จึงยอมรับ การใส่ร้ายนั้น จนต้องมีชีวิตที่ลำบากยากแค้นในกระท่อมปลายสวนในบ้านหลังเดิม เมื่อมีลูกและ ยกให้กับผู้มีพระคุณที่ช่วยเหลือ ได้แต่มองลูกอยู่ห่างๆ ต้องแอบรักชื่นชมลูกของตัวเอง แม้จะโดน ลูกรังเกียจและต่อว่าต่างๆ ก็ทนได้ จนกระทั่งถูกลูกตบตีก็ทนเก็บความลับไว้ จนกระทั่งจะยอมตาย ไปกับความจริงเพื่อไม่ให้ลูกเสียใจว่ามีแม่เป็นบ่าว แต่สุดท้ายเมื่อความจริงปรากฏก็ได้รับความสุข ในชีวิตที่โหยหา ในขณะที่ผู้ร้ายตายอย่างทรมาน

ค. ความขัดแย้ง (Conflict)

“อาญารัก” เป็นความขัดแย้งระหว่างคนกับคน โดยมีคู่แย้ง (binary opposition) ระหว่าง ชี้อตรง กับ เจ้าเล่ห์

โดยนางเอก (เนียน) เป็นด้านของความดี มีความสงบเสงี่ยมเจียมตัว พอใจในสิ่ง ที่ตัวเองมี มีความอดทนสูง มีความปรารถนาดีกับคนอื่น ๆ ชื่อ รัศมีของผู้มีพระคุณ ยอมรับชะตา กรรมของตัวเอง สำหรับผู้ร้าย (สน) เป็นด้านของความร้ายกาจ ไม่พอใจในฐานะที่ตัวเองเป็น โลก อยากรวยอยากได้เหนือคนอื่น ไม่มีความอดทน คอยคิดอิจฉาริษยา เจ้าเล่ห์ วางแผนการใส่ร้ายฝ่าย ตรงข้าม ต่อหน้าอย่างลับหลังอย่าง และฆ่าผู้ที่จะทำให้ความลับของตัวเองเปิดเผยได้

ซึ่งเรื่องที่ขัดแย้งเป็นเรื่องของความรัก ระหว่างผู้ร้าย (สน) กับพระเอก (เทพ) และ นางเอก (เนียน) โดยผู้ร้ายทนไม่ได้ที่นางเอกมาแบ่งปันความรักจากพระเอกไป พระเอกหลงใหล นางเอกมากกว่าตัวเอง สำหรับความขัดแย้งของรุ่นลูกเป็นการขัดแย้งในเรื่องของความรักเช่นกัน

ง. ตัวละคร (Character)

ลักษณะตัวละครเป็นแบบตายตัว (Typed Character)

นางเอก

เนียน หน้าตาดี จิตใจดี ไม่ทะเยอทะยานมักใหญ่ใฝ่สูง รู้คุณคน อดทนยอมรับ ความชอกช้ำ ถูกกลั่นแกล้ง ถูกเข้าใจผิดอย่างไรก็ยอมรับในชะตา กรรมของตัวเอง แม้จะนำไปสู่ชีวิตที่เลวร้าย ความทุกข์ทรมาน รักลูก

มาก หลังจากพบกับชะตากรรมต่างๆใจ แท็ง เก็บกด และมักจะ
ระบายกับ "เนื้อทอง" ลูกสาว

พระเอก

เทพ รักแรงเกลียดแรง หูเบาเชื่อคนง่าย โกรธแรง เข้าใจผิดนางเอก เวลา
โกรธแล้วขาดสติไตร่ตรอง หลายภรรยา ตามแบบฉบับของชายไทย
โบราณ เป็นข้าราชการ

ผู้ร้าย

สน รักแรงเกลียดแรง อยากมีอยากได้เหนือคนอื่น ชอบยุยงใส่ร้ายภรรยา
คนอื่น เพื่อตัวเองจะได้เป็นที่รักของสามี และครอบครองสมบัติ
คนเดียว ใช้กำลังกับบ่าวไพร่ เสียงดัง โวยวาย มีพัฒนาการบ้างใน
ทางร้าย คือ ตอนเริ่มเรื่องจิตใจยังไม่ถึงกับเหี้ยมโหดมาก แต่เมื่อมี
เหตุการณ์ต่างๆ ที่ตัวเองจะเสียผลประโยชน์ กลับนิ่งลงอย่างน่ากลัว
ทำให้ฆ่าคนเมื่อเกิดโทสะ และต่อมาร่ำคนอย่างเลือดเย็น

ผู้ช่วยเหลือ

เรียม เป็นภรรยาคนแรกของเทพ เป็นแม่พระ แสนดี รักสามี ให้สามีเป็นใหญ่
ยอมสามีทุกอย่าง มองโลกในแง่ดีให้อภัยเสมอ รู้คุณคน เป็นผู้ช่วยเหลือ
โอบอุ้มนางเอก

ซึ่งปฏิสัมพันธ์ต่อกัน (interaction) ของตัวละครหลักเป็นดังนี้

พระเอกกับนางเอก รักมากในช่วงต้นเรื่อง เกลียดมากเมื่อเข้าใจผิดว่ามีชู้ ใน
ขณะที่นางเอกยอมรับความเข้าใจผิด การลงโทษโหดร้าย และการไล่ไปอยู่ท้ายสวน

ผู้ร้ายกับนางเอก ตบตีแสดงอำนาจเมื่อเป็นบ่าว เกลียดชังเมื่อยกฐานะ
มาเป็นภรรยาของสามี วิชาที่เป็นที่รักของสามีและคนรอบข้าง จนต้องใส่ร้ายกำจัดให้พ้นทาง
และยังตามไปใช้กำลังทำร้าย และใช้วาจาถากถาง ในขณะที่นางเอกยอมถูกรังแกทุกอย่าง

พระเอกกับผู้ร้าย รักและหลง แต่พอมีนางเอกกลับไปรักนางเอกมากกว่า
แต่ก็เชื่อฟังที่ผู้ร้ายใส่ความ นางเอก ส่วนผู้ร้ายรักและหวงพระเอก อยากให้เป็นของตัวเองคนเดียว

ผู้ช่วยเหลือกับนางเอก คอยช่วยเหลือเกื้อกูลนางเอก คอยช่วยผ่อนโทษหนักให้เป็นเบา ส่วนนางเอกมีความกตัญญูกับผู้ช่วยเหลือ

จ. บทสนทนา (Dialogue)

สิ่งที่ถ่ายทอดผ่าน ความคิดความเชื่อของเรื่องอาญารัก คือ วาทกรรมเกี่ยวกับ “สิ่งเลวร้ายที่เกิดขึ้นกับชีวิตทั้งหมดเกิดแต่กรรม” ซึ่งสะท้อนผ่านความคิดความเชื่อของตัวละคร ทั้งการกระทำและบทสนทนา ในหลายๆ เหตุการณ์ของบทละคร

โดยเริ่มต้นเมื่อนางเอกพบกับชะตากรรมที่เลวร้าย ถูกใส่ร้ายว่าคบชู้ แต่ไม่ยอมบอกว่าคนที่เข้าใจว่าชู้คือเสือนักพี่ชายของตัวเอง จนถูกพระเอกโบยหลังจนเนื้อฉีก และเมื่อผู้ช่วยนางเอกคือเรียมมาห้ามไม่ให้โบยอีกต่อไป และให้นางเอกพูดความจริง ความคิดเรื่องกรรมถูกสะท้อนเป็นครั้งแรกจากตัวละครเอก (นางเอก)

เนียนทรุดตัวลงร่างห้อยรุ่งริ่ง เรียมร้องให้รีบเฝ้าเข้าไปหาเนียน

เรียม พอดีเถอะคะคุณพี่...เนียน...ไหลหลังแตกยับไปหมดแล้ว เนียนพูดมาเถอะว่าผู้ชายคนนั้นเป็นใคร ฉันไม่เชื่อหรอกว่าเนียนมีชู้ เรื่องนี้มันต้องมีอะไรแอบแฝงอยู่เบื้องหลังแน่ๆ ไซ้ไหมเนียน...เนียนพูดออกมาสิ พี่เทพจะได้เลิกโบยตีเนียนซะที

เนียน คุณเรียมขา...เนียนพูดอะไรไม่ได้จริงๆ เนียนผิดเอง กรรมนี้เป็นของเนียนเอง เนียนชั่วเอง...ถึงจะตัดหัวเนียน เนียนก็พูดไม่ได้คะ ขอให้เนี่ยนตายจากโลกนี้ไปแล้วก็แล้วกัน เพราะเนียนเป็นผู้หญิงเลว...ฆ่าเนียนซะเถอะคะ เนียนไม่อยากอยู่อีกแล้ว (ฉาก 6 ตอน 7)

ผู้ช่วยนางเอก (เรียม) มาทanyaให้ หลังจากที่โดนโบยด้วยหางกระบเนบอบซ้ำอย่างหนัก นางเอกก็ยังตอกย้ำเรื่องกรรมที่ตนเองยอมรับอีก

เนียน คุณเรียมขา...เนียนเป็นหนี้ชีวิตคุณเรียมอีกแล้ว

เรียม อย่าพูดอย่างนี้สิเนียน...บุญคุณอะไรกัน ทำใจให้สบายเถอะนะ มีอะไรอยากจะทำก็พูดระบายออกมาให้ฉันฟังได้ เราจะได้ช่วยกัน ฉันรู้ว่าเนียนมีอะไรในใจ แต่ไม่พูดเท่านั้น

เนียนได้แต่ส่ายหน้า

เรียม ฉันเชื่อว่าฉันรู้จักน้ำใจเนียนดี ฉันเชื่อเสมอว่าเนียนบริสุทธิ์นะ

เนียน มันเป็นกรรมของเนียนเองค่ะ มันเป็นกรรมของเนียนเอง...เท่านี้ก็นับว่าท่านขุนท่านภรรยาเนียนมากแล้ว (จาก 13 ตอน 7)

เมื่อเนียนตัดสินใจให้ลูกสาวไปเรียนที่พระนคร พร้อมเทิดและทานตะวัน การที่ต้องพลัดพรากจากลูกที่เป็นสิทธิ์อันชอบธรรมของตัวเองเพียงคนเดียว เนียนคิดว่าสิ่งที่ตัวเองประสบเป็นกรรมเช่นกัน

เนียนซิมเหมือนไม่มีสติ

เอก อย่าห่วงไปเลยนะ...ลูกน่าจะไ้แล้วไปลับ ไม่กลับมาเมื่อไหร่ละแม่เนียนจะมานั่งซิมอย่างนี้ ฉันว่ามันไม่ได้การนะ ในเมื่อตัดสินใจส่งเขาให้ไปได้ดีมีอนาคตแล้ว แม่เนียนน่าจะดีใจสิมันถึงจะถูก

เนียน พี่เอก ชีวิตฉันมันมีกรรม ฉันทนมีลมหายใจอยู่มาได้ทุกวันนี้ ก็เพื่อลูกอย่างเดียว ในเมื่อลูกพลัดพรากจากอกฉันไปแล้ววันนี้ มันก็อดที่จะใจหายไม่ได้หรอกนะ (จาก 14 ตอน 11)

เมื่อเนียนถูกจับ เนื้อทองกลับมาราบแทบเท่าเทียมที่ผิดหวังในตัวเนียน เข้าใจว่าเป็นคนฆ่าทองจันทน์ เพื่อให้เรียมไปช่วยประกันเนื้อทอง ความเชื่อเรื่องกรรมดีกรรมชั่วก็สะท้อนในความคิดความเชื่อและบทสนทนา

เรียม กลับมาทำไมอีก (เจ็บปวด)

เนื้อทอง เนื้อทองทิ้งแม่ไปไม่ได้หรอกค่ะ

เรียม ใครทำกรรมชั่วอะไรไว้ก็สมควรได้รับกรรมนั้น

ในตอนนี้นักพี่ชาย แอบมาพบกับเนียน เมื่อได้รับประกันตัวออกมาแล้ว นักได้ปลอบใจเนียนโดยยกเรื่องบุญเรื่องกรรมขึ้นมาเช่นกัน

เนียน ฉันเคยสร้างกำลังใจให้ตัวเอง บอกกับตัวเองว่าฉันตายไม่ได้ เพราะฉันต้องได้มีโอกาสได้เห็นหน้าลูกของฉันอีกสักครั้ง แต่วันนี้...ฉันไม่อยากจะเห็นหน้าเขาแล้วพี่หนัก ฉันต้องเจ็บปวดทรมานเหลือเกิน ทุกครั้งที่ต้องเห็นเขา ...ฉันควรจะกลั้นใจตายไปซะตั้งแต่วันที่ฉันถูกโบยนั้นดีกว่า...

หนัก มันเป็นทั้งบุญทั้งกรรมนั่นแหละเนียนเอ๊ย...บุญของเอ็งที่ลูกหลานมันมีน้ำใจประเสริฐ คิดถึงแต่บุญเอาไว้...อีกไม่นานหรอก กรรมที่เอ็งต้องแบบกรับมาตลอดชีวิตมันคงจะหมดกันเสียที โพล้งมันกำลังไปตาม

หาตัวยายอ่อนให้มาเป็นพยานให้เอ็ง ได้ตัวแม่อ่อนมาเมื่อไหร่ เอ็งก็จะหมดมลทิน

เนียน ไม่นะพี่หนัก (จาก 4 ตอน 22)

เมื่อเทพรู้ความชั่วทั้งหมดของสน เทพก็คิดว่าเรื่องที่เกิดขึ้นเป็นกรรมของตัวเอง เช่นเดียวกัน และคิดว่าสนก็ต้องรับกรรมในสิ่งที่ตัวเองก่อไว้

สน จะเอาอย่างไรก็ตาม จะลงโทษกูอย่างไรก็ตาม

เทพ หูตากูฟังสว่างได้เมื่อวานนี้เอง มันเป็นกรรมของกูเองที่หลงเลี้ยงงูพิษ อย่างมึงไว้ยี่สิบ สามสิบปี

สน (ระเบิดหัวเราะออกมา) มึงก็ฆ่า กูจะให้ตายตกตามอิกแม่ มึงไปชะตอนนี้เลยสิ ให้อูชายหน้าใจ ใจชะยิ่งกว่าควายให้กูสนตะพายอยู่ได้เป็นนาน...

เทพกำมือแน่นระงับใจตัวเองอย่างหนัก

สน ฆ่ากูจะให้ตายสิ ฆ่ากูเลย

เทพ มือของกูสะอาดเกินไปที่จะแตะต้องร่างกายสกปรกโสมนมของมึง ปากกูบริสุทธิ์เกินไปที่จะด่าสาปแช่งคนระยาอย่างมึง เพราะสัตว์นรกอย่างมึง นรกอเวจีเปิดประตูคอยรับมึงกลับไปแล้ว (จากที่ 21 ตอน 24)

เมื่อเรื่องราวทั้งหมดคลี่คลายลงสนได้รับกรรมที่ตัวเองก่อโดยการตายอย่างทรมาน หนักเองก็ต้องชดใช้กรรมของการเป็นเสือด้วยการตายเช่นเดียวกัน บทสรุปของเรื่องกรรม ถูกถ่ายทอดในฉากสุดท้ายของเรื่อง ที่เทิดและแดงน้อยบวช เพื่อไม่ก่อกรรมกับใครอีก

แดง อาตมาทั้งสองตัดสินใจแล้วเพราะเห็นจริงดังคำสอนขององค์พระศาสดา มนุษย์ทุกคนเกิดมา มีกรรมของตนเป็นที่ตั้ง กิเลสตัณหาหาคะเป็นไฟ ที่จะคอยเผาไหม้ทุกสิ่งทุกอย่างทำให้ดวงตามืดบอด..ถ้าดับไฟนั้นให้สงบราบคาบได้ ดวงตาก็ย่อมเห็นธรรม

เทิด ทั้งหลวงพี่และอาตมาเป็นคนมีบาปหนา ถึงจะไม่ถึงขั้นกระทำปิตุฆาต มาตุฆาต แต่ก็หนักหนาพอกัน ไม่มีกุศลอันใดจะมาลบล้างได้แล้ว อย่างดีที่สุดเท่าที่ทำได้ คือไม่ก่อกรรมทำเข็ญกับใคร ให้เป็นการเพิ่มบาปไปมากกว่านี้ หลวงพี่และอาตมา จึงตัดสินใจแล้วว่าที่จะขอขมาหนทาง

แห่งพระศาสดา อาศัยร่มกาสาवพัตร เป็นที่พึ่งแห่งชีวิตตลอดไป
(ฉากที่ 30 ตอน 24)

บทละครเรื่อง อาญารัก มีบทสนทนา บทสนทนาด้านข้างยาว ถ่ายทอดลักษณะที่
รุนแรงของตัว

ละครโดยเฉพาะผู้ร้ายและผู้ช่วยผู้ร้ายได้อย่างถึงอารมณ์ (สนกับช้อย) ในจังหวะ
ที่บีบคั้นอารมณ์ บทสนทนาจึงทำหน้าที่ได้ดี บทพูดของตัวละครกินใจ บีบคั้นอารมณ์ของผู้ชมให้
โศกเศร้าไปกับชีวิตของตัวละครด้วย นอกจากนี้ยังมีลักษณะคมคาย ถึงบทปริภาสาต่ำทอ ก็ด่าได้
เจ็บแสบ เช่น ฟีนางเอก (หนัก) ปริภาสาผู้ร้าย (สน)

“ผู้หญิงหน้าสวยแต่ใจสกปรกอย่างมึง รอให้ตาย แล้วตกรวมันเข้าไป” สำหรับบท
ที่ตัวละครต้องเสแสร้งแกล้งทำ บทก็รับส่งทันกัน ทำให้ผู้ชมรู้สึกหมั่นไส้ เกือบขังตัวร้าย เช่น ในตอน
ที่ผู้ร้ายจะลวงนางเอกไปให้คนร้ายที่จ้องไว้ข่มขืน จึงแกล้งเข้าไปทำดีกับนางเอก

เนียน คุณสนมีอะไรจะใช้เนียนหรือคะ

สน ตายพูดอะไรอย่างนั้น... ใช้เขี้ยวอะไรกัน ใครจะไปใช้แม่เนียนเข้าไปลง
จริงไหมช้อย

ช้อย จริงเจ้าคะ คุณเนียนก็น้องคุณเรียม แถมยังเป็นคนโปรดของท่านขุน
ท่านด้วย ใครจะไปใช้ลงคะ

เนียน เนียนก็เหมือนเดิมล่ะคะคุณสน หากว่าคุณสนมีอะไรที่คิดว่าไว้ใจ
ให้เนียนทำได้ เนียนก็ยินดีค่ะ

สน แม่เนียนนี่แสนดีซะจริงๆ

สนแทบจะกอดเนียนแต่เบ้าหน้ารังเกียจให้ช้อยดู

สน ฉันรู้สึกอายเหลือเกินรู้ไหม ที่เคยเจ้าอารมณ์ใส่เนียน เนียนไม่ถือสา
ฉันไซ้ใหม่จ๊ะ

เนียน ไม่หรอกคะ เนียนคิดเสมอว่าคุณสนคือนายของเนียนคนหนึ่ง

เนียน โถๆ น้ำใจแม่เนียนนี่ช่างประเสริฐแท้ๆ แกเห็นไหมช้อย

ช้อย เห็นแล้วเจ้าคะ ประเสริฐจริงๆ (ฉาก 1 ตอน 5)

นอกจากนี้ผู้ร้ายจะพูดจาหยาบ ต่ำ โทก ใสร้าย และไว้วางเสียงดัง

ฉ. ฉาก (Setting)

ด้วยละครเป็นละครย้อนยุค ฉากต่างๆ จึงเป็นฉากชีวิตไทยสมัยก่อน ส่วนมากจะดำเนินเรื่องอยู่ในบ้านเรือนไทย ห้องนอน หอนั่งที่ใช้นั่งเล่น ตั้งสำรับข้าว แสดงถึงความมีฐานะดี ส่วนกระต๊อบแสดงถึงฐานะที่ต่ำต้อยของตัวละคร จะมีฉากรับประทานอาหาร แสดงถึงค่านิยมของการบริโภค ส่วนฉากที่เป็นธรรมชาติ ได้แก่ ทุ่งนา บึงบัว คลอง ทำน่าน้ำบ้าน ทั้งหมดแสดงถึงการดำเนินชีวิตของตัวละคร ซึ่งเป็นเรื่องราวของครอบครัว

มีการใช้ฉากแสดงถึงสัญลักษณ์ เช่น ทุ่งนาโล่งแล้ง ดินแตกกระแหง แดดร้อนจ้า วัชพืชเฝ้ามองผอมโซ แสดงถึงความยากจนหมดหนทางของนางเอก ทุ่งนาโล่งแล้งเปลวแดดระยิบ ต้นไม้ใหญ่ยืนแห้งตายซาก แทนความรู้สึกของผู้ร้ายและผู้ช่วย เมื่อออกจากป่าหลังจากที่โดนกรรมสนองถูกข่มขืนเสียเอง หรือ ใบไม้ร่วงพยับผลิดจากขั้วเบื้องบน ย้อนแสงดูอบอุ่นไปทั้งบริเวณ แทนความรู้สึกของนางเอกที่ได้รับจดหมายฉบับแรกจากลูกที่ไปเรียนที่พระนคร

ช. ตอนจบ (Ending)

จบแบบสุชานาฏกรรม (Happy Ending) ซึ่งการดำเนินเรื่องก่อนจบเมื่อถึงจุดสุดยอด (Climax) ของเรื่อง คือผู้ร้ายก่อเหตุร้ายขึ้นมา โดยฆ่าแม่พระเอก และป้ายความผิดให้นางเอก ลูกของผู้ร้ายจึงสืบความจริงทั้งหมด ความชั่วร้ายของผู้ร้ายถูกตีแผ่ออกมา มลทิน ความเข้าใจผิดทั้งหมดของนางเอกถูกกำจัดไป พระเอกได้รู้ว่าแท้จริงนางเอกเป็นคนดี ผู้ร้าย ได้รับกรรมที่ตัวเองกระทำ โดยตายอย่างทรมาน นางเอกก็ได้กลับไปใช้ชีวิตบนบ้านหลังใหญ่พร้อมหน้าพระเอกกับลูกๆ

ฉ. มุมมองในการเล่าเรื่อง (Point of view)

เป็นการเล่าแบบรู้รอบด้าน โดยเล่าอย่างไม่มีข้อจำกัด หยั่งรู้จิตใจของตัวละครทุกตัว

กลวิธีการเล่าเรื่องให้ดึงดูดใจ

การเล่าเรื่องของอาญารัก ใช้กลวิธีในการเล่าที่กระชับในแต่ละฉาก แม้บทสนทนาจะยาว แต่ทุกฉากจะมีความหมาย เข้มข้นด้วยความสุดซึ้งของตัวละคร คือความน่าสงสารอย่างสุดซึ้งของชะตาชีวิตนางเอก ความร้ายอย่างสุดซึ้งของผู้ร้าย โดยมีลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. จังหวะในการดำเนินเรื่อง

ดำเนินเรื่องรวดเร็ว เมื่อจะย้อนให้เห็นภูมิหลังของเนียน ใช้วิธีตัดสลับฉากกับฉากปัจจุบันฉากต่อฉาก อย่างสั้นๆ ซึ่งใช้ใน ช่วงต้นเรื่องเพียงสามฉาก จากนั้นดำเนินเรื่องรวดเร็วต่อไป และกลับมาย้อนบ้างเป็นช่วงสั้นในตอนอื่น ที่เนียนคิดถึงเวลาที่อยู่กับลูก การเล่าเรื่องเป็นไปอย่าง กระชับ ดำเนินสถานการณ์เร็ว เรื่องราวสำคัญของตัวละครลำเลียงเล่ามาเป็นระยะๆ โดยเล่าเข้า ประเด็นสำคัญทันทีไม่อ้อมค้อม แม้ในฉากจะมีบทสนทนาค่อนข้างยาว แต่เนื้อความ บทสนทนา เข้มข้นชวนติดตาม

2. การทิ้งจุดเริ่มต้นในท้ายฉาก

ทิ้งจุดเริ่มต้นในท้ายฉาก แต่ไม่ถึงกับเน้นมากในทุกฉาก โดยจุดเริ่มต้นที่ทิ้งจะมี ลักษณะดังนี้

1. มีวิกฤตเกิดขึ้น เช่น ตัวละครได้รับข่าวร้าย ช็อก กำลังถูกทำร้าย
2. คาดว่าจะเกิดวิกฤตต่อไป เช่น ตัวร้ายได้ข่าวเด็ด จะไปบอกนายซึ่งร้ายมาก ความลับจะถูกเปิดเผย
3. ต้องไปพบกับสิ่งที่น่ากลัว ไม่รู้จักอยู่ข้างหน้า
4. ตัวละครมีความหวัง เช่น ถูกปฏิเสธแล้วแต่บังเอิญเจอคนรู้จัก คนที่อยู่ในฐานะจะช่วยได้มองสงสาร
5. ปริศนา, ขวนสงสัย เช่น ลุ้นจะเกิดวิกฤตตัวละครจะแก้ปัญหาอย่างไรต่อไป
6. ลุ้นความเป็นความตาย เช่น จะช่วยชีวิตจากความตายได้หรือไม่
7. ความทุกข์ใจความน่าสงสารของตัวละคร เช่น นางเอกทุกข์ใจที่ลูกสาว ทั้งสองคนขัดแย้งกันรุนแรง โดยไม่รู้ว่าเป็นพี่น้องกัน

3. การดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร

ดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละครอย่างมาก แทบจะเป็นหลักตลอดทั้งเรื่อง โดยลักษณะนิสัยของตัวละคร โดยเฉพาะผู้ร้ายและผู้ช่วย ที่รุนแรงมาก ทั้งความคิด พฤติกรรม การกระทำ คำพูด ซึ่งความคิดที่แรง เช่น คิดจะทำให้ศัตรูพินาศตลอดเวลา ถึงขั้นให้ถึงแก่ความตาย

ในส่วนของพฤติกรรมการกระทำที่รุนแรง จะมีการตบตีโดยตลอดทั้งเรื่อง โดยเป็นการตบตีของผู้ร้ายและผู้ช่วยกับป่าวในบ้าน, ผู้ร้ายกับผู้ช่วยตบตีนางเอก ลูกนางเอก (เนื้อทอง), ผู้ร้ายตบตีผู้ช่วยผู้ร้าย นอกจากนี้ตัวละครอื่นๆ ก็มีการกระทำที่รุนแรง เช่น พระเอกโบยนางเอกด้วย

ทางกระเบน พระเอกตบตีลูกนางเอก (เนื้อทอง) นางเอกตบตีลูกตัวเอง (เนื้อทอง) เมื่อทำให้ลูกสาวอีกคน (ทานตะวัน) เสียใจ ลูกสาวอีกคนของนางเอกที่ยกให้เป็นลูกนาย (ทานตะวัน) ตบตีลูกนางเอก (เนื้อทอง) ลูกสาวนางเอกที่ไม่รู้ว่านางเอกเป็นแม่ตบตีนางเอก

ซึ่งการตบตีทั้งหมด จะเป็นการตบตีอยู่ฝ่ายเดียวอีกฝ่ายไม่มีสิทธิ์ที่จะต่อสู้ และไม่ได้ตบตีแบบธรรมดาครั้งสองครั้ง แต่จะเป็นการ "ช้อยตบกระหน่ำหน้าบ่าวชุดใหญ่ เต็มแรงฝ่ามือจนบ่าวเลือดกลบปาก" "สนตบช้อยหลายชุดระบายอารมณ์" "จู่ๆ เนียนถูกกระชากผมอย่างแรงจนหน้าหงาย สนจิกกบาลเนียนแล้วตบอย่างแรง สนจิกหัวตบ ให้ช้อยจับตัวไว้ ตบอย่างเมามันจนเลือดกลบปาก สนคว้าไม้เงี้ยวสุดแขนจะฟาดให้หน้าฉีก" "เทพสะบัดถีบอย่างแรงจนเนียนปลิว" ทานตะวันตบเนื้อทองไม่เลี้ยง" "ทานตะวันจิกหัวกบาลเนียน แล้วประเคนฝ่ามือตบหน้าเนียนเต็มแรงจนเนียนเซคะมำลัม"

ในส่วนของคำพูดที่รุนแรงจะเป็นของสนและช้อยที่พูดจาหยาบต๋าเสมอ เช่น จากสนตลอดลูก สนแหกปากแปดหลอดไม่มียั้ง "อีฉิบหาย ฎเจ็บจะตายโหงตายหน้าอยู่แล้ว อีช้อยมึงไปตายที่ไหน..."

นอกจากนี้มักใช้วิธี ขึ้นต้นจากด้วย Action ที่แรง เช่น ขึ้นภาพบ่าวล้มหงายหลัง ก้นกระแทกพื้นอย่างแรง เพราะแรงถีบ ร้องให้ ช้อยปราดเข้ามาจิกผมอย่างแรงแล้วกระชากให้ลุกขึ้น (เปิดตัวช้อย จาก 8 ตอน1) ขึ้นภาพเสื้อผ้าถูกขว้างปาใส่หน้าคนใช้ สนอาละวาดเป็นพื้นเป็นไฟ (เปิดตัวสน จาก 12 ตอน1) ขึ้นภาพสนหยิกตีช้อยด้วยความคับแค้นใจ ขึ้นภาพ สนถูกผลักอย่างแรงจนล้มลงบนพื้นหญ้ารก ขึ้นภาพช้อยสนถูกผลักล้มลงไปกับพื้น

อีกทั้งเล่าแบบใช้ความแตกต่างของการกระทำของสองฉากที่อยู่ใกล้กัน เช่น จากก่อนหน้านี้นสนทำดีกับเนียนลูบหน้าลูบหลัง แต่ฉากต่อมาในทันที เป็นภาพสนให้ช้อยล้างมือด้วยความรังเกียจขะแยง หรือ ความแตกต่างของการกระทำในฉากเดียวกัน เช่น สนแทบจะกอดเนียนแต่เบ้หน้ารังเกียจให้ช้อยดู สนแก้งพูดจาหวานกับเนียนแต่สบตาช้อยอย่างสะใจ

4. ลักษณะอื่นๆ ที่ปรากฏ

อาญารักเล่นกับความสุดซึ้งของตัวละคร ซึ่งมีความสุดซึ้งมาก ตัวร้ายก็ร้ายสุด ทั้งตลบตะแลง กลั่นแกล้งตัว เอกอย่างเบิกบานใจ ตัวเอกก็น่าสงสารมาก ถูกกระทำ ทารุณร่างกายจิตใจจากการถูกใส่ร้ายตลอด แต่ไม่ยอมบปริปากอธิบายความจริง ซึ่งความสุดซึ้งนี้จะบีบคั้นอารมณ์ผู้ชมให้ติดตามเอาใจช่วยตัวเอก และคอยสมน้ำหน้ากับชะตากรรมของตัวร้าย ลุ้นให้ชดใช้กรรมที่ก่อเร็วๆ

การใช้วิธีการแอบมองแอบฟัง แล้วเอาไปยุ่งต่อ ก่อให้เกิดเหตุการณ์ร้ายๆ กับตัวเอก

การใช้เทคนิค อุปกรณ์กล้อง สเตดีแคม เคลื่อนเข้ามาหาตัวละคร ให้ผู้ชมรู้สึกอารมณ์ลึกซึ้ง ลึ้นว่ากำลังเกิดอันตรายกับตัวละคร

การสร้างให้คนดูตื่นเต้น ในวิธีการเข้ามาของตัวละคร เช่น โจรที่ผู้ร้ายจ้างให้คุณนางเอก เข้ามาพบผู้ร้าย ก็กระโดดเข้ามาหาผู้ร้ายทางหน้าต่าง และอุดปากไว้ก่อนจะเปิดเผยตัว

ใช้เทคนิค Flash Back ช่วงสั้นๆ และชอย Action ถี่ๆ ในการย้อนความคิด

การให้ตัวละครในฉากมีพิรุณเล็กๆ น้อยๆ ให้ผู้ชมลุ้นว่าจะถูกจับได้หรือไม่

การผ่านเวลาในการลึกลับภาพและเสียงที่ต่อเนื่องกัน แต่ค่อยๆ เปลี่ยนเวลา เช่น เริ่มอ่านจดหมายของเนื้อทองให้เนียนฟัง ผ่านเวลาโดย Insert ภาพปากกาซึ่งเขียนจดหมายอยู่ ออฟชั่นเสียงเริ่มอ่านจดหมาย เปลี่ยนเป็นเสียงเนื้อทองเล่าต่อ (เสียงเปลี่ยนเป็นสาว) รับภาพเนื้อทองเป็นสาว

จากการพิจารณาถึงองค์ประกอบของการเล่าเรื่องและกลวิธีการเล่าเรื่องของละครโทรทัศน์เรื่อง อาญารัก สรุปได้ดังนี้

"อาญารัก" มีโครงเรื่อง (Plot) เกี่ยวกับการยอมรับชะตากรรมอันเลวร้าย เพื่อปกป้องคนที่ตนรัก โดยแก่นเรื่อง (Theme) เป็นการผสมผสานระหว่าง Love Theme และ Morality Theme แสดงถึงความรักที่แม่มีต่อลูกยอมทนต่อชะตาชีวิตที่เลวร้าย แม้กระทั่งยอมตาย เพื่อให้ลูกอยู่ในสถานะที่ดีกว่า สุดท้ายเมื่อวิกฤติต่างๆ คลี่คลาย สิ่งที่ตอบแทนความดี โดยเป็นความขัดแย้ง (Conflict) ระหว่างความซื่อตรง กับ เจ้าเล่ห์ ซึ่งบทสนทนา (Dialogue) ถ่ายทอดวาทกรรม โดยเชื่อว่า "สิ่งเลวร้ายที่เกิดขึ้นกับชีวิตทั้งหมดเกิดแต่กรรม" เรื่องราวจบลง (Ending) แบบสุขนานุกรม ได้รับการตอบแทนจากการทำดี

ซึ่งเรื่องนี้ได้ใช้มุมมองในการเล่าเรื่อง (Point of view) แบบรู้รอบด้าน (The Omniscient) โดยเล่าเรื่องเร็ว ในตอนต้นเรื่อง ในการแสดงที่มาที่ไปของนางเอก โดยการเล่าย้อนหลัง (Flash Back) จากสั้นๆ ตัดสลับกับสิ่งที่นางเอกกำลังดำเนินอยู่ ดึงดูดผู้ชม ด้วยความแรงของบทสนทนา ที่ให้อารมณ์ต่างๆ ต่อผู้ชม ผ่านเวลาด้วยการใช้ธรรมชาติบ่งบอกถึงการผ่าน ทั้งจุดตื่นเต้นในท้ายฉาก ด้วยต่อไปจะเกิดวิกฤติ มีวิกฤติเกิดขึ้นตัวละครจะทำอย่างไรต่อไป และทิ้งปริศนาที่ต้องติดตามต่อไว้ ต้องไปพบกับสิ่งที่น่ากลัว ไม่รู้จักอยู่ข้างหน้า ตัวละครมีความหวัง และความ

ทุกขใจความนำสงสารของตัวละคร ดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร ค่อนข้างมาก นอกจากนี้
นี้มีการใช้การแอบมองแอบฟัง แล้วเอาไปยุแหย่ต่อ ก่อให้เกิดเหตุการณ์ร้ายๆ กับตัวเอก ใช้เทคนิค
อุปกรณ์กล้อง สเตดีแคม เคลื่อนเข้ามาหาตัวละคร ให้รู้สึกอารมณ์ลึกๆ สร้างความตื่นเต้น

ละครที่ได้รับความนิยมปี พ.ศ. 2544

4.1.19 เรื่อง รักเกิดในตลาดสด

▲ ภาพที่ 19

ละครเรื่อง รักเกิดในตลาดสด

เรื่องราวของความรักระหว่างชนชั้นของพ่อค้าผักฐานะไม่ร่ำรวยกับลูกสาวแม่ค้าอาหารทะเลฐานะดี ท่ามกลางการกีดกันของแม่ฝ่ายหญิง และการมีส่วนร่วมในความรักของทั้งคู่ของชาวตลาด ที่มีทั้งฝ่ายสนับสนุนและฝ่ายกีดกัน สีสันของเรื่องราวชีวิตในตลาดสด ที่มีทั้งพ่อค้าแม่ค้าหมู พ่อค้าแม่ค้าข้าวแกง แผงส้มตำ ลูกค้าจอมฉันทา สาวเสริมสวยตัวแสบ เจ้าของตลาดสดงกคนเก็บค่าเช่าแผง ทำให้ละครเรื่องรักเกิดในตลาดสดได้รับความนิยมเหนือความคาดหมายในปี พ.ศ. 2544

รักเกิดในตลาดสด มีความยาวจำนวน 15 ตอน จากการวิเคราะห์บทละครโทรทัศน์ มีลักษณะของการเล่าเรื่องดังนี้

องค์ประกอบของการเล่าเรื่องในบทละครโทรทัศน์

ก. โครงเรื่อง (Plot)

ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน "รักเกิดในตลาดสด" มีขั้นตอน ดังนี้

การเริ่มเรื่อง

ที่หน้ามหาวิทยาลัยรามคำแหง ต้องเดินถือหนังสือออกมา ที่ตลาดมีโจรวิ่งราว กระเป๋าผู้หญิงคนหนึ่ง ต่อกับเลื้อนเด็กเข็นของในตลาด ช่วยกันต่อสู้กับโจร ด้วยกลยุทธ์ต่างๆ ทั้ง ถังน้ำครอบหัวโจร ขว้างด้วยหัวไซเท้า ถั่วฝักยาว โจรเอามีดฟันเป็นชิ้นๆ เหมือนหนังกำลังภายใน ของจีน การต่อสู้ติดพันมายังโรงจิวท้ายตลาด ที่กำลังต่อสู้กันอย่างเข้มข้นบนเวทีเช่นกัน อาวุธของจิว พวกหอก เป็นอาวุธต่อสู้กับโจรแทนที่การแสดงของจิว พ่อค้าแม่ค้าที่กำลังดูจิวอยู่บนปวนพัลวัน เช่นกัน เมื่อการต่อสู้ติดพันมาถึงด้านล่าง กิมฮวยต้องใช้วิทยายุทธในการหลบหลอกที่ต้องแพลงไป พร้อมกับโจร เธอคิดว่าต้องเป็นอันตพาลชอบชกต่อย หญิงเจ้าทุกขวิงมาทุกคนจึงรู้ว่าต้องกำลังสู้ กับโจรชิงกระเป๋า โจรถูกจับ เจ้าทุกขวิงได้กระเป๋าคืน ที่แฉกผักและแฉกขายปลาที่อยู่ตรงข้ามกัน กิมลิ่ง มาช่วยกิมฮวยผู้เป็นแม่ขายปลาเปิดตัวมาด้วยความสงสัยสะดุดตา จนต้องตะลึงมอง แต่เมื่อก้าว ขึ้นบันไดกิมลิ่งกลับสะดุดหัวทิ่ม

การพัฒนาเหตุการณ์

ต้องกวนกิมลิ่งด้วยวิธีต่างๆ ทั้งขว้างไม้ตีไปกับผักจนเธอเริ่มสนใจ ในขณะที่กิมฮวย ไม่ชอบต่อนักเพราะความกวนยียวน กิมฮวยจะให้กิมลิ่งแต่งงานกับจาตุรงค์ลูกพ่อค้าหมูฐานะดี แต่กิมลิ่งกลับนึกถึงตอง วันหนึ่งแม่ทวิลูกค้าขานินทาประจำตลาดบังเอิญเห็นตองมองกิมลิ่งสายตา หวานฉ่ำ จึงเอาไปฟ้องกิมฮวย เธอจึงไม่พอใจมาก พยายามกีดกันต่างๆ นานา แม่ทวียังนำเรื่องไป ฟ้องเด็กไ้กับนางเฮียงเจ้าของเชียงใหม่ พ่อกับแม่จาตุรงค์ ทำให้ทั้งคู่สั่งให้จาตุรงค์พาจิมลิ่งไป เทียวบ้าง กิมฮวยเอาอกเอาใจจาตุรงค์เวลาที่มาหาจิมลิ่งที่แผงปลา ซึ่งต้องได้แต่มอง ส่วนตองเอง ก็มีสาวๆ มาติดพันทั้งกำไล สาวร้านเสริมสวย จันทน์หอมเพื่อนกำไล และตัวเองลูกเจ้าของแผงหมู ที่ ต่อสู้แย่งชิงตองกันแต่ตองไม่สนใจ ต้องพยายามจีบจิมลิ่งโดยผ่านเลือนเป็นพ่อสื่อ จากความ พยายามทำให้รู้ว่าจิมลิ่งมีใจกับตองเหมือนกัน

จาตุรงค์พาจิมลิ่งไปเที่ยว แต่กิมลิ่งสัมผัสถึงความน่าเบื่อของจาตุรงค์ในเรื่องของ การกินหมอมาม และการพูดจาที่พูดถึงแต่เรื่องตัวเอง จิมลิ่งไปเที่ยวกับจาตุรงค์แต่เขาเมามาก จิมลิ่ง จึงกลับบ้านคนเดียวในตอนดึก ถูกคนร้ายจะจุดไปข่มขืน ตองมาช่วยไว้ได้ จิมลิ่งจึงพาตองไปทำแผล ทั้งคู่จึงรู้สึกดีๆ ต่อกันขึ้นไปอีก

กิมฮวยมานอนเฝ้าจิมลิ่งที่แผง แทนที่จะกลับไปนอนพักในช่วงกลางวันที่บ้านตอง กับจิมลิ่งต้องแอบส่งสายตากัน กิมฮวยให้จาตุรงค์ไปกินข้าวที่บ้านเพื่อเปิดโอกาสให้ใกล้ชิดกับ

กิมลั้ง แต่กิมลั้งมีนัดกับต้อง จึงแอบไปตามนัด ให้กิมแซน่องสาวกินข้าวกับจาตุงค์แทน ปรากฏว่า ทั้งคู่เข้ากันได้เป็นอย่างดี

เจิ้งซำแม่ค้าส้มตำมีปัญหาเกี่ยวกับชาติ สามี่ที่ไม่ทำอะไร คอยแต่จะมาขอเงินอย่างเดียว และไปมีผู้หญิงอื่นเป็นแม่ค้าปลาร้าในตลาด มีบุญทิ้งกระเทยชายข้าวแกงที่แฝงอยู่ใกล้กันคอย ปลอบใจ เจิ้งซำทำใจมากินเหล้าเมามา ยต้องเข้าไปเตือนสติ เจิ้งซำได้คิดกลับมาค้าขายเหมือนเดิม

ต้องมีแนวคิดเรื่องผักปลอดสารพิษ ทดลองปลูกผักที่บ้าน และแนะนำให้ลูกค้า และแม่ค้าในตลาดนำไปบริโภค ทำให้ขัดแย้งกับปรีชาพี่ชายบ่อยๆ เพราะลูกค้าบ่นว่าแพง ซึ่งต้อง พยายามอธิบายให้ลูกค้าเข้าใจ นอกจากนี้ยังมีแนวคิดทำตลาดให้มีมาตรฐาน ISO โดยการให้พ่อค้า แม่ค้า เจ้าของตลาด ร่วมมือร่วมใจกัน

ชาติสามี่เจิ้งส์ถูกแม่ค้าปลาร้าทิ้ง ชีวิตตกต่ำ ป่วยหนัก ต้องไปพูดให้เจิ้งส์ ไปช่วยชาติ เจิ้งส์กับชาติกลับมาคืนดีกันอีก ต้องต้องกลับไปบ้านที่สมุทรสงคราม เพราะทับทิม ที่สะใภ้คลอดลูกแล้ว และไปขายผักได้เอง กิมลั้งเศร้าที่ตัวเองไม่ได้เจอต้อง ต้องจึงชวนกิมลั้งไปเที่ยว ที่บ้าน กิมลั้งคิดแผนบอกกิมฮวยว่าแพ้อากาศ จะขอไปเที่ยวสูดอากาศที่บ้านชายทะเลของสายบัว แม่ค้าปลาร้า ที่บ้านสวนของต้อง ต้องพากิมลั้งกับน้องชายไปเที่ยวที่ต่างๆ พร้อมอดแปลงผัก ปลอดสารพิษ กิมลั้งสนุกสนานมากและเข้ากับพ่อแม่ต้องได้เป็นอย่างดี กำไลกับจันท์หอมตามไป ที่บ้านต้อง ไปปะทะกับลูกสาวกำนันเจ้าถิ่นที่อ้างเป็นแฟนต้อง จนมีเรื่องกันอีก กำไลอาละวาดกับ กิมลั้ง จนต้องออกมาปกป้อง

กำไลแค้นมาก จะไปฟ้องกิมฮวยเรื่องกิมลั้งไปบ้านต้อง แต่เลื่อนชู่ว่าจะไปบอก เบิ้มคนขับมอเตอร์ไซด์ที่หลงรักกำไลเหมือนกัน ต้องคิดอุบายทำเป็นผีหลอกพี่เลี้ยงลูกทับทิมให้ กลัวจนลาออกไป และเกลี้ยกล่อมให้ทับทิมเลี้ยงลูกเอง ต้องได้กลับไปขายผักอีก เจ็บวิยคิดจะขาย ตลาดเอาไปทำศูนย์การค้า และบีบพ่อค้าแม่ค้าให้ออกไปโดยการขึ้นค่าเช่าแพง ต้องระดมพ่อค้า แม่ค้าไม่ให้ยอม ในขณะที่กิมฮวยมีความคิดสวนทาง มองว่าต้องเป็นอันตราย ต้องให้ทุกคนช่วย จัดงานทำบุญตลาดขึ้นมา ทำตลาดให้ได้ ISO มีนักข่าวมาทำข่าว เจ็บวิยมาเอาเรื่องแต่กลับ ไม่สบายต้องและชาวตลาดช่วยเหลือพาส่งโรงพยาบาล เจ็บวิยซึ่งน้ำใจ ยกเลิกการขายตลาด ให้ทุกคน ทำมาหากินเหมือนเดิม

อาบังคนเฝ้าตลาดเห็นใจในความรักของต้อง จึงให้ขอทานที่รู้จักไปแย่งเงินจาก กิมฮวยและจับหน้าอกด้วย ให้ต้องเข้าไปช่วยเหลือ จนได้เงินคืน ต้องกลายเป็นฮีโร่ กิมฮวยเริ่มมอง ต้องในแง่ดีขึ้น เป็นมิตรกันมากขึ้น

กำไลทอนไม่ได้ ที่กิมฮวยดีกับต้อง กลัวว่าความรักของต้องกับกิมลั้งจะสมหวัง จึงไปเยี่ยมมือเง็กกับตัวเอง ให้ไปบอกปรีชาว่าต้องกับต้องให้รับผิดชอบ ปรีชาจะเอาเรื่องกับต้อง แต่ทับทิมเตือนสติไว้ ต้องทำให้ไปตรวจ ชีวิตเองไม่ไปแผนจึงตกไป

กำไลตามมาตบกิมลั้งที่แฉงเพราะรู้ว่าไปกินข้าวกับต้อง ทั้งหมดมีเรื่องกัน กิมฮวยโกรธมาก ประกาศิตให้กิมลั้งแต่งงานกับจาตุรงค์ให้เร็วที่สุด โดยได้ฤกษ์จากซินแสให้แต่งภายในสามวันเจ็ดวัน

กำไลหลอกให้เบ้มไปจุดกิมลั้งไปชมจีน บอกว่าตัวเองจะแต่งงานด้วย เบ้มจับกิมลั้งไป กำไลตบตีกิมลั้งอย่างแค้นใจ ชีวิตเองเห็นความผิดปกติของจันทร์หอม และเห็นเบ้มจุดกิมลั้งไป จึงไปบอกกิมฮวย และต้อง ทั้งหมดไปช่วยกิมลั้งได้ทัน ต้องถูกแทง แต่กิมฮวยก็ไม่ใจอ่อน ยังยืนยันให้กิมลั้งแต่งงานกับจาตุรงค์ จาตุรงค์บอกพอกับแม่ว่าตัวเองรักกิมแซ

ชั้นภาวะวิกฤติ

เด็กไฮ้และเฮียงไปคุยกับกิมฮวยเรื่องขอเปลี่ยนเจ้าสาวเป็นกิมแซแทน กิมฮวยแปลกใจมากที่ตัวเองไม่รู้เรื่องความรักของกิมแซกับจาตุรงค์ และเสียใจมากเมื่อรู้ว่าเคี้ยงสามมีรู้เรื่องนี้ รู้สึกว่าโดนทุกคนหลอก ร้องไห้วิ่งออกไปจนถูกรถชน

ชั้นภาวะคลี่คลาย

กิมฮวยเสียเลือดมาก มีต้องคนเดียวที่ให้เลือดกิมฮวยได้ กิมฮวยซาบซึ้งใจ เห็นความดีของต้อง ฝากชีวิตกิมลั้งไว้กับต้อง

ขั้นตอนการยุติเรื่องราว

ต้องได้แต่งงานกับกิมลั้ง

โครงเรื่อง (Plot)

เป็นโครงเรื่องของความรักชายหญิงที่พบกัน รักกัน ต้องฝ่าฟันอุปสรรค สุดท้ายก็สมหวัง โดยเป็นความรักของพระเอก (ต้อง) กับนางเอก (กิมลั้ง) ที่รักกัน แต่ถูกกีดกันจากแม่ของนางเอก เพราะอยากให้ลูกแต่งงานกับคนที่ฐานะร่ำรวย ความขยัน ความมีจิตใจดีของพระเอกชนะใจแม่ของนางเอก ได้แต่งงานกับนางเอกในที่สุด

ข. แก่นเรื่อง (Theme)

แก่นของเรื่อง เป็นแก่นของ Love Theme เป็นความรักของหนุ่มสาว ความสัมพันธ์ของความรักเกิดขึ้นได้อย่างไร มีอุปสรรคและจบลงอย่างไร

ค. ความขัดแย้ง (Conflict)

ความขัดแย้งในละคร เรื่อง ดอกแก้วเป็นความขัดแย้งระหว่างคนกับคน โดยมี คู่แย้ง (binary opposition) ระหว่าง ความจน กับ ความรวย

พระเอกกับแม่นางเอก พระเอกเป็นด้านของความจน ในขณะที่แม่นางเอกเป็นด้านของความรวย

ซึ่งเรื่องที่ขัดแย้งเป็นเรื่องของความรักและชนชั้น โดยแม่ของนางเอกรังเกียจว่าพระเอกมีฐานะจนหว่า เป็นแค่พ่อค้าขายผัก อยากให้นางเอกแต่งงานกับลูกเจ้าของแผงหมู จะได้มีฐานะที่มั่นคง พระเอกเอาชนะด้วยการทำความดี การมีความคิดในการทำมาหากิน

ง. ตัวละคร (Character)

ลักษณะตัวละครเป็นแบบตายตัว (Typed Character)

พระเอก

ต้อง หล่อ มีความคิด หัวก้าวหน้าในทางอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จิตใจดี ชอบช่วยเหลือคนอื่น ขยันทำงาน มาดกวนๆ พุดจาบยั่ว เป็นพ่อค้าขายผัก

นางเอก

กิมลิ่ง สวย จิตใจดี รักแม่ เป็นตัวของตัวเอง

แม่นางเอก

กิมฮวย เป็นแม่ค้าขายปลาฐานะดี รักลูก ชอบคนมีฐานะ ปากร้าย หวงลูกสาว

ผู้ร้าย

กำไล ช่างเสริมสวย อารมณรีราย เกรี้ยวกราดรุนแรง ชอบใช้กำลัง ปาดจัด มาหลงรักพระเอก ใช้แผนการณ์ทำลายนางเอก

ผู้ช่วยเหลือ

กิมแซ น้องสาวนางเอก คอยช่วยให้นางเอกพบกับพระเอก

ซึ่งปฏิสัมพันธ์ (interaction) ของตัวละครหลักเป็นดังนี้

พระเอกกับนางเอก สะดุดตาเมื่อพบหน้ากันทันที รักกัน แต่มีอุปสรรค คือ
แม่นางเอก

แม่นางเอกกับพระเอก แม่นางเอกขัดขวางความรักของพระเอกกับนางเอก
เพราะความจนความรวย พระเอกยียวนแม่นางเอก

ผู้ร้ายกับนางเอก ผู้ร้ายเกลียดนางเอก ว่ามาแย่งความรักจากพระเอกไป
เกลียดว่าจะมาครอบครองวางแผนทำร้ายนางเอก นางเอกไม่ยอมผู้ร้าย

พระเอกกับผู้ร้าย ผู้ร้ายหลงรักพระเอก (ซไมพร-ราชัน) ขณะที่พระเอกรัก
นางเอก สร้างแผนการฉ้อพระเอกตกเป็นเหยื่อต้องแต่งงานด้วย เชื้อแผนการที่ผู้ร้ายสร้างใส่ความ
นางเอก

ผู้ช่วยเหลือกับนางเอก คอยช่วยเหลือให้นางเอกพบกับพระเอก ความรักสมหวัง

จ. บทสนทนา (Dialogue)

บทสนทนาถ่ายทอดวาทกรรม เรื่อง ความรักระหว่างชนชั้นเอาชนะได้ด้วยความคิด
ความคิดของแม่ที่เชื่อว่าแต่งงานไปกับคนรวยแล้วจะมีความสุข ในขณะที่ลูกคิดว่าจะรักใครก็รักที่
เขาดี ก็พอแล้ว โดยถ่ายทอดในบทสนทนาเหล่านี้

พ่อนางเอกคุยกับนางเอกเรื่องที่ขัดแย้งกันอยู่แม่เข้ามาได้ยินเข้า

เคี้ยง อาแม่ลื้มไม่ชอบอาต้อง ก็เพราะอีจน แต่อาต้องอีเป็นคนดีหรือเปล่า
ลื้มคนเดียวเท่านั้นที่รู้อยู่แก่ใจ จะว่าไปอาแม่ก็หวังดินะกิมลั้ง อียาก
ให้ลื้มได้ผัวรวยๆจะได้สบาย

กิมลั้ง (นิ่งคิด) อีรู้ว่าอาแม่หวังดีกับอี แต่การแต่งงานกับคนที่เราไม่ได้รัก
มันจะมีความสุขเหรออาเตี้ย

กิมฮวยส่งเสียงลั่นเข้ามาทันที

กิมฮวย ทำไมจะไม่มี

รับกิมฮวยเดินอาดๆเข้ามา กิมลั้งและเคี้ยงหันไปมอง

กิมฮวย (จ้องกิมลั้งนิ่ง) อยู่กินกันไปลื้อก็รักอาจาตงค์เองแหละ ฟังอ๊วนะอา กิมลั้ง อ๊วไม่ยอมให้ลื้อไปกีดก๊อนเกลือกินกับไอ้ต๋องหรือก ลื้อมันโง่ อ๊วหาคน รวยๆ คนดีๆ ให้ก็ไม่เอา ลื้อมันตาต่ำ (กิมลั้งเบือนหน้าหนี) (ฉาก 4 ตอน 7)

นางเอกกลุ่มใจคุยกับน้องสาวที่แม่บังคับให้แต่งงานกับลูกเจ้าของแผงหมู

กิมแซ อาม่ารักลื้อนะอาเจ้ คงอยากให้ลื้อแต่งงานกับพี่จาตงค์....อาม่า คงเกลียดที่เขากัน

กิมลั้ง ความจนมันน่ารังเกียจหรือกิมแซ อ๊วว่า ถ้าอ๊วจะรักใครสักคนหนึ่ง เอาแค่เขาเป็นคนดีก็พอแล้ว (ฉาก 6 ตอน 4)

คนที่แม่ นางเอกนับถือในมน้าวความคิดแม่ นางเอกเรื่องพระเอก

สายหยุด กิมฮวย เงินทองมันของนอกกายนะ ใช้ไม่เป็นก็หมดไป เธอจะฝาก ลูกสาวไว้กับใคร ต้องคิดให้ดีนะ ลูกเราต้องอยู่กับเขาตลอดชีวิต

ในที่สุดความดีก็ชนะแม่ นางเอกเปลี่ยนความคิด เมื่อพระเอกช่วยให้เลือดแม่ นางเอก

ตอนถูกรถชน

กิมฮวย ลื้อเป็นคนดีมากนะอาต๋อง อ๊วแพ้ความดีของลื้อจริงๆ เท่าที่ผ่านมาอ๊วมองลื้อผิดไป อ๊วมองแต่คนรวย อยากให้ลูกสาวสบาย แต่จริงๆ แล้ว อ๊วควรฝากลูกสาวไว้กับคนดี คนที่รักลูกสาวอ๊วด้วยหัวใจอย่างลื้อ

ในวันแต่งงานของพระเอกกับนางเอก

กิมลั้ง คนเยอะจ้งเลยนะต๋อง ฉันไม่อยากเชื่อเลยว่าเราจะมัววันนี้

ต๋อง ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จย่อมอยู่ที่นั่น

กิมลั้ง ความดีต่างหากละ ความดีของเธอชนะใจแม่ฉัน

โดยลักษณะของบทสนทนา จะได้ตอบกันสั้นๆ ยกเว้นตอนปะทะคารมกันบท จะยาว มีบทตลกของพ่อค้าแม่ค้าตัวละครในตลาดแทรกตลอด พระเอกจะพูดจากวนๆ ใช้ภาษา ง่ายๆ เช่น ตามบายนะ เวลาที่มีความขัดแย้งจะได้ตอบกันเผ็ดร้อนภาษาตลาด

จ. ฉาก (Setting)

ฉากหลักๆ ของเรื่องคือฉากตลาด แผงขายผัก แผงขายปลา แผงขายหมู ร้านข้าวแกง ร้านส้มตำ วินมอเตอร์ไซด์ แสดงวิถีชีวิตของตัวละคร นอกจากนั้นก็เป็นฉากบ้าน ห้องนอน ห้องครัว โต๊ะกินข้าว แสดงเรื่องราวในครอบครัว มีฉากของสวนผักพระเอก บ้านในชนบท แสดงวิถีชีวิตในต่างจังหวัด นอกจากนี้มีฉากโรงหนัง ร้านอาหาร แสดงถึงค่านิยมในการบริโภค

ช. ตอนจบ (Ending)

จบแบบสุชานาฏกรรม (Happy Ending) โดยเหตุการณ์ก่อนจบ เมื่อถึงจุดสุดยอด (Climax) ของเรื่อง คือ แม่นางเอกถูกรถชน พระเอกช่วยด้วยการให้เลือด แม่นางเอกซาบซึ้งในความดี เลิกเป็นอุปสรรคความรักพระเอกกับนางเอกได้แต่งงานกันที่สุดในที่สุด

ฉ. มุมมองในการเล่าเรื่อง (Point of view)

เป็นการเล่าแบบรู้รอบด้าน โดยเล่าอย่างไม่มีข้อจำกัด หยั่งรู้จิตใจของตัวละครทุกตัว

กลวิธีการเล่าเรื่องให้ดึงดูดใจ

รักเกิดในตลาดสด ใช้กลวิธีหลากหลายในการเล่าเรื่องให้น่าติดตาม โดยมีกลวิธีในการดึงดูดใจดังนี้

1. จังหวะในการดำเนินเรื่อง

เปิดให้เห็นคาแรกเตอร์ของตัวละครและเข้าไปถึงปมของเรื่องอย่างรวดเร็ว เล่าเรื่องไปข้างหน้าตามลำดับเหตุการณ์ ใช้ Flash Back น้อย ใช้เมื่อตัวละครนึกถึงภาพประทับใจ

2. การทิ้งจุดตื่นเต้นในท้ายฉาก

ทิ้งจุดตื่นเต้นค่อนข้างมาก โดยเฉพาะในช่วงค้นโฆษณา ซึ่งมักจะทิ้งด้วย

1. ตัวละครกำลังจะมีเรื่องตบตีกัน
2. ต่อไปมีแนวโน้มจะเกิดวิกฤติ เช่น ตัวละครรู้ว่าสามีมีเมียคนอื่น มีตัวละครรู้ความลับของพระเอกกับนางเอก แม่นางเอกรู้ว่านางเอกไปกินข้าวกับพระเอก แม่นางเอกจะเอาเรื่องพระเอก พระเอกกับแม่นางเอกจะมีเรื่องกัน ตำรวจมาขณะถือโพยหยดในมือ

3. เกิดวิกฤตขึ้น เช่น ตัวละครกำลังอยู่ในอันตราย นางเอกตกอยู่ในภาวะถูกแม่บังคับให้แต่งงาน
4. เป็นปริศนา เช่น ตัวละครมีสีหน้าแฝงเลศนัยว่าคิดอะไรได้ จะทำอะไรต่อไป
5. มีสิ่งพิเศษเกิดขึ้น เช่น นางเอกกับพระเอกสบตากันเมื่อเจอเป็นครั้งแรก
6. ทิ้งไว้ต่อไปจะมีสิ่งพิเศษระหว่างพระเอกนางเอก

3. การดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร

ดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของละครเป็นอย่างมาก มีการตบตีเรื่องแย่งพระเอก ระหว่างผู้ร้าย (กำไล), (จันทน์หอม) กับผู้หญิงที่มาชอบพระเอก (ชีวเอง) และแม่ (เจ๊ก) ผู้ร้ายตบตีกับนางเอก ผู้ร้ายตบตีกับผู้หญิงที่มาชอบพระเอก (เรไร) แม่ค้าในตลาด (เจียงส์) ลงไม้ลงมือกับสามี (ชาติ) แม่ค้าในตลาด (เจียงส์) ตบตีกับเมียน้อยสามี คนที่มาชอบผู้ร้ายเตะตอยกับพระเอก แม่นางเอกตีนางเอก แม่นางเอกรุมตบผู้ร้าย แม่ค้ามีเรื่องกับวินมอเตอร์ไซด์ที่มาจับลูกสาว การตบตีมักจะรุนแรง เช่น เจ๊กกระโดดขึ้นคร่อมตบหน้ากำไลด้วยความแค้นสุดชีวิต ตบแบบรัวๆ ไม่ยั้ง กำไลร้องกรี๊ดลั่น เห็นหน้าสะบัดไปมาตามแรงตบ

4. ลักษณะอื่นๆ ที่ปรากฏ

ไปด้วยเสียงเพลงเร้าใจของอีกฉาก มาทำให้เหตุการณ์คึกคักตื่นเต้นขึ้น

ใช้เทคนิคภาพที่หลากหลาย เช่น การ Fast Speed การใช้เอฟเฟคภาพ ให้น่าตื่นเต้น เทคนิคของการต่อฉากด้วยการเลื่อนภาพ พลิกภาพ เฟด ดิสโซลฟว์ ซึ่งหลากหลายกว่าละครทั่วไป

การเล่าเรื่องประกอบเพลง ในตอนที่พระเอกนางเอกส่งของกินแบบกระดาษข้อความให้กัน

มีความร่วมสมัยมาก โดยพระเอกณรงค์เรื่องการกินผักปลอดสารพิษ การไม่ใช้ถุงพลาสติก การทำให้ตลาดมีสิ่งแวดล้อมดีสะอาด ให้ได้มาตรฐาน ISO 9000 ซึ่งอยู่ในช่วงที่คนอยู่ในกระแสของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

มีส่วนร่วมในชีวิตจริงของคนจำนวนมาก คือ เรื่องการเล่นหอยของพ่อค้าแม่ค้าในตลาด การหาเลขเด็ด การถูกหอย การไม่ถูกหอย การซ่อนหอยจากตำรวจ ซึ่งทำให้ผู้ชมรู้สึกตัวตัวละครในเรื่องมีชีวิตที่คล้ายคลึงกับตัวเอง เป็นเรื่องใกล้ตัว

ใช้การเชื่อมสองฉากด้วยการเล่นคำที่ขัดแย้งกัน เช่น ทำจากแรกพูดว่า อีกไม่นานหรอก ฉากต่อไปขึ้นว่า ทำไมจะไม่ไม่นาน ทำให้ดูขัดแย้ง น่าสนใจในการติดตาม

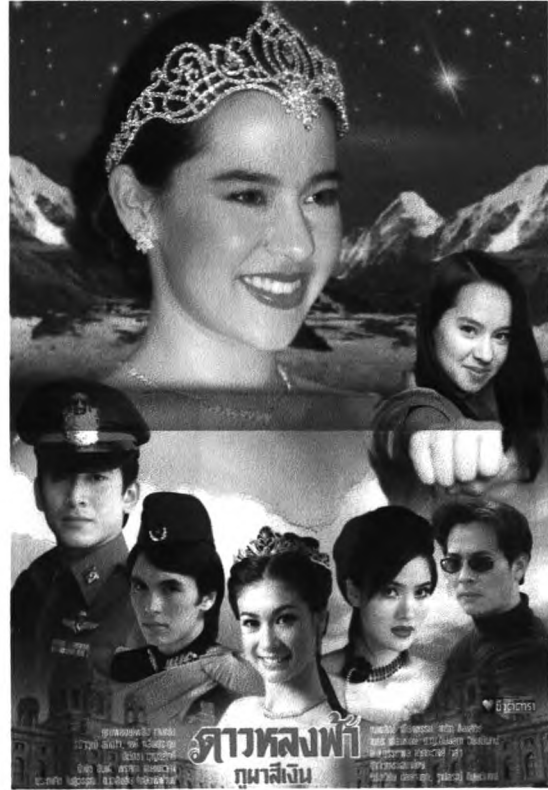
จากการพิจารณาถึงองค์ประกอบของการเล่าเรื่องและกลวิธีการเล่าเรื่องให้ดึงดูดใจผู้ชมของละครโทรทัศน์เรื่อง รักเกิดในตลาดสด สรุปได้ดังนี้

“รักเกิดในตลาดสด” เป็นเรื่องราวของความรักระหว่างชนชั้น โดยเป็นความขัดแย้ง (Conflict) ระหว่างความจนและความรวยของพระเอกกับแม่นางเอก บทสนทนา (Dialogue) ถ่ายทอดเรื่องความรักระหว่างชนชั้นชนะได้ด้วยความดี เรื่องราวจบลง (Ending) ด้วยความเข้าใจความดีชนะความแตกต่างของชนชั้น

บทละครเล่าเรื่อง ด้วยมุมมองแบบรู้รอบด้าน (The Omniscient) โดยเล่าเรื่องเปิดตัวละครอย่างรวดเร็วและเข้าถึงปมของเรื่องอย่างรวดเร็วเช่นกัน เล่าไปข้างหน้า ใช้การ Flash Back น้อย ใช้เมื่อแสดงความประทับใจต่อสิ่งที่ผ่านมาของตัวละคร ทั้งจุดเริ่มต้นในทำจาก อย่างมาก โดยเฉพาะช่วงค้นโฆษณา โดยทิ้งด้วย จะเกิดการตบตีกัน มีวิกฤติเกิดขึ้น ต่อไปจะเกิดวิกฤติที่ปริศนาว่าตัวละครคิดจะทำอะไร มีสิ่งพิเศษเกิดขึ้นกับพระเอกนางเอก และจะมีสิ่งพิเศษเกิดขึ้นระหว่างพระเอกกับนางเอก ดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละครมาก ใช้เสียงดนตรีจากอีกฉากที่ดำเนินพร้อมกันมาทำให้เหตุการณ์คึกคักตื่นเต้นขึ้น ใช้เทคนิคภาพที่หลากหลาย ทำให้น่าสนใจในการติดตาม

ละครที่ได้รับความนิยมปี พ.ศ. 2544

4.1.20 เรื่อง ดาวหลงฟ้า ภูผาสีเงิน

ภาพที่ 20 ▶
ละครเรื่อง ดาวหลงฟ้า ภูผาสีเงิน

เพราะเรื่องราวที่น่าเสนอเกี่ยวกับความแตกต่างของฐานันดรที่ส่งผลต่อความรัก ระหว่างชนชั้นของพระเอกและนางเอกของเรื่อง รวมถึงการสวมบทบาทเจ้าหญิงจัสมีน พระธิดาแห่งเมืองชามารโดย คุณพลอยไพลิน เจนเซน และบทอรินนายตำรวจหนุ่มที่รับบทโดย ป๊อ ณัฐวุฒิ สกิดใจ ได้เป็นที่ชื่นชอบของผู้ชมเป็นอย่างมาก นอกจากนี้บทละครยังหยิบยกความร่วมมือในเรื่องการกวาดล้างอาชญากรของประเทศเรื่องทำธนบัตรปลอม เศรษฐกิจในเอเชีย และวิกฤติการณ์เรื่องยาบ้าจึงทำให้ละครเรื่องดาวหลงฟ้า ภูผาสีเงินได้รับความนิยมสูงสุดจากผู้ชมในปี 2544

"ดาวหลงฟ้า ภูผาสีเงิน" ได้เล่าเรื่องผ่านบทละครโทรทัศน์ทั้งสิ้นจำนวน 12 ตอน มีลักษณะของการเล่าเรื่องดังนี้

องค์ประกอบของการเล่าเรื่องในบทละครโทรทัศน์

ก. โครงเรื่อง (Plot)

ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน "ดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน" มีขั้นตอนดังนี้

การเริ่มเรื่อง

เจ้าหญิงจัสมินรัชทายาทประเทศซามาร์ได้จัดงานฉลองพระชนมายุครบ 20 ปี พระมารดาต้องการให้เจ้าหญิงไปเรียนที่แคชเชียร์ แต่เจ้าหญิงตัดสินใจจะมาที่ประเทศไทยพร้อมกับเอมมาและนาธาน ซึ่งเป็นองค์rixของเจ้าหญิง ทั้งที่นาธานไม่เห็นด้วยก็ตาม

ส่วนที่เมืองไทยนั้น อรินนายตำรวจไทยและชนะเพื่อนตำรวจด้วยกัน ได้เข้าจับกุมเหวยกั๊งโจรพิมพ์ธนบัตรปลอม เหวยกั๊งจับหญิงท้องแก่เป็นตัวประกัน ซึ่งตัวประกันถูกลูกหลงเสียชีวิตเหวยกั๊งหลบหนีไปได้ อรินเสียใจกับเหตุการณ์ครั้งนี้มาก

ขั้นพัฒนาเหตุการณ์

ในเครื่องบินที่เจ้าหญิงจัสมินเสด็จมาเมืองไทย มีเหวยกั๊งที่ศัลยกรรมใบหน้าและซินอนที่ตามจับเจ้าหญิงร่วมโดยสารมาด้วย ที่ดอนเมืองเหวยกั๊งเห็นอรินจึงเปลี่ยนกระเป๋าที่มีแม่พิมพ์ทำธนบัตรปลอมกับกระเป๋าของเจ้าหญิง เจ้าหญิงมาถึงโรงแรมจึงได้รู้ว่ากระเป๋าถูกเปลี่ยน อรินจับซินอนไปเมื่อตรวจลายมือจึงรู้ว่าไม่ใช่เหวยกั๊ง จึงสงสัยในกลุ่มของเจ้าหญิงแทน เหวยกั๊งเองเมื่อเปิดกระเป๋าของเจ้าหญิงและได้ไปตรวจสอบจึงได้รู้ว่าเป็นกระเป๋าของเจ้าหญิงแห่งเมืองซามาร์ อรินอยากได้หลักฐานของเหวยกั๊งจึงจ้างจัสมินมาเป็นพี่เลี้ยงของมัดหมี่หลานสาว เจ้าหญิงรับข้อเสนอเพราะต้องการเงินและด้วยแรงดูถูกของอริน โดยเอมมาและนาธานย้ายไปอยู่บ้านตรงข้ามบ้านของอรินเพื่อดูแลเจ้าหญิง เจ้าหญิงจัสมินในชื่อมะลิเมื่ออยู่บ้านของอรินก็ต้องทำงานทุกอย่างรวมถึงดูแลและเป็นครูสอนเปียโนให้มัดหมี่ด้วย มัดหมี่เองก็ถูกคอกับเจ้าหญิงมาก เหวยกั๊งตามหาเจ้าหญิงเพราะต้องการเอาแบ่นพิมพ์ธนบัตรคืนและจะหาประโยชน์กับประเทศซามาร์ ที่ประเทศซามาร์เมื่อทราบว่าเจ้าหญิงอยู่เมืองไทย องค์อิสราธิบดีก็สั่งให้ตามดูแลเจ้าหญิงต่างๆ ศลิษาคณกรักของอรินไม่พอใจนักที่มัดหมี่มีพี่เลี้ยงแต่คิดว่ามะลิคงเป็นคนแก่ จนนักดนตรีที่โรงแรมของศลิษาเกิดป่วยกระทันหัน ศลิษาให้อรินพามะลิมาช่วยจึงรู้ว่าแท้จริงมะลิเป็นสาวน้อยน่าตาสะสวย วันนั้นมะลิแสดงความสามารถด้านดนตรีให้ทุกคนได้เห็น อรินประทับใจในตัวมะลิมากแต่ในขณะที่เดียวกันเหวยกั๊งก็ได้เห็นมะลิ และจำได้

ว่าเป็นเจ้าหญิงจัสมิน เหวยกังตามเจ้าหญิงมาที่บ้าน เหวยกังแอบมาคั่นกระเป๋าด้านานมา ชัดขวางไว้ได้ เหวยจึงหนีไปได้ ซีนอนเห็นรูปเจ้าหญิงที่โรงแรมจึงไปบอกราชา ราชาคิดเอาศิลาเป็นตัวล่อให้เจ้าหญิงออกมา ศิลาเข้าไปวุ่นวายกับอรินและเจ้าหญิง ทำให้เจ้าหญิงน้อยใจอรินและคิดจะกลับประเทศ เหวยกังบุกมาที่ห้องนอนเจ้าหญิงอีกครั้งอรินรีบเข้ามาช่วย เหวยจึงหนีไปได้อีกครั้ง อรินปรับความเข้าใจกับเจ้าหญิงและขอให้เจ้าหญิงอยู่เมืองไทยต่อ ทั้งสองเริ่มเข้าใจกัน

เจ้าหญิงเริ่มสงสัยว่าคนร้ายจะต้องการของในกระเป๋าด้านแต่เมื่อค้นดูก็ไม่พบอะไร ศิลาเริ่มรังควานเจ้าหญิงมากขึ้น เมื่อศิลาทำร้ายมัดหมี่เจ้าหญิงจึงหนีไม่ได้ ศิลาให้อรินไล่เจ้าหญิงออกจากบ้านแต่อรินไม่ทำ ศิลาโกรธมาก ราชาเข้ามาตีสนิทกับศิลาเพื่อสืบข่าวเจ้าหญิง ศิลาหลงกลชอบราชา เหวยกังแอบมาที่บ้านอรินอีกครั้งและจะยิงเจ้าหญิงอรินมาช่วยไว้ได้ เหวยจึงหนีไป เจ้าหญิงเล่าเรื่องกระเป๋าก็ถูกเปลี่ยนให้อรินฟัง เมื่ออรินตรวจดูกระเป๋าก็เห็นโลหะทำธนบัตรปลอม อรินกลับคิดว่าเจ้าหญิงเป็นพวกของเหวกัง เจ้าหญิงพยายามอธิบายแต่อรินไม่เชื่อเจ้าหญิงไม่กล้าบอกว่าตนเป็นเจ้าหญิง ทั้งคู่จึงผิดใจกัน

เมื่อมูลนิธิครุฑยุ่นจัดหาทุนช่วยเหลือเด็กที่ถูกทำร้าย เจ้าหญิงตัดสินใจแสดงเปียโนในงานนี้ ซึ่งเป็นงานถ่ายทอดสดด้วย ซึ่งงานนี้ซีนอนและเหวกังปลอมตัวเป็นเจ้าหน้าที่เข้าไปด้วย ในงานเจ้าหญิงโดนเหวกังจับตัวไป แต่อรินไปช่วยกลับมาได้โดยหมดความสงสัยในตัวเจ้าหญิง

ชั้นภาวะวิกฤติ

ราชาบังคับให้ศิลาช่วยมือกับตนไปจับตัวเจ้าหญิงมา เมื่อเจ้าหญิงโดนจับของคมนตรีของประเทศสามารถปรากฏตัวขึ้นทุกคนจึงรู้ว่ามะลิก็คือเจ้าหญิงจัสมินนั่นเอง อรินเองก็ได้แต่ตะลึง

ราชาจับตัวเจ้าหญิงไปชายแดนและบอกให้พระเจ้าอิสรราชบิดาของเจ้าหญิงปล่อยนักโทษกลุ่มก่อการร้ายเป็นการแลกเปลี่ยนกับตัวเจ้าหญิงแต่พระองค์ไม่ยอม

อรินขออนุญาตตั้งหน่วยเฉพาะกิจไปช่วยเจ้าหญิง

ชั้นภาวะคลี่คลาย

อรินไปช่วยเจ้าหญิงกลับมาได้อย่างปลอดภัย แต่เขาก็ต้องเศร้าใจเพราะรู้ว่าเจ้าหญิงนั้นสูงศักดิ์กว่าตน

พระเจ้าอิศราธิปัตย์เชิญอรินและเพื่อนมาที่ซามาร์เพื่อเป็นการตอบแทน และให้เจ้าหญิงไปเรียนต่อที่ประเทศอังกฤษ แม่ของนางานเห็นท่าทีของเจ้าหญิงก็รู้ว่าเจ้าหญิงชอบกับอรินจึงให้เอ็มมาไปบอกอรินว่าเจ้าหญิงมีคู่หมั้นแล้วคือนางาน เจ้าหญิงเห็นท่าทางห่างเหินของอรินก็น้อยใจ เอ็มมาสารภาพรักกับอริน แต่อรินบอกว่าหัวใจของตนมีแต่เจ้าหญิงเท่านั้น

สุดท้ายอรินได้พูดปรับความเข้าใจกับเจ้าหญิง และบอกว่าจะรอเจ้าหญิงไปจนวันตาย แม้จะไม่ได้พบกันอีกก็ตาม วันเดินทางเจ้าหญิงได้มอบสายพัทธาให้อรินซึ่งตามพิธีซามาร์หญิงใดมอบสายพัทธาให้ชายก็หมายความว่าเธอจะรักและรอชายคนนั้นไปจนวันตาย

ขั้นตอนยุดิเรื่องราว

บนเครื่องบินอรินนั่งมองเทือกเขาสีน้ำเงิน และปลอบใจตัวเองว่า ภูเขาสูงนั้นไกลกว่าทุกคนจะไปถึงได้ เหมือนกับเจ้าหญิงจัสมินที่สูงศักดิ์จนเขาเอื้อมไม่ถึง

โครงเรื่อง (Plot)

เป็นเรื่องความรัก ระหว่างชายหญิงที่พบกัน การรักกัน โกรธกัน คินดีกัน สุดท้ายไม่สมหวังโดยพระเอกกับนางเอกมาพบกันด้วยความเข้าใจผิดว่านางเอกเป็นพวกฉีกกฎหมาย พระเอกจึงจับตามองนางเอกอย่างใกล้ชิด ด้วยการพาไปอยู่ที่บ้าน ความใกล้ชิดทำให้ทั้งคู่รักกัน แต่ก็มีเรื่องราวให้เข้าใจผิด โดยนางเอกไม่ได้บอกสถานะที่แท้จริง ว่าตัวเองเป็นเจ้าหญิงในขณะที่พระเอกเข้าใจว่านางเอกเป็นพวกปลอมธนบัตร วันหนึ่งเมื่อความจริงปรากฏ ทั้งคู่ก็ไม่สามารถจะรักกันได้

ข. แก่นเรื่อง (Theme)

ดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน มีแก่นเรื่องประเภท Love Theme เป็นความรักระหว่างหนุ่มสาวของพระเอกนางเอก ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นและจุดจบ

ค. ความขัดแย้ง (Conflict)

ความขัดแย้งในเรื่องดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน เป็นความขัดแย้งระหว่างคนกับคน โดยมีคู่แย้ง (binary opposition) คือ สถานะและความรักระหว่างชนชั้น ระหว่างนางเอกกับพระเอก และพระเอกกับแม่นางเอก โดยนางเอกต้องการปกปิด (สถานะ) แต่พระเอกต้องการเปิดเผยสถานะ และพระเอกฐานะต่ำ แต่นางเอกฐานะสูง

ง. ตัวละคร (Character)

พระเอก

อริน บุคลิก กล้าบ้าบิ่น รักความยุติธรรม แสบดี เสียสละ

นางเอก

เจ้าหญิงจัสมิน ฐานะสูงศักดิ์ ชุกชน อุดมทุน เสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อประเทศชาติ บางครั้งตอบโต้เมื่อถูกรังแก

ผู้ร้าย

อัมราภาชนี มีฐานันดร อยากให้ลูกได้แต่งงานกับคนชนชั้นใกล้เคียงกัน

ผู้ช่วยเหลือ

เอมม่า คอยช่วยเหลือนางเอกในทุกเรื่อง

ซึ่งปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างตัวละคร เป็นดังนี้

พระเอกกับนางเอกรักนางเอก เห็นอกเห็นใจกัน นางเอกรักพระเอกโดยไม่คิดถึงฐานะ มองความรักเป็นใหญ่ แม่นางเอกกับพระเอกรังเกียจฐานะของพระเอกที่ต่ำกว่า ขัดขวางความรักของพระเอกกับนางเอก โดยอาจใช้เล่ห์

จ. บทสนทนา (Dialogue)

วาทกรรมของดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน ถ่ายทอดเรื่องของการความรัก ว่ารักนั้นไม่ได้ครองคู่ แต่จะงดงามอยู่ในใจเสมอ บทสนทนา พูดจาตอบโต้กันสั้นๆ

ฉ. ฉาก (Setting)

เป็นฉากของเมืองสมมติในต่างประเทศ ฉากพระราชวัง ห้องพระโรง อุทยาน ภูเขา บ้าน ห้องนอน สำนักงาน ตรอกข้าวสาร สถานที่สาธารณะสำหรับเด็ก ตลาด

ช. ตอนจบ (Ending)

ละครเรื่องดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน จบแบบเป็นจริงในชีวิต (Realistic Ending) โดยความรักของทั้งคู่ไม่ได้ครองคู่ด้วยกัน แต่ทิ้งให้ผู้ชมคิดว่าสักวันหนึ่งชีวิตและความรักของพระเอกนางเอกจะมาบรรจบกันหรือไม่

ฅ. มุมมอง (Point of View)

เป็นการเล่าแบบรู้รอบด้าน โดยเล่าอย่างไม่มีข้อจำกัด หยั่งรู้จิตใจของตัวละครทุกตัว

กลวิธีการเล่าเรื่องให้ดึงดูดใจ

1. จังหวะในการดำเนินเรื่อง

เปิดเรื่องด้วยการแนะนำตัวละคร โดยยังไม่เข้าถึงจุดขัดแย้งหรือวิกฤติในทันที ดำเนินเรื่องไปตามเรื่องราว รวดเร็วในบางช่วง เนื่องจากละครมีความยาวเพียง 12 ตอน

2. การทิ้งจุดตื่นเต้นท้ายฉาก

1. จะเป็นอย่างไรต่อไป
2. จะเกิดวิกฤติ
3. มีวิกฤติเกิดขึ้น

3. การดึงดูดไปใช้ความรุนแรงของตัวละคร

ดึงดูดโดยลักษณะของตัวละครในเรื่อง ไม่เน้นความรุนแรง

4. ลักษณะอื่นๆ ที่ปรากฏ

ใช้การเล่าเรื่องที่ยังไม่ได้เล่า เล่าย้อนหลัง การเล่าประกอบการอินเสิร์ชภาพ ในส่วนที่โดดเด่นคือการนำเอาสถานการณ์ปัจจุบันมาเล่า เช่น แก๊งพิมพ์ธนบัตรปลอม การปลอมธนบัตรสหรัฐ แล้วขูดเงินถ้าเพื่อหลอกขายเศรษฐกิจเอเซีย

จากการพิจารณาถึงองค์ประกอบของการเล่าเรื่องและกลวิธีการเล่าเรื่องของละครโทรทัศน์เรื่อง ดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน สรุปได้ดังนี้

“ดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน” เป็นเรื่องราวของความรักระหว่างชนชั้น ที่มีความขัดแย้ง (Conflict) ระหว่างฐานะต่ำ (ศักดิ์) กับฐานะสูง (ศักดิ์) ของพระเอกและนางเอก และความขัดแย้ง การต้องการปิดบังความจริงกับการต้องการเปิดเผยความจริง ระหว่างนางเอกกับพระเอก บทสนทนา (Dialogue) ถ่ายทอดความคิดที่ว่ารักมิได้ครองคู่แต่จะคงงามอยู่ในใจเสมอ เรื่องราวจบลง (Ending) ในแบบเป็นจริงในชีวิต (Realistic Ending) ที่ปล่อยให้ผู้ชมคิดเองว่าสักวันหนึ่งชีวิตและความรักของนางเอกพระเอกจะมาบรรจบกันได้หรือไม่ จากที่ทั้งคู่ต้องแยกจากกันเพราะนางเอกมีฐานะเป็น รัชทายาท ต้องทำหน้าที่ปกครองประเทศต่อไป พระเอกเป็นไม่มีฐานะและเป็นคนต่างชาติ

บทละครเล่าเรื่อง ผ่านมุมมอง แบบรู้รอบด้าน (The Omniscient) โดย เปิดเรื่องด้วยการแนะนำตัวละคร ดำเนินเรื่องรวดเร็ว เนื่องจากมีความยาวเพียง 12 ตอน ทั้งจุดเริ่มต้นในท้ายฉาก ด้วยจะเป็นอย่างไรต่อไป จะเกิดวิกฤติ มีวิกฤติเกิดขึ้น ไม่นั่นถึงความรุนแรงของตัวละคร ดึงดูดโดย โดยลักษณะของตัวร้ายในเรื่อง

4.2 บทสรุปลักษณะการเล่าเรื่องในบทละครโทรทัศน์ไทย

การจำแนกประเภทของละครที่ได้รับความนิยมหลังข่าวในช่วงปี 2535 - 2544 พบว่าจำแนกได้ดังนี้

ตารางที่ 2 ตารางจำแนกประเภทละคร

ปี พ.ศ.	ละครที่ได้รับ ความนิยม	ประเภทของละคร										
		Farce	Straight	comedy	War setting	Detective story	Thriller	Documentary style	Mystery story	Science story	Fantasy	อื่นๆ
2535	1.พี่เลี้ยง		▶									
	2.คุณหญิงนอกทำเนียบ		▶									▶
2536	3.นางทาส		▶									
	4.วันนี้ที่รอคอย		▶									
2537	5.ทวิภพ		▶						▶			
	6.ดาวพระศุกร์		▶									
2538	7.มนต์รักลูกทุ่ง		▶									
	8.ศิลาเมณี		▶									
2539	9.ดอกแก้ว		▶									
	10.สายโลหิต		▶									
2540	11.ทองเนื้อเก้า		▶									
	12.ทัดดาวบุษยา		▶	▶								
2541	13.ลูกตาลลอยแก้ว		▶	▶								
	14.ลูกสาวกำนัน		▶	▶								
2542	15.เงาโคก		▶									
	16.หัวใจและไถเป็น		▶									
2543	17.สาวน้อยคาเฟ่		▶									
	18.ชาญารัก		▶									
2544	19.รักเกิดในตลาคสด		▶	▶								
	20.ดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน		▶									

ในประเภทของละครทั้ง 10 ประเภท ละครโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยมหลังข่าว ทั้ง 20 เรื่อง เป็นแบบ straight คือ เป็นเรื่องที่แสดงถึงภาวะจิตใจ, อารมณ์ ของตัวละครไปตามเหตุการณ์ต่างๆ ละครในหลายๆ เรื่องผสมกันกับประเภทอื่นๆ ด้วย ดังเช่น ประเภท straight กับ ประเภท mystery story เป็นเรื่องที่แสดงถึงเหตุภาวะจิตใจ อารมณ์ ของตัวละครไปตามเหตุการณ์ต่างๆ

ภายใต้ความลึกซึ้งซึ่งเป็นเรื่องธรรมชาติ ที่พบได้ในละครเพียงเรื่องเดียวคือ ทวิภพ นอกจากนี้ยังมีละครที่ผสมผสานกันระหว่าง straight กับ comedy เป็นละครที่มีการสอดแทรกความตลกขบขันจากพฤติกรรมของละครแต่ละตัว ซึ่งพบในละคร 4 เรื่อง คือ ทัดดาวบุษยา ลูกตาลลอยแก้ว ลูกสาวกำนัน และรักเกิดในตลาดสด

นอกจากนี้ยังมีละครที่อยู่ในรูปแบบ straight กับ ประเภทอื่นๆ ที่นอกเหนือจากประเภทละครทั้ง 10 ประเภท คือ เรื่องคุณหญิงนอกทำเนียบ ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงความเป็น tragedy โดยมีลักษณะมีเนื้อหาที่เครียดเป็นจริงจัง ตัวละครน่าเป็นตัวละครแทนของชนชั้น เหตุการณ์ต้องตรงไปตรงมา สิ่งใดที่ควรเกิดก็ต้องเกิด ไม่มีการใช้เหตุการณ์บังเอิญหรือโชคเคราะห์เข้ามาเกี่ยวพันเกิดอารมณ์พื้นฐาน คือ ความสงสารและความสะพึงกลัว ลงสารตัวละครเอกที่ต้องทุกข์ทรมาน และกลัวว่าเคราะห์กรรมอย่างเดียวกันจะประสบกับเราบ้าง และตัวเองต้องประสบความพ่ายแพ้ แต่ก่อนการพ่ายแพ้จะต้องเกิดแสงสว่างของปัญญา ซึ่งคุณหญิงนอกทำเนียบ มีลักษณะเนื้อหาเป็นจริงเป็นจัง แต่ไม่ถึงกับเครียดด้วยการสลับฉากของโสภณีนีในเนื้อเรื่องที่มีความตลกเฮฮา

ซึ่งนับว่าละครโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยมหลังข่าวในช่วงปี พ.ศ.2535-2544 มีความหลากหลายของประเภทละครน้อยมากโดยมีเพียง 4 ประเภท คือ straight กับ comedy straight กับ mystery และ straight กับใกล้เคียงความเป็น tragedy อันหมายความว่าผู้ชมนิยมชมละครประเภทที่มีเรื่องราวตรงไปตรงมา แสดงถึงภาวะของจิตใจ อารมณ์ของตัวละคร สอดแทรกความตลกขบขันจากพฤติกรรมของตัวละคร บางครั้งนิยมชมชอบละครที่ลึกซึ้งเหนือธรรมชาติ เรื่องชาติภพ ซึ่งเป็นความเชื่อดั้งเดิมอยู่แล้ว และในบางครั้งอาจนิยมการลุ้นชะตากรรมที่โศกเศร้าของตัวเอง

เมื่อเทียบเคียงละครกับประเภทใหญ่ๆ ของละครพบว่า ละครส่วนมากที่ได้รับคามนิยมมีลักษณะ Melodrama อย่างชัดเจน โดยตัวละครมีลักษณะตายตัว (Typed Character) ตามแบบฉบับพระเอก นางเอก ผู้ร้าย ตัวละครไม่มีการพัฒนานิสัยใจคอ หรือถ้ามีความเปลี่ยนแปลงก็มีความเปลี่ยนแปลงอย่างไม่น่าเชื่อ ความดีจะชนะและความชั่วถูกลงโทษในตอนจบ มีเหตุบังเอิญเข้ามาพัวพัน มีความสงสารควบคู่กับการใช้อารมณ์จนเกินเลย ความกลัวเป็นความกลัวชั่วครู่ชั่วยาม และผิวเผิน ความเพลิดเพลนไม่ต้องคิดมาก ที่พบได้ในละครประเภท Melodrama นี้เอง ทำให้ผู้ชมซึ่งต้องการหลบหนีความทุกข์ความเครียดจากในชีวิตจริง นิยมชมชอบละครในประเภท Melodrama มากกว่าละครที่มีลักษณะเสมือนชีวิตจริง ก่อให้เกิดคามนิยมในละครในประเภท Melodrama ไม่เสื่อมคลาย

จากประเภทของโครงเรื่องใน 8 ลักษณะใหญ่ๆ เมื่อวิเคราะห์โครงเรื่องของละครโทรทัศน์หลังข่าวทั้ง 20 เรื่อง พบว่า

โครงเรื่องของละครโทรทัศน์มีทั้งเป็นโครงเรื่องประเภทเดียวและเป็นโครงเรื่องที่มีลักษณะผสมผสานกันในประเภทต่างๆ เช่น ผสมผสานระหว่างโครงเรื่องความรักของชายหญิงกับโครงเรื่องซิลเดอเรลลา

จากการเปรียบเทียบประเภทโครงเรื่องทั้งหมดพบว่า ในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา โครงเรื่องของละครโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยมในช่วงหลังข่าวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 โดยมากเป็นประเภทของ ความรักของชายหญิงที่พบกัน รักกัน โกรธกัน คิน ดีกัน หรือต้องฟันฝ่า สุดท้ายก็สมหวัง ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 13 เรื่อง กระจายอยู่ทั่วทั้ง 10 ปี

โครงเรื่องที่รองลงมาเป็นโครงเรื่องเกี่ยวกับความสำเร็จ ซึ่งเป็นการพยายามต่อสู้ฟันฝ่าอุปสรรคเพื่อก้าวไปสู่ความสำเร็จ โดยพบจำนวน 5 เรื่อง ซึ่งมีเป้าหมายความสำเร็จต่างๆ ดังนี้

- เพื่อ ชำชนชั้น คือ เรื่องคุณหญิงนอกทำเนียบ
- เพื่อ ซาติบ้านเมือง คือ เรื่องวันนี้ที่รอคอย และเรื่องสายโลหิต
- เพื่อ ชีวิตที่ดีกว่าเดิม คือ เรื่องทองเนื้อเก้า
- เพื่อ ความสำเร็จทางธุรกิจ คือ เรื่องสาวน้อยคาเฟ่

สำหรับโครงเรื่องประเภทอื่นๆ คือ ประเภทซิลเดอเรลลาหรือเรื่องพาดิน ที่นางเอกตกยาก ถูกรังแก แต่ในที่สุดก็เปิดเผยว่าเป็นทายาทเศรษฐี มี 4 เรื่อง คือ ดอกแก้ว ทัดดาวบุษยา ดาวพระศุกร์ และอาญารัก ประเภทคฤหาสน์ลึกลับ หรือบ้านอันใหญ่โต มีสถานการณ์ดำเนินอยู่ภายใต้ความลึกลับของสถานที่ มีเพียงเรื่องเดียว คือ เรื่องทัดดาวบุษยา และ โครงเรื่องประเภทแมวจับหนู มีเพียงเรื่องเดียวเช่นกันคือ เรื่องหัวใจและโกปิ่น โดยเรื่องทัดดาวบุษยา จะมีโครงเรื่องผสมผสานกันระหว่างโครงเรื่องสามประเภท คือ ความรักชายหญิง ซิลเดอเรลลา และคฤหาสน์ลึกลับ

นอกจากนั้นเป็นโครงเรื่องที่ไม่จัดอยู่ในประเภทใด คือ เรื่อง อาญารักและนางทาส ที่มีโครงเรื่องเกี่ยวกับความรัก ทั้งความรักของแม่ที่มีต่อลูกจนยอมรับชะตากรรมที่เลวร้ายเพื่อปกป้องลูกและความรักของสามีภรรยา และเรื่องดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน ที่มีโครงเรื่องเกี่ยวกับ ความรักของชายหญิงที่พบกัน โกรธกัน คินดีกัน หรือต้องฟันฝ่า แต่สุดท้ายไม่สมหวัง

ส่วนโครงเรื่องที่ไม่ปรากฏในละครหลังข่าวที่ได้รับความนิยมทั้ง 20 เรื่อง ของช่วงปี พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 คือ โครงเรื่องของใครทำอะไร ซึ่งเป็นการค้นหาว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะคดีฆาตกรรมลึกลับปกปิด ใครเป็นผู้กระทำ และ โครงเรื่องประเภทเพชรตัดเพชร ซึ่งตัวเอกสองฝ่ายเป็นศัตรูชิงไหวพริบระหว่าง สถานการณ์ที่พลิกผัน

จากลักษณะของโครงเรื่องที่ปรากฏพบว่า โครงเรื่องได้รับความนิยมคือโครงเรื่องที่สะท้อนเรื่องราว ระหว่างชนชั้น โดยเฉพาะความรักชายหญิงระหว่างชนชั้นและการพยายามไปสู่ชนชั้นที่ดีกว่าเดิม โดยแฝงอยู่ในโครงเรื่องต่างๆ สิ่งเหล่านี้สะท้อนถึงสังคมไทยว่าเป็นสังคมแห่งชนชั้น

นอกจากโครงเรื่องของความรักชายหญิง (ระหว่างชนชั้น) แล้ว โครงเรื่องของความล้มเหลว และโครงเรื่องซิดเดอเรลลา ก็สะท้อนถึงสังคมไทยเช่นเดียวกัน คือความต้องการที่จะมีชีวิตที่ดีกว่าเดิม มีความสำเร็จในชีวิตไม่ว่าจะเป็นเรื่องหน้าที่การงาน ธุรกิจ การแสวงหาสิ่งที่ต้องการ สำหรับโครงเรื่องซิดเดอเรลลานั้นได้สะท้อนความฝันของคนที่ต้องการมีชีวิตที่ดีขึ้นโดยทางลัดในเวลาอันรวดเร็ว เช่น การมีฐานะ (ชนชั้นและเงินทอง) ที่ดีขึ้นโดยโชคชะตา สิ่งเหล่านี้เป็นความฝันของคนโดยทั่วๆ ไป ในสังคมไทย

ในบางครั้งละครมีถึง 3 โครงเรื่อง ผสมผสานกันระหว่างความรักชายหญิง คฤหาสน์ลึกลับและซิดเดอเรลลา ดังเช่นในเรื่องทัดดาวบุษยา ซึ่งนอกจากจะประกบกันถึงความล้มเหลว เพราะเป็นเรื่องได้รับความนิยมมากในยุคอดีตตั้งแต่ พ.ศ. 2519 (กฤษณา รัตนแสงศรี, 2535) และได้รับการผลิตซ้ำหลายๆ ครั้ง อันเป็นเครื่องแสดงถึงการได้รับความนิยม นอกจากนี้ยังมีความหลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ชมละครโทรทัศน์ที่อาจจะมีมากกว่าละครธรรมดา ในช่วงที่วิกฤติเศรษฐกิจเริ่มส่งสัญญาณภาวะจิตใจของผู้คนแยลง จึงหันมาพึ่งความบันเทิงทางละครโทรทัศน์

การลำดับเหตุการณ์ในการเล่าเรื่อง

ตารางที่ 4 ตารางแสดงการลำดับเหตุการณ์เล่าเรื่อง

ปี พ.ศ.	ละครที่ได้รับ ความนิยม	การลำดับเหตุการณ์การเล่าเรื่อง											
		การเริ่มเรื่อง		การพัฒนาเหตุการณ์	ชั้นภาวะวิกฤติ			คลี่คลาย				ยุติเรื่องราว	
		ไม่เริ่มความ ขัดแย้ง วิกฤติทันที	เริ่มความขัด แย้ง วิกฤติทันที	เล่าไปอย่าง ต่อเนื่อง	พระเอก นางเอก เป็น หรือตาย	นางเอก จะแต่งงาน กับชายอื่น	อื่นๆ	ตัวแปรอื่น	พระเอก	ผู้ช่วย	อื่นๆ	แต่งงาน ครองรักกัน	ไม่สมหวัง
2535	1. พี่เลี้ยง	➤		➤		➤		➤				➤	
	1. คุณหญิงนอกทำเนียบ	➤		➤			➤				➤		➤
2536	2. นางทาส	➤		➤	➤			➤				➤	
	4. วันที่ที่รอกอย		➤	➤	➤					➤		➤	
2537	5. ทวิภพ	➤		➤			➤	➤				➤	
	6. ดาวพระศุกร์	➤		➤			➤			➤		➤	
2538	7. มนต์รักลูกทุ่ง		➤	➤	➤				➤			➤	
	8. กิลาณี	➤		➤		➤		➤				➤	
2539	9. ดอกแก้ว		➤	➤	➤				➤			➤	
	10. สายโลหิต	➤		➤	➤				➤			➤	
2540	11. ทองเนื้อเก้า	➤		➤		➤		➤				➤	
	12. หักดาวบุษยา		➤	➤			➤			➤		➤	
2541	13. ลูกตาลลอยแก้ว		➤	➤			➤		➤			➤	
	14. ลูกสาวกำนัน		➤	➤	➤			➤				➤	

ตารางที่ 4 ตารางแสดงการลำดับเหตุการณ์เล่าเรื่อง [ต่อ]

ปี พ.ศ.	ละครที่ได้รับ ความนิยม	การลำดับเหตุการณ์การเล่าเรื่อง											
		การเริ่มเรื่อง		การพัฒนาเหตุการณ์	ชั้นภาวะวิกฤติ			คลี่คลาย				ยุติเรื่องราว	
		ไม่เริ่มความ ขัดแย้ง วิกฤติทันที	เริ่มความขัด แย้ง วิกฤติทันที	เล่าไปอย่าง ต่อเนื่อง	พระเอก นางเอก เป็น หรือตาย	นางเอก จะแต่งงาน กับชายอื่น	อื่นๆ	ตัวแปรอื่น	พระเอก	ผู้ช่วย	อื่นๆ	แต่งงาน ครองรักกัน	ไม่สมหวัง
2542	15.เงาโศก		➤	➤			➤		➤			➤	
	16.หัวใจและไถปิ่น		➤	➤	➤						➤		➤
2543	17.สาวน้อยคาเฟ่		➤	➤			➤		➤			➤	
	18.อาญารัก		➤	➤			➤			➤		➤	
2544	19.รักเกิดในทลาคศศ		➤	➤			➤		➤			➤	
	20.ดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน	➤		➤	➤				➤				➤

ในการลำดับการเล่าเรื่องใน 5 ขั้นตอน คือ การเริ่มเรื่อง (Exposition), การพัฒนาเหตุการณ์ (Rising Action), ภาวะวิกฤติ (Climax), ภาวะคลี่คลาย (Falling), ขั้นตอนการยุติเรื่องราว (Ending) พบว่า ละครโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยมในช่วงเวลา 10 ปี ทั้ง 20 เรื่อง มีการลำดับการเล่าเรื่องตามลำดับขั้นตอนทั้ง 5 เหมือนกันคือทุกเรื่องจะเล่าเรื่องโดยการเรียงตามลำดับ ซึ่งเริ่มที่การแนะนำตัวละคร การเปิดประเด็นปัญหา ในขั้นตอนการเริ่มเรื่อง แต่ไม่ทุกที่จะเปิดบทขัดแย้งของเรื่องในทันที มีเพียงละครเพียง 4 เรื่อง ได้แก่ วันนี้ที่รอคอย มนต์รักลูกทุ่ง สาวน้อยคาเฟ่ และรักเกิดในตลาดสด และเริ่มที่เกิดเรื่องราววิกฤติ 7 เรื่อง ได้แก่ ดอกแก้ว ทัดดาวบุษยา ลูกตาลลอยแก้ว ลูกสาวกำนัน เงาอโศก หัวใจและโกป็น อาญารัก

ในขั้นพัฒนาเหตุการณ์ของละครโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยมในทุกเรื่อง จะมีลักษณะเรื่องราวดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง มีวิกฤติย่อยๆ ที่ตัวละครต้องแก้ไขเข้ามา และมีความเข้มข้นตามลำดับ สถานการณ์ของตัวละครเริ่มยุ่งยากขึ้น

ในขั้นภาวะวิกฤติ ที่ความขัดแย้งพุ่งขึ้นสูงสุดหรือถึงจุดแตกหัก จะมีลักษณะที่หลากหลายแตกต่างกันไป โดยภาวะวิกฤติจะมีลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. ลุ้นความเป็นความตายของพระเอกหรือนางเอก เช่น
 - ลุ้นความเป็นความตายของพระเอกจากการถูกยิง คือ เรื่องวันนี้ที่รอคอย ลูกสาวกำนัน
 - ลุ้นความเป็นความตายของพระเอกจากการถูกตามล่า คือเรื่อง หัวใจและโกป็น
 - ผู้ร้ายจับนางเอกไป อยู่ในอันตราย คือ เรื่องมนต์รักลูกทุ่ง ดาวหลงฟ้า ภูผาสีเงิน
 - ผู้ร้ายจะยิงนางเอก คือ เรื่องดอกแก้ว
 - พระเอกนางเอกหนีวิกฤติไม่พ้น คือ เรื่องสายโลหิต
 - นางเอกถูกโบยจับหนักรจะถูกโบยอีก เช่น เรื่องนางทาส
2. นางเอกจะแต่งงานกับชายอื่น เช่น
 - นางเอกต้องแต่งงานกับชายอื่นเพื่อความเหมาะสมของฐานะและชาติตระกูล คือ เรื่องพี่เลี้ยง
 - นางเอกจะแต่งงานกับผู้ชายอีกคน พระเอกเสียใจ (จะจากไป) คือ เรื่องศิลาณี และ ทองเนื้อเก้า

3. ผู้ร้ายสร้างความเข้าใจผิดให้กับพระเอกนางเอกเรื่องความรัก คือ เรื่องตัดดาว
บุษยา ลูกตาลลอยแก้ว
4. ผู้ร้าย ทำให้คนสำคัญในชีวิตของพระเอกตาย แล้วใส่ร้ายนางเอก คือ เรื่องเงา
อโศก และอาญารัก
5. คนสำคัญที่มีผลต่อชีวิตของนางเอกตาย คือ เรื่องคุณหญิงนอกทำเนียบ
6. นางเอกต้องตัดสินใจเลือกวิถีชีวิตอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ เรื่องทวิภพ
7. นางเอกคับแค้นใจหนีไป คือ เรื่องดาวพระศุกร์
8. ผู้ร้ายจะปลุกปล้ำนางเอก คือ เรื่องสาวน้อยคาเฟ่

จะเห็นได้ว่า ลักษณะร่วมกันของภาวะวิกฤติที่พบได้ในละครที่ได้รับความนิยมที่
ทำการศึกษา คือ การล้นความเป็นความตายของพระเอกนางเอก ซึ่งมีจำนวนมากที่สุด รองลงมา
คือ การที่นางเอกจะแต่งงานกับชายอื่น การเข้าใจผิดกันในเรื่องความรัก การถูกใส่ร้าย และมีวิกฤติ
อื่นๆ เช่น คนสำคัญต่อนางเอกตาย การตัดสินใจเลือกวิถีชีวิต การหนีจากปัญหา มีอันตรายทางเพศ
ที่ปรากฏเหล่านี้เนื่องจากความเป็นความตายเป็นวิกฤติ ที่นำมาซึ่งการล้นด้วยความตื่นเต้นมากที่สุด
สำหรับการล้นเรื่องการแต่งงาน ด้วยกลัวพระเอกนางเอกไม่สมหวัง ซึ่งก็คือคนดูจะไม่สมหวังนั่นเอง

ขั้นตอนการคลี่คลายและการยุติเรื่องราว พบลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. มีตัวแปรอื่น ทำให้วิกฤติคลี่คลายลงได้ นางเอกกับพระเอกได้แต่งงานหรือ
ครองรักกัน คือ เรื่อง พี่เลี้ยง ศิลาภรณ์ นางทาส ทวิภพ ทองเนื้อเก้า ลูกสาว
กำนัน
2. นางเอกกลับไปอยู่ในชนชั้นเดิม แต่ได้รับการยอมรับในสิ่งที่กระทำ คือ เรื่อง
คุณหญิงนอกทำเนียบ
3. พระเอกนางเอกรอดตายหรือจากอันตราย ได้แต่งงานหรืออยู่ด้วยกันอย่าง
มีความสุข คือ เรื่องวันนี้ที่รอคอย
4. ผู้ช่วยพระเอกนางเอกเข้ามาคลี่คลายวิกฤติ ทำให้พระเอกนางเอกเข้าใจกันได้
ครองคู่กันที่สุดในที่สุดคือ เรื่อง ดาวพระศุกร์ ตัดดาวบุษยา อาญารัก
5. พระเอกเป็นผู้คลี่คลายวิกฤติ สุดท้ายพระเอกนางเอกได้แต่งงานอย่างมีความสุข
คือ เรื่องมนต์รักลูกทุ่ง ดอกแก้ว สายโลหิต ลูกตาลลอยแก้ว เงาอโศก สาวน้อย
คาเฟ่ รักเกิดในตลาดสด

6. พระเอกได้รับการยอมรับจากการทำความผิด แต่กลับถูกยิงตาย คือ เรื่องหัวใจและโกป็น
7. พระเอกเป็นผู้คลั่งคลายวิกฤติ สุดท้ายพระเอกนางเอกไม่สมหวัง คือ เรื่องดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน

ซึ่งลักษณะของขั้นตอนการคลั่งคลายและการยุติเรื่องราวที่พบมากที่สุดคือ คนที่ประสบวิกฤติ คือนางเอกมีพระเอกเป็นผู้คลั่งคลายวิกฤติ สุดท้ายพระเอกนางเอกได้แต่งงานอย่างมีความสุขโดยพบถึง 8 เรื่อง โดยกระจายอยู่ในละครที่ได้รับความนิยมในช่วงปี พ.ศ. 2538 ถึง พ.ศ. 2544 ไม่พบเรื่องราวที่พระเอกมีวิกฤติแล้วนางเอกเป็นผู้คลั่งคลายเลย ความนิยมของขั้นตอนความคลั่งคลายและยุติเรื่องราวเช่นนี้ เนื่องจากสังคมไทยเป็นสังคมที่พ่อเป็นใหญ่ ผู้หญิงมีบทบาทน้อยกว่าผู้ชาย ผู้ชายมักเป็นผู้ตัดสินใจ สิ่งนี้จึงสะท้อนผ่านในขั้นตอนการคลั่งคลายและการยุติเรื่องราวที่สะท้อนว่าผู้ชายเท่านั้นที่เป็นผู้นำ

ข. แก่นเรื่อง (Theme)

ตารางที่ 5 ตารางแสดงแก่นเรื่อง (Theme)

ปี พ.ศ.	ละครที่ได้รับ ความนิยม	ประเภทของแก่นเรื่อง						สารที่นำเสนอ ในแก่นเรื่อง
		Love Theme	Morality Theme	Idealism Theme	Power Theme	Career Theme	Outcast Theme	
2535	1.พี่เลี้ยง	▶						อุปสรรค(ความรัก) ยอมชนะด้วยความดี
	2.คุณหญิงนอกทำเนียบ					▶		ยศศักดิ์ เป็นสิ่งไม่จริง
2536	3.นางทาส	▶						ทำกรรมดียอมได้ดี ในที่สุด
	4.วันนี้ที่รอคอย	▶						การไม่ยึดติด(อำนาจ) ยอมนำความสุข ที่แท้จริงมาสู่
2537	5.ทวิภพ	▶						รักแท้จะรักก็ไม่ สามารถขวางกั้นได้
	6.ดาวพระศุกร์	▶						โชคชะตาอาจนำพา ซึ่งความสุข
2538	7.มนตร์รักลูกทุ่ง	▶						อุปสรรค(ความรัก)ยอม ชนะด้วยความดี
	8.ศิลามนั	▶				▶		การให้อภัยนำมาซึ่ง ความสุข

ตารางที่ 5 ตารางแสดงแก่นเรื่อง (Theme) [ต่อ]

ปี พ.ศ.	ละครที่ได้รับ ความนิยม	ประเภทของแก่นเรื่อง						สารที่นำเสนอ ในแก่นเรื่อง
		Love Theme	Morality Theme	Idealism Theme	Power Theme	Career Theme	Outcast Theme	
2539	9.ดอกแก้ว	▶	▶					ความซื่อสัตย์ แพ้ต่อความดี
	10.สายโลหิต	▶		▶				บ้านเมืองอยู่รอดด้วย ผู้สืบสายโลหิตไทย
2540	11.ทองเนื้อเก้า	▶	▶					ทองแท้ไม่ว่าจะถูก หลอมนละลาย อย่างไรก็ยังเป็นทอง
	12.ทัตตวาบุษยา	▶						ผู้ชอบธรรมย่อมเป็น เจ้าของ
2541	13.ลูกตาลลอยแก้ว	▶						อย่าตัดสินความรักด้วย ขนชั้นที่เห็นภายนอก
	14.ลูกสาวกำนัน	▶						รักแท้ชนะทุกสิ่ง
2542	15.เงาโศก	▶	▶					ความซื่อสัตย์ แพ้ต่อความดี
	16.หัวใจและโกป็น	▶			▶			กรรมใดใครก่อกรรม นั้นย่อมสนอง
2543	17. สวายน้อยคาเฟ่	▶	▶					อย่างมองคนก็ชน ชั้นภายนอก
	18.อาญารัก	▶	▶					ทำกรรมดีย่อมได้ดีทำ กรรมชั่วย่อมได้ชั่ว
2544	19.รักเกิดในตลาดสด	▶						อุปสรรค(ความรัก)ย่อม ชนะด้วยความดี
	20.ดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน	▶						ความรักไม่จำเป็น ต้องครองคู่

จากการพิจารณาแก่นเรื่อง (Theme) ของละครโทรทัศน์ทั้ง 20 เรื่อง พบว่า โครงเรื่อง
ของละครส่วนมากเป็นโครงเรื่องในแนวของ Love Theme อันเป็นความรัก ระหว่างชายหญิง
ความรักในครอบครัว รวมถึงความรักในบ้านเกิด โดยมีถึง 11 เรื่อง นอกจากนี้ เป็นโครงเรื่องที่
ผสมผสานที่มี Love Theme เป็นหลักผสมกับแนวโครงเรื่อง Career Theme อันเป็นความ
พยายามของบุคคลเพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จส่วนตัวของตัวละคร เช่น เรื่อง ศิลาณี และแนวอื่นๆ
เช่น Morality Theme ที่เกี่ยวกับผลของการทำดีทำชั่ว ในเรื่องทองเนื้อเก้า ดอกแก้ว สวายน้อย คาเฟ่
และอาญารัก มีเพียงเรื่องสายโลหิตที่มี แนว Idealism Theme ที่เกี่ยวกับอุดมการณ์ชาตินิยม และ

ในเรื่องหัวใจและไถปิ่นที่มีแก่นเรื่องแนว Power Theme การแสวงหาอำนาจ ผสานด้วยแก่นของ Love Theme โดยรวมแล้วมีละครที่มีแก่นเรื่องประเภท Love Theme เข้าไปร่วมด้วย ถึง 19 เรื่อง จาก 20 เรื่อง

ซึ่งทั้งหมดนี้มีละครเพียงเรื่องเดียวที่มีแก่นเรื่องเดี่ยวๆ ในแนว Career Theme คือ เรื่องคุณหญิงนอกทำเนียบ นับว่าเป็นจำนวนน้อยมาก โดยแก่นเรื่องในแนว Outcast Theme ที่เกี่ยวกับคนที่ดำเนินชีวิตในสังคมต่างจากคนทั่วไป จากสาเหตุทางร่างกายหรือสาเหตุทางสังคม และปฏิภริยาที่สังคมแสดงออกต่อเขา ไม่ปรากฏเลยในละครทั้ง 20 เรื่อง

จากที่พบความนิยมในแก่นในแนว Love Theme นี้ สืบเนื่องมาจากเรื่องของความรักเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะแฟนละครโดยมากมักจะเป็นเพศหญิง เรื่องราวที่อยู่ในมณฑลของชีวิตมักเป็นเรื่องของความรัก เช่น ความรักระหว่างชายหญิง ความรักระหว่างสามีภรรยา ความรักครอบครัว ซึ่งเป็นไปตามที่ Mary Ellen Brow (อ้างถึงนายสมสุข หินวิมาน, 2545) ได้แยกคุณสมบัตินิยายที่ก่อตัวเป็นละครประเภท "Soap opera" ไว้ว่าผูกขึ้นจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยเฉพาะความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว หรือความสัมพันธ์ในเรื่องความรักโรแมนติก ดังนั้นละครจึงมีแก่นเรื่องประเภท Love Theme หรือถ้ามีแก่นเรื่องอื่นๆ มักจะมี Love Theme เข้ามาผสมผสานด้วย โดยแก่นเรื่องที่นิยมไปผสมผสานมากที่สุดคือ Morality Theme ที่เป็นเรื่องราวของศีลธรรมความเชื่อการทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว ซึ่งเป็นลักษณะความเชื่อหนึ่งของสังคมไทย ซึ่งละครได้ทำหน้าที่ให้ความมั่นใจ (reassurance) แก่ผู้ชมว่าในตอนจบหลักการของ "ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว" นั้นยังคงเป็นเช่นนั้นเสมอ (Singhal & Rogers อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ, 2545) สำหรับ Career Theme อันเป็น Theme ของความสำเร็จของบุคคลนั้น เป็นเป้าหมายที่ผู้ชมมุ่งมั่นเช่นกัน จึงนิยม Theme ที่นำเสนอเรื่องราวที่มีแนวเรื่องของความสำเร็จ

สำหรับสาร (message) ซึ่งนำเสนอในแก่น ที่ผู้ชมจะได้ข้อคิดเมื่อชมละครจบนั้น พบว่า มีลักษณะดังนี้

1. เป็นคติความเชื่อทางพุทธศาสนา ดังเช่น
 - เชื่อในเรื่องของความคิด ซึ่งพบในละคร 6 เรื่อง (พี่เลี้ยง มนต์รักลูกทุ่ง ดอกแก้ว ทองเนื้อเก้า เงาอโศก รักเกิดในตลาดสด)
 - เชื่อในเรื่องของกรรม พบในละคร 3 เรื่อง (นางทาส หัวใจและไถปิ่น อาญารัก)

- ความไม่แน่นอน จีรัง และการไม่ยึดติด พบใน 2 เรื่อง (คุณหญิงนอกทำเนียบวันนี้ที่รอกคอย)
 - การให้อภัย พบใน 1 เรื่อง (ศิลาเมณี)
 - ความชอบธรรม พบใน 1 เรื่อง (ตัดดาวบุษยา)
2. ความเชื่อในความรัก พบใน 3 เรื่อง (ทวิภพ ลูกสาวกำนัน ดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน)
 3. ความเชื่อในโชคชะตา พบใน 1 เรื่อง (ดาวพระศุกร์)
 4. การปกป้องบ้านเมือง พบใน 1 เรื่อง (สายโลหิต)
 5. การมองคนที่ไม่มองเพียงแค่นอก พบ 2 เรื่อง (ลูกตาลลอยแก้ว สาวน้อยคาเฟ่)

คติความเชื่อทางพุทธศาสนา โดยเฉพาะเรื่องของความดี เป็นสารที่สื่อผ่านแก่น (Theme) ของละครโทรทัศน์ นี้ที่ได้รับความนิยมหลังข่าว รวมถึงความเชื่อของกรรม การไม่จีรัง การให้อภัย และความชอบธรรม เนื่องจากเป็นความเชื่อที่มีผลต่อการดำรงชีวิต ในชีวิตประจำวันอย่างมีความสุข นอกจากนี้สารอื่นๆ ได้ถูกถ่ายทอดผ่านแก่น เช่น เรื่องของความเชื่อในความรัก ซึ่งผลโดยรวมจะก่อให้เกิดสังคมสงบสุข หรือ ถ่ายทอดถึงหน้าที่ที่ต้องกระทำ คือ การปกป้องบ้านเมือง หรือคำสอนในเรื่องการใช้ชีวิต เช่น การวางตัว รวมถึง ถ่ายทอดความเชื่อที่สะท้อนสังคมไทย คือ การเชื่อเรื่องโชคชะตา การถ่ายทอดสารต่างๆ เป็นสิ่งหนึ่งที่ละครโทรทัศน์ได้ทำหน้าที่ กล่อมเกลாதศนคติของผู้ชม กางจนา แก้วเทพ (2536) ได้กล่าวว่า หน้าที่สำคัญอย่างยิ่งของละครโทรทัศน์ คือ การอบรมสั่งสอนบรรดาค่านิยมและกฎเกณฑ์ต่างๆ ของสังคมนั่นเอง เพียงแต่ว่ากระบวนการอบรมสั่งสอนนั้นเป็นไปอย่างแผ่วเบา นุ่มเนียน จนไร้ร่องรอย และไร้ความรู้สึกทั้งผู้สอนและผู้เรียน

ค. ความขัดแย้ง (Conflict)

ตารางที่ 6 ตารางแสดงความขัดแย้ง (Conflict)

ปี พ.ศ.	ละครที่ได้รับ ความนิยม	ประเภทของความขัดแย้ง			คู่แย้ง (binary opposition)	เรื่องที่ ขัดแย้ง
		คนกับคน	ความขัดแย้ง ภายในจิตใจ	ความขัดแย้ง กับ พลังภายนอก		
2535	1. พี่เลี้ยง	พระเอกกับแม่ คู่หมั้นนางเอก			ฐานะชาติตระกูลต่ำ กับฐานะชาติตระกูลสูง	ความรัก ระหว่างชนชั้น
	2. คุณหญิงนอกทำเนียบ	นางเอกกับ ผู้ร้าย			แสวงหาโดยชอบ ธรรมกับแสวงหา ไม่ชอบธรรม	ฐานะราชศักดิ์ เพื่อไปสู่ชนชั้น ที่ดีกว่า

ตารางที่ 6 ตารางแสดงความขัดแย้ง (Conflict) [ต่อ]

ปี พ.ศ.	ละครที่ได้รับ ความนิยม	ประเภทของความขัดแย้ง			คู่แย้ง (binary opposition)	เรื่องที่ ขัดแย้ง
		คนกับคน	ความขัดแย้ง ภายในจิตใจ	ความขัดแย้ง กับ พลังภายนอก		
2536	3.นางทาส	นางเอกกับ ผู้ร้าย			ชื่อตรงกับ เจ้าเล่ห์	ความรัก ระหว่างชนชั้น
	4.วันนี้ที่วอคอย	พระเอกกับ ผู้ร้าย			ไม่ต้องการอำนาจ กับความต้องการ อำนาจ	อำนาจ
2537	5.ทวิภพ			นางเอกกับ พลังที่มอง ไม่เห็น	ความอิสระกับ ข้อจำกัด	การข้ามภพ
	6.ดาวพระศุกร์	นางเอกกับ ผู้ร้าย			ตรงไปตรงมากับ กับใช้เล่ห์เหลี่ยม	ความรัก ระหว่างชนชั้น
2538	7.มนต์รักลูกทุ่ง	พระเอกกับพ่อ แม่นางเอก			ความยากจนกับ ความร่ำรวย	ความรัก ระหว่างชนชั้น
	8.ศิลาเมณี	นางเอกกับ พระเอกและ แม่พระเอก			ชนชั้นต่ำกับชนชั้นสูง	ความรัก ระหว่างชนชั้น
2539	9.ดอกแก้ว	นางเอกกับ ผู้ร้าย			ชื่อตรงกับ การใช้เล่ห์เหลี่ยม	ความรัก ระหว่างชนชั้น
	10.สายโลหิต	พระเอกกับ ผู้ร้าย			เห็นแก่ชาติกับ เห็นแก่ตัว	อุดมการณ์ รักชาติ
2540	11.ทองเนื้อเก้า	พระเอกกับ แม่พระเอก			ไผ่ดีกับไผ่ดำ	การครองชีวิต เพื่อไปสู่ชนชั้น ที่ดีกว่า
	12.ทัตดาวบุษยา	นางเอกกับ ผู้ร้าย			แสวงหาโดยชอบธรรม กับแสวงหา ไม่ชอบธรรม	มรดก และความรัก
2541	13.ลูกตาล. อยแก้ว	พระเอกกับ นางเอก			รักที่ไม่คำนึงถึง ฐานะกับรักคำนึงถึง ฐานะ	ความรัก ระหว่างชนชั้น
	14.ลูกสาวกำนัน	นางเอกกับ ผู้ร้าย			ตรงไปตรงมากับ ใช้เล่ห์เหลี่ยม	ความรัก

ตารางที่ 6 ตารางแสดงความขัดแย้ง (Conflict) [ต่อ]

ปี พ.ศ.	ละครที่ได้รับ ความนิยม	ประเภทของความขัดแย้ง			คู่แย้ง (binary opposition)	เรื่องที่ ขัดแย้ง
		คนกับคน	ความขัดแย้ง ภายในจิตใจ	ความขัดแย้ง กับ พลังภายนอก		
2541	13. ลูกตาลลอยแก้ว	พระเอกกับ นางเอก			รักที่ไม่คำนึงถึง ฐานะกับรักคำนึงถึง ฐานะ	ความรัก ระหว่างชนชั้น
	14. ลูกสาวกำนัน	นางเอกกับ ผู้ร้าย			ตรงไปตรงมากับ ใช้เล่ห์เหลี่ยม	ความรัก
2542	15. เงาโคก	นางเอกกับ ผู้ร้าย			จิตใจดีกับจิตใจ ชั่วร้าย	ความรัก ระหว่างชนชั้น
	16. หัวใจและโกป็น	พระเอกกับ ผู้ร้าย			ตรงไปตรงมากับ มีเล่ห์เหลี่ยม	การทำงาน
2543	17. สาวน้อยคาเฟ่	กลุ่มนางเอกกับ ผู้ร้าย และ นางเอกกับ แม่พระเอก			ตรงไปตรงมากับ มีเล่ห์เหลี่ยม และสาวคาเฟ่ดี กับสาวคาเฟ่ไม่ดี	การทำงาน และความรัก ระหว่างชนชั้น
	18. อาญารัก	นางเอกกับ ผู้ร้าย			ชื่อตรงกับ เจ้าเล่ห์	ความรัก ระหว่างชนชั้น
2544	19. รักเกิดในตลาดสด	พระเอกกับ แม่นางเอก			ความจนกับ ความรวย	ความรัก ระหว่างชนชั้น
	20. ดาวหลงฟ้ากุหลาบสีเงิน	นางเอกกับ พระเอก และพระเอกกับ แม่นางเอก			ต้องการปกปิดกับ ต้องการเปิดเผย และฐานะต่ำกับ ฐานะสูง	สถานะ และ ความรัก ระหว่างชนชั้น

จากการพิจารณาความขัดแย้ง (Conflict) ของละครโทรทัศน์ที่ได้รับคามนิยม ในช่วงปี พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 พบว่า ความขัดแย้งของละคร 19 เรื่องเป็นความขัดแย้งระหว่างคนกับคน มีเพียงเรื่องเดียว คือ เรื่องทวิภพ ที่เป็นการขัดแย้งกับพลังภายนอก ในส่วนของความขัดแย้งภายในจิตใจไม่ปรากฏในละครเรื่องใด

โดยความขัดแย้งระหว่างคนกับคนมีลักษณะดังนี้

1. ความขัดแย้งระหว่างพระเอกกับแม่คู่หมยนางเอก คือ เรื่องพี่เลี้ยง

2. ความขัดแย้งระหว่างนางเอกกับผู้ร้าย คือ เรื่องคุณหญิงนอกทำเนียบ นางทาส ดาวพระศุกร์ ดอกแก้ว ทัดดาวบุษยา ลูกสาวกำนัน เงาโศก และอาญารัก
3. ความขัดแย้งระหว่างพระเอกกับผู้ร้าย คือ เรื่องวันนี้ที่รอคอย สายโลหิต และ หัวใจและไถปิ่น
4. ความขัดแย้งระหว่างพระเอกกับพ่อแม่หรือแม่นางเอก คือ เรื่องมนต์รักลูกทุ่ง รักเกิดในตลาดสด และดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน
5. ความขัดแย้งระหว่างนางเอกกับแม่พระเอก คือ เรื่องศิลาเมณี และสาวน้อยคาเฟ่
6. ความขัดแย้งระหว่างพระเอกกับแม่ตัวเอง คือ ทองเนื้อเก้า
7. ความขัดแย้งระหว่างนางเอกกับพระเอก คือ เรื่อง ศิลาเมณี ลูกตาลลอยแก้ว และดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน
8. ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มนางเอกกับกลุ่มผู้ร้าย คือ เรื่องสาวน้อยคาเฟ่

ความขัดแย้งระหว่างคนกับคนที่พบมากที่สุดเป็นความขัดแย้งระหว่างนางเอกกับผู้ร้าย ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นผู้หญิง มีจำนวน 8 เรื่อง กระจายอยู่ทั่วทั้ง 10 ปี ความขัดแย้งระหว่างคนกับคน ในรูปแบบอื่นๆ มีปริมาณเท่ากัน คือ 3 เรื่อง คือ พระเอกขัดแย้งกับผู้ร้าย พระเอกขัดแย้งกับพ่อแม่หรือแม่นางเอก พระเอกขัดแย้งกับนางเอก ในส่วนอื่นของลักษณะอื่นๆ คือ นางเอกขัดแย้งกับแม่พระเอก จำนวน 2 เรื่อง และที่มีประเภทละ 1 เรื่อง ได้แก่ พระเอกขัดแย้งกับแม่คู่หมั้นนางเอก พระเอกขัดแย้งกับแม่ตัวเอง และกลุ่มนางเอกขัดแย้งกับกลุ่มผู้ร้าย

ด้วยเหตุที่ดูง่ายไม่ซับซ้อนเห็นได้ชัดเจนผู้ชมและผู้ผลิตละครโทรทัศน์จึงนิยมเรื่องราวที่มีความขัดแย้งระหว่างคนกับคน มากกว่าประเภทความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวเอง และความขัดแย้งกับพลังภายนอกเช่น สภาพแวดล้อม หรือพลังธรรมชาติอันโหดร้าย โดยความขัดแย้งระหว่างคนกับคนจะทำให้ผู้ชมเห็นปมปัญหา การเป็นปฏิปักษ์ หรือการไม่ลงรอยกันในด้านพฤติกรรม ความคิด การกระทำ ความปรารถนาอย่างชัดเจน ไม่ต้องไปตีความซ้ำ ทำให้ง่ายต่อการรับชม โดยความขัดแย้งระหว่างนางเอกกับผู้ร้ายหญิงนี้เนื่องมาจากโครงเรื่อง (Plot) และแก่นเรื่อง (Theme) ส่วนใหญ่ในละครที่วิจัยเป็นเรื่องของความรักชายหญิง (ระหว่างชนชั้น) ที่นางเอกขัดแย้งกับผู้ร้ายที่เป็นคู่รักหรือภรรยา หรือถูกกีดกันความรักจากแม่พระเอก ความขัดแย้งระหว่างนางเอกกับผู้ร้ายหญิงจึงมีมากโดยปริยาย

ในส่วนของคู่แย้ง (binary opposition) พบในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. คู่แย้งระหว่างฐานะ(เงินทองหรือชาติตระกูล)ต่ำกับฐานะสูง คือ เรื่อง พี่เลี้ยง

มนต์รักลูกทุ่ง ศิลาณี ลูกตาลลอยแก้ว สาวน้อยคาเฟ่ รักเกิดในตลาดสด และ ดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน

2. คู่แย้งระหว่างความตรงกับเล่ห์เหลี่ยม คือ เรื่อง นางทาส ดาวพระศุกร์ ดอกแก้ว ลูกสาวกำนัน หัวใจและโกป็น สาวน้อยคาเฟ่ และ อาญารัก
3. คู่แย้งระหว่างแสวงหาสิ่งที่ต้องการโดยชอบธรรมกับไม่ชอบธรรม คือ เรื่อง คุณหญิงนอกทำเนียบ และ ทัดดาวบุษยา
4. คู่แย้งระหว่างไม่ต้องการอำนาจกับต้องการอำนาจ คือ เรื่อง วันนี้ที่รอคอย
5. คู่แย้งระหว่างความอิสระกับข้อจำกัด คือ เรื่อง ทวิภพ
6. คู่แย้งระหว่างเห็นแก่ชาติกับเห็นแก่ตัว คือ เรื่อง สายโลหิต
7. คู่แย้งระหว่างจิตใจดีกับจิตใจชั่วร้าย คือ เรื่อง เงาโศก
8. คู่แย้งระหว่างต้องการปกปิดกับต้องการเปิดเผย คือ เรื่อง ดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน

ลักษณะคู่แย้งของละครโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยมในช่วง 10 ปี นั้น ปรากฏคู่แย้งที่มีมากที่สุดคือระหว่างฐานะสูงกับฐานะต่ำ และคู่แย้งของความตรงกับเล่ห์เหลี่ยม โดยพบเท่ากันอย่างละ 7 เรื่อง นอกจากนั้นเป็นคู่แย้งระหว่างการแสวงหาสิ่งที่ต้องการโดยชอบธรรมกับไม่ชอบธรรม จำนวน 2 เรื่อง และลักษณะคู่แย้งอื่นๆ อย่างละ 1 เรื่อง ได้แก่ ไม่ต้องการอำนาจกับต้องการอำนาจ ความอิสระกับข้อจำกัด เห็นแก่ชาติกับเห็นแก่ตัว จิตใจดีกับจิตใจชั่วร้าย และ ต้องการปกปิดกับต้องการเปิดเผย

ในส่วนของเรื่องราวที่ขัดแย้งโดยมากขัดแย้งในเรื่องของความรักโดยมีถึง 13 เรื่อง รองลงมาเป็นความขัดแย้งเรื่องการทำงาน จำนวน 2 เรื่อง นอกจากนั้นเป็นเรื่องราวที่ขัดแย้งอื่นๆ ได้แก่ เรื่องฐานะราชศักดิ์ อำนาจ การข้ามภพ อุดมการณ์รักชาติ การครองชีวิต และเรื่องมรดก

เรื่องของชนชั้นเป็นความขัดแย้งที่ปรากฏมากที่สุดคือ 14 เรื่อง เป็นความรักระหว่างชนชั้น 12 เรื่อง และความต้องการของตัวละครเพื่อไปสู่ชนชั้นที่ดีกว่าจำนวน 2 เรื่อง ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องราวความขัดแย้งที่มากที่สุดที่ปรากฏในละครโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยมในรอบ 10 ปี

ลักษณะคู่แย้งระหว่างฐานะสูงกับฐานะต่ำ หรือเรื่องราวความขัดแย้งของความรัก โดยเฉพาะความขัดแย้งระหว่างชนชั้นนี้ เป็นไปตามลักษณะของสังคมไทย ซึ่งเป็นสังคมแห่งชนชั้น สิ่งเหล่านี้จึงถูกสะท้อนในละครและเป็นที่ยอมรับของผู้ชมจำนวนมาก

ง. ตัวละคร (Character)

ตารางที่ 7 ตารางแสดงตัวละคร (Character)

ปี พ.ศ.	ละครที่ได้รับ ความนิยม	ประเภทของลักษณะ ตัวละคร		ลักษณะของตัวละคร				
		แบบตายตัว	เห็นได้รอบด้าน	นางเอก	พระเอก	ผู้ร้าย	ผู้ช่วยเหลือ	ตัวละครอื่นที่ส่งผล ต่อเรื่อง
2535	1.พี่เลี้ยง	▶		เชื้อฟังผู้ใหญ่ ดูอ่อนแอ ฐานะดี มีชาติตระกูล	แสนดี, เสียสละ, ฐานะไม่ดี, มี อาชีพแต่ไม่เห็นการทำงาน	ร่ำรวย, มีฐานะ ยศศักดิ์ ชอบ ดูถูกคนมีฐานะต่ำกว่า	ผู้ร้ายกลับมาช่วยพระเอกใน ภายหลัง	ผู้ให้ แม่นางเอกช่วยเหลือ พระเอกในเรื่องที่อยู่, การเรียน
	2.คุณหญิงนอกทำเนียบ	▶	▶	ทะเยอทะยาน, ใฝ่สูง, ตรงไปตรงมา ฐานะไม่ดี, มีอาชีพ	เจ้าชู้, เห็นแก่ตัว, มีฐานะยศ ศักดิ์ มีอาชีพแต่ไม่เห็นการทำงาน	แสวงหาโดยไม่ชอบธรรม ฐานะดี, ไม่มีอาชีพ ชอบใช้ เสียงดัง ทำลายของ	ดูอ่อนโยน อ่อนแอ คิดย้อน ครผู้ร้ายและสามี สนับสนุน นางเอก	
2536	3.นางทาส	▶		ชื่อตรง, จงรักภักดี, สำนึกในบุญคุณอดทน	เจ้าชู้, มีฐานะ ยศศักดิ์, หุเบา, ไม่ฟังเหตุผล, มีอาชีพ ไม่เห็นการทำงาน	อิฉาวิชา ใช้เสน่ห์หลอ, พูดปิด, ใช้เสียงดัง, คำทอ, ตบตี	มีเมตตา สนับสนุนให้ นางเอกข้ามชนชั้นจากทาส	
	4.วันนี้ที่รอคอย	▶		แง่อน, ใจดี, เข้าใจผิด พระเอก	แสนดี, ไม่ต้องการอำนาจ, ยึดมั่นการกระทำเพื่อชาติ	กระหายอำนาจ, วางแผนการ	สนับสนุนให้พระเอกปฏิบัติ ภารกิจได้สำเร็จ	
2537	5.ทวิภพ	▶		มั่นคงในความรัก, มุ่งมั่นใน การแก้ไขอดีตเพื่อช่วย ประเทศ	มั่นคงในความรัก, อ่อน หวาน, อ่อนโยน, มีฐานะ ยศศักดิ์	ไม่แน่นอน, ไม่สามารถคาด เดาได้, มีข้อจำกัด	เป็นสื่อให้นางเอก ข้ามภพได้	
	6.ดาวพระศุกร์	▶		ฐานะไม่ดี, จำยอม, ถูก กระทำ, เข้าใจผิดพระเอก	ฐานะชาติตระกูลดี, เชื้อคน ง่าย, เข้าใจผิดนางเอก, ไม่ตัด สินใจ, มีอาชีพเห็นการทำงาน	วางแผนการ, หน้าไหว้หลัง หลอก, พูดปิด, ใช้เสียงดัง, คำทอ, ตบตี, ดูถูกคน, ฐานะดี	ดูแลนางเอกตั้งแต่เด็ก, ช่วยให้พระเอกตามหา นางเอกเจอ	

ตารางที่ 7 ตารางแสดงตัวละคร (Character) [ต่อ]

ปี พ.ศ.	ละครที่ได้รับ ความนิยม	ประเภทของลักษณะ ตัวละคร		ลักษณะของตัวละคร				
		แบบตายตัว	เห็นได้รอบด้าน	นางเอก	พระเอก	ผู้ร้าย	ผู้ช่วยเหลือ	ตัวละครอื่นที่ส่งผล ต่อเรื่อง
2538	7. มนต์รักลูกทุ่ง	▶		มีฐานะ, เห็นใจคนจน, จิตใจดี, เข้าใจพระเอกผิด	ยากจน, ซื่อตรง, รักเดียวใจเดียว, ถูกกระทำ	มีฐานะ, รังเกียจคนจน, กีดกันความรัก, ใช้เล่ห์	ผู้ร้าย กลับมาสลับสุนนในภายหลัง	
2538	8. สิลามณี	▶	▶	มุ่งมั่น, ต้องการแก้แค้น, มีปมเรื่องขาดความรักจากแม่	มีฐานะ, มองคนที่ชาติสกุลสมบัติ, เปลี่ยนทัศนคติเมื่อพบความรัก	มีฐานะ, มองคนที่ชาติสกุลสมบัติ, ต้องการครอบครองของคนอื่น	ซีโซ่, รักนางเอกมาก, เมื่อรู้ว่านางเอกไม่รักให้อิสระนางเอกทันที	
2539	9. ดอกแก้ว	▶		ฐานะยากจน ถูกกระทำ, เชื้อคนง่าย, ให้อภัย	ฐานะดี, ทุเบา, เข้าใจผิดนางเอก, ไม่รับผิดชอบ	ฐานะดี, เจ้าเล่ห์, วางแผนการ, ใช้เสียงดัง, ด่าทอ, ตบตี	รักนางเอก, คอยดูแลให้พ้นจากอันตราย	
	10. สายโลหิต	▶		นำรำน่าเอ็นดู, อดทน, เข้มแข็ง	รักชาติ, กล้าหาญ, อดทน, เสียสละ, รักเดียว	รักตัว, ซ้ำฉลาด, ไม่อดทน, เจ้าเล่ห์, เจ้าชู้	เป็นที่พึ่งเป็นหลักของคนในบ้าน, ใจเย็น, มองการณ์ไกล, ครอบครอง	
2540	11. ทองเนื้อเก้า	▶		ใจน้อย, เป็นคุณหนู, ฐานะดี	ยากจน, แสนดี, ใฝ่ดี, รักครอบครัว, กตัญญู, ไม่เห็นแก่ตัว	ไม่รับผิดชอบ, ชอบอบายมุข, ส่ำสอนทางเพศ, เห็นแก่ตัว	หาวิถีทางให้พระเอกพ้นจากสภาพแวดล้อมที่เลวร้าย	
	12. ทัดดาวบุษยา	▶	▶	กตัญญู, อดทน, ใจน้อย, เข้าใจพระเอกผิด, ตอบสนองความไม่ดี	มีฐานะ, เอาแต่ใจตัวเอง, มีเมตตา, ต่วนตัดสิน	วางแผนการ, เจ้าเล่ห์, โลกสมบัติ, พุดบด, ใช้เสียงดัง, ทรยศ	<u>พระเอก</u>	

ตารางที่ 7 ตารางแสดงตัวละคร (Character) [ต่อ]

ปี พ.ศ.	ละครที่ได้รับ ความนิยม	ประเภทของลักษณะ ตัวละคร		ลักษณะของตัวละคร				
		แบบตายตัว	เห็นได้รอบด้าน	นางเอก	พระเอก	ผู้ร้าย	ผู้ช่วยเหลือ	ตัวละครอื่นที่ส่งผล ต่อเรื่อง
2541	13.ลูกตาลลอยแก้ว	▶		แง่อน, ทิฐิ, เชื่อฟังแม่, ความรักคำนึงถึงฐานะ, เข้าใจผิดพระเอก	ฐานะดี, ปลอมเป็นคนจน พิสูจน์รักแท้, มีอาชีพ, เห็นการทำงาน	วางแผนแย่งพระเอก, ไม่ยอมรับความจริง	แม่นางเอก งก, ชอบคนรวย เมื่อรู้ว่าพระเอกรวยกลับมา ช่วยให้สมหวัง	
	14.ลูกสาวกำนัน	▶		เยี้ยว, แก่น, แสนชน, ตรงไปตรงมาในเรื่องของความรัก	ฐานะดี, ไม่เด็ดขาด, มีอาชีพ, เห็นการทำงาน	เจ้าเล่ห์, วางแผนการณ, ใช้เสียงดัง, พุดจาหยาบคาย, ตบตี		
2542	15.เงาโศก	▶		แสนดี, ยึดมั่นในความกตัญญู, ให้อภัย, ยากจน	ทิฐิ, ไม่ยอมรับความจริง, เข้าใจนางเอกผิด, ฐานะดี	ตบตี, ด่าทอ, วางแผนการณ, พุดปด, ฐานะดี, ไม่มีอาชีพ	มีเมตตา, เห็นในความกตัญญูของนางเอก, สนับสนุนให้รักกับพระเอก	
	16.หัวใจและโกป็น	▶		จิตใจดี, ช่วยเหลือคน, เสียสละ, มั่นคงในรัก	สำนึกดี, เนื้อแท้อ่อนโยน, มีเมตตากรุณา, ทำงานตรงไปตรงมา	ทะเยอทะยาน, มีเล่ห์เหลี่ยม, ลอบทำร้าย	นางเอก	
2543	17. สาวน้อยคาเฟ่	▶		รักครอบครัว, ร่าเริง, มีความสามารถในการร้องเพลง, ไม่ดูถูกคน	มุ่งมั่นในการทำงาน, กตัญญู, สนุกสนาน, เข้าใจนางเอกผิด, รักไม่คำนึงถึงฐานะ	ชอบใช้กำลัง วางแผนการณ, ทำร้ายคน.	ช่วยปกปิดการปลอมตัวของนางเอก	แม่พระเอก มองคนที่ฐานะชาติตระกูล
	18.อาญารัก	▶		แสนดี, ซื่อ, ใจดี, รักลูกมาก, อดทน, เสียสละ, กตัญญู, ถูกกระทำ, ฐานะยากจน	มีฐานะยศศักดิ์, เจ้าชู้, หูเบา, เชื้อคนง่าย, เข้าใจนางเอกผิด, ใช้ความรู้แรงตัดสินใจปัญหา	ใช้กำลังตบตี ด่าทอ, เจ้าเล่ห์, วางแผนการณ, พุดปด, หน้าไหว้หลังหลอก, ใจคอโหดเหี้ยม, อ้ามहित	ใจดี, มีเมตตา รักสามีมาก, ข้างเท้าหลัง ช่วยเหลือนางเอกให้มีชนชั้นสูงขึ้น	

ตารางที่ 7 ตารางแสดงตัวละคร (Character) [ต่อ]

ปี พ.ศ.	ละครที่ได้รับ ความนิยม	ประเภทของลักษณะ ตัวละคร		ลักษณะของตัวละคร				
		แบบตายตัว	เห็นได้รอบด้าน	นางเอก	พระเอก	ผู้ร้าย	ผู้ช่วยเหลือ	ตัวละครอื่นที่ส่งผล ต่อเรื่อง
2544	19.รักเกิดในตลาดสด	▶		จิตใจดี,รักไม่คิดถึงฐานะ, มีแง่อน	จิตใจดี,เป็นฮีโร่,ชอบช่วย เหลือคน,หัวก้าวหน้า, ฐานะไม่ดี,ขี้ขลาด	ตาทอ,ใช้กำลังตบตี, วางแผนการณ์	ตัวพระเอกเอง	แม่นางเอก ชอบคนรวย รังเกียจความจน,กีดกันพระ เอกนางเอก
	20.ดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน	▶		ฐานะสูงศักดิ์ซุกซน,อดทน, เสียสละความสุขส่วนตัว เพื่อประเทศชาติ, บางครั้งได้ตอบเมื่อถูกรังแก	ไม่มีฐานะนั้ดร จริงจังกับ การทำงาน,เสียสละความ สุขส่วนตัว,เข้าใจนางเอก ผิด,มีอาชีพ,เห็นการ ทำงาน	มีฐานะนั้ดร, อยากรให้ลูกได้ แต่งงานกับคนชนชั้น เดียวกัน	จงรักภักดีกับนางเอก	

จากการวิเคราะห์ลักษณะตัวละครในละครทั้ง 20 เรื่องพบว่า ละครทั้ง 20 เรื่องมีลักษณะเป็นแบบตายตัว (Typed Character) คือมองเห็นได้เพียงด้านเดียว มีลักษณะนิสัยตามแบบฉบับของตัวละครที่ใช้กันในบทละครต่างๆ ไป นางเอก พระเอก ผู้ร้ายมีลักษณะคล้ายๆ กัน เป็นสูตรสำเร็จ โดยมีลักษณะร่วมกันที่ปรากฏ ดังนี้

ลักษณะของนางเอก

1. นางเอกฐานะดี จะมีลักษณะเชื่อฟังผู้ใหญ่ เห็นใจคนจน จิตใจดี เป็นคุณหนู รักพระเอกโดยไม่คิดถึงฐานะ เช่น เรื่อง พี่เลี้ยง วันนี้ที่รอคอย มนต์รักลูกทุ่ง ทองเนื้อเก้า ลูกตาลลอยแก้ว รักเกิดในตลาดสด และดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน
2. นางเอกฐานะไม่ดี จะมีลักษณะ แสนดี ให้อภัย ซื่อตรง อุดม กตัญญู สำนึกในบุญคุณ ถูกกระทำ จำยอม เช่น เรื่อง นางทาส ดาวพระศุกร์ ดอกแก้ว ทัดดาวบุษยา เงาอโศก และอาญารัก
3. นางเอกในแนวเรื่องที่ไม่มีความขัดแย้งเรื่องฐานะ มีลักษณะ มั่นคงในความรัก มุ่งมั่นทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จ ร่าเริง น่ารักน่าเอ็นดู มีแง่อน จิตใจดี มีความสามารถในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น เรื่อง วันนี้ที่รอคอย ทวิภพ สายโลหิต ลูกสาวกำนัน หัวใจและไถปิ่น และสาวน้อยคาเฟ่

ดังจะเห็นได้ว่านางเอกทุกแนวเรื่องไม่ว่าจะมีฐานะดี ฐานะไม่ดี หรือแนวเรื่องที่ไม่มีความขัดแย้งเรื่องฐานะ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการมีจิตใจดีเป็นสิ่งที่อยู่ในอุดมคติของทุกคน โดยเฉพาะแฟนละครโทรทัศน์กลุ่มใหญ่ซึ่งมักจะเป็นผู้หญิงโดย ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) นักทฤษฎีจิตวิเคราะห์ได้เสนอว่า โลกความจริง (fact) และโลกจินตนาการ (fiction) การมีลักษณะ "coexistence" หรือเกิดขึ้นพร้อมกันเสมอ สมสุข หินวิมาน (2545) ได้สรุปจากทัศนะดังกล่าวของฟรอยด์ ไว้ว่าสิ่งที่เราเห็นในละครเสมือนความฝัน (dream) ของผู้คน หรือเป็นภาคแสดงแทนจิตไร้สำนึก (unconscious) ที่ซ่อนเร้นและแปลงโฉมกลายเป็นภาพที่เราสัมผัสได้หน้าจอโทรทัศน์ ดังการมีจิตใจดี ที่เราพบได้ในนางเอกละครโทรทัศน์

ลักษณะของพระเอก

1. พระเอกฐานะดี มีลักษณะ เห็นแก่ตัว เชื่อคนง่าย ทุเบา ไม่ฟังเหตุผล ด่วนตัดสินใจ เข้าใจผิดนางเอกเรื่องผู้ชายอื่น ไม่ยอมตัดสินใจเด็ดขาด เอาแต่ใจตัวเอง มีทิฐิ บางครั้งใช้ความรุนแรงในการตัดสินใจ แต่ภายหลังได้เรียนรู้และเข้าใจนางเอก กลับมามีลักษณะแสนดี เช่น เรื่อง คุณหญิงนอกทำเนียบ นางทาส

ดาวพระศุกร์ ดอกแก้ว ทัดดาวบุษยา ลูกสาวกำนัน เงอโคก อาญารัก และ
สาวน้อยคาเฟ

2. พระเอกฐานะไม่ดี มีลักษณะแสนดี เสียสละซื่อตรง รักเดียวใจเดียว ถูกกระทำ
ไผ่ดี รักครอบครัว กตัญญู ไม่เห็นแก่ตัว จิตใจดี ขยันทำงาน เช่น เรื่องพี่เลี้ยง
มนต์รักลูกทุ่ง ทองเนื้อเก้า รักเกิดในตลาดสด และดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน
3. พระเอกในแนวเรื่องที่ไม่มีความขัดแย้งเรื่องฐานะ มีลักษณะแสนดี มุ่งมั่นในการ
ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จ มั่นคงในความรัก อ่อนหวาน อ่อนโยน กระทำเพื่อ
ส่วนรวม เสียสละ เช่น วันที่รอคอย ทวิภพ สายโลหิต และหัวใจและไถป็น

เมื่อพิจารณาลักษณะของพระเอกจะพบว่าโดยมากพระเอกจะมีลักษณะที่แสนดี
ในขณะที่มีฐานะยากจน และพระเอกในแนวเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับฐานะ หรือแม้แต่พระเอกที่มีฐานะดี
แม้ในตอนแรกจะมีลักษณะในหลายๆ อย่างที่ทำให้นางเอกเข้าใจ แต่กลับมาเป็นผู้ชายที่แสนดี
เข้าอกเข้าใจผู้หญิงได้ในภายหลังซึ่งคุณสมบัติดังกล่าวเป็นสิ่งที่อยู่ในอุดมคติของผู้หญิงผู้เป็นแฟน
ละครโทรทัศน์เช่นการที่อยากให้ผู้ชายในโลกความเป็นจริงมีลักษณะที่แสนดี หรือถ้ายังไม่ดีในตอนนี
ก็กลับมาดีในภายหลัง พระเอกในละครโทรทัศน์จึงสะท้อนความต้องการของผู้หญิงในโลกแห่ง
ความเป็นจริง

ลักษณะของผู้ร้าย

ผู้ร้ายทั้งหมดจะมีลักษณะร่วมกันใน 19 เรื่อง ยกเว้นเรื่องทวิภพ ที่ผู้ร้ายเป็นพลัง
ธรรมชาติ มีลักษณะไม่แน่นอน มีข้อจำกัด ไม่สามารถคาดเดาได้

นอกเหนือจากนั้น ละครอีก 19 เรื่อง มีลักษณะดังนี้

1. ผู้ร้ายหญิง มีลักษณะ ฐานะร่ำรวย หรืออาจร่ำรวยแบบปลอมๆ ดูถูกคน รังเกียจ
คนจน มองคนที่ชาติสกุลสมบัติ โลกสมบัติ แสวงหาสิ่งที่ต้องการโดยไม่ชอบธรรม
ใช้เล่ห์เหลี่ยม วางแผนการ เห็นแก่ตัวอิจฉาริษยา พุดปด หน้าไหว้หลังหลอก
ใช้เสียงดัง ด่าทอ ตบตี และมีลักษณะไม่ รับผิดชอบ ชอบบอบายมุข ล้ำสอน
ทางเพศ ในเรื่องทองเนื้อเก้า และมีใจคอโหดเหี้ยมอำมหิตฆ่าคนในเงาโคก
และอาญารัก

2. ผู้ร้ายชาย มีปรากฏใน 4 เรื่อง มีลักษณะ วางแผนการ มีเล่ห์เหลี่ยม กระจายอำนาจ ใช้กำลังเห็นแก่ตัว และซื่อฉลาด เจ้าชู้ ในเรื่องสายโลหิต และทะเลาะทะเลาะ ยาน ลอบทำร้ายในหัวใจและไถ่ปิ่น

ผู้ร้ายไม่ว่าชายหรือหญิงจะพบว่ามีความร้ายกาจต่างๆ นานา เป็นภาพตัวแทนของความไม่ดีซึ่งมักได้รับสิ่งตอบแทนในตอนจบ เช่น ถ้าเป็นผู้ร้ายหญิง ถ้าร้ายมากๆ อาจตายหรือถูกข่มขืน ถ้าร้ายและล้านี้ก็อาจติดคุกหรือได้รับการให้อภัย ส่วนผู้ร้ายชายมักได้รับสิ่งตอบแทนด้วยการตาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะสร้างความมั่นใจให้กับผู้ชม ว่ากฎของศีลธรรมยังคงมีความเข้มแข็งไม่เสื่อมคลายจนทำดียอมได้ดี ทำชั่วยอมได้ชั่วเสมอ

ลักษณะของผู้ช่วยเหลือ

ผู้ช่วยเหลือมีลักษณะร่วมกัน คือ มีเมตตา สนับสนุนให้พระเอกหรือนางเอกได้ในสิ่งที่ต้องการ หรือผ่านพ้นอุปสรรค หรือเปลี่ยนชนชั้น ดูแลป้องกันจากอันตราย เป็นที่พึ่งพิงทางใจ แต่จะมีลักษณะที่ต่างออกไปในเรื่อง พี่เลี้ยง ที่ผู้ร้ายกลับมาช่วยเหลือเพราะเห็นความดีของพระเอก และช่วยเหลือเพราะรู้ภายหลังว่าพระเอกฐานะดีอย่างลูกตาลลอยแก้ว นอกจากนี้มีลักษณะพระเอกเป็นผู้ช่วยเหลือตัวเองในรักเกิดในตลาดสดที่แม่นางเอกเห็นความดี ทำให้อุปสรรคถูกกำจัดไปได้

นอกจากนี้มีละคร 3 เรื่องที่มีลักษณะกึ่งจะเห็นได้รอบด้าน (well - rounded character) คือ มินิฮัยเข้าใจยากกว่าตัวละครที่มีลักษณะตายตัว มองได้รอบด้านมีทั้งส่วนดีและส่วนไม่ดี มีการพัฒนาการด้านนิสัยใจคอ หรือมีการเปลี่ยนแปลงเจตคติเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ในชีวิต เช่น คุณหญิงนอกทำเนียบ ศิลาภณี และทัดดาวบุษยา ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่าสืบเนื่องมาจากแนวโครงเรื่องที่มีลักษณะมุ่งสู่ความสำเร็จแสวงหาสิ่งที่ต้องการ (คุณหญิงนอกทำเนียบ แสวงหาชนชั้นที่ดีกว่าเดิม ศิลาภณี แสวงหาสมบัติเก่าแก่ของชาติ ทัดดาวบุษยา แสวงหาพินัยกรรม) นางเอกจึงมีลักษณะที่ดี และมีส่วนที่ไม่ดี เนื่องจากการแสวงหาต้องมีการฝ่าฟันอุปสรรค ซึ่งเป็นฝ่ายตรงข้าม การกระทำจึงเป็นไปในรูปแบบของจิตใต้สำนึก ต้องการทำให้มีลักษณะที่กึ่งจะเห็นได้รอบด้าน

จากผลของการวิเคราะห์ลักษณะของตัวละคร (Character) พบได้ว่าล้นว่ามีลักษณะของชนชั้นต่างๆ อย่างเห็นได้ชัดเจนดังนี้

ในละครทั้ง 20 เรื่อง เสนอ 3 ชั้นด้วยกันคือ ชั้นล่าง ชั้นสูง และชั้นกึ่งกลาง ซึ่งแยกเป็นลักษณะต่างๆ สำหรับนางเอกชั้นที่ได้รับการนำเสนอในละครโทรทัศน์ คือ ชั้นล่างมากที่สุด ชั้นกึ่งกลางรองลงไป และในชั้นสูงน้อยที่สุด

1. นางเอกชั้นล่าง มีจำนวน 8 เรื่อง พบในเรื่อง คุณหญิงนอกทำเนียบ นางทาส ดาวพระศุกรี ศิลาณี (ปลอมตัวจากชั้นสูง) ดอกแก้ว ทัดดาวบุษยา (ปลอมตัวจากชั้นกลาง) เงาโคก อาญารัก โดยมีอาชีพทำงานบ้านหรือดูแลบ้านมากที่สุด จำนวน 5 เรื่อง นอกจากนี้ ไม่มีอาชีพ เป็นนักศึกษาเป็นเลขาอย่างละ 1 เรื่อง ซึ่งนางเอกที่เป็นชั้นล่างจะถูกเสนอภาพความน่าสงสารอย่างสุดขีด ถูกกระทำจากผู้ร้าย โศกชะตา และมักได้รับรางวัลตอนท้ายเรื่อง คือ การเลื่อนชั้นด้วยการแต่งงานกับพระเอก ยกเว้นในเรื่องคุณหญิงนอกทำเนียบที่นำเสนอนางเอกเป็นชั้นล่าง มีลักษณะทะเยอทะยาน และศิลาณีที่นางเอกเป็นชั้นสูงปลอมตัวมาเป็นชั้นล่าง
2. นางเอกชั้นกลาง มีจำนวน 7 เรื่อง พบในวันนี้ที่รอย ส่ายโลหิต มนต์รักลูกทุ่ง ทองเนื้อเก้า ลูกตาลลอยแก้ว สาวน้อยคาเฟ่ (ปลอมเป็นชั้นกลาง) และรักเกิดในตลาดสด โดยพบว่านางเอกในชั้นกลางมักจะไม่ค่อยมีอาชีพ จำนวน 5 เรื่อง และปลอมเป็นนักร้องคาเฟ่ ที่มีอาชีพจริงจะมีเพียงเรื่องเดียว คือเป็นแม่ค้าอาหารทะเล โดยละครได้นำเสนอภาพนางเอกในชั้นกลางมีความเป็นอยู่สุขสบายมีปัญหาในเรื่องความรักระหว่างชั้นที่ไปรักพระเอกที่มีฐานะต่ำกว่า แต่ในที่สุดก็สามารถข้ามชั้นแต่งงานกันได้ ยกเว้นในเรื่องส่ายโลหิตที่นางเอกไม่ได้อยู่กับคนรักเพราะสงคราม
3. นางเอกชั้นสูง มีจำนวน 4 เรื่อง พบในเรื่อง พี่เลี้ยง ทวิภพ ลูกสาวกำนัน และดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน พบว่านางเอกในชั้นสูงนั้นไม่มีอาชีพ 3 เรื่อง สำหรับอีก 1 เรื่องเป็นนักศึกษา โดยภาพที่ปรากฏนางเอกในชั้นสูง จะมีความเป็นอยู่สุขสบายแต่มีปัญหาความรักระหว่างชั้น ที่ไปรักพระเอกที่มีฐานะต่ำกว่า ยกเว้นเรื่องทวิภพ ซึ่งขัดแย้งกับพลังภายนอกที่ต้องการข้ามภพและลูกสาวกำนันซึ่งขัดแย้งเรื่องเล่ห์เหลี่ยมของความรักโดยความรักระหว่างชั้นมีเพียงเรื่องเดียวที่ข้ามชั้นได้ในพี่เลี้ยง สำหรับดาวหลงฟ้าภูผาสีเงินไม่สามารถข้ามชั้นได้

ซึ่งภาพการนำเสนอในชั้นนางเอกในละครโทรทัศน์นั้น มักนำเสนอภาพของในชั้นล่างและชั้นกลาง ด้วยเหตุที่ว่าเป็นชั้นที่มีมากในสังคมไทย ผู้ชมรู้สึกได้ว่าเป็นตัวแทน

ของผู้ชมได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้ชมรู้สึกร่วมในชะตากรรมของนางเอก เกิดความรู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกัน จึงเป็นที่นิยมในการติดตามชม สำหรับชะตากรรมของตัวเอกที่มักประสบเคราะห์กรรมต่างๆ นานา แต่สุดท้ายกลับได้รับความสุข รับรางวัลแห่งชีวิตคือพระเอก รวมถึงการมีชีวิตที่ดีกว่าเดิม ที่พบในละครส่วนใหญ่ นั้น ก็เป็นภาพฝันของผู้ชมที่อยากให้ชีวิตตนเป็นอย่างนั้นเช่นกัน หรือถ้ามิได้เป็นจริง เช่นในละครก็เป็นการหลบเลี่ยงโลกแห่งความจริงมามีความสุขในโลกแห่งละคร อีกทั้งเป็นการเติมเต็มความฝัน เป็นการปลอบใจว่าชีวิตที่ดีกว่าคงมาถึงในสักวันหนึ่ง นอกจากนี้พบว่านางเอกจำนวนมากในชนชั้นกลางและชนชั้นสูง มักไม่มีอาชีพ ถ้าเป็นชนชั้นล่างทำหน้าที่งานบ้านหรือดูแลบ้านมากที่สุด ซึ่งในทุกชนชั้นพบเพียงไม่กี่อาชีพ คือ เลขา แม่ค้า เกษตรกร นักศึกษา

ส่วนชนชั้นในพระเอกพบว่าเป็นพระเอกที่มีสถานะเป็นชนชั้นสูงมากที่สุด และพบเท่ากันในชนชั้นล่างและชนชั้นกลาง ชนชั้นละ 4 เรื่อง

1. พระเอกชนชั้นสูง พบใน 12 เรื่อง คือคุณหญิงนอกทำเนียบ นางทาส วันนีที่ รอคอย ทวิภพ ดาวพระศุกร์ ศิลามณี ดอกแก้ว ทัดดาวบุษยา ลูกตาลลอยแก้ว เจาอโศก และอาญารัก โดยมีอาชีพรับราชการ มียศศักดิ์ รองลงมาวิชาชีพ ทำการค้าเป็นเจ้าของกิจการ เช่น เจ้าของธนาคาร ศูนย์ซ่อมรถยนต์ ค้าขาย กับต่างประเทศ บริหารมรดก มีไร่เป็นของตนเอง มักจะนำเสนอในลักษณะ รักชอบนางเอกแต่ต้องหลบซ่อนเพราะคนละชนชั้น เข้าใจนางเอกผิด และมาเรียนรู้ในภายหลังกลับมาเป็นคนดี แสندی ยกเว้นในเรื่องวันนี้ที่รอคอย ทวิภพ เนื่องจากเป็นแนวเรื่องไม่เกี่ยวกับชนชั้น และทัดดาวบุษยา เพราะนางเอกปลอมเป็นชาย รวมถึงลูกตาลลอยแก้วที่พระเอกปลอมเป็นคนชนชั้นล่าง
2. พระเอกชนชั้นล่างพบใน 4 เรื่อง คือ มนต์รักลูกทุ่ง ทองเนื้อเก้า หัวใจและรักเป็นรักเกิดในตลาดสด มีอาชีพเกษตรกร เป็นเด็กสลัม สูการเป็นพระต่อมาเป็น อาจารย์มหาวิทยาลัย (เป็นชนชั้นล่างโดยกำเนิด) เป็นมือปืนและเป็นพ่อค้าผัก และนำเสนอในลักษณะรักนางเอกที่อยู่ในชนชั้นสูงกว่ามีอุปสรรคในเรื่องความรักเป็นคนแสบดีและพยายามทำชีวิตของตนให้ดีขึ้นโดยสุดท้ายชนชั้น ถูกทำลายลง พระเอกได้แต่งงานกับนางเอกที่ชนชั้นสูงกว่า ยกเว้นในเรื่องหัวใจ และไถปิ่นที่พระเอกตายในตอนจบเพราะมีอาชีพเป็นมือปืน
3. พระเอกชนชั้นกลางพบใน 4 เรื่อง คือ พี่เลี้ยง สายโลหิต สาวน้อยคาเฟ่ ดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน มีอาชีพรับราชการทหาร ตำรวจ วิศวกร ลูกจ้างบริษัท พระเอกในชนชั้นกลาง 2 เรื่อง มีความรักระหว่างชนชั้นกับนางเอกที่ชนชั้นสูงกว่า 1 เรื่อง นางเอกที่ชนชั้นต่ำกว่า (ที่ปลอมมาจากชนชั้นกลาง) มีเพียงเรื่องเดียว

ที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับความรักระหว่างชนชั้นคือ สายโลหิต และในที่สุดรัก
ระหว่างชนชั้นก็สมหวังได้

สำหรับการนำเสนอภาพของชนชั้นสูงในผู้ชายที่มีมากขึ้นนั้นอาจเป็นตัวแทน
ความใฝ่ฝันของผู้ชมที่ต้องการมีชีวิตที่ดีกว่าเดิมด้วยการพบเจ้าชายที่มีฐานะสูงส่ง แม้ในตอนแรก
จะมีอุปสรรคแต่สุดท้ายเจ้าชายก็กลับมาแสนดี ภาพของพระเอกในชนชั้นกลางและชนชั้นล่างที่มี
จำนวนพอกันนั้นเป็นตัวแทนของคนในสังคมในชนชั้นต่างๆ อย่างครบถ้วน ซึ่งอาจมีชะตากรรม
ในอีกรูปแบบหนึ่งที่อาจจะตรงกับผู้ชมบางกลุ่ม โดยอาชีพที่ถูก นำเสนอในตัวละครชาย โดยมาก
มักเป็นข้าราชการแต่เป็นข้าราชการที่มีฐานะทางบ้านดีอยู่แล้ว มีชาติตระกูลที่ดี ภาพของพระเอก
ในละครที่เป็นที่นิยมจึงมีทั้งฐานะ ชาติตระกูล ยศศักดิ์

ซึ่งปฏิสัมพันธ์ (interaction) ของตัวละครหลักที่มีระหว่างกันจำแนกได้ ดังนี้

1. เรื่องรักระหว่างชนชั้นประเภทพระเอกฐานะสูงกับนางเอกฐานะต่ำ ชัดแย้ง
กับผู้ร้ายที่มีสถานะเป็นคู่รักพระเอก

พระเอกกับนางเอก

รักหรือพึงใจเมื่อพบหน้ากันทันที ความรักที่ต้องซ่อนเร้น เพราะพระเอกมีสถานะ
เป็นคู่รักกับผู้ร้ายอยู่แล้ว หรือมีภรรยาอยู่แล้ว(เรื่องนางทาสและอาญารัก) ความรักของพระเอกที่มี
ต่อนางเอก จึงแสดงออกด้วยการหาทางใกล้ชิด นางเอกยอมพระเอกทุกอย่างด้วยความรัก ขณะที่
พระเอกเห็นแก่ตัว เชื้อค้ายุงจากผู้ร้าย เข้าใจนางเอกผิด

ผู้ร้ายกับนางเอก

ผู้ร้ายเกลียดนางเอกเมื่อแรกเจอ ว่ามีฐานะต่ำกว่า และเป็นคู่แข่งเรื่องความรัก
ผู้ร้ายกดขี่และชิงชังนางเอก ในขณะที่นางเอกโดยผู้ร้ายจะเกรี้ยวกราด ด่าทอ และตบตีนางเอก
ในขณะที่นางเอกมีความกตัญญู ยอมรับการถูกกระทำแต่โดยดี วางแผนใส่ร้าย ทำร้ายนางเอก
ใส่ความให้พระเอกเข้าใจนางเอกผิด ส่วนนางเอก อดทนกับการกระทำของผู้ร้าย

พระเอกกับตัวร้าย

เป็นคู่หม้ายกันมาก่อน เมื่อพระเอกพบนางเอกจึงเปลี่ยนใจ แต่ไม่กล้าเลิกรักกับ
ผู้ร้าย ผู้ร้ายอุปสรรคต่อความรักของพระเอก

ซึ่งเรื่องที่พบปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ของตัวละครลักษณะนี้ได้แก่ เรื่อง นางทาส ดาวพระศุกร์ ดอกแก้ว เกาโอโคก และอาญารัก

2. เรื่องรักระหว่างชนชั้นประเภทพระเอกฐานะต่ำกับนางเอกฐานะสูง ชัดแย้งกับ พ่อแม่หรือแม่นางเอกหรือแม่คู่หมายนางเอก

พระเอกกับนางเอก

รักนางเอก เห็นอกเห็นใจกัน นางเอกรักพระเอกโดยไม่คิดถึงฐานะ มองความรัก เป็นใหญ่

พ่อหรือแม่หรือแม่นางเอกหรือแม่คู่หมายนางเอกกับพระเอก

รังเกียจฐานะของพระเอกที่ต่ำกว่า ชัดขวางความรักของพระเอกกับนางเอกอาจใช้เล่ห์

โดยเรื่องที่มีลักษณะปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวคือ เรื่อง พี่เลี้ยง มนต์รักลูกทุ่ง รักเกิดในตลาดสด และดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน

สำหรับในเรื่องรักเกิดในตลาดสดจะมีลักษณะพิเศษออกไปคือจะมีผู้ร้ายที่ขัดแย้งกับนางเอกในเรื่องความรัก ซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กันดังนี้

ผู้ร้ายกับนางเอก

ผู้ร้ายเกลียดนางเอก ที่มาแย่งความรักความสนใจจากพระเอกไป หาเรื่องตบตี ต้าทอนางเอกวางแผนทำร้ายนางเอก นางเอกไม่ยอมผู้ร้าย

พระเอกกับผู้ร้าย

พระเอกไม่มีใจกับผู้ร้ายที่มาหลงรัก ผู้ร้ายพยายามตื้อ บางครั้งพระเอกหลีกเลี่ยง ไม่ได้ที่จะต้องใกล้ชิด

3. เรื่องรักระหว่างชนชั้นประเภทนางเอกปลอมตัวเป็นฐานะต่ำกับพระเอกฐานะสูง ชัดแย้งกับแม่พระเอก

พระเอกกับนางเอก

เริ่มจากไม่ลงรอยกัน เพราะมุมมองของพระเอกที่มีต่อฐานะนางเอก เช่น ยากจน

มาจากภาคเหนือ (ศีลามาณี) หรือเป็นนักร้องคาเฟ (สาวน้อยคาเฟ) นางเอกจึงต้องพิสูจน์ตนเองอย่างใดอย่างหนึ่ง ต่อมาพระเอกรักนางเอกในตัวตอนที่ปลอมตัวเป็นฐานะต่ำ และรู้ความจริงถึงฐานะที่แท้จริงในภายหลัง

แม่พระเอกกับนางเอก

แม่พระเอกรังเกียจนางเอกที่ฐานะต่ำ กีดกันความรักระหว่างพระเอกนางเอก

เรื่องที่มีปฏิสัมพันธ์ลักษณะดังกล่าวคือ ศีลามาณี และสาวน้อยคาเฟ

4. เรื่องในแนวอื่น

เรื่องในแนวอื่น ที่มีความขัดแย้งกันในเรื่องอื่นไม่ใช่เรื่องของรักระหว่างชนชั้น อาทิ เกี่ยวกับฐานะราชศักดิ์ อำนาจ การข้ามภพ อุดมการณ์รักชาติ การครองชีวิต มรดก และการทำงาน จะมีลักษณะร่วมของปฏิสัมพันธ์ดังนี้

พระเอกกับนางเอก

มีความรักต่อกัน มั่นคง สนับสนุนเป้าหมายของความสำเร็จของอีกฝ่าย

พระเอกหรือนางเอกกับผู้ร้าย

ขัดขวางไม่ให้พระเอกหรือนางเอกไปถึงจุดหมาย อาจด้วยการวางแผนการ การใช้เล่ห์เหลี่ยม พระเอกหรือนางเอกต้องพยายามฝ่าอุปสรรคที่เกิดจากผู้ร้ายไปให้ได้

ละครที่มีลักษณะปฏิสัมพันธ์เช่นนี้ ได้แก่ คุณหญิงนอกทำเนียบ วันนั้นที่รอคอย ทวิภพ สายโลหิต ทองเนื้อเก้า ทัดดาวบุษยา และสาวน้อยคาเฟ

ซึ่งปฏิสัมพันธ์ที่พบจึงมีรูปแบบที่ชัดเจนเหมือนหรือคล้ายคลึงกัน ในแนวเรื่องชนชั้นต่างๆ ไม่มีเรื่องใดที่ผิดแผกออกไป

จ. บทสนทนา (Dialogue)

นอกเหนือจากการกระทำของตัวละครแล้ว สิ่งหนึ่งที่สื่อสารถึงความเป็นละครเรื่องนั้นๆ นั่นคือ บทสนทนา ซึ่งอาจเป็นความตั้งใจที่จะสื่อถึงวาทกรรมในแง่ที่อิงกับอุดมการณ์ และอุดมการณ์นั้นก็เป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายอันกว้างใหญ่ไพศาลของมายาคติ (myths) ทาง

สังคมวัฒนธรรม อันได้แก่ความเชื่อ ค่านิยม ตระกาะ อุปทานเกี่ยวกับมนุษย์ ชีวิต และโลกซึ่งเรายึดถือ ตามๆ กันมา (ประชา สุวีรานนท์, 2542)

เมื่อพิจารณาถึงวาทกรรมที่สื่อในละครที่ได้รับความนิยมในช่วงเวลา 10 ปี ที่ผ่านมานั้น มีทั้งการจงใจที่จะสื่อสารออกมาโดยตรงหรือมิได้จงใจสื่อออกมาอย่างชัดเจน แต่สื่อออกมาโดยอ้อม ผ่านความคิดความเชื่อของตัวละคร ซึ่งมีลักษณะดังนี้

ตารางที่ 8 ตารางแสดงวาทกรรมของเรื่อง (Discourse)

ปี พ.ศ.	ละครที่ได้รับความนิยม	วาทกรรม
2535	1. พี่เลี้ยง	ความรักระหว่างชนชั้นเป็นสิ่งที่ยากยิ่งแต่ยอมชนะด้วยความดี
	2. คุณหญิงนอกทำเนียบ	ได้ลาภเสื่อมลาภ ได้ยศเสื่อมยศ ไม่มีความแน่นอนในชีวิต
2536	3. นางทาส	ชีวิตคนเราเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับกรรม
	4. วันที่ทรยศ	อำนาจ เกียรติยศ ชื่อเสียง เป็นสิ่งจอมปลอมเมื่อเทียบกับคนที่รัก
2537	5. ทวิภพ	รักแท้จะรักใคร่ไม่สามารรถขวางกันได้
	6. ดาวพระศุกร์	ความรักระหว่างชนชั้นอาจสมหวังได้ด้วยโชคชะตา
2538	7. มนต์รักลูกทุ่ง	โลกของความรักมีอยู่หนึ่งเดียวไม่เกี่ยวกับชนชั้นรายนและ ความรักระหว่างชนชั้นเป็นสิ่งที่ยากยิ่งแต่ยอมชนะด้วยความดี
	8. ศิลามณี	ค่าของคนไม่ได้อยู่ในฐานะใดนั้นเท่ากัน
2539	9. ดอกแก้ว	การต่อสู้กับชนชั้นสูงกว่าเรื่องความรักเป็นไปไม่ได้ แต่โชคชะตานำพาให้สมหวังได้
	10. สายโลหิต	หน้าที่ปกป้องบ้านเมืองเป็นสิ่งสำคัญของลูกหลานไทย
2540	11. ทองเนื้อเก้า	ทองแท้ไม่ว่าจะถูกหลอมละลายอย่างไรก็ยิ่งเป็นทอง
	12. ทัดดาวบุษยา	สมบัติยอมจะได้มาด้วยความชอบธรรม
2541	13. ลูกตาลลอยแก้ว	อย่าตัดสินความรักด้วยชนชั้นที่เห็นภายนอก
	14. ลูกสาวกำนัน	รักแท้ชนะทุกสิ่ง
2542	15. เงาโศก	ความกตัญญูจะนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง
	16. หัวใจและโกปิน	กรรมเป็นของผู้กระทำ
2543	17. สาวน้อยคาเฟ่	อย่าตัดสินความรักด้วยชนชั้นที่เห็นภายนอก
	18. อาญารัก	สิ่งเลวร้ายที่เกิดขึ้นกับชีวิตทั้งหมดเกิดแต่กรรม
2544	19. รักเกิดในตลาดสด	ความรักระหว่างชนชั้นชนะได้ด้วยความดี
	20. ดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน	รักแม่ไม่ได้ครองคู่แต่จะคงามอยู่ในใจเสมอ

พบว่าวาทกรรมของละครโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยมในช่วงปี พ.ศ. 2535 - 2544 จะแบ่งออกได้เป็น 5 กลุ่มโดยลำดับดังนี้

1. วาทกรรมเกี่ยวกับความรักระหว่างชนชั้น จำนวน 7 เรื่อง โดยเป็นเรื่องของความสมหวังในรักระหว่างชนชั้น ต้องมีปัจจัยต่างๆ มาช่วยให้ผ่านอุปสรรคไปได้ คือด้วยความดี ด้วยโชคชะตาด้วยรักแท้ นอกจากนั้นเป็นเรื่องของความรักระหว่างชนชั้นที่อย่าตัดสินกันแต่เพียงภายนอก
2. วาทกรรมเกี่ยวกับคุณสมบัติของมนุษย์จำนวน 5 เรื่อง นำเสนอ การเป็นทองแท้ค่าของคน เรื่องของลาภยศ เกียรติสรรเสริญ เป็นสิ่งไม่แน่นอน ไม่เที่ยงแท้ และการทำหน้าที่ปกป้องประเทศชาติ
3. วาทกรรมเกี่ยวกับกรรม จำนวน 3 เรื่อง ซึ่งสื่อว่าชีวิตปัจจุบันเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับกรรมที่ทำมา
4. วาทกรรมแนวศีลธรรม จำนวน 2 เรื่อง โดยนำเสนอเรื่องของความกตัญญู ความซอบธรรม
5. วาทกรรมเกี่ยวกับความรักแท้จำนวน 2 เรื่อง นำเสนอเรื่องของความรักแท้ที่ย่อมฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ ได้
6. วาทกรรมเกี่ยวกับความมั่งคั่งของความรักจำนวน 1 เรื่อง นำเสนอเรื่องความมั่งคั่งของความรัก

ซึ่งวาทกรรมเกี่ยวกับความรักระหว่างชนชั้น ยังคงปรากฏมากที่สุด ตามโครงเรื่องที่มีมาก ซึ่งทุกเรื่องมักจะฝ่าฟันอุปสรรคไปได้ ก่อให้เกิดกำลังใจแก่ผู้ชม สำหรับวาทกรรมที่รองลงมา เช่น เกี่ยวกับคุณสมบัติที่ดีของมนุษย์ เกี่ยวกับกรรม และ ศีลธรรม ก็มีส่วนตอกย้ำผู้ชมละครยึดมั่นในการทำความดี เป็นการสอดแทรกคำสอนอย่างกรายๆ ซึ่งผู้ชมอาจจะซึมซับได้ด้วยตนเองหรืออาจตอกย้ำอย่างชัดเจน ด้วยการพูดถึงบ่อยๆ

ลักษณะของบทสนทนา

บทสนทนาของละครในละครโทรทัศน์ทั้ง 20 เรื่อง มีลักษณะร่วมกัน คือ มีลักษณะยาวในช่วงการแสดงความคิดในเรื่องใดๆ ของตัวละคร และการสอนสั่งในการใช้ชีวิต ความสั้นยาวของบทละครที่มีลักษณะโดดเด่นมากที่สุดคือ เรื่องวันนี้ที่รอคอย ที่ได้รับความนิยมในปี พ.ศ. 2536 ที่มีความยาวมากถึง 17 บรรทัด ใน 1 ครั้งของการพูด นอกจากนั้นบางช่วงอาจจะมี ความยาว 7 บรรทัดถึง 11 บรรทัด ซึ่งเป็นลักษณะการเล่าเรื่องที่ทำได้ในปี พ.ศ. 2536 ในขณะที่ "เงาอโศก"

ละครที่ได้รับความนิยมของปี พ.ศ. 2542 กลับมีลักษณะโต้ตอบกันสั้นๆ ใน 1 ครั้งของการพูด อีกทั้งยังเป็นจากสั้นๆ บทสนทนาจะยาวก็ต่อเมื่อเป็นฉากที่มีการ ปะทะ ได้เสียง ด่าทอ

สภาพ สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ปรัชญาการณ หรือ สถานการณ์ร่วมสมัยได้ สอดแทรกผ่าน บทสนทนาอยู่ในบทละครเรื่องต่างๆ ในช่วงเวลาที่ละครเรื่องนั้นๆ ดำเนินอยู่ เช่น ในละครย้อนยุค (Period) อย่างนางทาส ดอกแก้ว สายโลหิต มนต์รักลูกทุ่ง และอาญารัก ได้พูดถึง สภาพสังคม เศรษฐกิจ ปรัชญาการณเช่น การเลิกทาส ใน "นางทาส" การค้าขายกับญี่ปุ่นในช่วง สงครามโลกครั้งที่สองใน "ดอกแก้ว" ความนิยมในการประกวดนางงาม การไปเรียนตัดเสื้อ การไป เดินร่ำของผู้หญิงบางกอกใน "มนต์รักลูกทุ่ง"

ส่วนในละครร่วมสมัย สถานการณ์ต่างๆ ในสังคมได้ถูกเข้ามาผนวกในบทสนทนา ของละครด้วยเช่นกัน เช่น การพูดถึงการไปดูสกายแล็ป วัดดูจากอวกาศที่ตกมาในโลกในช่วงเวลา นั้น ในละคร เรื่องพี่เลี้ยง (ปี 2535) ภาวะของสังคม เศรษฐกิจฮ่องกง ก็ได้ถูกสะท้อนฉายเช่นกัน ในเรื่อง วันนั้นที่รอคอย (ปี 2536) ว่าฮ่องกงจะต้องไปรวมกับจีน ตัวละครจะเตรียมอนาคตเช่นไร หรือ ภาวะของหุ้นตกในขณะนั้น การเปลี่ยนโรคของแม่พระเอกจากซิฟิลิสมาเป็นโรคเอดส์ที่กำลังอยู่ใน กระแส และการพูดถึง จ.ส.100 ใน "ทองเนื้อเก้า" ที่สร้างใหม่ในปี 2540 สำหรับเรื่องของภาวะ เศรษฐกิจฟองสบู่ช่วง IMF ในช่วงที่เกิดวิกฤติเศรษฐกิจมากที่สุดในปลาย ปี 2540 - 2543 ไม่มี ละครที่ได้รับความนิยมเรื่องใดไม่หยิบยกสถานการณ์นี้มาพูด เช่น เรื่องของการเพิ่มทุนธนาคาร ใน "ลูกตาลอยแก้ว" และปัญหาของอสังหาริมทรัพย์ใน "ลูกสาวกำนัน" (ปี 2541) การเงินในครอบครัว แยกเพราะการขายที่ไม่ได้เพราะ IMF ใน "เงาโคก" และหนี้เน่าบริษัทต่างประเทศทำให้ผู้ร้าย ต้องฆ่าพี่ชายตัวเองเพื่อโอนเงินไปล้างหนี้ ใน "หัวใจและโกปิ่น" และการถูกบริษัทเลย์ออฟของพระเอก เพราะ IMF ใน "สาวน้อยคาเฟ่" ซึ่งหลายๆ เรื่องจะพูดถึง IMF ในเชิงล้อเลียนขบขัน

บทสนทนามีลักษณะสอดแทรกบทตลกขบขันลงไปส่วนมากจะเป็นบทของคนใช้ ในบ้าน เรื่องที่เป็นแนว Comedy อยู่แล้ว พยายามที่จะสร้างบทตลกให้มากที่สุด ส่วนบางเรื่องที่เป็นแนวชีวิต Melodrama ปรากฏลักษณะการพยายามแทรกความตลกของบทตลกเช่นกัน ซึ่งพบได้ใน เรื่อง เงาโคก

นอกจากนี้บทสนทนาในลักษณะสองแง่สองง่ามเรื่องเพศยังพบได้มากในละคร เรื่องลูกสาวกำนัน และ มนต์รักลูกทุ่ง บทที่มีการด่าทอ ใช้เสียงดังกันมาก พบได้ในเรื่อง เงาโคก และอาญารัก ซึ่งอยู่ในช่วงปี พ.ศ. 2542 - 2543 และภาษาพูดมีลักษณะสมจริงสอดคล้องกับ อาชีพและบุคลิกของตัวละคร เช่น ภาษาพูดของผู้หญิงขายบริการใน "คุณหญิงนอกทำเนียบ"

เจ้าของสวนอาหาร Dialogue ใน “ลูกสาวกำนัน” ชาวสลัมใน “ทองเนื้อเก้า” นักร้อง คาเฟ่ใน “สาวน้อยคาเฟ่” และแม่ค้าในตลาด “ในรักเกิดในตลาดสด”

จ. จาก (Setting)

ตารางที่ 9 ตารางแสดงฉาก ของเรื่อง (Setting)

ปี พ.ศ.	ละครที่ได้รับ ความนิยม	ลักษณะฉาก
2535	1.พี่เลี้ยง	ฉากของบ้าน ชานบ้าน มหาวิทยาลัย โรงหนัง โดยมากมักเป็นฉากของบ้านแสดงเรื่องราวของครอบครัว
	2.คุณหญิงนอกทำเนียบ	ฉากสถานบริการ บ้าน ห้องนอน ห้องทำงาน วัด สวน คอนเวนต์ มหาวิทยาลัย ทางเดินในสลัม ป้ายรถเมล์ โดยมากเป็นฉากบ้าน
2536	3.นางทาส	ฉากของบ้านเรือนไทยในสมัยรัชกาลที่ 5 เรือนของทาส ครัว โดยมากฉากเป็นบ้านแสดงเรื่องราวของครอบครัว ฉากสถานที่อื่นๆ จะมี ตลาด ท่าน้ำ บ่อนการพนัน ในสมัยก่อน
	4.วันนี้ที่รอคอย	ฉากของเมืองสมมติ พระราชวัง อุทยาน แม่น้ำ หุบเขา วัด บ้าน จากเมืองไทยทางภาคเหนือ บ้าน ตลาดพื้นเมือง วัด ฉากที่ประเทศฮ่องกง บ้าน ห้องนอน ห้องต่างๆ ภายในบ้าน บริษัท ห้องทำงาน ท่าเรือ ร้านอาหารหรูหราร้านขนม ห้องถนน ห้องเช่า อพาร์ทเมนท์ วิถีทัศน์ เรือล่องในแม่น้ำ สถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ
2537	5.ทวิภพ	ฉากบ้านเรือนในสมัยรัชกาลที่ 5 หอนั่ง หอนอน หอนก ชานบ้าน เรือนแพ ครัวไฟ ห้องถนน ร้านขายของเก่า โรงละคร โดยมากเป็นฉากของบ้านและเรือน
	6.ดาวพระศุกร์	ฉากบ้านและห้องต่างๆ ภายในบ้าน เช่นห้องนอน โต๊ะอาหาร ห้องครัว ห้องรับแขก จากโรงหนัง สถานบริการ ร้านอาหาร บึงเจ็ดสี สนามกอล์ฟ สวนสาธารณะ ถนน
2538	7.มนต์รักลูกทุ่ง	โดยมากเป็นฉากของบ้าน ในบ้าน เช่นห้องนอน ชานบ้าน บริเวณบ้าน จากชนบท ห้องไร่ห้องนา วัด งานวัด โรงพยาบาล ทางเกวียน ลำคลอง จากกรุงเทพฯ ย้อนยุค เวทีประกวดนางงาม ในดีคลับ
	8.ศิลาเมณี	ฉากเป็นเมืองสมมติ ห้องพระโรง อุทยาน น้ำตก ภูเขา วัด บ้านชาวเขา บ้าน จากมหาวิทยาลัย ห้องถนน ร้านอาหาร ร้านขายผ้าไหม ที่ทำงาน โดยมากเป็นฉากของบ้าน
2539	9.ดอกแก้ว	ฉากของบ้าน บริเวณบ้านแสดงถึงเรื่องราวในครอบครัว ฐานะทางสังคม เช่นบ้าน พระเอก บ้านผู้ร้าย กับกระต๊อบนางเอก ป่า ถ้ำที่นางเอกอยู่
	10.สายโลหิต	ฉากความรุ่งเรืองของกรุงศรีอยุธยา พระราชวัง วัดวา สถาปัตยกรรมผู้ค ผ่านตลาด ลำคลอง แสดงการรบผ่านสมรภูมิ ค่ายทหาร ป่า แต่โดยมากเป็นฉากของบ้านเรือน ครัวไฟ หอนอน ชานลำรับข้าว ท่าน้ำของบ้าน แสดงเรื่องราวในครอบครัว

ตารางที่ 9 ตารางแสดงจาก ของเรื่อง (Setting) [ต่อ]

ปี พ.ศ.	ละครที่ได้รับ ความนิยม	ลักษณะฉาก
2540	11.ทองเนื้อเก้า	จากบ้านในสลัม บ้านมีฐานะ วัด ร้านขายของชำ โรงพยาบาล โรงเรียน กุฏิพระ โรงงานอุตสาหกรรม ห้องทำงาน ร้านขายกล้วยเดี่ยวในสลัม โรงเรียนเก่า ในปิ่น ร้านอาหารระดับล่าง
	12.ตัดดาวบุษยา	จากคุ่มทางภาคเหนือ บ้าน ห้องนอน ห้องรับแขก โต๊ะอาหาร ห้องครัว แสดงถึง เรื่องราวในครอบครัว จากไร่ เรือ ตลาด ที่ตัวละครต้องดำเนินชีวิตในช่วงสั้น จากร้านเครื่องไฟฟ้า ร้านอาหาร แสดงถึงการบริโภค
2541	13.ลูกตาลลอยแก้ว	จากบ้าน บริเวณบ้าน แสดงถึงเรื่องราวในครอบครัว ของฐานะทางสังคม มีฉากที่ แสดงถึงความทันสมัยเช่น โรงหนัง ฟิตเนส คอร์ตกีฬาสควอช สื่อถึงค่านิยมในการ บริโภค มีฉากแสดงถึงชีวิตของตัวละคร เช่น ตึกสำนักงาน ห้องทำงาน ห้องเรียน
	14.ลูกสาวกำนัน	มีฉากหลากหลายมาก ทั้งจากธรรมชาติ เช่น แม่น้ำเจ้าพระยา คลองพระยา- บรรลือ สวน จากทางเกวียน สุขาศาลา วัด ป่าช้า ที่ว่าการอำเภอ โรงพยาบาล โรงเรียน กองฟาง ห้องสุขา ที่แสดงถึงความเป็นชนบท ฉากหลักเป็นฉากบ้านแสดงถึง เรื่องราวของครอบครัว
2542	15.เงาโศก	จากของบ้าน บริเวณบ้าน แสดงถึงเรื่องราวของครอบครัว ฉากห้างสรรพสินค้า แสดงถึงค่านิยมของการบริโภค
	16.หัวใจและโกป็น	จากของบ้าน บ้านในสลัม แผงขายของ ตึกออฟฟิศ ห้องทำงาน ไร่ข้าวโพด ช้างแถว ในเขาวงกต ร้านกล้วยเดี่ยว โรงเรียน โรงพยาบาล ห้องไอศยุ บนถนน ในรถยนต์ ตึกร้าง ริมคลอง หลักๆ มักจะเป็นบ้าน
2543	17.สาวน้อยคาเฟ่	จากบ้าน คาเฟ่แสดงถึงเรื่องราวของครอบครัว การทำงานอาชีพ มีฉาก หอพัก คอนโดมิเนียม แสดงถึงความเป็นอิสระ สันโดษ
	18.อาญารัก	จากบ้านและบริเวณบ้าน แสดงถึงเรื่องราวครอบครัว การรับประทานอาหาร แสดงถึงค่านิยมการบริโภค
2544	19.รักเกิดในตลาดสด	ฉากหลักเป็นฉากในตลาด แผงขายของต่างๆในตลาด แสดงอาชีพตัวละคร รองลงมา เป็นฉากของบ้านห้องนอน ห้องครัว โต๊ะกินข้าว แสดงถึงเรื่องราวของครอบครัว มีฉากของ โรงหนัง ร้านอาหารวัยรุ่น แสดงถึงค่านิยมในการบริโภค
	20.ดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน	เป็นเมืองสมมุติในต่างประเทศ พระราชวัง ห้องพระโรง อุทยาน ภูเขา บ้าน ห้องนอน สำนักงาน ตรอกข้าวสาร สถานสงเคราะห์เด็ก ตลาด

สถานที่ที่ตัวละครโลดแล่นไปในเรื่องราวต่างๆ ของละครโทรทัศน์ทั้ง 20 เรื่อง แบ่ง
ได้เป็นประเภทหลักๆ ได้ดังนี้

1. ฉากบ้าน ซึ่งเป็นประเภทฉากประดิษฐ์ ซึ่งพบมากที่สุดในละครทุกๆ เรื่อง
นอกจากนี้ยังมีฉากต่างภายในบ้าน โดยเฉพาะห้องอาหาร ห้องรับแขก

ห้องนั่งเล่น ห้องนอน แม้กระทั่งในห้องสุขา (ตัวละครแอบเล่นไฮโลในเรื่อง ลูกสาวกำนัน) อันแสดงถึงเรื่องราวของละครล้วนเกี่ยวข้องกับครอบครัว

โดยจากบ้านที่ปรากฏในบทละครจะเห็นชนชั้นได้อย่างชัดเจน เช่น

- จากบ้านชนชั้นสูง มีลักษณะเป็นคฤหาสน์ มีขนาดใหญ่ มีบริเวณกว้างขวาง
- จากบ้านชนชั้นกลาง มีลักษณะเป็นบ้านขนาดปานกลาง หรือ อพาทเมนท์
- จากบ้านชนชั้นล่าง มีลักษณะเป็นกระท้อ บ้านในสลัม ห้องเช่า ซ่อง โสเภณี เรือนที่มีลักษณะติดกัน

2. จากภายนอกบ้าน เป็นจากที่วิถีชีวิตตัวละครต้องไปเกี่ยวข้อง เช่น สถานที่ทำงาน โรงพยาบาล ตลาด ที่ว่าการอำเภอ

นอกจากนี้ จากภายนอกบ้าน ยังแสดงถึงวิถีชีวิตของคน เช่น จากร้านอาหาร โรงหนัง ร้านขายของในห้างสรรพสินค้า ร้านเครื่องใช้ไฟฟ้า ซึ่งแสดงถึงค่านิยมในการบริโภคและมีแนวโน้มที่จะมีวิถีชีวิตที่ทันสมัยขึ้น เช่น จากสนามกอล์ฟ บึงเจ็ทสกี สนามเครื่องบินเล็ก โดยสะท้อนถึงชนชั้นอย่างชัดเจน เช่น

จากนอกบ้านชนชั้นสูง เช่น สนามกอล์ฟ บึงเจ็ทสกี สนามเครื่องบินเล็ก ร้านอาหารหรูหร่า คอนแวนต์ ฟิตเนส คอร์ตกีฬาสควอช ตึกสำนักงานหรูหร่า

จากนอกบ้านชนชั้นกลาง เช่น ร้านอาหาร มหาวิทยาลัย

จากนอกบ้านชนชั้นล่าง เช่น เพิงก๊วยเตี๋ยวในสลัม ทางเดินในสลัม โรงเรียนวัด

3. จากธรรมชาติ พบได้ในละครที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับชนบท เช่น เรื่องมนต์รักลูกทุ่ง ลูกสาวกำนัน จะมีจากธรรมชาติที่หลากหลายมาก เช่น แม่น้ำ ลำคลอง ท้องนา ทางเกวียน สวน ป่าช้า สำหรับจากธรรมชาติในเรื่องราวที่ดำเนินอยู่ในกรุงเทพฯ ก็จะเป็นพระอาทิตย์ขึ้น พระอาทิตย์ตก เพื่อบอกบรรยากาศค่าเช้าในแต่ละวัน

4. จากที่เป็นช่วงเวลา หรือ ยุคสมัย ปรากฏในละครย้อนยุค (Period) เช่น ยุครัชมงคลที่ 5 ในเรื่องนางทาส และการข้ามภพไปในสมัยรัชกาลที่ 5 ในเรื่อง ทวิภพ ยุคต้นของช่วงปี 2500 ในเรื่องมนต์รักลูกทุ่ง ยุคปลายกรุงศรีอยุธยา ในเรื่องสายโลหิต และยุคก่อนปี 2500 ในเรื่อง อาญารัก

5. ฉากของเมืองสมมุติปรากฏในละคร 3 เรื่อง คือ แคว้นอิสระเล็กๆ ทางภาคเหนือของไทย ในเรื่องวันนี้ที่รอคอย และ เรื่องศิลาบด และเรื่องดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน แคว้นเล็กๆ ในยุโรป เป็นฉากพระราชวัง ห้องพระโรง และฉากในต่างประเทศ พบในละครสองเรื่องคือ ประเทศ ฮ่องกง ในเรื่อง วันนี้ที่รอคอย ซึ่งมีฉากในฮ่องกงที่หลากหลายและทันสมัยมาก เช่น ท่าเรือ ตึกที่ทำงาน ห้องทำงาน ร้านอาหารหรูหา อพาทเมนต์ และฉากในประเทศออสเตรเลียที่สมมุติเป็นประเทศซาร์มา

ซึ่งฉากของช่วงเวลา และเมืองสมมุติ เป็นการสะท้อนถึงการโหยหาอดีต (Nostalgia) ทารากเหง้าของตัวเอง ท่ามกลางยุคสมัยและการพัฒนาวัตถุที่กำลังก้าวไปข้างหน้า

ในการบรรยายฉาก มีละครเพียงเรื่องเดียวที่ละเอียดละไม่ให้รายละเอียดในการบรรยายฉาก คือ เรื่องวันนี้ที่รอคอย และละครที่ใช้ฉากเป็นสัญลักษณ์ถึงสภาพของตัวละคร คือ เรื่องอาญารัก

สำหรับขนาดความยาวของฉากมีขนาดสั้นลงในละครปัจจุบันที่ไม่ใช่ละครย้อนยุค โดยพบได้ในละครช่วงปี 2541 เช่น ในเรื่องลูกสาวกำนัน เงาอโศก หัวใจและไถปิ่น รักเกิดในตลาดสด และ ดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน โดยเงาอโศกมีฉากที่สั้นมาก โดยมีบทสนทนาได้ตอบกัน 3 - 4 ประโยค ต่อหนึ่งฉาก นับได้ว่า แนวโน้มของความยาวฉากมีลักษณะที่สั้นลง

ข. ตอนจบ (Ending)

ตารางที่ 10 ตารางแสดงตอนจบของเรื่อง (Ending)

ปี พ.ศ.	ละครที่ได้รับความนิยม	ประเภทตอนจบของเรื่อง			
		แบบหักมุม (Surprise Ending)	แบบโศกนาฏกรรม (Tragic Ending)	แบบสุขนาฏกรรม (Happy Ending)	แบบเป็นจริงในชีวิต (Realistic Ending)
2535	1.พี่เลี้ยง			นางเอกพระเอก ได้แต่งงานกัน	
	2.คุณหญิง นอ้าทำเนียบ		นางเอกต้องกลับไปสู่ ชนชั้นเดิม		
2536	3.นางทาส			ความเข้าใจผิดถูกขจัด ออกไป นางเอกมีชีวิต ที่ดีขึ้น	
	4.วันนี้ที่รอคอย			พระเอกได้ใช้ชีวิตอยู่กับ นางเอกอย่างมีความสุข	

ตารางที่ 10 ตารางแสดงตอนจบของเรื่อง (Ending) [ต่อ]

ปี พ.ศ.	ละครที่ได้รับ ความนิยม	ประเภทตอนจบของเรื่อง			
		แบบหักมุม (Surprise Ending)	แบบโศกนาฏกรรม (Tragic Ending)	แบบสุขนาฏกรรม (Happy Ending)	แบบเป็นจริงในชีวิต (Realistic Ending)
2537	5.ทวิภพ			นางเอกกับพระเอกได้ แต่งงานอยู่ในภพอดีต ด้วยกัน	
	6.ดาวพระศุกร์			นางเอกพระเอกเข้าใจกัน ได้ เรื่องชนชั้นถูกขจัด ออกไป จะแต่งงานกัน	
2538	7.มนต์รักลูกทุ่ง			พระเอกนางเอกแต่งงานกัน อย่างมีความสุข	
	8.ศิลาบดิน			นางเอกกับพระเอก เข้าใจกันได้	
2539	9.ดอกแก้ว			นางเอกกับพระเอกเข้าใจ กันได้จะแต่งงานกัน	
	10.สายโลหิต			พระเอกนางเอกช่วย คู่ชาติสำเร็จมีลูก มีหลานสืบต่อมา	
2540	11.ทองเนื้อเก้า			พระเอกมีชีวิตที่ดีกว่าเดิม รักกับนางเอก	
	12.ตัดดาว บุษยา			นางเอกได้สมบัติเข้าใจ กับพระเอก	
2541	13.ลูกตาลลอย แก้ว			พระเอกนางเอกแต่งงาน กันอย่างมีความสุข	
	14.ลูกสาว กำนัน			พระเอกนางเอกเข้าใจกัน ใช้ชีวิตคู่ด้วยกันต่อไป	
2541	13.ลูกตาลลอย แก้ว			พระเอกนางเอกแต่งงาน กันอย่างมีความสุข	
	14.ลูกสาว กำนัน			พระเอกนางเอกเข้าใจกัน ใช้ชีวิตคู่ด้วยกันต่อไป	
2542	15.เงาอโศก			นางเอกพระเอกแต่งงาน กันอย่างมีความสุข	
	16.หัวใจและ โกปิน	พระเอกกำลังจะไป เริ่มต้นชีวิตใหม่กับ นางเอกกลับถูกมือปืน ยิงตายในฉากท้าย เรื่อง			

ตารางที่ 10 ตารางแสดงตอนจบของเรื่อง (Ending) [ต่อ]

ปี พ.ศ.	ละครที่ได้รับ ความนิยม	ประเภทตอนจบของเรื่อง			
		แบบหักมุม (Surprise Ending)	แบบโศกนาฏกรรม (Tragic Ending)	แบบสุขนาฏกรรม (Happy Ending)	แบบเป็นจริงในชีวิต (Realistic Ending)
2543	17.อาญารัก			ความเข้าใจผิดถูกขจัด ออกไป นางเอกกลับไป อยู่บ้านใหญ่ พร้อมหน้าลูกๆ	
	18.สาวน้อยคาเฟ่			นางเอกต้องเปิดเผย ตัวจริง ว่าปลอมเป็น นักร้องคาเฟ่ แม่พระเอก ยอมรับนางเอก พระเอก นางเอกจะแต่งงานกัน	
2544	19.รักเกิดใน ตลาดสด			แม่นางเอกเห็นความดี พระเอก พระเอกนางเอกแต่งงาน กันอย่างมีความสุข	
	20.ดาวหลงฟ้า ภูผาสีเงิน				นางเอกอยู่ประเทศ ตัวเองทำหน้าที่ รักษาพยาบาล พระเอก กลับเมืองไทย ทั้งคู่ สัญญากันว่า จะไม่รักใคร่อีกจนตาย

ตอนจบของละครทั้ง 20 เรื่อง พบการจบ (Ending) ในทุกประเภททั้งแบบหักมุม (Surprise Ending) แบบโศกนาฏกรรม (Tragic Ending) แบบสุขนาฏกรรม (Happy Ending) และแบบเป็นจริงในชีวิต (Realistic Ending) แต่ที่พบมากที่สุดคือแบบสุขนาฏกรรม (Happy Ending) มากที่สุด จำนวน 17 เรื่อง คือ ความขัดแย้ง ความเข้าใจผิดถูกขจัดออกไป พระเอกนางเอก แต่งงานกันอย่างมีความสุข (6 เรื่อง) จะแต่งงานกัน (6 เรื่อง) เข้าใจกันได้ (4 เรื่อง) มีชีวิตที่มีความสุขต่อไป (2 เรื่อง)

สำหรับละครอีก 2 เรื่อง จบแบบโศกนาฏกรรม (Tragic Ending) ด้วยความผิดหวัง สูญเสีย ล้มเหลวในชีวิต ในเรื่อง คุณหญิงนอกทำเนียบ และ จบแบบเป็นจริงในชีวิต (Realistic Ending) คือจบแบบสมจริง ไม่มีการปิดเรื่องให้ผู้ชมคิดเอง จินตนาการในรูปแบบของตน ในเรื่อง ดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน และมีละครเพียงเรื่องเดียวที่จบแบบหักมุม (Surprise Ending) คือ พลิกความคาดหมาย ซึ่งผู้ชมคาดไม่ถึงว่าจะจบแบบนั้น ในเรื่อง หัวใจและไถ่ปิ่น

จากการสังเกตพบว่าในตอบจบของละครทุกเรื่อง ในเรื่องความรักข้ามชนชั้น หรือ การข้ามชนชั้น เพื่อชีวิตที่ดีกว่าเดิม ความขัดแย้งทั้งหลายถูกกำจัดไปได้ พระเอกนางเอกได้แต่งงานกัน หรือ เข้าใจกันอย่างมีความสุข ยกเว้นเรื่องคุณหญิงนอกทำเนียบที่นางเอกไม่สามารถข้ามชนชั้นได้สำเร็จ และเรื่องดาวหลงฟ้าภูผาสีเงินที่นางเอกพระเอกไม่สามารถครองรักกันได้ อันสืบเนื่องมาจากปัจจัยของความเหมาะสมของสังคมไทย

ข. มุมมองในการเล่าเรื่อง (Point of view)

ตารางที่ 11 ตารางแสดงมุมมองในการเล่าเรื่อง (Point of view)

ปี พ.ศ.	ละครที่ได้รับ ความนิยม	ประเภทมุมมองในการเล่าเรื่อง			
		เล่าเรื่องจากจุด ยืนบุคคลที่หนึ่ง	เล่าเรื่องจากจุดยืน บุคคลที่ 3	เล่าเรื่องจากจุดยืน ที่เป็นกลาง	เล่าเรื่องแบบ รู้รอบด้าน
2535	1. พี่เลี้ยง				▶
	2. คุณหญิงนอกทำเนียบ				▶
2536	3. นางทาส				▶
	4. วันนั้นที่รอคอย				▶
2537	5. ทวิภพ				▶
	6. ดาวพระศุกร์				▶
2538	7. มนต์รักลูกทุ่ง				▶
	8. ศิราภรณ์				▶
2539	9. ดอกแก้ว				▶
	10. สายโลหิต				▶
2540	11. ทองเนื้อเก้า				▶
	12. ทัดดาวบุษยา				▶
2541	13. ลูกตาลลอยแก้ว				▶
	14. ลูกสาวกำนัน				▶
2542	15.เงาอโศก				▶
	16. หัวใจและโกปิ่น				▶
2543	17. อาญารัก				▶
	18. สวณ้อยคาเฟ่				▶
2544	19. รักเกิดในตลาดสด				▶
	20. ดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน				▶

จากจุดยืนของการเล่าเรื่อง 4 ประเภท ละครโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยมในช่วงปี พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 ทั้ง 20 เรื่องที่ทำการศึกษา ทั้งหมด เล่าเรื่องแบบรู้รอบด้าน (The Omniscient) ซึ่งเล่าอย่างไม่มีข้อจำกัด สามารถหยั่งรู้จิตใจของตัวละครทุกตัว ทั้งยังสามารถย้ายเหตุการณ์ สถานที่ และข้ามพ้นข้อจำกัดด้านเวลา โดยสามารถย้อนอดีต ก้าวไปในอนาคต และสามารถสำรวจความคิดฝันของตัวละครได้อย่างไร้ขอบเขต

โดยเหตุที่ละครเลือกที่จะเล่าเรื่องแบบรู้รอบด้านนี้ เพื่อความง่ายในการติดตามของผู้ชม และการเล่าแบบรู้รอบด้าน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ชมรู้ทุกอย่างในเรื่องราวในละคร เกิดการลุ้นในการกระทำของตัวละครว่าจะจะไปในแนวทางที่ควรจะเป็นหรือไม่ ทำให้ผู้ชมเป็นส่วนหนึ่งของละครเรื่องนั้นอย่างแนบแน่น

4.2.2 การวิเคราะห์กลวิธีการเล่าเรื่องให้ดึงดูดใจผู้ชม

ก. จังหวะในการเล่าเรื่อง

จากการวิเคราะห์ละครที่ได้รับความนิยมหลังข่าวในช่วงปี พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 มีจังหวะในการเล่าเรื่องปรากฏดังนี้

1. แบบยังไม่เข้าประเด็นขัดแย้งในทันที ในขั้นของการเริ่มเรื่อง โดยเป็นการเปิดตัวละคร ให้ผู้ชมรู้จัก เล่าไปตามเรื่องราว ได้แก่ ละครเรื่อง พี่เลี้ยง คุณหญิงนอกทำเนียบ นางทาส ทวิภพ ดาวพระศุกร์ ศิลาภรณ์ สายโลหิต และทองเนื้อเก้า โดยจะเป็นการปูเรื่องราวในวัยเด็กของ พระเอกนางเอกในวัยเด็กก่อน เช่น ในเรื่องพี่เลี้ยง ดาวพระศุกร์ เล่าเรื่องราวตั้งแต่รุ่นพ่อแม่พระเอกนางเอก เช่น ในเรื่องศิลาภรณ์ และทองเนื้อเก้า หรือเริ่มตั้งแต่ตัวละครอยู่ในวัยรุ่นสาว อย่างเรื่อง นางทาส แล้วผ่านเวลาให้ตัวละครเติบโต อย่างรวดเร็ว
2. เปิดเรื่องด้วยวิกฤติหรือความขัดแย้งในทันที ในขั้นของการเริ่มเรื่อง โดยเริ่มเล่าเรื่องให้เห็นความตึงเครียดที่กำลังดำเนินอยู่ ตัวละครกำลังเกิดวิกฤติ หรือ กำลังมีความขัดแย้ง พร้อมทั้งเปิดตัวละครไปด้วย เช่น วันหนึ่งที่รอคอย มนต์รักลูกทุ่ง ดอกแก้ว ทัดดาวบุษยา ลูกตาลลอยแก้ว ลูกสาวกำนัน เงาโศก หัวใจ และโกปิ่น สาวน้อยคาเฟ่ อาญารัก รักเกิดในตลาดสด และดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน
3. เล่าเรื่องไปอย่างรวดเร็ว ในขั้นพัฒนาเหตุการณ์ โดยเล่าเหตุการณ์ดำเนินไปข้างหน้า และใช้การย้อนอดีต (Flash Back) เติมเต็มเรื่องที่ข้ามไปในจังหวะที่เหมาะสม เช่น เรื่อง วันหนึ่งที่รอคอย อาญารัก ดอกแก้ว หัวใจและโกปิ่น โดย

เรื่อง วันที่ที่รอคอย จะใช้การ ย้อนอดีต (Flash Back) ถึงเรื่องราวที่เล่าข้ามไปอยู่เป็นระยะๆ

4. เล่าไปตามเรื่องราว ในขั้นพัฒนาเหตุการณ์ โดยเล่าเรื่องไปตามจังหวะปกติ แต่ใช้การเล่าข้ามเหตุการณ์ในบางครั้ง เช่น เรื่อง ที่เลี้ยง คุณหญิงนอกทำเนียบ ดอกแก้ว ทัดดาวบุษยา มนต์รักลูกทุ่ง (เนื่องจากละครมีขนาดสั้น 15 ตอน) ดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน (ละครมีขนาดสั้น 12 ตอน)
5. ใช้เทคนิค การตัดฉากทันที (Dynamic Cut) เพื่อความเร็วแรงกระแทกอารมณ์ผู้ชม สร้างความรู้สึกถึงความด่วนร้อน เช่น ศิลามณี ลูกตาลลอยแก้ว นางทาส
6. ใช้การแตกหลายคัทในหนึ่งฉาก สร้างความรู้สึกน่าสนใจสิ่งที่กำลังเกิดขึ้น และสร้างความรู้สึกด่วนร้อน รวมถึงการใช้เทคนิค เร่งภาพ (Fast Speed) เช่น เรื่อง ลูกตาลลอยแก้ว

จากผลที่พบ บทละครมีจังหวะการเล่าเรื่องในหลากหลายแบบ แต่ภาพรวมในจังหวะการเล่าเรื่องมีแนวโน้มที่มีจังหวะรวดเร็วมากขึ้น จากการเข้าสู่วิกฤติ หรือความขัดแย้งในทันที การเล่าเรื่องไปข้างหน้าอย่างรวดเร็ว และ Flash Back ในภายหลัง การใช้การข้ามเหตุการณ์ การตัดฉากในทันที หรือการแตกคัทย่อยๆ ภายในฉาก

ข. การทิ้งความตื่นเต้นท้ายฉาก

การทิ้งความตื่นเต้นท้ายฉากเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ชม มีอารมณ์ร่วมไปกับละคร เกิดความอยากรู้ ตื่นเต้น การลุ้นเอาใจช่วยตัวละคร เพื่อผู้ชมจะติดตามละครเรื่องนั้นอย่างเหนียวแน่น หรือกลับมาชมอีกครั้งเมื่อจบการค้นโรฆณะ

ลักษณะที่พบมากที่สุดในการทิ้งความตื่นเต้นท้ายฉากของละครใน 20 เรื่องมีดังนี้

- จะเกิดวิกฤติต่อไป เช่น การอาฆาตแค้นของผู้ร้าย การมีแผนในใจของตัวละคร (โดยมากเป็นผู้ร้าย) การทิ้งภาพตัวละครนิ่งอึ้ง ตัวเอกกำลังจะมีอันตราย
- มีวิกฤติเกิดขึ้น
- เหตุการณ์ในฉากที่ต่อเนื่องให้ต้องลุ้น
- ตัวละครจะต้องตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งในเหตุการณ์คับขันเฉพาะหน้าที่ส่งผลต่อชะตาในอนาคต

- ทิ้งปริศนา เช่น ค้างคำพูดปริศนาไว้ เช่น มีเรื่อง (สำคัญ) จะถาม จะคุย, ตัวละครยิ้มมีเลศนัย, มีสีหน้าแฝงเลศนัย, ตัวละครร้ายทิ้งความเคลือบแคลง น่าสงสัยไว้, ลุ้นจะเกิดวิกฤติตัวละครจะแก้ปัญหาอย่างไรต่อไป, ตัวละคร มีท่าคิดอะไรได้ จะทำอะไรต่อไป
- จะเป็นอย่างไรต่อไป เช่น มีสิ่งพิเศษเกิดขึ้น เช่น นางเอกกับพระเอก สบตากันเมื่อเจอเป็นครั้งแรก ต่อไปจะมีสิ่งพิเศษระหว่างพระเอกนางเอก

ลักษณะดังกล่าวเป็นลักษณะการทิ้งฉากที่ละครโทรทัศน์ที่ทำการศึกษามีร่วมกัน แต่จะมีละครบางเรื่องจะมีลักษณะการทิ้งฉากที่ต่างออกไป ดังนี้

- ความสะเทือนใจของตัวละครต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง พบในเรื่องพี่เลี้ยง คุณหญิง นอกทำเนียบ
- ตัวละครตกใจ เช่น มีสิ่งไม่คาดคิดเกิดขึ้น
- ตื่นเต้น เช่น จะถูกจับได้หรือไม่ มีคนรู้ความลับแล้วจะเป็นอย่างไร

พบในเรื่อง ลูกตาลลอยแก้ว ทัดดาวบุษยา ลาวน้อยคาเฟ่

- มีสิ่งแปลกใจ เช่น มีเรื่องอะไรเกิดขึ้น ตัวละครมีจุดมุ่งหมายอะไร พบในเรื่อง ดอกแก้ว ลูกตาลลอยแก้ว
- ต้องไปพบกับสิ่งที่น่ากลัว ไม่รู้จักอยู่ข้างหน้า
- ความทุกข์ใจความน่าสงสารของตัวละคร

พบในเรื่อง อาญารัก

ตัวละครตั้งคำถามน่าสงสัย (ทำให้ผู้ชมติดตามต่อด้วยความอยากรู้) พบในเรื่อง ลูกตาลลอยแก้ว, สายโลหิต ทัดดาวบุษยา

จากการศึกษาพบว่าความมากมายของการทิ้งฉากของละครโทรทัศน์ทั้ง 20 เรื่อง จะแตกต่างกัน มีลักษณะดังนี้

1. ทิ้งฉากน้อย โดย เน้นการเล่าเรื่องในฉากในนำติดตาม ได้แก่ พี่เลี้ยง คุณหญิง นอกทำเนียบ นางทาส ทวิภพ ดาวพระศุกร์ มนต์รักลูกทุ่ง สีลามณี ดอกแก้ว สายโลหิต ทองเนื้อเก้า หัวใจและโกปิ่น และดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน
2. ทิ้งฉากมาก โดยใช้การทิ้งฉากในรูปแบบต่างๆ เช่น วันหนึ่งที่รอคอย (ทิ้งด้วยจะ วิกฤติตลอด, ทิ้งปริศนาที่จะต้องตามต่อ) ทัดดาวบุษยา ลูกตาลลอยแก้ว

สาวน้อยคาเฟ่ (ทั้งความตื่นเต้น ตกใจว่าจะถูกจับได้หรือไม่) อาญารัก (ทั้งจะมีวิกฤติ) และรักเกิดในตลาดสด (ทั้งตัวละครจะตบตีกันตลอด โดยเฉพาะก่อนค้นโฆษณา)

การเล่าเรื่องในละครโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยมในทุกเรื่อง มีการทั้งความตื่นเต้น ท้ายฉาก ซึ่งสร้างสรรค์ได้ในหลายรูปแบบ แต่ลักษณะโดยรวม มักจะทั้งด้วย การจะเกิดวิกฤติ มีวิกฤติเกิดขึ้น มีเหตุการณ์ต่อเนื่องให้ลุ้น การทั้งปริศนา เพื่อการติดตามของผู้ชม

ค. การดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร

การดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร เป็นการเรียกความสนใจจากผู้ชมประเภทหนึ่ง ซึ่งคนเรามักจะสนใจในสิ่งที่มีการเคลื่อนไหว การขัดแย้งกันรุนแรง มากกว่าการติดตามชมตัวละครที่พูดคุยกันแบบธรรมดา ซึ่งการดึงดูดที่ปรากฏเป็นการตบตี ด่าทอ กิริยารุนแรง และทำลายข้าวของ

แบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

1. ไม่ดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร เช่น เรื่อง พี่เลี้ยง ทวิภพ ลูกตาลลอยแก้ว
2. รุนแรงตามเหตุผลของเหตุการณ์ในละครหรือลักษณะตัวละคร เช่น คุณหญิง นอกทำเนียบ ดาวพระศุกร์ มนต์รักลูกทุ่ง สายโลหิต ทองเนื้อเก้า หัวใจและโกปิ้น และดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน
3. การดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร เช่น นางทาส วันที่เรือคอย ศิลาภณี ดอกแก้ว ทัดดาวบุษยา ลูกสาวกำนัน เงาอโศก สาวน้อยคาเฟ่ อาญารัก และรักเกิดในตลาดสด

นอกจากนี้ยังมีการดึงดูดด้วยความรุนแรงในการขึ้นต้นฉาก เช่น เรื่องอาญารัก ความถี่ของฉากรัก (Love Scene) ในเงาอโศก, สายโลหิต โดยเฉพาะในเงาอโศกจะโดดเด่นมาก โดยมีฉากถึงเนื้อถึงตัวของพระเอกต่อนางเอก แทรกอยู่เป็นระยะ ตั้งแต่ตอนที่ 7 ถึงตอน 14 ซึ่งเป็นตอนจบของเรื่อง

ง. ลักษณะอื่นๆ ที่ปรากฏ

นอกเหนือจากกลวิธีการเล่าเรื่องต่างๆ ให้ดึงดูดใจผู้ชมแล้ว ยังมีกลวิธีอื่นๆ ดังนี้

1. ใช้กลวิธีการเล่าแบบ Voice over ซึ่งมีลักษณะภาพที่ปรากฏกับเสียงเป็น
คนละทางกัน เช่น ได้ยินเสียงแต่ยังไม่เห็นหน้าตัวละคร เสียงตัวละครเล่าชีวิต
ตัวละครอีกตัวท่ามกลางภาพของตัวละครที่กำลังถูกพูดถึง (วันนี้ที่รอคอย,
สายโลหิต, มนต์รักลูกทุ่ง, เงาอโศก)
 - ใช้เสียงอีกจากหนึ่งมาอธิบายสภาพของตัวละครอีกจากหนึ่ง ทำให้ภาพ
และเสียงไม่จำเจ (เงาอโศก)
 - ให้รู้สึกสงสัยเข้าใจผิดและหักมุมอย่างขบขันในตอนท้าย (มนต์รักลูกทุ่ง)
 - ในการสร้างความฉงน สงสัย เป็นปริศนาให้ผู้ชม (วันนี้ที่รอคอย ศิลามณี)
 - เสียงของฉากเดิมทาบมาอีกฉาก (สายโลหิต)
2. เป็นความตายกำลังเกิดขึ้น เพื่อความตื่นเต้น (ดอกแก้ว, วันนี้ที่รอคอย, สาวน้อย
คาเฟ่)
3. เชื่อมฉากด้วยการขัดแย้ง ด้วยคำพูดที่ขัดแย้งกันในด้านทัศนคติเกี่ยวกับคน
ในลักษณะที่บุคคลคนเดียวกัน แต่คนเล่าสองฉากมีทัศนคติไม่ตรงกัน เช่น
ฉากแรกคนแรกบอกพระเอกดี ฉากต่อไปคนละเหตุการณ์ที่ไม่เกี่ยวข้องกัน
คนที่สองบอกไม่ดีทันที (เงาอโศก, ศิลามณี, รักเกิดในตลาดสด)
4. เชื่อมฉากด้วยคำพูดที่อยู่กันคนละเหตุการณ์ แต่ตอบรับกันโดยไม่ได้ตั้งใจ
ต่างๆ ที่เป็นการคุยคนละเรื่อง (หัวใจและไถปิ่น)
5. ใช้เสียงเพลงหรือดนตรีประกอบเพื่อให้เกิดอารมณ์ร่วมในเหตุการณ์
 - เล่าเรื่องสลับการร้องเพลง (มนต์รักลูกทุ่ง)
 - ปูเสียงเพลงเร้าใจของอีกฉากมาก่อน ทำให้เหตุการณ์ฉากที่มาก่อน
คึกคักตื่นเต้นขึ้น (รักเกิดในตลาดสด)
 - ใช้เพลงร้อง (ไทยเดิม) มาเน้นอารมณ์ให้รู้สึกเศร้าไปกับตัวละครมากยิ่งขึ้น
(วันนี้ที่รอคอย)
 - เล่าเรื่องประกอบเพลง (รักเกิดในตลาดสด)
6. ใช้สถานการณ์ใกล้ตัวผู้ชมมาเล่น ก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมกับตัวละครหรือ
เข้าใจสถานการณ์นั้นเป็นอย่างดี เช่น
 - การเล่นหยอ การหนีตำรวจจับโยยหยอ (ลูกสาวกำนัน, รักเกิดในตลาดสด,
ทองเนื้อเก้า, คุณหญิงนอกทำเนียบ)

- การเป็นหนี้รายทุน ถูกเร่งรัดหนี้ (มนตร์รักลูกทุ่ง, ลูกสาวกำนัน)
 - ผูกเรื่องราวกับกระแสการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ผักปลอดสารพิษ การให้ตลาดได้มาตรฐาน ISO 9000 (รักเกิดในตลาดสด)
7. การพูดเดียวในใจของตัวละคร (Interior monologue) (ดอกแก้ว, สายโลหิต, ดาวพระศุกรี)
 8. การเลียนแบบภาพยนตร์ เช่น ใช้ท่าทางการเดินเลียนแบบการ์ตูนเรื่องทอมกับเจอร์รี่ การตัดภาพเลียนแบบภาพยนตร์เรื่องซูเปอร์แมนตอนแปลงร่าง เพื่อความตลกขบขัน (ลูกตาลลอยแก้ว)
 9. ใช้ การย้อนภาพอดีต (Flash Back) เป็นบางๆ แสดงอารมณ์ของตัวละคร ทั้งความประทับใจ ความหวานชื่น อารมณ์รัก อารมณ์เศร้า อารมณ์เสียใจ รันทด (นางทาส, วันนีที่รอคอย, ดาวพระศุกรี, มนต์รักลูกทุ่ง, ศิลาภณี, ดอกแก้ว, สายโลหิต, ทัดดาวบุษยา, ลูกตาลลอยแก้ว, ลูกสาวกำนัน, เงาอโศก, หัวใจและไถปิ่น, สาวน้อยคาเฟ่, อาญารัก, รักเกิดในตลาดสด, ดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน)
 10. ใช้เทคนิคของใช้เสียงของฉากที่แล้วมาคิด และต่อด้วย Flash Back ของฉากที่แล้วเช่นกัน แต่ยังไม่ได้เล่า มาเล่าในฉากที่กำลังดำเนินอยู่ ทำให้ลักษณะการเล่าเรื่องไม่จำเจ (ดอกแก้ว)
 11. จังหวะการมีพิธีของตัวละครให้เห็นว่าถูกจับได้หรือไม่ (ทัดดาวบุษยา, ลูกตาลลอยแก้ว, สาวน้อยคาเฟ่)
 12. ใช้เทคนิคภาพที่หลากหลาย เช่น การ Fast Speed ใช้ภาพ Slow เล่าเรื่องให้ลุ้น (มนตร์รักลูกทุ่ง, ลูกตาลลอยแก้ว, รักเกิดในตลาดสด)
 - การใช้เอฟเฟคภาพ ให้ดูน่าตื่นเต้น เทคนิคของการต่อฉากด้วยการเลื่อนภาพ พลิกภาพ เฟดภาพ ดิสโซลฟว์ (รักเกิดในตลาดสด)
 13. เห็นถึง การกระทำของตัวละคร อย่างเดียวไม่มีบทสนทนา (วันนีที่รอคอย)
 14. ให้ตัวละครมีคำแรกเดอริกลับ คอยพูดสิ่งที่เป็นปริศนาถึงวิกฤติในอนาคต (วันนีที่รอคอย)
 15. เล่าที่มีที่ไปของตัวละครโดย เล่นภาพอริยาบถของตัวละครที่กำลังรอคอย ประกอบการอ่านจดหมายที่บอกที่มาที่ไปของตัวละคร (วันนีที่รอคอย)

16. วางอุปสรรคของตัวละครคนดูให้ลุ้น หลอกคนดู ลักษณะภาพน่าจะมาร้ายแต่หักมุมเป็นมาช่วยเหลือ (วันนี้ที่รอคอย)
17. เล่าด้วยปริศนา เห็นแต่มือที่กำลังทำกริยาอยู่ ไม่เปิดเผยตัวละคร (ศิลาภรณ์)
18. ความตลกของตัวละคร โดยเฉพาะ ตลกของพวกบ่าว คนใช้ ทั้งตลกคำพูด ท่าทาง หรืออาจมีตลกของตัวละครอื่นๆ เช่น แม่พระเอก ตัวพระเอก นางเอกเอง แต่เป็นตลกโดยไม่ตั้งใจ (นางทาส, ดาวพระศุกร์, ดอกแก้ว, สายโลหิต, ทัดดาวบุษยา, ลูกตาลลอยแก้ว, ลูกสาวกำนัน, เงาอโศก, สาวน้อยคาเฟ่, อาญารัก)
19. ใช้การ Insert ภาพแสดงเหตุการณ์ที่กำลังเล่า (สายโลหิต, ดาวหลงฟ้าภูผาสีเงิน)
20. การใช้การแอบมองแอบฟัง แล้วเอาไปยุ่งแยงต่อ ก่อให้เกิดเหตุการณ์ร้ายๆ กับตัวเอก (นางทาส, ดาวพระศุกร์, อาญารัก)
21. ใช้เทคนิค อุปกรณ์ล้อลง สดดีแค้น เคลื่อนเข้ามาหาตัวละคร ให้รู้สึกอารมณ์ลึกลับ สร้างความตื่นเต้น ในวิธีการเข้ามาที่ไม่ธรรมดาของตัวละคร (อาญารัก)
22. เล่นกับอารมณ์ผู้ชมในฉากต่างๆ ทั้งตลก ลุ้นว่าจะมีวิกฤติหรือไม่ มีวิกฤติแล้วจะทำอย่างไร โดยวางต่อๆ กัน ทำให้ต้องคอยลุ้นไปกับละครตลอดเวลา (สาวน้อยคาเฟ่)

การสร้างสรรคัลวิธีในการดึงดูดใจผู้ชม มีรูปแบบที่หลากหลาย ตามความเหมาะสมของแนวเรื่องนั้นๆ จะเอื้ออำนวย ทั้งนี้เพื่อจุดประสงค์ให้ละครเรื่องนั้นๆ มีความสนุกสนาน ดึงดูดใจผู้ชมให้รับชม

บทสรุปลักษณะการเล่าเรื่องในบทละครโทรทัศน์ไทย

ประเภทของละคร

ประเภทของละครโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยมในช่วงหลังข่าว จาก ปี พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 มีลักษณะไม่หลากหลายนัก ละครทุกเรื่องจะจัดอยู่ในประเภท straight ที่แสดงถึงภาวะของจิตใจ อารมณ์ ของตัวละคร ไปตามเหตุการณ์ต่างๆ และมีการผสมผสานกับละครในประเภทอื่นๆ เช่น comedy ความตลกขบขัน และ mystery เรื่องเหนือธรรมชาติ นอกจากนี้มีประเภทของเรื่องที่ใกล้เคียง tragedy โดยละครจำนวนมากจัดอยู่ในประเภท melodrama

องค์ประกอบการเล่าเรื่องในบทละครโทรทัศน์

โครงเรื่อง (Plot)

โครงเรื่อง (Plot) เป็นเรื่องราวเกี่ยวข้องกับชนชั้นจำนวนมาก โดยเฉพาะความรักระหว่างชนชั้นและการพยายามไปสู่ชนชั้นที่ดีกว่า ซึ่งเรื่องของชนชั้นจะแฝงอยู่ในโครงเรื่องอื่นๆ เช่น ความสำเร็จ ชิลเดอเรลลา ความรักของแม่ที่มีต่อลูก รักสามเส้า รวมถึงรักที่มีได้ครองคู่ นอกจากนี้มีโครงเรื่องประเภทอื่นๆ เช่น เรื่องความสำเร็จ ความรักที่ไม่สมหวัง และแมวจับหนู โดยไม่ปรากฏโครงเรื่องของ ใครทำอะไร เพชรตัดเพชร หรือ โครงเรื่องที่มีลักษณะต่างไปจากนี้

ในด้านของการลำดับเหตุการณ์ในการเล่าเรื่องของละครโทรทัศน์ทั้ง 20 เรื่อง ทุกเรื่องลำดับตามเหตุการณ์ การเริ่มเรื่อง (Exposition), การพัฒนาเหตุการณ์ (Rising Action), ชันภาวะวิกฤติ (Climax), ชันภาวะคลี่คลาย (Falling) และชันตอนการยุติเรื่องราว (Ending) เพื่อความง่ายในการรับชมและเหมาะสมกับธรรมชาติของละครโทรทัศน์ ละครโดยมากมีภาวะวิกฤติที่มีลักษณะเป็นการล้นความเป็นความตายของพระเอกนางเอก นอกเหนือจากนั้นจะเป็นในลักษณะนางเอกต้องแต่งงานกับชายอื่น ความเข้าใจผิดระหว่างพระเอกนางเอกที่เกิดจากผู้ร้าย นางเอกถูกผู้ร้ายใส่ร้ายว่าฆ่าแม่พระเอกตาย ต้องตัดสินใจเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง คนสำคัญในชีวิตตาย และการหนีไปเพื่อหนีปัญหา

ในชันตอนการคลี่คลายและการยุติเรื่องราว เส้นทางของละครโทรทัศน์ทั้ง 20 เรื่อง มีลักษณะร่วมกัน คือ เป็นการคลี่คลายวิกฤติโดยพระเอกมากที่สุด ซึ่งสะท้อนสังคมผู้ชายเป็นใหญ่ ในสังคมไทย รองลงไปเป็นตัวแปรอื่น (มักเป็นความบังเอิญ) และผู้ช่วยนางเอก ซึ่งผู้ที่วิกฤติ คือ นางเอก และยุติเรื่องราวที่พระเอกนางเอกแต่งงานกัน ครองรักกัน เข้าใจกัน โดยไม่มีละครเรื่องใดที่พระเอกวิกฤติและนางเอกเป็นผู้คลี่คลายเลย

มีเพียง 3 เรื่องที่มีลักษณะต่างไปจากนี้ คือ ตัวละครไม่สมหวังในตอนจบ คือ นางเอกต้องกลับไปอยู่ในชนชั้นเดิม พระเอกยอมรับการทำผิดแต่กลับถูกยิงตาย และพระเอกคลี่คลายวิกฤติแต่ไม่สามารถครองรักกันได้ ซึ่งเป็นส่วนน้อยในละคร

แก่นเรื่อง (Theme)

แก่นเรื่องหลักๆ ทั้งหมดยังคงเป็น Love Theme และเป็นประเภทเดียว มีเรื่องที่ไม่ใช่ Love Theme เพียงเรื่องเดียว ส่วนแก่นอื่นๆที่มาประกอบ Love Theme ได้แก่ Morality Theme โดยมีจำนวนมากที่สุด, Career Theme, Idealism Theme นอกจากนี้ Morality Theme และ

Power Theme เป็นแก่นหลัก ซึ่งสาร (message) ที่ละครนำเสนอ นั้น ส่วนใหญ่นำเสนอความคิด ความเชื่อในพุทธศาสนา โดยเฉพาะ การทำความดี มากที่สุด

ความขัดแย้ง (Conflict)

ความขัดแย้ง เกือบทั้งหมดเป็นความขัดแย้งระหว่างคนกับคน มีความขัดแย้งกับพลังธรรมชาติเพียงเรื่องเดียว สำหรับความขัดแย้งระหว่างคนกับคน ที่มีมากที่สุดคือความขัดแย้งระหว่างนางเอกกับผู้ร้ายหญิง และรูปแบบอื่นๆ คือ พระเอกขัดแย้งกับผู้ร้าย พระเอกขัดแย้งกับพ่อแม่หรือแม่นางเอก พระเอกขัดแย้งกับนางเอก นางเอกขัดแย้งกับแม่พระเอก นอกจากนี้มีความขัดแย้งของพระเอกขัดแย้งกับแม่คู่หมั้นนางเอก พระเอกขัดแย้งกับแม่ตัวเอง และกลุ่มนางเอกขัดแย้งกับกลุ่มผู้ร้าย

โดยคู่แย้ง (binary opposition) มีลักษณะเป็นคู่แย้งระหว่างฐานะสูงกับฐานะต่ำ และความตรงกับเล่ห์เหลี่ยมมากที่สุด นอกจากนั้นเป็นความขัดแย้งระหว่าง แสวงหาสิ่งที่ต้องการ โดยชอบธรรมและไม่ชอบธรรม ไม่ต้องการอำนาจกับต้องการอำนาจ ความอิสระกับข้อจำกัด เห็นแก่ชาติกับเห็นแก่ตัว จิตใจดีกับจิตใจชั่วร้าย และต้องการปกปิดกับต้องการเปิดเผยและเรื่องราวที่ขัดแย้งเป็นเรื่องราวของความรัก โดยเฉพาะความรักระหว่างชนชั้น ความขัดแย้งอื่นๆ เป็นเรื่องของการทำงาน ฐานะราชศักดิ์ อำนาจ การข้ามภพ อุดมการรักชาติ การครองชีวิตและเรื่องมรดก ซึ่งความขัดแย้งที่พบมากที่สุดเป็นความขัดแย้งระหว่างชนชั้น

ตัวละคร (Character)

ลักษณะตัวละครของละครทั้ง 20 เรื่องเป็นแบบตายตัว (Typed Character) ที่มองเห็นได้เพียงด้านเดียวตามลักษณะนิสัยของตัวละครต่างๆ ไป โดยนางเอกทุกเรื่องมีจิตใจดี ส่วนมากเป็นคนที่อยู่ในชนชั้นล่าง มีหน้าที่ทำงานบ้าน หรือดูแลบ้าน ส่วนพระเอกส่วนมากเป็นชนชั้นสูง มีอาชีพรับราชการ ในตำแหน่งใหญ่ มีฐานะชาติตระกูลเดิมดี ในแรกๆอาจมีการเข้าใจผิดนางเอก แต่ภายหลังเรียนรู้และกลับมาเสน่ดี ปรากฏละคร 3 เรื่องที่มีลักษณะกึ่งจะเห็นได้รอบด้าน (well - rounded character) คือมีทั้งส่วนดีและส่วนไม่ดี มีการเปลี่ยนแปลงทางเจตคติ แต่ตัวละครทั้ง 3 เรื่อง ไม่ได้ลึกซึ้งถึงกับเห็นได้รอบด้านทั้งหมด ยังคงมีลักษณะทั่วไปของนางเอก สำหรับลักษณะพระเอกนางเอกผู้ร้ายก็ยังคงเป็นรูปแบบเดิม ปฏิสัมพันธ์ (interaction) ระหว่างตัวละครระหว่างพระเอกกับนางเอก นางเอกกับผู้ร้าย ก็จะเป็นในรูปแบบพระเอกรักนางเอก ผู้ร้ายเกลียดนางเอก

บทสนทนา (Dialogue)

วาทกรรม (discourse) ที่สะท้อนผ่านบทละคร โดยมากสะท้อนเรื่องเกี่ยวกับชนชั้น โดยเฉพาะเรื่องของการรักระหว่างชนชั้น ส่วนวาทกรรมอื่นๆ ที่รองลงมา เป็นเรื่องของศีลธรรม ผลของการทำดีทำชั่ว เรื่องของกรรม และสิ่งที่มนุษย์พึงกระทำ โดยความยาวของบทสนทนาในช่วงปีแรกๆ (2536) และช่วงปีท้ายๆ (2542) มีลักษณะต่างกันมาก โดยมีแนวโน้มขนาดของบทสนทนาที่จะสั้นลง บทสนทนามีการสอดแทรกบทตลก มีความสมจริงสอดคล้องกับลักษณะตัวละคร และอาชีพตัวละคร และนำเอากระแสสังคมมาผนวกเข้ากับบทสนทนา

ฉาก (Setting)

เมื่อมองภาพรวมแล้วจะเห็นได้ว่า ฉากหลักของละครที่ได้รับความนิยมยังคงเป็นบ้าน และมีฉากที่สะท้อนถึงค่านิยมของการบริโภคนิยม ฉากไลฟ์สไตล์มีความทันสมัยมากขึ้น ฉากมีลักษณะการสะท้อนชนชั้นต่างๆ ในสังคม นอกจากนี้ยังมีฉากที่แสดงถึงความโหยหาอดีตที่ผ่านมา (Nostalgia) ที่ย้อนไปในยุคต่างๆ ในอดีต และฉากของเมืองสมมุติ โดยขนาดความยาวของฉากในบทละครมีแนวโน้มสั้นลง ความละเอียดละไมในการบรรยายฉากและการสื่อสัญลักษณ์ของตัวละครผ่านฉากหายไป มีการใช้ฉากในต่างประเทศในช่วงปีแรกๆ (2536 และช่วงท้ายๆ ปี 2544) ซึ่งเป็นภาพสะท้อนของเศรษฐกิจของช่วงเวลาดังกล่าวได้เป็นอย่างดี

ตอนจบของเรื่อง (Ending)

ตอนจบจะมีการจบในทุกประเภทของลักษณะการจบ โดยละครในช่วงปี 2542 และ 2544 มีการจบแบบหักมุม และแบบชีวิตจริงที่ตัวละครไม่สมหวัง แต่ละครส่วนมากถึง 17 เรื่อง เป็นการจบแบบสุภาพกรรม (Happy Ending) ที่พระเอกนางเอกแต่งงานกันอย่างมีความสุข หรือจะแต่งงานกัน หรือ เข้าใจกันได้ หรือ มีชีวิตที่มีความสุขต่อไป และความรักระหว่างชนชั้นก็จบอย่างมีความสุขในที่สุด

มุมมองในการเล่าเรื่อง (Point of view)

ละครทุกเรื่องเล่าโดยใช้มุมมองแบบรู้รอบด้าน (The Omniscient) ซึ่งเล่าอย่างไม่มีการจำกัด

บทสรุปกลวิธีการเล่าเรื่องให้ดึงดูดใจผู้ชม

จังหวะในการเล่าเรื่อง

ละครในช่วงปี 2536 (วันนี้ที่รอคอย) ปี 2538 (มนต์รักลูกทุ่ง) ปี 2539 (ดอกแก้ว) ปี 2540 (ทัดดาวบุษยา) และละครตั้งแต่ปี 2541 เป็นต้นมา ละครทุกเรื่องในช่วงปีดังกล่าว เปิดเรื่องด้วยวิกฤติหรือความขัดแย้งในทันทีในขั้นของการเริ่มเรื่อง ต่างกับละครในช่วงปี 2535 - 2537 และปี 2538 - 2539 ในบางเรื่องที่ยัง ไม่เข้าประเด็นขัดแย้งในทันที และส่วนละครในช่วงปี 2541 จะใช้เทคนิคการเล่าเรื่องที่ทำให้ความรู้สึกด่วนร้อน รวดเร็ว ด้วยการ Dynamic จาก การแตกคัท และการใช้เทคนิค Fast Speed

การทิ้งความตื่นเต้นท้ายฉาก

การทิ้งฉากจะมีอยู่ในละครทุกเรื่อง โดยมากมักจะทิ้งในลักษณะกำลังจะมีวิกฤติเกิดขึ้น หรือ มีวิกฤติเกิดขึ้น ทิ้งปริศนาไว้ให้ติดตาม เหตุการณ์ในเรื่องต่อเนื่องให้ติดตาม แต่การทิ้งฉากมีความต่างกัน โดยละครในช่วงปี 2540 - 2544 (ทัดดาวบุษยา, ลูกตาลลอยแก้ว, สาวน้อยคาเฟ่, อาญารัก, รักเกิดในตลาดสด) มีแนวโน้มที่จะทิ้งฉากมากกว่าในละครปีอื่นๆ และมีลักษณะการทิ้งฉากที่ต่างไปจากรูปแบบเดิมๆ เช่น การทิ้งด้วยความตกใจของตัวละคร มีสิ่งไม่คาดคิดเกิดขึ้น ความตื่นเต้นว่าจะถูกจับได้หรือไม่ โดยเฉพาะรักเกิดในตลาดสด มักจะทิ้งด้วยตัวละครกำลังจะมีเรื่องกันบ่อยครั้งในช่วงเข้าโฆษณา

การดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร

ละครในช่วง ปี 2535 - 2544 มีลักษณะ ไม่ดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร รุนแรงตามเหตุผลของเหตุการณ์ในละครหรือลักษณะตัวละครและการดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละคร โดยการดึงดูดโดยใช้ความรุนแรงของตัวละครมักจะพบมากในละครช่วงปี 2541 - 2544 และมีความถี่ของฉากรัก อยู่ในละครเรื่องเงาอโศก

ลักษณะอื่นๆ ของกลวิธีการเล่าเรื่องให้ดึงดูดใจผู้ชม

กลวิธีการเล่าเรื่องให้ดึงดูดใจผู้ชมมีความหลากหลายมากและมีลักษณะร่วมที่ใช้ นอกจากนี้ ยังใช้เหตุการณ์หรือสถานการณ์ใกล้ตัวผู้ชมมาเล่น ก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมกับตัวละคร หรือเข้าใจสถานการณ์นั้นเป็นอย่างดี

โดยสรุปลักษณะการเล่าเรื่องในบทละครโทรทัศน์ไทย องค์ประกอบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น โครงเรื่อง (Plot), แก่นเรื่อง (Theme), ความขัดแย้ง (Conflict), ตัวละคร (Character), บทสนทนา (Dialogue), ฉาก (Setting) และ ตอนจบ (Ending) ในละครโดยมาก ล้วนสะท้อน ถ่ายทอดเรื่องราวระหว่างชนชั้น โดยเฉพาะความรักระหว่างชนชั้น โดยการเล่าเรื่องเป็นไปแบบ ครอบรู้รอบด้าน (The Omniscient) มีกลวิธีดึงดูดใจผู้ชมด้วยจังหวะการเล่าเรื่อง การทิ้งความตื่นเต้น ท้ายฉาก ในบางครั้งมีการดึงดูดด้วยความรุนแรงของตัวละคร และดึงดูดด้วยกลวิธีการเล่าเรื่อง ต่างๆ ที่เข้ากับเรื่องราวของละครเรื่องนั้นๆ